

Duygu TURAN	İSTANBUL VE PORTLAND/ME (ABD)'DA YAŞAYAN, MÜSLÜMAN VE GAYRİMÜSLİM CEMAATLERİN DİNİ MÜZİK ALGILARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ	İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI TÜRK DİN MÜSİKİSİ BİLİM DALI	İstanbul, 2017
T.C. MARMARA ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI TÜRK DİN MÜSİKİSİ BİLİM DALI İSTANBUL VE PORTLAND/ME (ABD)'DA YAŞAYAN MÜSLÜMAN VE GAYRİMÜSLİM CEMAATLERİN DİNİ MÜZİK ALGILARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ Yüksek Lisans Tezi DUYGU TURAN İstanbul, 2017			

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
TÜRK DİN MUSİKİSİ BİLİM DALI

**İSTANBUL VE PORTLAND/ME (ABD)'DA YAŞAYAN
MÜSLÜMAN VE GAYRİMÜSLİM CEMAATLERİN
DİNİ MÜZİK ALGILARININ KARŞILAŞTIRMALI
OLARAK İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

DUYGU TURAN

Danışman: PROF. DR. M. SAFA YEPREM

İstanbul, 2017

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

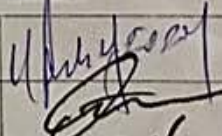
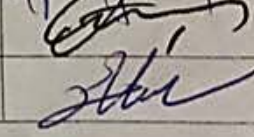
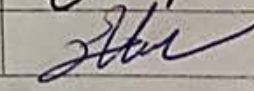
TEZ ONAY BELGESİ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI Anabilim Dalı TÜRK DİN MUSİKİSİ Bilim Dalı
TEZLİ YÜKSEK LİSANS öğrencisi DUYGU TURAN'ın İSTANBUL VE PORTLAND/ME
(ABD)'DA YAŞAYAN, MÜSLÜMAN VE GAYRİMÜSLİM CEMAATLERİN DİNİ
MÜZİK ALGILARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ adlı tez çalışması,
Enstitümüz Yönetim Kurulunun 15.05.2017 tarih ve 2017-11/23 sayılı kararıyla oluşturulan jüri
tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi 22 / 05 / 2017

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

1.	Tez Danışmanı	Prof. Dr. M.SAFA YEPREM	
2.	Jüri Üyesi	Prof. Dr. AHMET HAKKI TURABI	
3.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. ERHAN ÖZDEN	

ÖZET

Din ve müzik yaratılıştan itibaren varlığını sürdüren iki kavramdır. Hemen hemen dünya üzerindeki ilahi ve mahalli tüm dinlerin bir müziğinden bahsetmek mümkündür. Dinlerin ve dini müziğin çeşitliliği kendi aralarında bir farklılık doğurmaktadır. Bunun yanında dikkat edilmesi gereken diğer bir husus da dini müzik algılarının farklı oluşudur. İşte bu algının tespit edilmesi amacıyla ABD, Portland'daki Müslümanlar, ABD, Portland'daki Gayrimüslimler, İstanbul'daki Müslümanlar ve İstanbul'daki Gayrimüslimler olmak üzere dört farklı gruba anket çalışması uygulanmıştır.

Uygulanan anket yirmi sorudan oluşup katılımcıların demografik bilgilerinin yanında müzik ile olan ilişkileri, dini müzik bilgileri ve dini müzik algılarını öğrenmeye yöneliktir. Toplamda Portland ve İstanbul'da 244 kişi ankete katılmıştır.

Anket sonucunda dört farklı grubun çoğunluğunun dini müzik dinledikleri, İstanbul'daki Müslüman ve Gayrimüslim grupların genelini dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında değişiklik olduğu ama Portland'daki Müslüman ve Gayrimüslimlerin çoğunluğunun duygu durumlarında değişiklik olmadığı, Yine İstanbul'daki grupların dini müziği dini propaganda aracı olarak düşündükleri ancak Portland'daki grupların dini müziği propaganda aracı olarak görmedikleri tespit edilmiştir.

İstanbul'daki Müslümanlar haricinde diğer üç grubun kendi dinlerinin haricinde başka dinlerin, dini müzik örneklerini dinledikleri, her iki şehirdeki Müslümanların dini müziğin icrasını ibadetlerinin bir parçası olarak görmediği, yine her iki ülkedeki Gayrimüslimlerin ise dini müziğin icrasını ibadetlerinin bir parçası olarak gördüğü tespit edilmiştir. Ayrıca İstanbul'daki Müslümanlar haricinde diğer tüm üç grup, mabed içinde müzik yapılabileceğini belirtmiştir.

Dini Müziğin kaynağı konusunda da dört grubun ortak fikri dini müziğin kaynağının “ilahi” oluşudur.

Son olarak dört farklı grup arasında dini müzik algılarının farklılıkları tespit edilmiş olsa da ortak bir çok benzerliklerin varlığından da bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dini Müzik, Dini Müzik Algısı, İstanbul'daki, Gayrimüslimler, İstanbul'daki Müslümanlar ABD Portland'daki Müslümanlar, ABD Portland'deki Gayrimüslimler

ABSTRACT

Religion and music are two concepts that survive since creation. It is possible to talk about a music of almost all of the divine and local the religions on the world. The diversity of religions and religious music is different from each other. Another thing to note about this is that religious music perceptions are different. In order to determine this perception, four different group questionnaires were applied: Muslims in Portland/ME USA, Non-Muslims in Portland/ME USA, Muslims in Istanbul and Non-Muslims in Istanbul.

The questionnaire consists of twenty questions and is about learning religion music information and religious music perceptions as well as demographic information of the participants. In total, 244 people in Portland and Istanbul participated in the questionnaire.

As a result of the questionnaire, it was observed that the majority of the four different groups listened to religious music, while the Muslim and non-Muslim groups in Turkey saw a change in their emotional status when they were listening to religious music, the majority of Muslims and non-Muslims in the Portland had no change in their emotional states; It was also found that the groups in Istanbul thought religious music as a means of religious propaganda but the groups in the Portland did not regard religious music as propaganda.

Apart from the Muslims in Istanbul, the other three groups listened other religions' religious music samples, Muslims in both countries did not see the performance of religious music as part of their worship; Again, non-Muslims in both countries saw the practice of religious music as part of their worship. Besides all the other three groups except Muslims in Istanbul, determined that music could be performed in the temple.

On the subject of religious music, the common idea of the four groups is that the source of the religious music is "divine".

Finally, although there are differences in the perceptions of religious music among the four different groups, the existence of common similarities is also mentioned.

Keywords: Religious Music, Emotions of Religious Music, Non-Muslims in İstanbul, Muslims in İstanbul, Non-Muslims in the USA Portland/ME, Muslims in the USA Portland/ME

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
ÖZET	i
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLO LİSTESİ.....	vii
GRAFİK LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR	xvi
1. GİRİŞ	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.2. PROBLEM CÜMLESİ	1
1.3. HİPOTEZLER	2
1.4. ALT PROBLEMLER	6
1.5. METODOLOJİ VE VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ	7
1.5.1. Araştırma Modeli.....	7
1.5.2. Veri Toplama Yöntemleri.....	7
1.5.3. Veri İşleme Yöntemleri ve Süreci	7
1.5.4. Ankete Katılan Grupların Demografik Özellikleri	11
1.5.4.1. İstanbul’da Ankete Katılanların Demografik Özellikleri.....	11
1.5.4.2. ABD - Portland’da Ankete Katılanların Demografik Özellikleri.....	12
1.6. SINIRLAMALAR	12
1.7. VARSAYIMLAR	13
1.8. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	13
1.9. İLGİLİ LİTERATÜR.....	14
2. BULGULAR VE YORUM.....	25
2.1. MÜZİK İLİŞKİLERİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR	25
2.2. DİNİ MÜZİĞİN SESLENDİRİLİŞİNDE ÖN PLANDA OLAN ENSTRÜMANLAR.....	41

2.2. MÜZİK BİLGİSİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR.....	53
2.3. MÜZİK ALGISINA İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR	54
2.4. DİNİ MÜZİK DİNLENİNDİĞİNDE AKLA GELEN DUYGULAR.....	69
2.5. DİNİ MÜZİK DİNLENİLDİĞİNDE HİSSEDİLEN DUYGULAR	81
2.6. DİNİ MÜZİĞİN GÜÇLENDİRDİĞİ DUYGULAR	100
2.7. DİNİ MÜZİK HANGİ DUYGULAR İÇİNDE DİNLENİLİR.....	119
2.8. DİNİ MÜZİĞİN KAYNAĞI	133
2.9. DİNİ MÜZİĞİN İŞLEVİ	139
2.10. MÜZİĞİ DİNİ KILAN ÖGELER.....	148
3. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	157
KAYNAKÇA.....	162
EKLER	163
EK-1.	163
EK-2	174
EK-3.....	186
EK-4.....	187
BİYOĞRAFI	189

TABLO LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1: İstanbul’da Ankete Katılanların Demografik Özellikleri	11
Tablo 2: ABD - Portland’da Ankete Katılanların Demografik Özellikleri.....	12
Tablo 3: Literatür Taraması	14
Tablo 4: Eserlerin Ana Temalarına Göre Frekansları	20
Tablo 5: Eserlerin İçeriklerine Göre Frekansları	21
Tablo 6: Eserlerin Kapsamlarına Göre Frekansları	22
Tablo 7: Eserlerin Yayınlandığı Yıllara Göre Yüzdesi.....	23
Tablo 8: Müzikle İlgili Çalışmalarınız Var Mı?	25
Tablo 9: Enstrüman Çalıyor Musunuz?	27
Tablo 10: Dini Müzik Dinler Misiniz?	28
Tablo 11: Ne Sıklıkla Dini Müzik Dinlersiniz?	30
Tablo 12: Dini Müziği Özellikle Dinlediğiniz Mekanlar Var Mı?	40
Tablo 13: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Flüt” Vardır.....	41
Tablo 14: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Çello” Vardır	42
Tablo 15: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Keman” Vardır	43
Tablo 16: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Klarnet” Vardır	44
Tablo 17: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kontrbas Vardır	45
Tablo 18: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kudüm Vardır.....	46
Tablo 19: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ney” Vardır	47
Tablo 20: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Obua” Vardır	48
Tablo 21: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Org” Vardır.....	49
Tablo 22: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Tanbur” Vardır	50
Tablo 23: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ud” Vardır	51
Tablo 24: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Viyola” Vardır	52
Tablo 25: Dini Müzik Hangi İşlevi Yerine Getirmeyi Amaçlar Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler	52
Tablo 26: Dini Müzik Dinlediğinizde Duygu Durumunuzda Değişiklikler Oluyor Mu?	54
Tablo 27: Dini Müziğin Dine, Din Hizmetlerine Katkısı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	57

Tablo 28: Kendi Dininiz Dışındaki Diğer Dinlerin Dini Müzik Örneklerini Dinliyor Musunuz?.....	62
Tablo 29: Sizce Dini Müziğin İcrası Ve Dinlenmesi İbadetinizin Bir Parçası Mıdır?	64
Tablo 30: Sizce Mabet İçinde Ve İbadet Esnasında Okunan Dualar Müzik Olarak Kabul Edilebilir Mi?.....	65
Tablo 31: Sizce Mabet İçinde Müzik Yapılabilir Mi?	66
Tablo 32: Dini Müzik Dinlenildiğinde Aklıma “ Yaratıcı” Gelir.....	69
Tablo 33: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Bağışlanma” Gelir	70
Tablo 34: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Diğer ” Cevabını Verenler	71
Tablo 35: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla” Güç” Gelir	72
Tablo 36: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “İsyân” Gelir	73
Tablo 37: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Kaybolmak” Gelir	74
Tablo 38: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla” Keşfetmek” Gelir.....	75
Tablo 39: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratılış” Gelir	76
Tablo 40: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yok Olmak” Gelir	77
Tablo 41: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Fikrim Yok” diyenlerin cevapları	78
Tablo 42: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Sonsuzluk” Gelir	79
Tablo 43: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Ölüm” Gelir.....	80
Tablo 44: Dini Müzik Dinlediğimde “Tükenmişlik” Hissediyorum	81
Tablo 45: Dini Müzik Dinlediğimde “Aşk” Hissediyorum	82
Tablo 46: Dini Müzik Dinlediğimde “Depresyona Girmiş” Hissediyorum	83
Tablo 47: Dini Müzik Dinlediğimde “Hayran Kalmış” Hissediyorum	84
Tablo 48: Dini Müzik Dinlediğimde “Mutluluk” Hissediyorum.....	85
Tablo 49: Dini Müzik Dinlediğimde “Yalnızlık” Hissediyorum.....	86
Tablo 50: Dini Müzik Dinlediğimde “Acı-Keder” Hissediyorum.....	87
Tablo 51: Dini Müzik Dinlediğimde “Coşku” Hissediyorum	88
Tablo 52: Dini Müzik Dinlenildiğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Diğer Duygular” Cevabını Vereneler.....	89
Tablo 53: Dini Müzik Dinlediğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler	90
Tablo 54: Dini Müzik Dinlediğimde “Hoşnut Kalmamış” Hissediyorum.....	91
Tablo 55: Dini Müzik Dinlediğimde “Kaygı” Hissediyorum.....	92
Tablo 56: Dini Müzik Dinlediğimde “Mahcubiyet” Hissediyorum	93
Tablo 57: Dini Müzik Dinlediğimde “Merak” Hissediyorum	94

Tablo 58: Dini Müzik Dinlediğimde “Merhamet” Hissediyorum	95
Tablo 59: Dini Müzik Dinlediğimde “Nefret” Hissediyorum	96
Tablo 60: Dini Müzik Dinlediğimde “Pişmanlık” Hissediyorum.....	97
Tablo 61: Dini Müzik Dinlediğimde “Şükür” Hissediyorum	98
Tablo 62: Dini Müzik Dinlediğimde “Tatmin Olmuş” Hissediyorum	99
Tablo 63: Dini Müzik En Çok “Aşk” Duygusunu Güçlendirir.....	100
Tablo 64: Dini Müzik En Çok “Coşku” Duygusunu Güçlendirir.....	101
Tablo 65: Dini Müzik En Çok “Depresyon” Duygusunu Güçlendirir.....	102
Tablo 66: Dini Müzik En Çok “Diğer Duyguları” Güçlendirir	103
Tablo 67: Dini Müzik En Çok “Hayranlık” Duygusunu Güçlendirir	104
Tablo 68: Dini Müzik En Çok “Hoşlanmama” Duygusunu Güçlendirir	105
Tablo 69: Dini Müzik En Çok “Kaygı” Duygusunu Güçlendirir	106
Tablo 70: Dini Müzik En Çok “Mahcubiyet” Duygusunu Güçlendirir	107
Tablo 71: Dini Müzik En Çok “Merak” Duygusunu Güçlendirir.....	108
Tablo 72: Dini Müzik En Çok “Merhamet” Duygusunu Güçlendirir.....	109
Tablo 73: Dini Müzik En Çok “Mutluluk” Duygusunu Güçlendirir	110
Tablo 74: Dini Müzik En Çok “Nefret” Duygusunu Güçlendirir.....	111
Tablo 75: Dini Müzik En Çok “Pişmanlık” Duygusunu Güçlendirir	112
Tablo 76: Dini Müzik En Çok “Şükür” Duygusunu Güçlendirir	113
Tablo 77: Dini Müzik En Çok “Tatmin” Duygusunu Güçlendirir	114
Tablo 78: Dini Müzik En Çok “Yalnızlık” Duygusunu Güçlendirir	115
Tablo 79: Dini Müzik En Çok “Acı -Keder” Duygusunu Güçlendirir	116
Tablo 80: Dini Müzik En Çok “Tükenmişlik” Duygusunu Güçlendirir.....	117
Tablo 81: Dini Müziğin Duyguları Güçlendirip Güçlendirmemesi Konusunda “Fikrim Yok”	118
Tablo 82: “Coşkuluyken” Dini Müzik Dinlerim	119
Tablo 83: Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler	120
Tablo 84: Endişeliyken” Dini Müzik Dinlerim	121
Tablo 85: Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Fikrim Yok” Seçeneğini İşaretleyenler.....	122
Tablo 86: “Hayran Kalmışken” Dini Müzik Dinlerim	123
Tablo 87: “Haz Alıyorken” Dini Müzik Dinlerim	124
Tablo 88: “Huzursuzken” Dini Müzik Dinlerim	125

Tablo 89: “Kaygılıyken” Dini Müzik Dinlerim.....	126
Tablo 90: “Kızginken” Dini Müzik Dinlerim.....	127
Tablo 91: “Mahcupken” Dini Müzik Dinlerim.....	128
Tablo 92: “Muhtaç Hissediorken” Dini Müzik Dinlerim	129
Tablo 93: “Mutluyken” Dini Müzik Dinlerim	130
Tablo 94: “Öfkeliyken” Dini Müzik Dinlerim.....	131
Tablo 95: “Özlem Duyarken” Dini Müzik Dinlerim	132
Tablo 96: “Dini Müziğin Kaynağı Nedir” Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler	133
Tablo 97: Dini Müziğin Kaynağı Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler.....	134
Tablo 98: Dini Müziğin Kaynağı “Evren” dir	135
Tablo 99: Dini Müziğin Kaynağı “İlahi” dir.....	136
Tablo 100: Dini Müziğin Kaynağı “İnsan” dır	137
Tablo 101: Dini Müziğin Kaynağı “Tabiat” tır.....	138
Tablo 102: Dini Müzik Hangi İşlevi Yerine Getirmeyi Amaçlar Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler	139
Tablo 103: Dini Müzik İbadet Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar.....	140
Tablo 104: Dini Müzik “Kendini Keşfetmeyi” Amaçlar	141
Tablo 105: Dini Müzik “Psikolojik Rahatlamayı” Amaçlar.....	142
Tablo 106: Dini Müzik Ruhsal Şifayı Amaçlar	143
Tablo 107: Dini Müzik, Dini Merasim Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar	144
Tablo 108: Dini Müzik, Dini Propagandayı Amaçlar.....	145
Tablo 109: Dini Müziğin Hangi İşlevi Yerine Getirdiği Sorusuna “Fikrim Yok” Cevabını Verenler	146
Tablo 110: Dini Müzik “Yaratıcıya Ulaşmayı” Amaçlar	147
Tablo 111: Müziği Dini Kılan Öğeler Nedir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler	148
Tablo 112: Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Vakittir”	149
Tablo 113: Müziği Dini Kılan Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler	150
Tablo 114: Müziği Dini Kılan “İcra Eden Kişidir”.	151
Tablo 115: Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Yer” dir	152
Tablo 116: Müziği Dini Kılan “İcra Edilme Amacıdır”	153
Tablo 117: Müziği Dini Kılan İçerdiği Sözlerdir	154
Tablo 118: Müziği Dini Kılan Melodisidir	155

GRAFİK LİSTESİ

	Sayfa No.
Grafik 1. Eserlerin Ana Temasına Göre Dağılım	21
Grafik 2. Eserlerin İçeriklerine Göre Dağılım	22
Grafik 3. Eserlerin Kapsamına Göre Dağılım	23
Grafik 4. Eserlerin Yıllarına Göre Dağılım	24
Grafik 5. Katılımcıların Müzik ile İlgili Çalışmalarının Olması	26
Grafik 6. Katılımcıların Enstrüman ile ilişkisi	28
Grafik 7. Dini Müzik Dinler Misiniz?	30
Grafik 8. Dini Müziği Hergün Dinlerim.....	31
Grafik 9. Haftada Birden Fazla Dini Müzik Dinlerim.....	32
Grafik 10. Haftada Bir Kez Dini Müzik Dinlerim.....	33
Grafik 11. Ayda Bir Kez Dini Müzik Dinlerim.....	34
Grafik 12. Dini Günlerde Dini Müzik Dinlerim.....	35
Grafik 13. “Rastgele” Dini Müzik Dinlerim.....	36
Grafik 14. Dini Müzik Dinlemem	37
Grafik 15. Dini Müziği Ne Sıklıkla Dinlersiniz Sorusuna “Fikrim Yok” Diye Cevap Verenler	38
Grafik 16. Dini Müziği Ne Sıklıkla Dinlersiniz Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler.....	39
Grafik 17. Dini Müziği Özellikle Dinlediğiniz Mekanlar Var Mı?.....	41
Grafik 18. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Flüt” Vardır	42
Grafik 19. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Çello” Vardır	43
Grafik 20. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Keman” Vardır	44
Grafik 21. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Klarnet” Vardır.....	45
Grafik 22. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kontrbas Vardır.....	46
Grafik 23. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kudüm Vardır	47
Grafik 24. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ney” Vardır	48
Grafik 25. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Obua” Vardır	49
Grafik 26. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Org” Vardır.....	50
Grafik 27. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Tanbur” Vardır	51
Grafik 28. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ud” Vardır.....	52

Grafik 29. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Viyola” Vardır	53
Grafik 30. Dini Müzik Hangi İşlevi Yerine Getirmeyi Amaçlar Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler	53
Grafik 31. Dini Müzik Dinlediğinizde Duygu Durumunuzda Değişiklikler Oluyor Mu?	57
Grafik 32. Dini Müziğin Dine, Din Hizmetlerine Katkısı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?	61
Grafik 33. Kendi Dininiz Dışındaki Diğer Dinlerin Dini Müzik Örneklerini Dinliyor Musunuz?.....	63
Grafik 34. Sizce Dini Müziğin İcrası Ve Dinlenmesi İbadetinizin Bir Parçası Mıdır?.....	65
Grafik 35. Sizce Mabet İçinde Ve İbadet Esnasında Okunan Dualar Müzik Olarak Kabul Edilebilir Mi?.....	66
Grafik 36. Sizce Mabet İçinde Müzik Yapılabilir Mi?	69
Grafik 37. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratıcı” Gelir.....	70
Grafik 38. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Bağışlanma” Gelir.....	71
Grafik 39. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler.....	72
Grafik 40. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Güç” Gelir	73
Grafik 41. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “İsyan” Gelir	74
Grafik 42. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Kaybolmak” Gelir	75
Grafik 43. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Keşfetmek” Gelir	76
Grafik 44. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratılış” Gelir	77
Grafik 45. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yok Olmak” Gelir.....	78
Grafik 46. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler	79
Grafik 47. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Sonsuzluk” Gelir	80
Grafik 48. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Ölüm” Gelir.....	81
Grafik 49. Dini Müzik Dinlediğimde “Tükenmişlik” Hissediyorum	82
Grafik 50. Dini Müzik Dinlediğimde “Aşk” Hissediyorum	83
Grafik 51. Dini Müzik Dinlediğimde “Depresyona Girmiş” Hissediyorum	84
Grafik 52. Dini Müzik Dinlediğimde “Hayran Kalmış” Hissediyorum	85
Grafik 53. Dini Müzik Dinlediğimde “Mutluluk” Hissediyorum	86
Grafik 54. Dini Müzik Dinlediğimde “Yalnızlık” Hissediyorum	87
Grafik 55. Dini Müzik Dinlediğimde “Acı-Keder” Hissediyorum	88

Grafik 56. Dini Müzik Dinlediğimde “Coşku” Hissediyorum	89
Grafik 57. Dini Müzik Dinlenildiğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Diğer Duygular” Cevabını Verenler	90
Grafik 58. Dini Müzik Dinlediğimde Ne Hissedilir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler.....	91
Grafik 59. Dini Müzik Dinlediğimde “Hoşnut Kalmamış” Hissediyorum	92
Grafik 60. Dini Müzik Dinlediğimde “Kaygı” Hissediyorum.....	93
Grafik 61. Dini Müzik Dinlediğimde “Mahcubiyet” Hissediyorum	94
Grafik 62. Dini Müzik Dinlediğimde “Merak” Hissediyorum	95
Grafik 63. Dini Müzik Dinlediğimde “Merhamet” Hissediyorum	96
Grafik 64. Dini Müzik Dinlediğimde “Nefret” Hissediyorum	97
Grafik 65. Dini Müzik Dinlediğimde “Pişmanlık” Hissediyorum	98
Grafik 66. Dini Müzik Dinlediğimde “Şükür” Hissediyorum	99
Grafik 67. Dini Müzik Dinlediğimde “Tatmin Olmuş” Hissediyorum	100
Grafik 68. Dini Müzik En Çok “Aşk” Duygusunu Güçlendirir	101
Grafik 69. Dini Müzik En Çok “Coşku” Duygusunu Güçlendirir.....	102
Grafik 70. Dini Müzik En Çok “Depresyon” Duygusunu Güçlendirir	103
Grafik 71. Dini Müzik En Çok Hangi Duyguları Güçlendirir Sorusuna “Diğer Duyguları” Cevabı Verenler	104
Grafik 72. Dini Müzik En Çok “Hayranlık” Duygusunu Güçlendirir	105
Grafik 73. Dini Müzik En Çok “Hoşlanmama” Duygusunu Güçlendirir.....	106
Grafik 74. Dini Müzik En Çok “Kaygı” Duygusunu Güçlendirir	107
Grafik 75. Dini Müzik En Çok “Mahcubiyet” Duygusunu Güçlendirir.....	108
Grafik 76. Dini Müzik En Çok “Merak” Duygusunu Güçlendirir	109
Grafik 77. Dini Müzik En Çok “Merhamet” Duygusunu Güçlendirir	110
Grafik 78. Dini Müzik En Çok “Mutluluk” Duygusunu Güçlendirir	111
Grafik 79. Dini Müzik En Çok “Nefret” Duygusunu Güçlendirir.....	112
Grafik 80. Dini Müzik En Çok “Pişmanlık” Duygusunu Güçlendirir	113
Grafik 81. Dini Müzik En Çok “Şükür” Duygusunu Güçlendirir	114
Grafik 82. Dini Müzik En Çok “Tatmin” Duygusunu Güçlendirir	115
Grafik 83. Dini Müzik En Çok “Yalnızlık” Duygusunu Güçlendirir.....	116
Grafik 84. Dini Müzik En Çok “Acı-Keder” Duygusunu Güçlendirir	117
Grafik 85. Dini Müzik En Çok “Tükenmişlik” Duygusunu Güçlendirir.....	118

Grafik 86. Dini Müziğin Duyguları Güçlendirip Güçlendirmemesi Konusunda “Fikrim Yok” Diyenler	119
Grafik 87. “Coşkuluyken” Dini Müzik Dinlerim	120
Grafik 88. Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Diğer” cevabını Verenler	121
Grafik 89. Endişeliyken” Dini Müzik Dinlerim	122
Grafik 90. Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler	123
Grafik 91. “Hayran Kalmışken” Dini Müzik Dinlerim	124
Grafik 92. “Haz Alıyorken” Dini Müzik Dinlerim.....	125
Grafik 93. “Huzursuzken” Dini Müzik Dinlerim	126
Grafik 94. “Kaygılıyken” Dini Müzik Dinlerim.....	127
Grafik 95. Kızgınken” Dini Müzik Dinlerim	128
Grafik 96. “Mahcupken” Dini Müzik Dinlerim	129
Grafik 97. “Muhtaç Hissediyorken” Dini Müzik Dinlerim	130
Grafik 98. “Mutluyken” Dini Müzik Dinlerim.....	131
Grafik 99. “Öfkeliyken” Dini Müzik Dinlerim	132
Grafik 100. “Özlem Duyarken” Dini Müzik Dinlerim.....	133
Grafik 101. “Dini Müziğin Kaynağı Nedir” Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler.....	134
Grafik 102. Dini Müziğin Kaynağı Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Vereneler...	135
Grafik 103. Dini Müziğin Kaynağı “Evren” dir	136
Grafik 104. Dini Müziğin Kaynağı “İlahi” dir	137
Grafik 105. Dini Müziğin Kaynağı “İnsan” dır	138
Grafik 106. Dini Müziğin Kaynağı “Tabiat” tır	139
Grafik 107. Dini Müzik Hangi İşlevleri Yerine Getirmeyi Amaçlar Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler	140
Grafik 108. Dini Müzik İbadet Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar	141
Grafik 109. Dini Müzik “Kendini Keşfetmeyi” Amaçlar.....	142
Grafik 110. Dini Müzik “Psikolojik Rahatlamayı” Amaçlar.....	143
Grafik 111. Dini Müzik “Ruhsal Şifayı” Amaçlar	144
Grafik 112. Dini Müzik, Dini Merasim Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar	145
Grafik 113. Dini Müzik, “Dini Propagandayı” Amaçlar	146
Grafik 114. Dini Müziğin Hangi İşlevi Yerine Getirdiği Sorusuna “Fikrim Yok” Cevabını Verenler	147
Grafik 115. Dini Müzik “Yaratıcıya Ulaşmayı” Amaçlar	148

Grafik 116. Müziği Dini Kılan Öğeler Nedir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler	149
Grafik 117. Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Vakittir”	150
Grafik 118. Müziği Dini Kılan Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler	151
Grafik 119. Müziği Dini Kılan “İcra Eden Kişidir”	152
Grafik 120. Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Yer” dir.	153
Grafik 121. Müziği Dini Kılan “İcra Edilme Amacıdır”	154
Grafik 122. Müziği Dini Kılan “İçerdiği Sözlerdir”	155
Grafik 123. Müziği Dini Kılan “Melodisidir”	156

KISALTMALAR

<i>ABD</i>	: Amerika Birleşik Devletleri
<i>IRB</i>	: Institutional Review Board
<i>ME</i>	: Maine Eyaleti (ABD)
<i>SMCC</i>	: Southern Maine Community College
<i>SPSS</i>	: Statistical Package For The Social Sciences
<i>St.</i>	: Saint
<i>T.C.</i>	: Türkiye Cumhuriyeti
<i>TR</i>	: Türkiye
<i>TTK</i>	: Türk Tarih Kurumu
<i>USM</i>	: University of Southern Maine
<i>BKNZ</i>	: Bakınız

1. GİRİŞ

1.1. PROBLEM DURUMU

Özellikle 2000’li yılların başından itibaren yapılan çalışmalarda müzik algısı teması ülkemizde üzerinde çalışılmamış bir alan olarak kabul edilebilir. İlgili literatür incelendiğinde din ve müzik, müzik algısı konularında yapılan çalışmaların din algısını ve kavramsal olarak din ve müzik işlevinin ikincil derecede dikkat çektiği, mezhepler, müzik eğitimi, siyaset ve müzik, siyaset ve dil kültürü ve müzik ilişkisinin hemen hemen hiç ele alınmamış konular olduğu gözlenmektedir. Konu ile ilgili teknik detay ilgili literatür kısmında mevcuttur. Bunun yanı sıra yapılmış olan akademik çalışmalar genellikle betimsel bir tarihsel yöntem olup anket çalışmaları ile desteklenmiştir. Yapılan araştırmalar kapsam itibarıyla son derece dar bir alanda olup yetersiz bir nicelikte karşımıza çıkmaktadır. Son derece az sayıda olan bu çalışmaların müzik algısı ve kavramsal olarak din ve müzik ilişkisi temalarında yoğunlaştığı söylenebilir. Ortaya konulan çalışmalarda müzik algısı ile ilgili olan verilerin daha ziyade genel müzik algısı ile ilgili olduğu, Dini müzik alanının hiç incelenmemiş olduğu tespit edilmiştir. Hali hazırda tespit edilen bu boşluk karşılaştırmalı olarak Müslüman ve Gayrimüslim cemaatlerin dini müzik algısı üzerine yönlendirilerek alana ilişkin akademik bilgi kaynaklarının dışında sosyolojik anlamda bir veritabanı oluşturulabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla bu veritabanı üzerine bina edilecek olan akademik çalışmaların dini müzik araştırmaları için strateji belirleme noktasında önemli bir boşluğu ikmal edeceği düşünülebilir.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ

İstanbul ve Portland’da yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim cemaatlerin dini müzik algıları arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?

1.3. HİPOTEZLER

1. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar dini müziğe ilgi duymamaktadır.
2. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler dini müziğe ilgi duymaktadır.
3. Portland'da yaşayan Müslümanlar dini müziğe ilgi duymamaktadır.
4. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler dini müziğe ilgi duymaktadır.
5. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar dini günlerde dini müzik dinler.
6. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler haftada bir kez dini müzik dinler.
7. Portland'da yaşayan Müslümanlar dini günlerde dini müzik dinler.
8. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler haftada bir kez dini müzik dinler.
9. İstanbul'da yaşayan Müslümanların dini müziği özellikle dinledikleri mekanlar vardır.
10. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerin dini müziği özellikle dinledikleri mekanlar vardır.
11. Portland'da yaşayan Müslümanların dini müziği özellikle dinledikleri mekanlar vardır.
12. Portland'da yaşayan Gayrimüslimlerin dini müziği özellikle dinledikleri mekanlar vardır.
13. İstanbul'da yaşayan Müslümanların müzik ile ilgili çalışmaları yoktur.
14. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerin müzik ile ilgili çalışmaları vardır.
15. Portland'da yaşayan Müslümanların müzik ile ilgili çalışmaları yoktur.
16. Portland'da yaşayan Gayrimüslimlerin müzik ile ilgili çalışmaları vardır.
17. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için müziği dini kılan öge içerdiği sözlerdir.
18. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için müziği dini kılan öge icra edilme amacıdır.
19. Portland'da yaşayan Müslümanlar için müziği dini kılan öge sözleridir.
20. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için müziği dini kılan öge icra edilme amacıdır.
21. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müzik bir psikolojik rahatlama aracıdır.

22. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müzik Yaratıcıya ulaşma aracıdır.
23. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müzik bir psikolojik rahatlama aracıdır.
24. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müzik Yaratıcıya ulaşma aracıdır.
25. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar dini müziği mutluyken dinlemeyi tercih etmektedir.
26. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler dini müziği coşkuluyken dinlemeyi tercih etmektedir.
27. Portland'da yaşayan Müslümanlar dini müziği mutluyken dinlemeyi tercih etmektedir.
28. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler dini müziği coşkulu iken dinlemeyi tercih etmektedir.
29. İstanbul'da yaşayan Müslümanların dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında değişiklik olur.
30. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerin dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında değişiklik olur.
31. Portland'da yaşayan Müslümanların dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında değişiklik olur.
32. Portland'da yaşayan Gayrimüslimlerin dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında değişiklik olur.
33. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar dini müzik dinlediklerinde mutluluk hisseder.
34. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler dini müzik dinlediklerinde coşku hisseder.
35. Portland'da yaşayan Müslümanlar dini müzik dinlediklerinde mutluluk hisseder.
36. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler dini müzik dinlediklerinde coşku hisseder.
37. İstanbul'da yaşayan Müslümanların aklına dini müzik dinlediklerinde Yaratıcı gelir.

38. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerin aklına dini müzik dinlediklerinde bağışlanma gelir.
39. Portland'da yaşayan Müslümanların aklına dini müzik dinlediklerinde Yaratıcı gelir.
40. Portland'da yaşayan Gayrimüslimlerin aklına dini müzik dinlediklerinde bağışlanma gelir.
41. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin dini hizmetlere katkısı vardır.
42. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin din hizmetlerinde katkısı vardır.
43. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin din hizmetlerinde katkısı vardır.
44. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin din hizmetlerinde katkısı vardır.
45. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müzik mutluluk hissini güçlendirir.
46. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müzik coşku hissini güçlendirir.
47. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müzik mutluluk hissini güçlendirir.
48. Portland'da yaşayan gayrimüslimler için dini müzik coşku hissini güçlendirir.
49. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar başka dinlerin müziklerini dinlemezler.
50. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler başka dinlerin müziklerini dinlerler.
51. Portland'da yaşayan Müslümanlar başka dinlerin müziklerini dinlemezler.
52. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler başka dinlerin müziklerini dinlerler.
53. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin kaynağı ilahidir.
54. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin kaynağı ilahidir.
55. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin kaynağı ilahidir.
56. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin kaynağı ilahidir.
57. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetin bir parçası değildir.

58. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetin bir parçasıdır.
59. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetin bir parçası değildir.
60. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetin bir parçasıdır.
61. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için ibadet esnasında okunan dualar bir müzik olarak kabul edilemez.
62. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için ibadet esnasında okunan dualar bir müzik olarak kabul edilebilir.
63. Portland'da yaşayan Müslümanlar için ibadet esnasında okunan dualar bir müzik olarak kabul edilemez.
64. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için ibadet esnasında okunan dualar bir müzik olarak kabul edilebilir.
65. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar mabed içinde dini müzik yapılamayacağını düşünmektedir.
66. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler mabed içinde dini müziğin yapılabileceğini düşünmektedir.
67. Portland'da yaşayan Müslümanlar mabed içinde dini müzik yapılamayacağını düşünmektedir.
68. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler mabed içinde dini müziğin yapılabileceğini düşünmektedir.
69. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman neydir.
70. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman orgdur.
71. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman neydir.
72. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman orgdur.

1.4. ALT PROBLEMLER

1. İstanbul ve Portland’da yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim cemaatlerden araştırmaya katılan grupların demografik özellikleri nelerdir?
2. Bu toplulukların müzik ile ilişkileri ne düzeydedir?
3. Bu toplulukların dini müzik alanını tanıma oranları nedir?
4. Bu topluluklar için müziği dini kılan öge nedir?
5. Bu topluluklar için dini müzik hangi işlevi yerine getirmeyi amaçlar?
6. Bu topluluklar dini müziği hangi duygular içinde dinlemeyi tercih etmektedir?
7. Bu topluluklarda dini müzik dinlendiğinde duygu durumlarında herhangi bir değişiklik oluyor mu?
8. Bu topluluklarda dini müzik dinlendiğinde hangi duygular hissedilmektedir?
9. Bu cemaate mensup olan insanların dini müziği dinlediklerinde akıllarına ne gelmektedir?
10. Bu cemaatlere mensup insanlarda dini müziğin, din hizmetlerine olan katkısı hakkındaki düşünceleri nelerdir?
11. Bu cemaat mensuplarına göre dini müzik en çok hangi duyguları güçlendirir?
12. Bu cemaatlere mensup insanlar, diğer dinlerin müziklerini dinliyorlar mı?
13. Bu topluluklar için dini müziğin kaynağı nedir?
14. Bu topluluklar için dini müziğin icrası ve dinlenilmesi ibadetin bir parçası olarak kabul edilebilir mi?
15. Bu topluluklar için mabed içinde ve ibadet esnasında okunan dualar bir müzikal eser olarak kabul edilebilir mi?
16. Bu topluluklar mabed içinde yapılan müziğe nasıl yaklaşmaktadır?

1.5. METODOLOJİ VE VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ

1.5.1. Araştırma Modeli

Yüksek Lisans tez çalışmamızda araştırma yöntemimizin temelini nitel araştırma oluşturacaktır. Nitel araştırmayı “*gözlem görüşme ve döküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma*” olarak tanımlamak mümkündür.¹ Öncelikle tezimizin konusu ile alakalı olan yazılı kaynaklar taranacak ve gerekli görülenler tezimizde kullanılacaktır. Bunun yanında ABD’nin Maine eyaletinin Portland şehrinde ve İstanbul’da bizzat araştırma konusu incelenilecek, görüşme, gözlem ve anket yöntemleri kullanılarak tezimizin ilgili bölümleri oluşturulacaktır.

1.5.2. Veri Toplama Yöntemleri

Araştırmaya konu olan bütün bilgi, belge, bulgu ve veriler kaynak tarama, anket kişisel görüşme ve gözlem yöntemleriyle bir araya getirilmiştir.

1.5.3. Veri İşleme Yöntemleri ve Süreci

Öncelikle teze katkısı olacağı düşünülen kaynaklar eserlerin türüne göre adlarına yazarlarına içeriklerini kapsamında yayın yeri ve yılına ve de ana temalarına göre tasnif edilerek nitel ve nicel yöntemlerle analiz edilecektir. Yapılan analizlerden elde edilen nicel verilere göre tezin problem durumu ve ana problem sorusu tespit edilecektir. Bu problematik soruya ilişkin alt problem soruları ve bunlara ilişkin hipotezlerin oluşturulmasıyla ortaya çıkacak olan sistematik omurga sayesinde tezi konu olan alana ilişkin veriler sırasıyla nitel ve nicel yöntemler kullanılarak ele alınacaktır.

¹ Yıldırım, A, Şimşek, H, “Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri” Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2008

Tez danışmanı ile yapılan görüşmelerde taslak olarak oluşturulan problematik sorular ankete çevrilmiş (Bknz EK-1), daha sonra Ankara'da İstatistik Atölyesi Araştırma, Analiz ve Raporlama Merkezi tarafından anket sonuçlarının veri girişi ve istatistiksel veri analizi işlemleri yapılmış (Bknz EK-5), kendilerinden ankete ait soruların hazırlanışında herhangi bir çelişkinin, tutarsızlığın ve sıralama hatasının olmadığına dair teyit alınmıştır.

ABD, Maine eyaletinde Southern Maine Üniversitesi'nin müzik fakültesi ile iletişime geçilmiş, 2015-2016 akademik yılı için misafir araştırmacı (visiting scholar) kabulü alınmıştır. (Bknz EK-3)

Müzik fakültesinde, müzik bölüm başkanı Prof.Alan Kaschup'a anket sorularının İngilizce versiyonu (Bknz EK-2) verilerek anket soruları kendisinin ön incelemesinden geçmiştir.

Prof.Alan Kaschub'un yönlendirmesi ile USM, IRB (Institutional Review Board) birimine anketin üniversite öğrencilerine de uygulanması için başvuru yapılmıştır. Bu birim öncelikle anketin İngilizce yeterliliğini teyit etmiştir ve gerekli dil bilgisi düzeltmelerini yapmıştır. Daha sonra anket bu birim içerisinde yetkili akademik personel tarafından içerik ve esas bakımından kontrol edilmiştir. Yapılan kontroller neticesinde anketten sadece kimlik bilgisi soruları çıkarılmıştır. Bu işlemleri takiben bir bilimsel çalışma içinde kurum tarafından anketin nasıl yapılması gerektiğine ilişkin iki saatlik bir eğitim alınmıştır.

Üniversitede bu anketin yapılmasına ilişkin müzik fakültesi personelinde Prof. Michele Kaschup akademik danışman olarak atanmıştır. Anketin son kez incelenmesi akademik danışman tarafından yapılarak herhangi bir sorun tespit edilmemiştir. Akademik danışmanın anketi onaylamasına takiben IRB (Institutional Review Board) merkezi tarafımıza bir takım protokol ve taahhüname imzalatmışlardır. Bu protokol ve taahhünamelerin içeriği;

- * Anketin danışman gözetiminde okulun izin verdiği dersler içerisinde yapılması
- * Okulda yapılan her anketin bir kopyasını IRB merkezine verilmesi

- * Ankette katılımcılara herhangi bir kimlik sorusu sorulmaması
- * Anket sonuçlarını ilgili yüksek lisans tezi ve ilgili makaleler dışında hiçbir çalışmada kullanılamayacağı
- * Edinilen anket sonuçlarını IRB merkezi ile paylaşılması gerektiği
- * Üniversitede uygulanacak olan tüm anketlerde IRB merkezinin kaşesinin ve kabul numarasının olması

Protokol ve taahhütnamenin imzalanması ardından anketler IRB merkezi tarafından basılarak kabul numarası almış ve kaşelenmiştir. (Bknz EK-4) IRB merkezinin belirttiği ders ve tarihlerde akademik danışman Prof. Michele Kaschub gözetiminde öğrencilere uygulanmıştır. Anketlerin birer kopyası IRB merkezine verilerek üniversite süreci tamamlanmıştır.

Daha sonra Cathedral of The Immaculate Conception Cathedrali'nde yetkili olan koro şefi Chris Pelonzi tarafından yapılan yönlendirmeye Katolik cemaate anket uygulanmıştır.

Sonra Sacred Heart Church isimli Roman Katolik kilisesinde rahibe Mirian Maradiaga ve koro şefi Suzanne M Proulx'in yardımları ile anket Roman Katolik cemaate uygulanmıştır.

Yine Second Parish Orthodox Church kilisesinde ve First Lutheran Church kilisesinde Ortodoks ve Protestan cemaate anket uygulanmıştır.

Son olarak Learning Works ve Portland Adult Education, Albert Brenner Glickman Family Library ve Portland Public Library gibi çeşitli eğitim kurumları ve kütüphanelerde anket uygulanmıştır.

Islamic Society of Portland/Maine ve Maine Muslim Community Center ile iletişime geçilerek anket Müslüman cemaate² uygulanmıştır.

² ABD Portland/ME'de Müslüman Cemaati çoğunlukla Araplar, Somalililer, Iraklılar ve Afganlılar oluşturmaktadır.

Aslen Iraklı ve ABD vatandaşı olan Fatma Khald Issa yardımıyla SMCC (Southern Maine Community College) öğrencilerinden Müslüman olan kişilere anket uygulanarak anketin ABD- Portland süreci tamamlanmıştır.

Araştırmanın İstanbul ayağı ile ilgili Müslüman cemaatlere ilişkin veriler, Galatasaray Üniversitesi çalışanlarına, Marmara Üniversitesi çalışanlarına, Türk Tarih Kurumu İstanbul Şubesi çalışanlarına, Çengelköy Musiki Cemiyeti korist ve solistlerine, Üsküdar Müftülüğü personeline, Beylerbeyi'ndeki Bostancıbaşı Abdullah Ağa Camii ve Küplüce Kuran kursu çalışanlarına ve öğrencilerine anket uygulanarak İstanbul'da yaşayan Müslüman cemaatin anket aşaması tamamlanmıştır.

İstanbul'daki Gayrimüslim cemaatlere ilişkin veriler ise;

- Çengelköy, Rum Ortodoks Aya Yorgi Kilisesi,
- Kadıköy, Moda Presbiteryen All Saint Kilisesi (Eski Moda İngiliz Anglikan Kilisesi),
- Taksim, İstiklal St. Antuan Katolik Kilisesi,
- Karaköy, Surp Pırgiç Ermeni Katolik Kilisesi,
- Beşiktaş, Türk Protestan Kilisesi,
- Şişli, Surp Vartanants Kiliselerinde cemaatlerin katılımıyla
- ve İmelda Amber Hanım, Alen Haçikoğlu, Ermeni Başrahip Tatul Anushyan, Dr. Turgay Üçal, Banu Çelik ve Muaffak Nejat Öztürk yardımları ile İstanbul'daki Gayrimüslim cemaate anket uygulanmıştır.

Anket süreci tamamlandıktan sonra veriler SPSS programı ile işlenmiş olup, ortaya çıkan verilerdeki istatistik durum tablolarla belirtilmiştir. Tezin bulgular ve yorum kısmında ise bu istatistik verilerin ne anlama geldiği etraflı olarak değerlendirilmiştir. Analizleri ve değerlendirmeleri yapılan bu verilerin sonuç kısmında ortaya konulan hipotezlerin uyuşup uyuşmadığı sınanmıştır. Tezin sonuç kısmında ise hipotezlerin doğru olup olmadığının yanı sıra ortaya çıkan sonuç tablosunda genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

1.5.4. Ankete Katılan Grupların Demografik Özellikleri

1.5.4.1. İstanbul’da Ankete Katılanların Demografik Özellikleri

Tablo 1: İstanbul’da Ankete Katılanların Demografik Özellikleri

		TR-Müslüman	TR-Gayrimüslim
Yaş	20 Yaş ve Altı	%33,7	%4,7
	21-40 Yaş Arası	%26,1	%51,2
	40 Yaş ve Üstü	%40,2	%44,2
Meslek	Öğrenci	%38	%14
	Öğretmen	%15,2	%4,7
	Ev hanımı	%13	%2,3
	Emekli	%16,5	%0
	Müzisyen	%3,3	%7
	Diğer	%23,9	%72,1
Mezuniyet Durumu	Okur-Yazar	%4,3	%0
	İlkokul	%8,7	%9,3
	Ortaokul	%10,9	%4,7
	Lise	%41,3	%16,3
	Önlisans	%16,3	%4,7
	Lisans	%14,3	%46,5
	Lisansüstü	%4,2	%18,6

1.5.4.2. ABD - Portland'da Ankete Katılanların Demografik Özellikleri

Tablo 2: ABD - Portland'da Ankete Katılanların Demografik Özellikleri

		ABD-Müslüman	ABD-Gayrimüslim
Yaş	20 Yaş ve Altı	%31,25	%43
	21-40 Yaş Arası	%43,75	%45,2
	40 Yaş ve Üstü	%25	%11,8
Meslek	Öğrenci	%50	%51,71
	Öğretmen	%6,25	%9,67
	Ev hanımı	%0	%0
	Emekli	%0	%0
	Müzişyen	%6,25	%7,52
	Diğer	%37,5	%29,03
Mezuniyet Durumu	Okur-Yazar	%0	%0
	İlkokul	%0	%0
	Ortaokul	%0	%0
	Lise (High School)	%81,25	%66,66
	Önlisans (Collage)	%0	%3,22
	Lisans	%12,5	%24,73
	Lisansüstü	%6,25	%3,22
	Boş		%5,37

1.6. SINIRLAMALAR

Tarihsel olarak 2015 ve 2016 yılları arasında ve coğrafi olarak da İstanbul ve Portland'da yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim cemaatlerle sınırlıdır.

1.7. VARSAYIMLAR

1. Araştırmaya konu olan verilerin toplanmasında kullanılan kaynakların ihtiva ettiği bilgilerin doğru olduğu ve Müslüman ve Gayrimüslim cemaatleri temsil edecek bilgilere sahip olduğu varsayılmaktadır.
2. Yapılan ankete katılan insanların duygularını samimi ve doğru bir şekilde ifade ettikleri varsayılmaktadır.
3. Yapılan görüşmelerden elde edilen bilgilerin güvenilir ve doğru olduğu varsayılmaktadır.

1.8. EVREN VE ÖRNEKLEM

Amerika ve Türkiye’de yaşayan Müslüman ve Gayrimüslimler bu çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Portland/ME ve İstanbul’daki yaşayan Müslümanlar ile Gayrimüslimler ise çalışmanın örnekleimidir.

Araştırmanın örneklem grubu aşağıdaki kurumsal yapılarda çalışan insanlardan oluşmaktadır.

- Southern of Maine University
- University of Maine
- Portlanddaki Kiliseler
- Portland’daki İslam Merkezleri
- Portland’daki Kütüphaneler
- İstanbul’daki Kuran Kursları
- İstanbul’daki Kiliseler
- Marmara Üniversitesi
- Galatasaray Üniversitesi
- Türk Tarih Kurumu (İstanbul Şubesi)
- Çengelköy Musiki Cemiyeti

1.9. İLGİLİ LİTERATÜR

Araştırmamıza zemin oluşturduğu düşünülen kaynaklarla ilgili detaylı bilgiler ve bunlara ilişkin değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3: Literatür Taraması

DUYGU TURAN – YÜKSEK LİSANS TEZİ LİTERATÜR TARAMASI

SIRA	ESER TÜRÜ	ESER ADI	YAZAR	İÇERİK	KAPSAM	YAYIN YERİ	YAYIN YILI	ANA TEMA
1	KİTAP	İslam Açısından Musiki ve Sema	Süleyman ULUDAĞ	Yazar betimsel yöntem kullanmış,	Musiki Kavramı, Kuran ve Hadiste Musiki, ve Tasavvuf Musikisi	Mağrifet Yayınları, 3. Baskı İSTANBUL	1999	Musiki ve Sema
2	KİTAP	Din Sosyolojisi – Kitap bölümü: Müzik ve DİN	Editör Niyazi AKYÜZ ve İhsan ÇAPÇIOĞLU Kitap Bölümü Yazarı: İlkay ŞAHİN	Yazar betimsel ve tarihsel yöntem kullanmış,	Müzik Kavramı, Din Kavramı, Müziğin Dinlerde yeri	Kitap Bölümü s.f. 465-474 ANKARA	2012	Din olgusu içinde müzik
3	KİTAP	Emotional Experince and Religious And Understanding	Mark R. Wayn	Yazar betimsel yöntem kullanmış,	Din Algısı, Duygusal Deneyimler,	Cambridge University Express, United Kingdom	2005	Din Algısı
4	Y.LİSANS TEZİ	Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Din Algısı	Halil ARSLAN	Yazar Tarihsel ve betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Yazar 1972 yılından 2011 yılına kadar Diyanet İşleri Başkanlığının Yayınladığı, okuttuğu Hutbeleri incelemiştir.	Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü URFA	2015	Hutbeler Üzerinden Din Algısının Tesipiti
5	Y.LİSANS TEZİ	Din Algısı ve Toplumsal Yapı	Harun TÜRKOĞLU	Yazar betimsel yöntem kullanmış,	Meshep algısı, Caferilerin din	İstanbul Üniversitesi,	2014	Caferilik

		Açısından Türkiye'deki Caferiler		tezini uyguladığı anketle desteklemiştir.	eğitimi, İstanbul'daki Caferilerde din algısı	Sosyal Bilimler Enstitüsü İSTANBUL		
6	DOKTORA TEZİ	Türkiye'de Müzik Eğitiminin Sosyolojik Çözümlemesi:	Mümtaz Levent AKKOL	Yazar betimsel yöntem kullanmış, tezini uyguladığı anketle desteklemiştir.	Kavramsal Olarak Müzik, Müzik Eğitimi, Müzik Sosyolojisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Öğrencileri üzerinde yapılan araştırma,	Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ESKİŞEHİR	2014	Türkiye'de Müzik Eğitimi
7	DOKTORA TEZİ	Profesyonel Müzisyenlerde Müzik Algısı Farklılıkları	Barbaros BOZKIR	Yazar betimsel yöntem kullanmış, tezini uyguladığı deneyle desteklemiştir.	-----	Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İZMİR	2009	Müzisyenlerde Müzik Algısı
8	DOKTORA TEZİ	Müzik Algısı, Müzik Tercihi ve Sosyal Kimlik Bağlamında Müzikte ön yargı ve Kalıp Yargı	Onur ŞENEL	Yazar betimsel yöntem kullanmış, tezini uyguladığı anketle desteklemiştir.	Müzik Algısı, Müzik Tercihleri, (Ankara, Tokat, Çanakkale, Kayseri illerinden ve Kıbristan katılan toplam 566 kişi üzerinde yapılan araştırma)	Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İZMİR	2013	Müzik Algısı
9	DOKTORA TEZİ	Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve	Nesrin ERTOK KONUK	Yazar betimsel yöntem kullanmış, tezini uyguladığı anketle desteklemiştir.	Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırma	Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İSTANBUL	2011	Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleki Yeterlilik
		Mesleki Yeterlilik Algı Düzeylerinin Farklı Değişkenlere göre İncelenmesi						Algıları
10	MAKALE	Müzik Eğitimi Anabilimsel Öğrencilerinin Denetim Odaklarına ilişkin Algıları	Efe AKBULUT	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır ve anket çalışması yapmıştır.	Müzik Eğitimi Anabilimsel Öğrencileri (Üniversite belirtilmemiş) üzerinde yapılan araştırma	Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 26, Sayı: 3 s.f.171-180 ANKARA	2006	Müzisyenlerin kendi davranışları hakkında yargıları
11	MAKALE	What is Music? Is there a definitive Answer?	Jonathan MCKEOWN - GREEN	Yazar betimsel yöntem kullanmış,	Müzik Kavramı	The Journal of Aesthetics and art Criticism, Volume: 72, Issue: 4	2014	Müzik Nedir
12	MAKALE - TEBLİĞ	Farklı Toplumlarda Müziğin Duygu bağını Oluşturmasındaki Fonksiyonel etkileri	Haşmet ALTINÖLÇEK	Yazar betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Tüm Müzik türleri ve dinleyicileri	38. İCANAS KONGRESİ TEBLİĞLERİ, s.f. 25-32 ANKARA	2009	Müzik ve İletişim
13	MAKALE	Music, Feeling and Human Brain	Assal HABİBİ, Antonio Damasio	Yazar betimsel ve deneyse bir yöntem kullanmış,	Müzik türlerinin insan beyninde oluşturduğu etkiler, insanlarda ortaya	American Psychological Association, Volume: 24, No: 1,		Müzik ve İnsan Beyni

					çıkardığı duygular	Page: 92-102, 2014		
14	MAKALE-TEBLİĞ	Toplumsal Yaşamda Müziğin Yeri ve Önemi	C. Hakan ÇUHADAR	Yazar betimsel bir yöntem kullanmıştır.	İnsan Hayatı içinde, Bilim dalları içinde, Dinleri içinde Müziğin yeri	38. ICANAS KONGRESİ TEBLİĞLERİ, s.f. 195-210 ANKARA	2009	Toplumda Müziğin Yeri
15	MAKALE-TEBLİĞ	Müziğin, Kişisel, Toplumsal, Ulusal, Uluslararası İşlevleri Üzerine	Gülşen Göksel ERDAL	Yazar betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Müziğin bireysel, toplumsal, ulusal ve uluslararası işlevi	38. ICANAS KONGRESİ TEBLİĞLERİ, s.f. 287-294 ANKARA	2009	Müziğin İşlevi
16	MAKALE-TEBLİĞ	Müziğin Toplumsal İşlevi, Müzik Siyaset, Din ve Ekonomi	M.Feyzan GÖHER	Yazar Tarihsel ve betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Müziğin Siyasi, Dini ve Ekonomik İşlevleri	38. ICANAS KONGRESİ TEBLİĞLERİ, s.f. 301-314 ANKARA	2009	Müziğin Toplumsal İşlevi
17	MAKALE	Müzik, İman ve Felsefe Arasındaki İlişkilerin Yer ve Mekan Kavramları Açısından bir Analizi	Burhanettin TATAR	Yazar Tarihsel ve betimsel bir yöntem kullanmıştır.	-----	Milel ve Nihal; İnanç, Kültür ve Mitoloji Araştırmaları Dergisi, Cilt: 8 Sayı: 2, s.f. 7-17 İSTANBUL	2011	Müzik, İman ve Felsefe İlişkisi
18	MAKALE	Music, meaning and Brain	Gunter KREUTZ	Yazar betimsel yöntem kullanmış,	Kavramsal Olarak Müzik	Physiscs of Life Rewiew 8, Page: 106-107, 2011	2011	Müziğin Anlamı
19	MAKALE	Music as an Expression of Religious Feeling,	George Whitfield Andrews	Yazar betimsel yöntem kullanmış,	Dini duyguların Müzik yoluyla anlatımı, ifadesi	The Musical Quarterly, Volume II, nO: 3 page: 331- 338,	1916	Dini Müzik
20	MAKALE	Öğretmen Adaylarının Öğretmen Özyeterlilik Algıları	Etem YEŞİLYURT	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır ve anket çalışması yapmıştır.	Selçuk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Pedojoik Formasyon Yapan Öğrenciler	Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 12, Sayı: 45 s.f. 88-104	2013	Öğretmen Adaylarının Yeterlilik Algıları
21	MAKALE	A Singing Citizenry: Popular Music and Civil Religion in America	Katherine Meizel	Yazar betimsel yöntem kullanmış,	Amerikan Popüler Müziğinde dini öğeler.	Journal for the Scientific study of Religion, Volume: 45, No: 4, Page: 497-5003	2006	Amerika'da Popüler Müzik ve Din
22	MAKALE	The Emotional Effects of Music on Religious Experience: A study of the Pentocostal-Charimastic Style of Music and Worship	Mandi M. MILLER, Kenneth T. STRONGMAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır ve anket çalışması yapmıştır.	95 Kişilik Kilise cematı üzerinde araştırma yaolmış onların duyguları üzerinde çalışılmıştır.	Psychology of Music, Volume: 30, Page: 8-27	2002	Dini yaşamda müziğin duygusal etkileri
23	MAKALE	Siyasal İletişimde Müzik Kullanımı: 2011 Genel Seçim	Nural İmrik TANYILDIZI	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır ve	Elazığ ilinden 412 kişi üzerinde yapılan araştırma	Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi. Dergisi,	2012	Genel Seçim Şarkıları

		Şarkılarının Seçmen Etkisi		anket çalışması yapmıştır.		s.f.97-110		
24	MAKALE	Müziksel Algı ve Bilgilenme Üzerine Bir Değerlendirme	Barış DEMİRCİ	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanımıyla beraber çalışma anket temelli olmuştur.	Ankara İline bağlı 5 farklı ilköğretim okulu öğrencileri üzerinde yapılan araştırma	Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 190, s.f. 25- 40 ANKARA	2011	Müziksel Algı
25	MAKALE	The Meaning of Music	Michael Morris	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Kavramsal Olarak Müzik	The Monist, volume: 95, Issue: 4, Page: 556 - 586	2012	Müziğin Anlamı
26	MAKALE	What is Religion?	Creig MARTIN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Kavramsal Olarak Din	Political Theology, Volume: 15, No: 6, Page: 503-508	2014	Din Nedir?
27	MAKALE	Fıkıh Mezheplerine Göre Müzik Sanatı, Müzik Aleti ve Müzisyenler	Bayram AKDOĞAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Hanefi, Şafi, Hanbeli, Maliki Mesheplerinde Musiki, Enstrümanlar ve Müzisyenler	Avrupa İslam Üniversitesi İslam Araştırmaları Dergisi, Yıl: 4 Sayı:1 s.f. 195- 205	2011	Mezheplerde Musiki
28	MAKALE	Dini Hayatın Ritmi: Rituel ve	İlkay ŞAHİN	Yazar makalede betimsel bir	-----	Ankara Üniversitesi, İ.F.D	2008	Dini Ritüellerde
		Müzik		yöntem kullanmıştır		Sayı:2 s.f. 269-285		Müzik
29	MAKALE	Müzik Terapi ve Dini Müzik	Hasan ARSLAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır ve anket uygulamıştır.	İlahiyat fakülteleri öğrencileri üzerinde Dini Müziğin etkileri araştırması	Hikmet Yurdu; Düşünce Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, Yıl: 8, Cilt: 8, Sayı: 16, s.f. 103-127	2015	Dini Müzik ve Terapi
30	MAKALE	Din ve Müzik: Dinler Tarihi Bağlamında Din Müzik İlişkisine Genel Bir Bakış Denemesi	Cengiz BATUK	Yazar Tarihsel ve betimsel bir yöntem kullanmıştır.	İlahi ve beşeri tüm dinler	19 Mayıs Üniversitesi, İ.F.D. Sayı: 35, s.f. 45-70	2013	Dinler Tarihinde
31	MAKALE	Müzik Tercihinde İnanç Biçimlerinin Rolü	Barış ERDAL, Üzeyir OK	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanımıyla beraber çalışma anket temelli olmuştur.	Cumhuriyet Üniversitesi Öğrencileri üzerinde yapılan araştırma	International Journal of Social Sciences, Volume: 5, Issue: 3, s.f. 59-74	2012	İnançların Müzik tercihlerine etkisi
32	MAKALE	Dil Kültür Bağlamında Müzik Dili ve Bunun Sosyal Bütünleşmedeki Yeri,	Fatma ODABAŞI	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Dil Kavramı, Dilin Toplumdaki Yeri, Müzik Kavramı, Müziğin Toplumdaki Yeri, Müzik Dili	İstanbul Üniversitesi, İFD, Sayı: 14 s.f. 237- 258 İSTANBUL	2006	Dil Ve Müzik
33	MAKALE	Müziksiz İslam	Mustafa	Yazar makalede	İslam Dininde	İstanbul	2000	Müziksiz

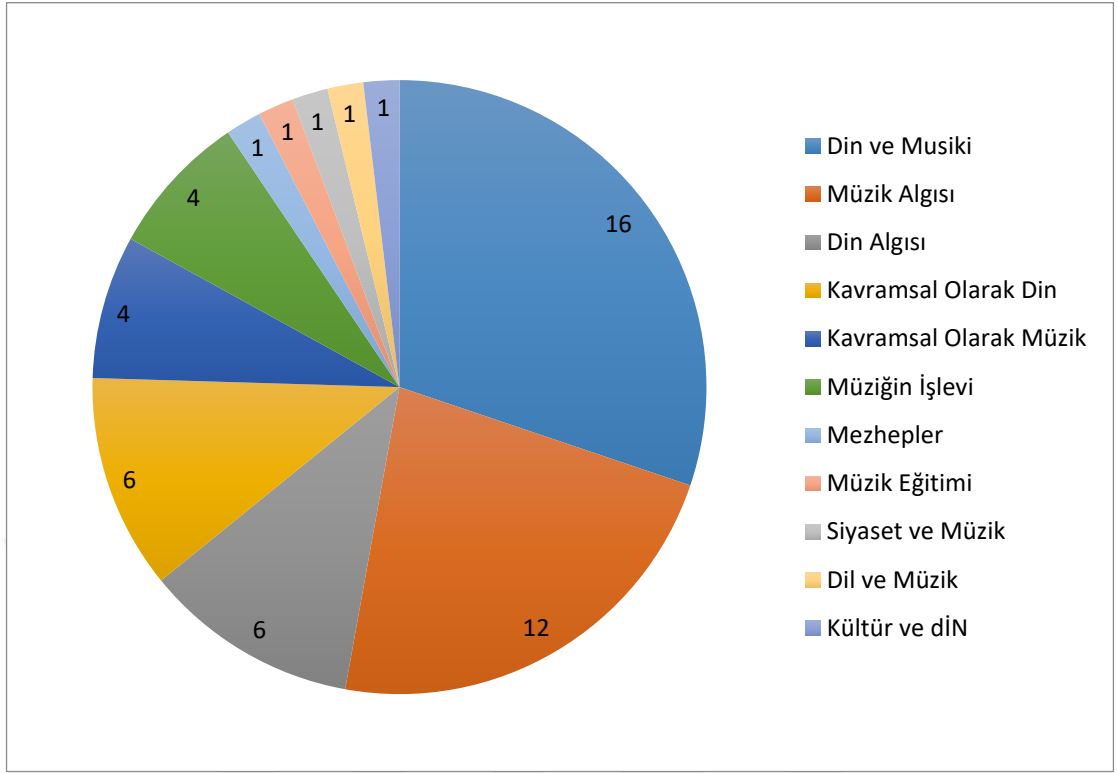
		Arayışları	Tahir ÖZTÜRK	betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Müziğin yeri	Üniversitesi İ.F.D Sayı: 2 s.f. 257-261 İSTANBUL		İslam Arayışları
34	MAKALE	Sosyolojik Bağlamda Müzik ve Kimlik	Adem SAÇIR, Barış ÖZTÜRK	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır ve anket çalışması yapmıştır.	Karabük Üniversitesi Öğrencilerinin Müzik Zevkeleri ve Kimlikleri	Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, s.f. 121-154	2015	Müzik ve Kimlik
35	MAKALE (İng)	Bilişsel Psikolojinin Bir Konusu Olarak Müzik Algısı	Aslı ASLAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	-----	Doğuş Üniversitesi Dergisi, s.f. 117-127 İSTANBUL	2007	Müzik Algısı
36	MAKALE	Müzik Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Meslek algısı ve Müzik Özel Yetenek Sınavı Başarıları Arasındaki İlişki	Hamit YOKUŞ, TubaYOKUŞ Ş. Göktuğ KALAYCIOĞ LU	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır ve anket çalışması yapmıştır.	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan araştırma	E-Journal of New World Sciences Academy	2013	Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleki Algıları
37	MAKALE	Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Yeteneğine	Duygu Piji KÜÇÜK	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır ve anket çalışması	Marmara Üniversitesi Müzik Öğretmenliği öğrencileri üzerinde yapılan araştırma	Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi,	2011	Müzik yeteneği ile Akademik başarı arasındaki
		İlişkin Özyeterlilik Algıları Özel Yetenek Sınavı Başarıları ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki		yapmıştır.		Sayı: 34, s.f. 171-181 İSTANBUL		ilişki
38	MAKALE	Farklı Ses Dosyası Formatlarının İşitsel Algısı	Feridun ÖZLİŞ	Yazar Tarihsel ve betimsel bir yöntem ve deney yöntemini kullanmıştır.	Tüm ses kayıt formatları. Yapılan deneydeki işitsel algıları belirleme grup hakkında bilgi verilmemiş.	Yedi, Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi, Sayı: 13, s.f. 59-63	2015	İşitsel Algi
39	MAKALE	İslamda Musikinin Hükümü Konusunda ileri Sürülen Ayet ve Hadislerin Tahlili	Bayram AKDOĞAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Musiki ile doğrudan veya dolaylı olan Kuran-ı Kerim'de olan ayetler ve Hadis-i Şerifler	Harran Üniversitesi İ.F.D. YIL: 14, Sayı:22 s.f. 109-136 URFA	2009	İslam ve Musiki
40	MAKALE	Türk Din Musikisinin Anadolu'da Doğuşu ve Tarihi Seyri Hakkında Bazı Mülahazalar	Bayram AKDOĞAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Türkilerin İslam ile Tanışması, Musiki ve İslam, Selçuklular Döneminde Musiki, Osmanlı Döneminde Musiki			Anadolu'da Türk Din Musikisi
41	MAKALE	Türk Din	Bayram	Yazar makalede	İslam'dan Önce Türk	Ankara	2008	Türk Din

		Musikisi Tarihine Bir Bakış	AKDOĞAN	betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Din Musikisi, İslam'dan sonra Türk Din Musikisi, 20. Yüzyılda Türk Din Musikisi	Üniversitesi İ.F.D. Sayı:1 s.f. 151-190 ANKARA		Musikisi
42	MAKALE	İlk Dönem İslam Dünyasında Musiki Çalışmalarına Bir Bakış	Ahmet Hakkı TURABİ	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Peygamber Efendimiz ve Dör Halefeler Dönemi, Emeviler Dönemi, Abbasiler Dönemindeki Musiki Çalışmaları	Marmara Üniversitesi İ.F.D. Sayı: 13-14-15 s.f. 225-248 İSTANBUL	1997	İlk Dönem İslam Dünyasında Musiki Çalışmaları
43	MAKALE	Din Nedir ve Ne Değildir?	Süleyman ANAMUR	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Yazar makalesinde sadece İslam Dinini kapsam içerisinde tutmuştur.	İslam Medeniyeti Mecmuası, Yıl: 3, Sayı: 28 s.f. 20-23 İSTANBUL	1973	DİN KAVRAMI
44	MAKALE - TEBLİĞ	Din Nedir? İnsan İçin Önemi Nedir?	Ali BARDAK-OĞLU	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Yazar makalesinde sadece İslam Dinini kapsam içerisinde tutmuştur.	TDV Kadın Kolları Konferans ve Panelleri 1996-1997, s.f. 3- 19 ANKARA	1998	DİN KAVRAMI
45	MAKALE	Din Nedir?	Cavit SUNAR	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Dinin kelime kökeni ve kelime anlamı	Ankara Üniversitesi İFD. Cilt:10 s.f. 65-70 ANKARA	1967	DİN KAVRAMI
46	MAKALE	Din Nedir?	Thomas A.	Yazar konuyu	Yazar Tüm ilahi	Harran	1999	Din Kavramı
			IDİNOPULOS Çeviren: Temel YEŞİLYURT	tarihsel ve betimsel almıştır	dinleri ve Eski Yunan inanışlarını çalışma kapsamında tutmuştur.	Üniversitesi İFD, Sayı: 5 s.f. 151 - 167		
47	MAKALE	Din Özgürlüğü	İbrahim Ö. KABOĞLU	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Yazar Din ve insan hakları ilişkisi ile Din Özgürlüğünün Hukuk düzeninde ki yeri	Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt: 46, Sayı: s.f. 265-278	1991	Din Özgürlüğü
48	Makale	Din ve Toplum İlişkin Üzerine Bir Genelleme	Y. Mustafa KESKİN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Din Sosyolojisi, Dinin Toplumdaki Etkileri, Toplumun Din Üzerindeki Etkileri	Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi Cilt: 4, Sayı: 2 s.f.7-21	2004	Din ve Toplum İlişkisi
49	MAKALE	İnsani Varlığın Hakikat Arayışı	Fazıl KARAHAHAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	İnsan'ın ilahi ve beşeri dinlerde "Ben Kimim" sorusuna verdiği cevaplar.	Felsefe Dünyası Sayı:55 s.f. 166-182	2012	İnsanlığın Benlik Arayışı
50	MAKALE	Kültürel Bağlamda Din	Mustafa ARSLAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Kültürel semboller, Dini Semboller, Kültürün tüm dinlerde etkisi	Din bilimleri Akademik Araştırma Dergisi Sayı:1 sf. 189-205	2004	Kültür ve Din İlişkisi
51	MAKALE	Dünya Görüşü - Din İlişkisi	Latif TOKAT	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Dünya Görüşü kavramı, Din Kavramı, Hayatın anlamı	Hitit Üniversitesi, İFD. Cilt:5 Sayı:9 s.f. 41-63 ÇORUM	2006	Dünya Görüşü - Din Görüşü İlişkisi

			IDİNOPULOS Çeviren: Temel YEŞİLYURT	tarihsel ve betimsel almıştır	dinleri ve Eski Yunan inanışlarını çalışma kapsamında tutmuştur.	Üniversitesi İFD, Sayı: 5 s.f. 151 - 167		
47	MAKALE	Din Özgürlüğü	İbrahim Ö. KABOĞLU	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Yazar Din ve insan hakları ilişkisi ile Din Özgürlüğünün Hukuk düzeninde ki yeri	Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt: 46, Sayı: s.f. 265-278	1991	Din Özgürlüğü
48	Makale	Din ve Toplum İlişkin Üzerine Bir Genelleme	Y. Mustafa KESKİN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Din Sosyolojisi, Dinin Toplumdaki Etkileri, Toplumsal Din Üzerindeki Etkileri	Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi Cilt: 4, Sayı: 2 s.f.7-21	2004	Din ve Toplum İlişkisi
49	MAKALE	İnsani Varlığın Hakikat Arayışı	Fazıl KARAHAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	İnsan'ın ilahi ve beşeri dinlerde "Ben Kimim" sorusuna verdiği cevaplar.	Felsefe Dünyası Sayı:55 s.f. 166-182	2012	İnsanlığın Benlik Arayışı
50	MAKALE	Kültürel Bağlamda Din	Mustafa ARSLAN	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Kültürel semboller, Dini Semboller, Kültürün tüm dinlerde etkisi	Din bilimleri Akademik Araştırma Dergisi Sayı:1 sf. 189-205	2004	Kültür ve Din ilişkisi
51	MAKALE	Dünya Görüşü - Din ilişkisi	Latif TOKAT	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	Dünya Görüşü kavramı, Din Kavramı, Hayatın anlamı	Hitit Üniversitesi, İFD. Cilt:5 Sayı:9 s.f. 41-63 ÇORUM	2006	Dünya Görüşü - Din Görüşü İlişkisi
52	MAKALE	Tek Bir Gerçek Din Var mıdır?	Hans KUNG Çeviren: Mustafa ÇAKMAK	Yazar makalede betimsel bir yöntem kullanmıştır.	İlahi ve beşeri tüm dinler ile insanların ahlaki kriterleri	İstanbul Üniversitesi İ.F.D. s.f.185-210 İSTANBUL	2012	Doğru Dinin Ölçütü Nedir?
53	GAZETE	İslam Musikisi Manşeti - Röportaj	Bayram AKDOĞAN - Hazırlayan: Ahmet GÜNDÜZ-	Röportaj Yöntemi Kullanılmıştır	Kuran ve hadisin Musikye bakışı	Öncü Gazetesi , TV Kültür Sanat Sayfası, s.f.-10	28 Aralık Pazar, 1997	İslam Musikisi

Tablo 4: Eserlerin Ana Temalarına Göre Frekansları

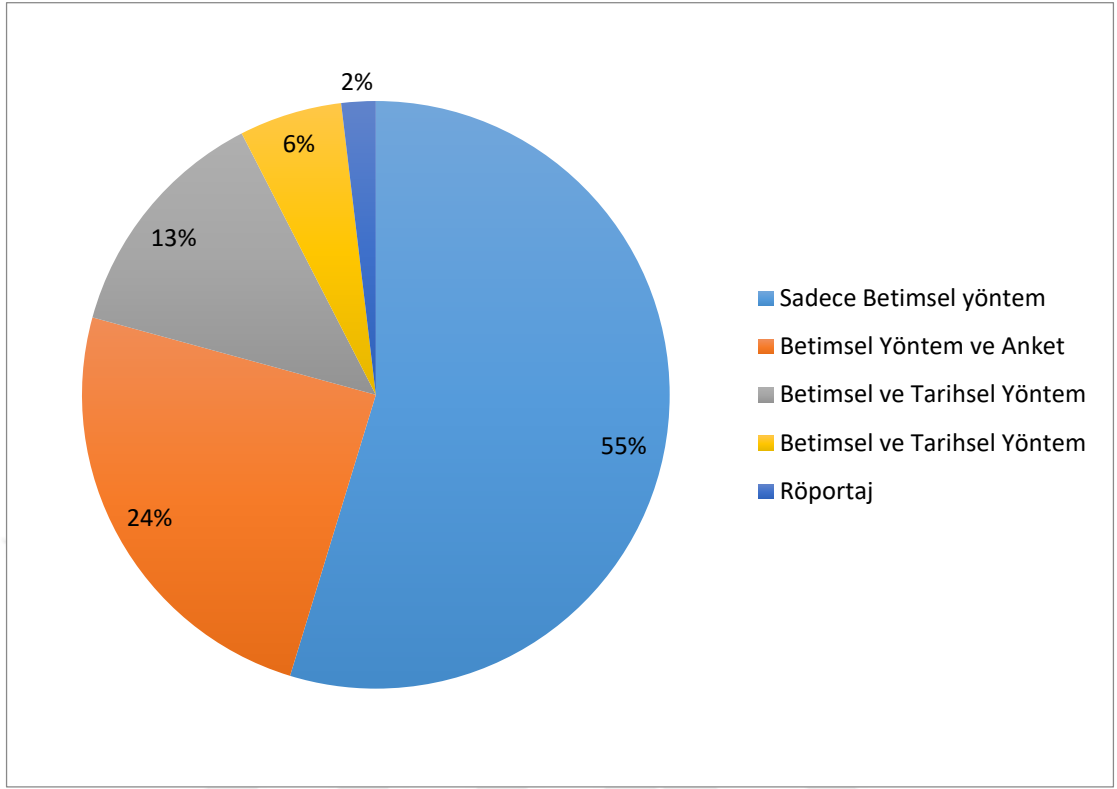
SAYI	FREKANS	SAYI	YÜZDELİK
1	Din ve Müzik	16	%30,1888
2	Müzik Algısı	12	%22,6416
3	Din Algısı	6	%11,3208
4	Kavramsal Olarak Din	6	%11,3208
5	Kavramsal Olarak Müzik	4	%7,5472
6	Müziğin İşlevi	4	%7,5472
7	Mezhepler	1	%1,8868
8	Müzik Eğitimi	1	%1,8868
9	Siyaset ve Müzik	1	%1,8868
10	Dil ve Müzik	1	%1,8868
11	Kültür ve Din	1	%1,8868
TOPLAM		53	%100

Grafik 1. Eserlerin Ana Temasına Göre Dağılım

Tablo 5: Eserlerin İçeriklerine Göre Frekansları

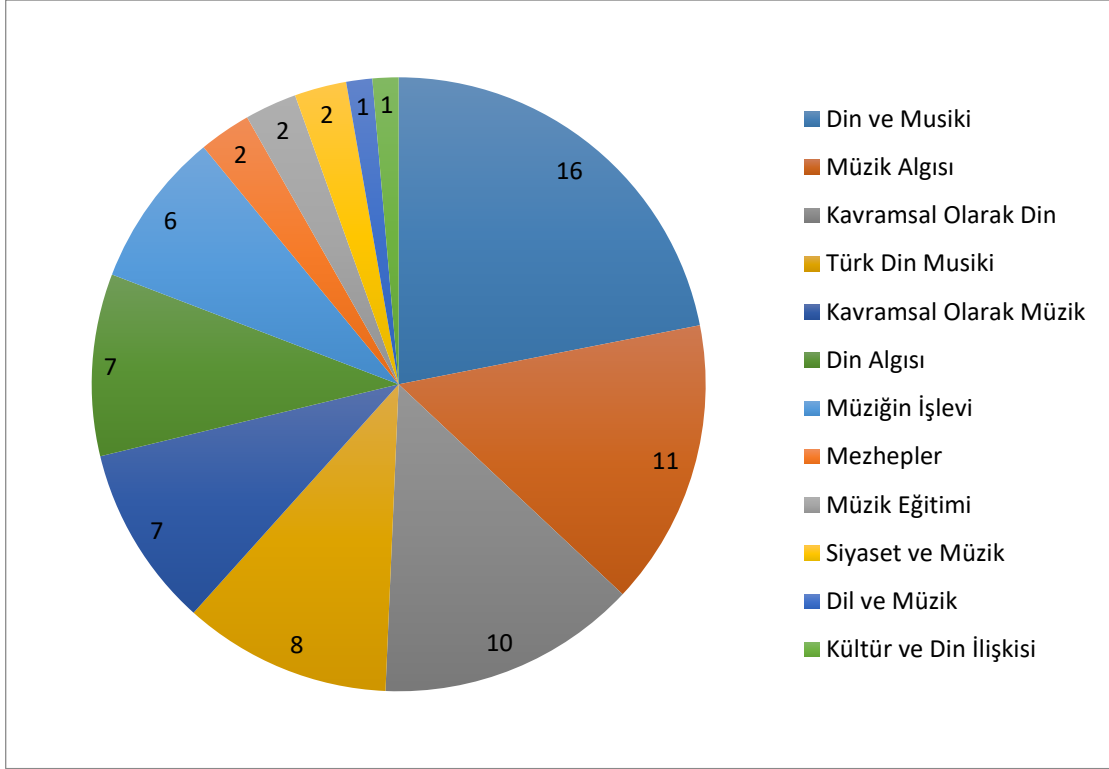
SIRA	YÖNTEM	ADET	YÜZDELİK
1	Sadece Betimsel Yöntem	29	%54,7172
2	Betimsel Yöntem ve Anket	13	%24,5284
3	Betimsel ve Tarihsel Yöntem	7	%13,2076
4	Betimsel ve Deneysel Yöntem	3	%5,6604
5	Röportaj	1	%1,8868
TOPLAM		53	%100

Grafik 2. Eserlerin İçeriklerine Göre Dağılım

Tablo 6: Eserlerin Kapsamlarına Göre Frekansları

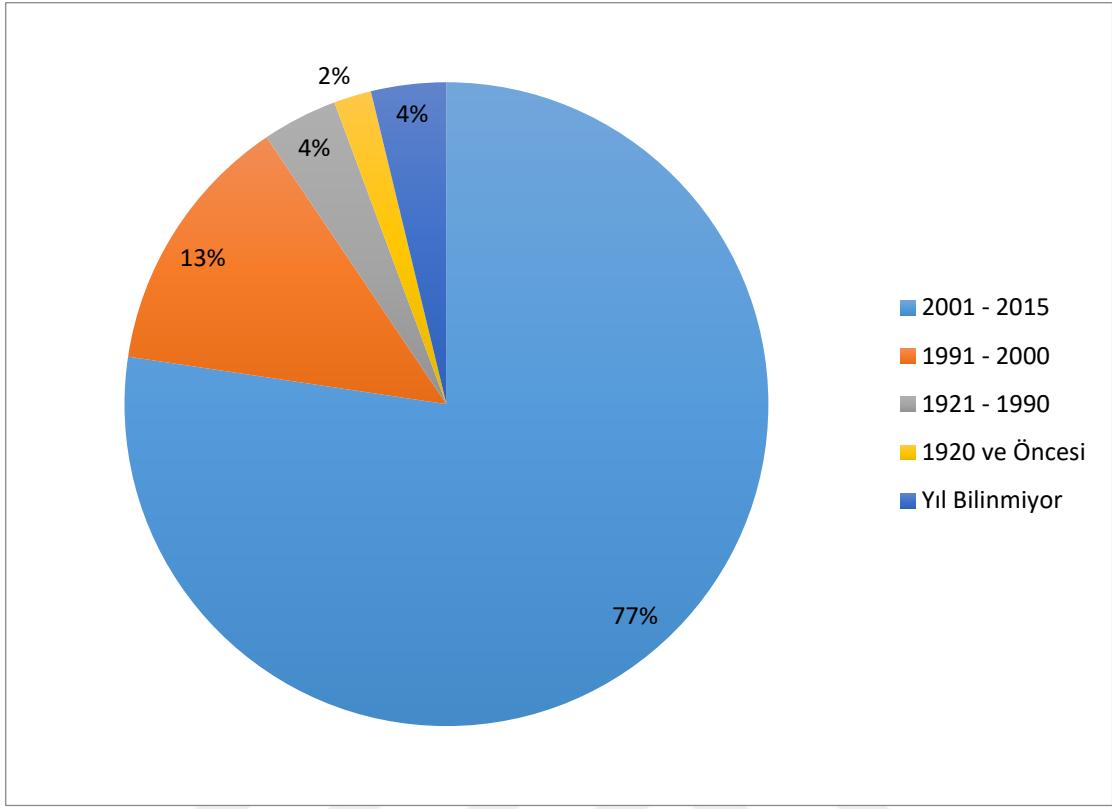
SIRA	KAPSAM	SAYI	YÜZDELİK
1	Din ve Müzik	16	%30,1888
2	Müzik Algısı	11	%20,7548
3	Kavramsal Olarak Din	10	%18,8680
4	Türk Din Musikisi	8	%15,0944
5	Kavramsal Olarak Müzik	7	%13,2076
6	Din Algısı	7	%13,2076
7	Müziğin İşlevi	6	%11,3248
8	Mezhepler	2	%3,7736
9	Siyaset ve Müzik	2	%3,7736
10	Müzik Eğitimi	2	%3,7736
11	Dil ve Müzik	1	%1,8868
12	Kültür ve Din İlişkisi	1	%1,8868

Grafik 3. Eserlerin Kapsamına Göre Dağılım

Tablo 7: Eserlerin Yayınlandığı Yıllara Göre Yüzdesi

SIRA	YILLAR	SAYI	YÜZDELİĞİ
1	2001-2015	41	%77,3588
2	1991-2000	7	%13,2076
3	1921-1990	2	%3,7736
4	1920 ve Öncesi	1	%1,8868
5	Yıl bilinmiyor	2	%3,7736
TOPLAM		53	%100

Grafik 4. Eserlerin Yıllarına Göre Dağılım

2. BULGULAR VE YORUM

2.1. MÜZİK İLİŞKİLERİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR

- Müzikle İlgili Çalışmalarınız Var Mı?

Tablo 8: Müzikle İlgili Çalışmalarınız Var Mı?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%58.1	%62.8	%18.78	%76.3
Evet	Evet	Evet	Evet
%41.9	%37.2	%81.3	%23.7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Türkiye ve Amerika’da yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim cemaatlerin dini müzik algılarının karşılaştırılması için yapılan ankete göre İstanbul’daki Müslümanların %58.1’i, Gayrimüslimlerin ise %62.8’i müzik ile ilgili çalışma yaptığını söylemektedir. Amerika, Portland’da ise bu oran Müslüman kesimde %18.78 iken Gayrimüslimlerde %76.3’tür. Bu tabloya göre Portland’daki Müslümanların müzik çalışmalarının İstanbul’daki Müslümanlara göre daha az olduğu söylenebilir. Her iki grupta da en fazla müzik çalışmaları bulunanlar Gayrimüslimlerdir. Gayrimüslimler içinde de en fazla müzik ile ilgilenenler Portland’da yaşayanlardır.

Portland’da yaşayan ve ankete katılan Gayrimüslim cemaatin bir çoğunun profesyonel müzik ile ilgilendiğini yapılan anket neticesinde görülmektedir. Bu cemaatin müzik ile ilgili çalışmalarını şöyle sıralanabilir:

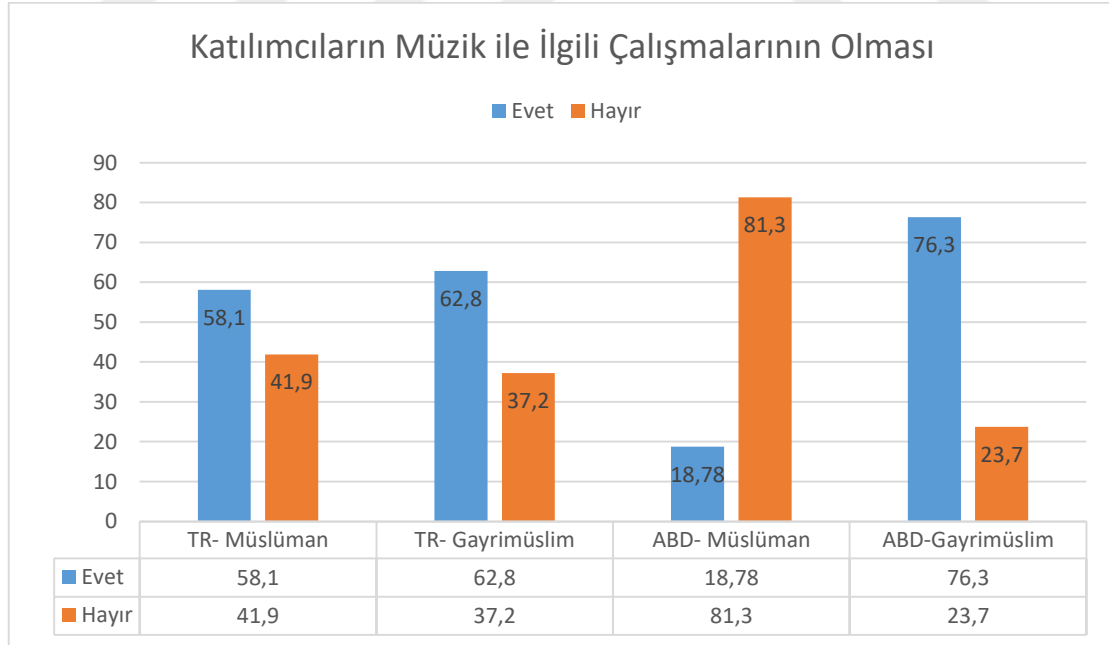
İçlerinde kiminin opera sanatçısı, ses sanatçısı, müzik fakültesi mezunu ve hala müzik fakültesi öğrencisi olduğunu belirtilmiştir.

Bunun dışında çeşitli enstrüman icracıları da vardır. Bu enstrümanlar çoğunlukla flüt, piyano, saksafon, keman, gitar, bas gitar gibi enstrümanlardır. Ayrıca müzik tarihi ve müzikal tiyatro ile de ilgilenen katılımcılar olmuştur.

Portland'da yaşayan Müslüman cemaatin müzikle ilgili çalışmalarının pek az olduğu görülmektedir. Bir çoğu soruyu yanıtsız bırakırken bazıları klasik müzik tarihi okuduğunu, ney üflediğini ve dini müzik alanında eğitim aldığını belirtmiştir.

İstanbul'da yaşayan Gayrimüslim cemaatin müzikle ilgili olan çalışmaları oldukça çeşitlidir. Bas gitar, org, piyano, gitar, flüt gibi enstrüman çalanlar ve müzik kayıtları, ilahi yazarlığı yapan, bestekarlık ve güftekarlık yapan, albüm çalışmaları olan bir çok Gayrimüslim katılımcı olmuştur.

İstanbul'da yaşayan Müslüman cemaatin müzik ile ilgili olan çalışmaları şöyle belirtilmiştir: Beste ve aranjör yapan, ilahi söyleyen ve ekibinde olan, özel müzik dersleri alan, çeşitli korolarda yer alan, TRT ses sanatçısı olan, piyano, gitar, def, keman ve ney icra eden ve beste-güfte yapan çeşitli gruplardan oluşmaktadır.

Grafik 5. Katılımcıların Müzik ile İlgili Çalışmalarının Olması

- **Enstrüman Çalıyor Musunuz?**

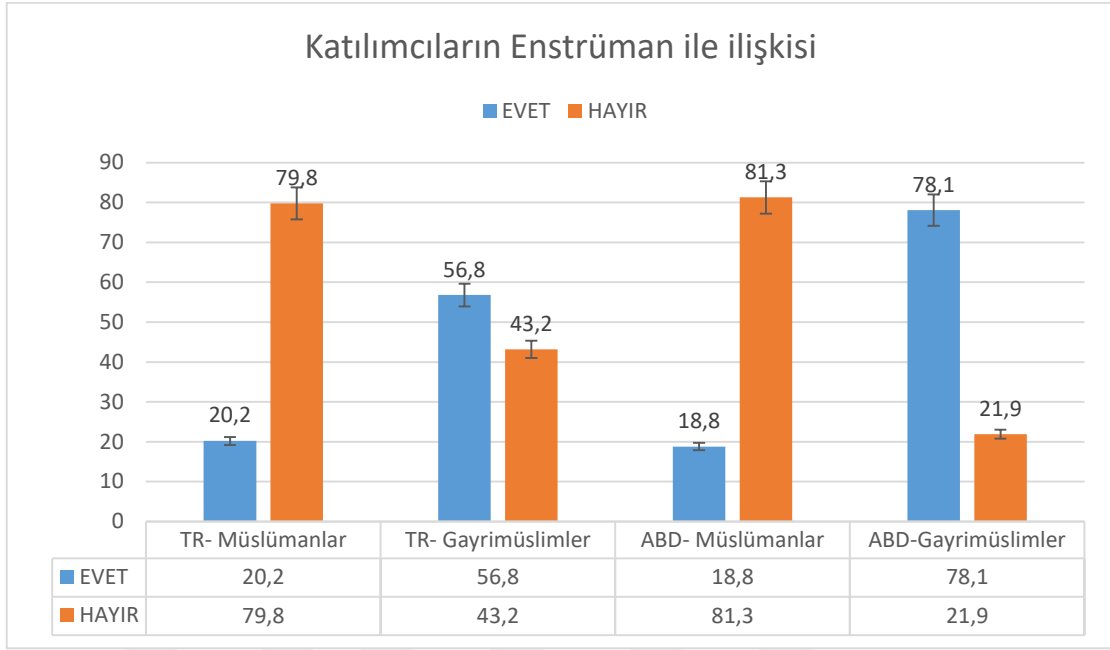
Tablo 9: Enstrüman Çalıyor Musunuz?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%20.2	%56.8	%18.8	%78.1
Evet	Evet	Evet	Evet
%79.8	%43.2	%81.3	%21.9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

İstanbul’da yapılan anket sonucuna göre Müslümanların %20.2’si enstrüman çaldığını söylerken Gayrimüslimlerde bu oran %56.8’dir.

Portland’da ise Müslümanların enstrüman çalma oranı %18.8 iken Gayrimüslimlerin %78.1’dir.

Bu tabloda net görülmektedirki gerek İstanbul’da gerek Portland’da olsun her iki şehirde de Gayrimüslimlerin enstrüman çalma oranı Müslümanlara göre çok daha fazladır. İstanbul’daki Müslümanların enstrüman çalma oranı Portland’daki Müslüman oranından daha fazladır. Sonuç olarak Gayrimüslimlerin enstrüman çalma oranından müziğe olan yakınlıkları dikkati çekmektedir.

Grafik 6. Katılımcıların Enstrüman ile ilişkisi

- **Dini Müzik Dinler Misiniz?**

Tablo 10: Dini Müzik Dinler Misiniz?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%82.6	%88.6	%60	%66
Evet	Evet	Evet	Evet
%17.04	%11.04	%40	%34
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinleme oranları tablodan da anlaşılacağı üzere İstanbul’da, hem Müslüman hem de Gayrimüslim oranı yüksektir Portland’daki yüzdeliğe göre. Gayrimüslimler içinde bir kıyas yapılacak olunursa İstanbul’da yaşayanlar daha fazla dini müzik dinlemektedir. Portland’da yaşayan Müslümanlar ise tüm gruplar içinde en az olan grup olmuştur.

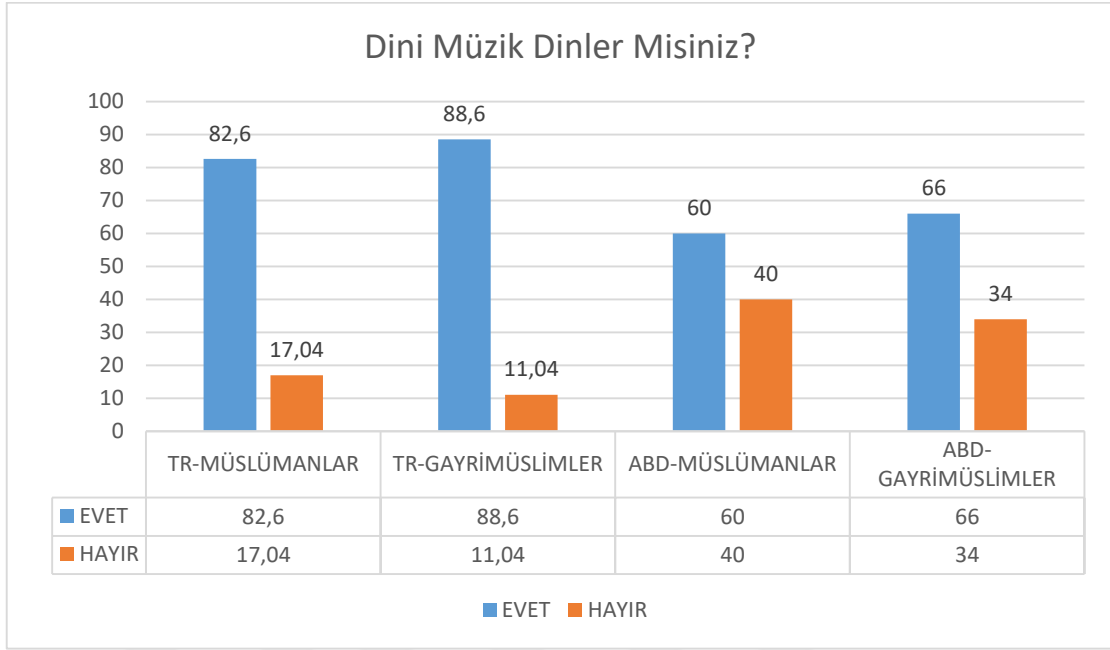
Portland’da yaşayan Gayrimüslim cemaatlerin dinledikleri dini müzik örnekleri oldukça çeşitlidir. Yapılan anket neticesinde başta “Gospel” yani ABD’de yaşayan

siyahilerin dinledikleri ilahiler, içerisinde “övgü” dolu sözler içeren ilahiler, Katolik, Anglikan, Protestan ilahileri, Kilise ilahileri, Noel İlahileri, Hint dini müziği, İngiliz İlahileri, enstrümantal dini müzikler, geleneksel Budist müziği, geleneksel Alman müziği gibi dinledikleri çeşitli dini müzik örneklerinden bahsedilebilir.

Portland’da yaşayan Müslüman cemaatin dinledikleri dini müzik örnekleri yapılan anket neticesinde sadece birkaç seçenek ile belirtilmiştir. Bu soruya Sami Yusuf ve Maher Zein adında iki sanatçı ismi genellikle yazılmış olup bazıları ise ilahi, mevlid ve Kuran-ı Kerim dinlediklerini belirtmişlerdir. Nadir de olsa içlerinden bazıları Hristiyan müziği cevabını verirken bazıları da Ortadoğu müziği demiştir.

İstanbul’da yaşayan Gayrimüslim cemaatin, çeşitli dini müzik türlerini dinlediği görülmektedir. Verilen cevaplara göre, Ermeni ilahileri, gospel, farklı dillerde Hristiyan ilahileri, alevi Bektaşî ilahileri ve nefesleri, mazlum ilahileri, popüler Hristiyan ilahileri, ayinler, Ermeni Ortodoks kilise müzikleri, tasavvuf müziği, Türkçe ilahiler gibi pek çok tür yazılmıştır.

İstanbul’da yaşayan Müslüman cemaatin dinledikleri dini müzik örnekleri; ilahiler, esma zikirleri, kasideler, mevlid, mersiye, şiir, naat, ayini şerif, durak, tevşih, ezan, sala ve gibi cevaplar verilmiştir.

Grafik 7. Dini Müzik Dinler Misiniz?

• **Ne Sıklıkla Dini Müzik Dinlersiniz?**

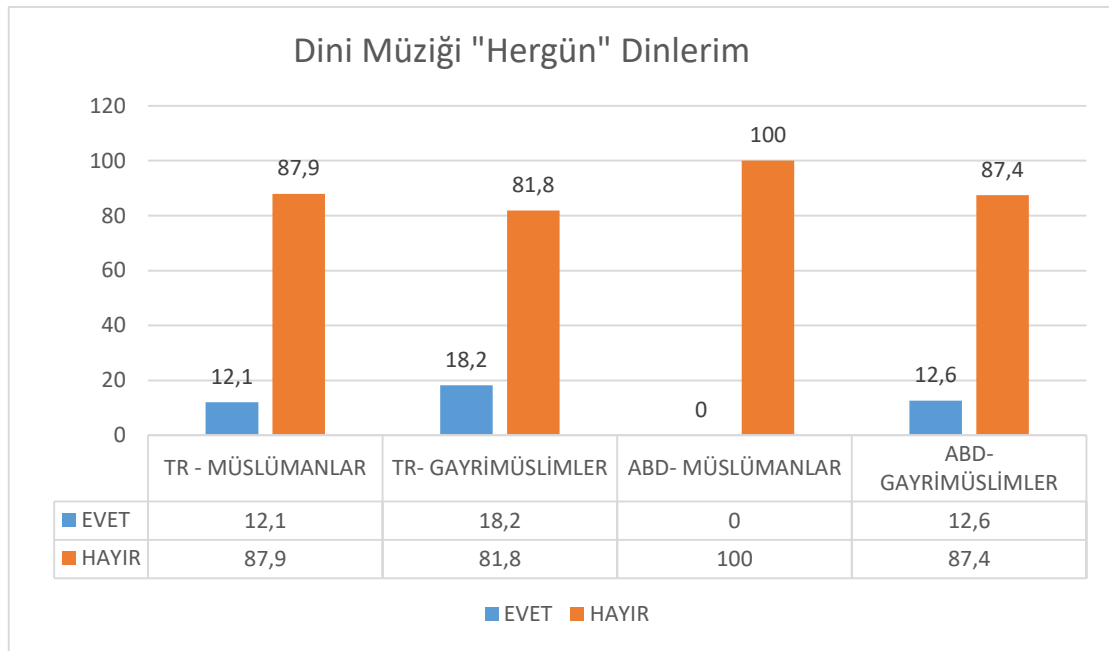
Tablo 11: Ne Sıklıkla Dini Müzik Dinlersiniz?

	Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
	Müslüman	Gayrimüslim	Müslüman	Gayrimüslim
Hergün	%12.1	%18.2	%0	%12.6
Haftada Birden Fazla	%27.5	%45.5	%13.3	%15.8
Haftada Bir kez	%7.7	%2.3	%0	%11.6
Ayda bir kez	%6.6	%0	%0	%4.2
Dini Günlerde	%4.4	%6.8	%6.7	%7.4
Rastgele	%35.2	%18.2	%60	%27.4
Dinlemem	%4.4	%6.8	%20	%16.8
Fikrim Yok	%1.1	%0	%0	%2.1
Diğer	%1.1	%2.3	%0	%2.1

İstanbul ve Portland’da yapılan anket sonuçlarına göre dini müziğin belirli bir zaman aralığında değil de rastgele zamanlarda dinlenildiği anlaşılmaktadır.

İstanbul'daki Müslüman oranı %35.2 iken aynı durum Gayrimüslim grup için %18.2'dir. Portland'da da İstanbul'a benzer bir durum söz konusudur. Yine orada da Müslüman oran %60 iken Gayrimüslim oran 27.4'tür.

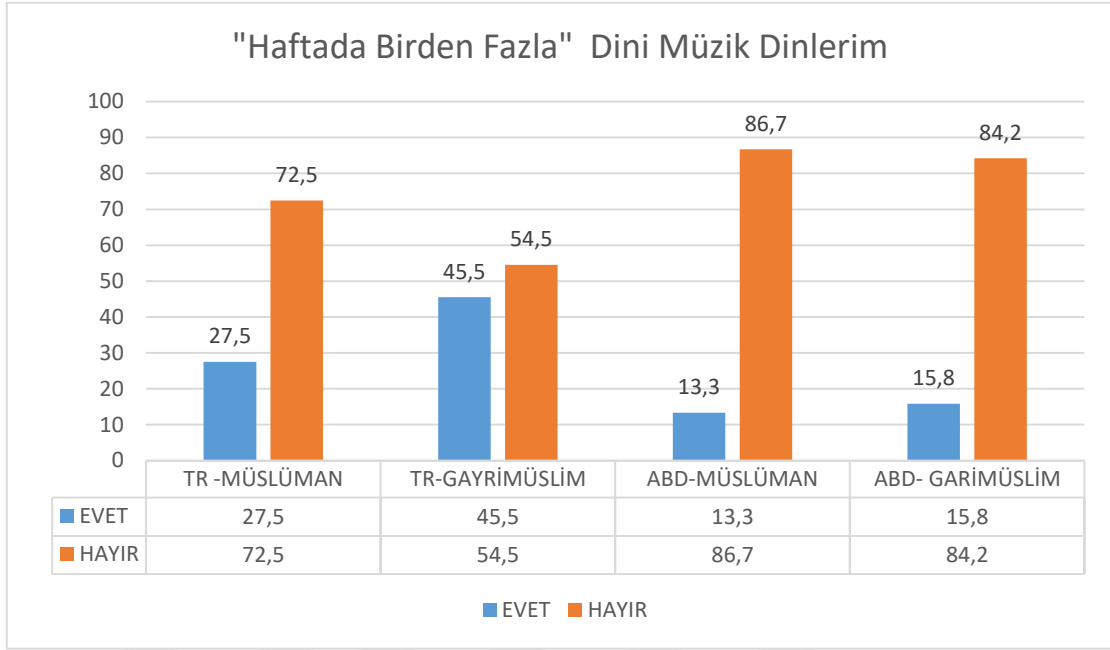
Bu tablodan anlaşıldığı üzere her iki şehir için Müslümanların dini müzik dinleme sıklığı Gayrimüslim gruptan fazladır.

Grafik 8. Dini Müziği Hergün Dinlerim

Dini müziği “hergün” dinlerim diyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %12,1’i ve Gayrimüslimlerin % 18,2’si dini müziği “her gün” dinlediklerini belirtmişlerdir.

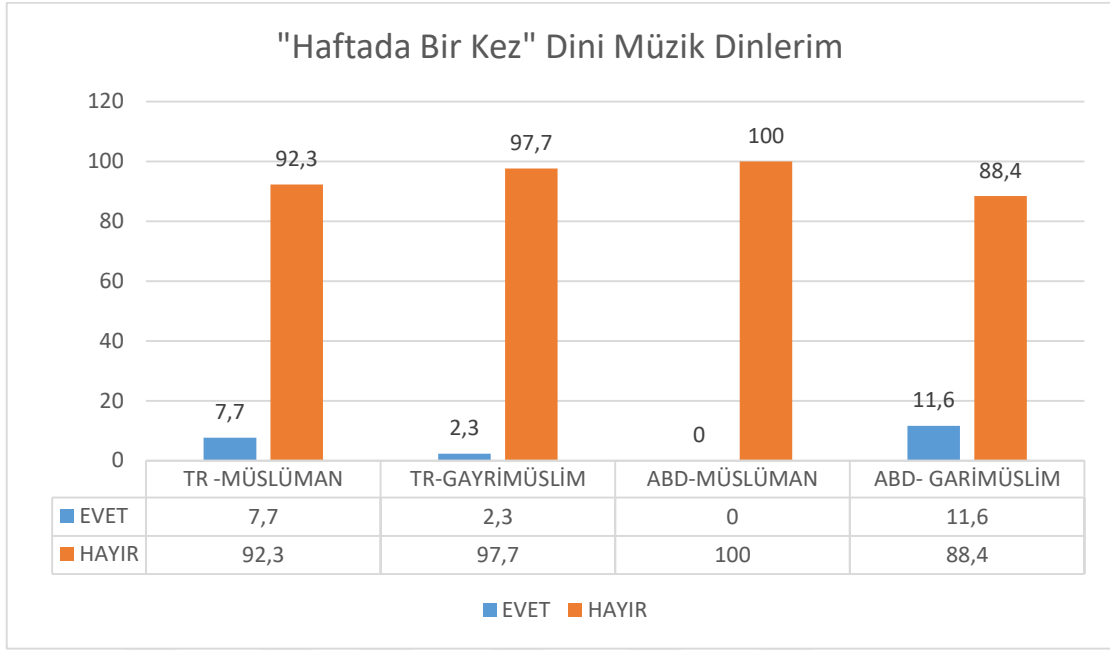
Aynı durum Portland’da yaşayan Müslümanların %0’ı ile Gayrimüslimlerin % 12,6’sı aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 9. Haftada Birden Fazla Dini Müzik Dinlerim

Dini müziği “haftada birden fazla” dinlerim diyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %27,5’i ve Gayrimüslimlerin %45,5’i dini müziği “haftada” birden fazla” dinlediklerini belirtmişlerdir.

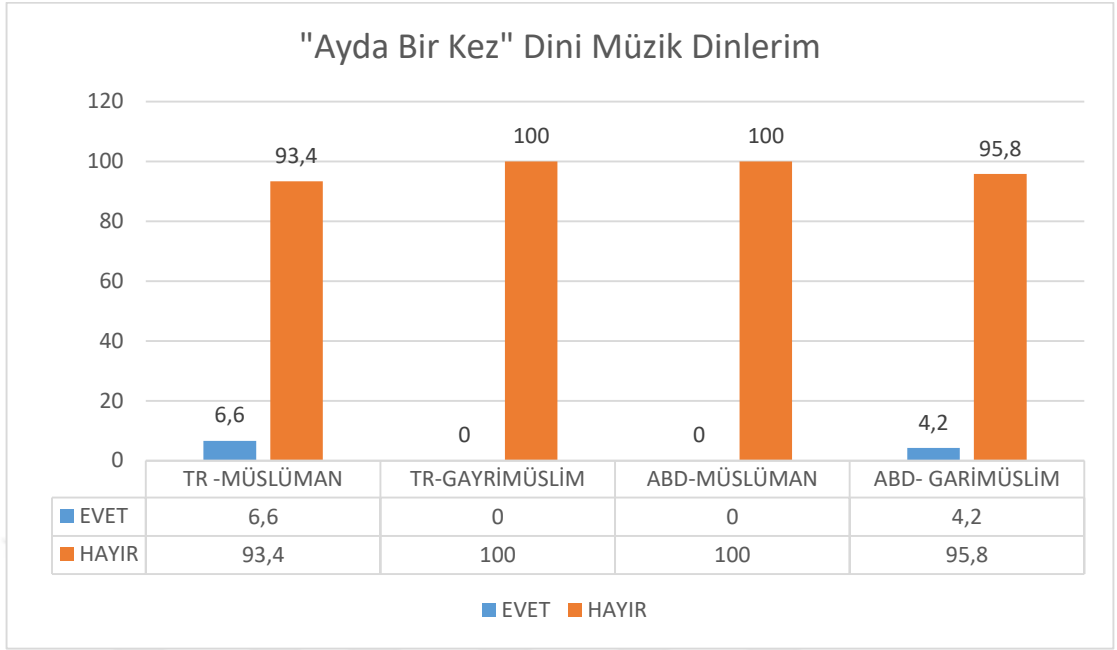
Aynı durum Portland’da yaşayan Müslümanların %13,3’ü ile Gayrimüslimlerin %15,8’i aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 10. Haftada Bir Kez Dini Müzik Dinlerim

Dini müziği “haftada bir kez” dinlerim diyen grupların yüzdeler oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %7,7’si ve Gayrimüslimlerin %2,3’ü dini müziği “haftada bir kez” dinlediklerini belirtmişlerdir.

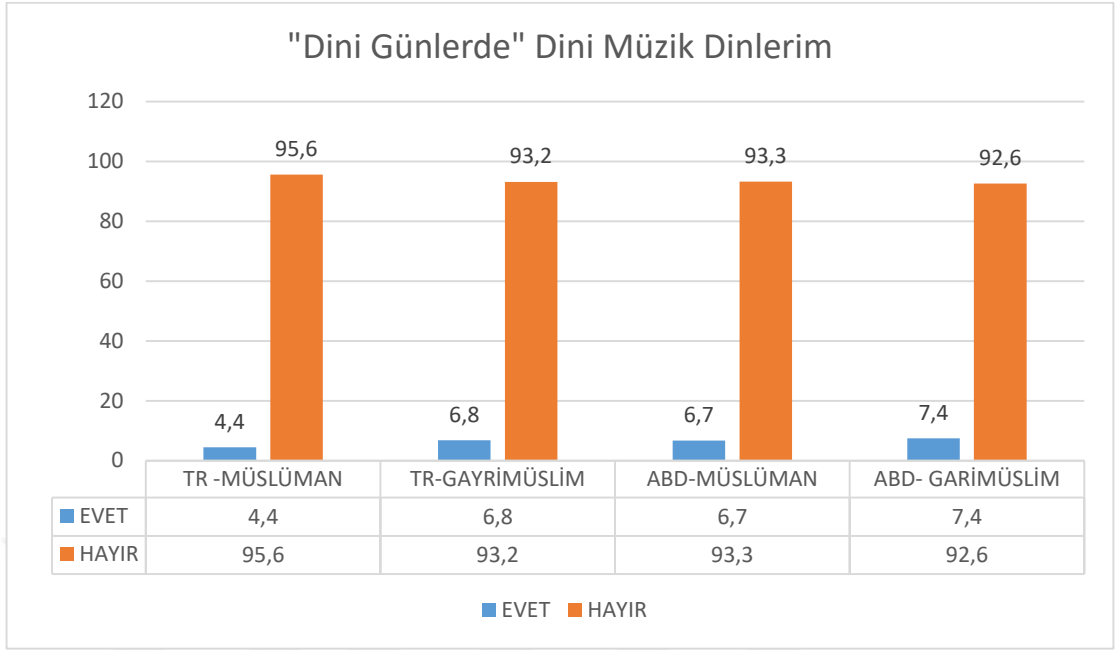
Aynı durum Portland’da yaşayan Müslümanların %0’ı ile Gayrimüslimlerin %11,6’sı aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 11. Ayda Bir Kez Dini Müzik Dinlerim

Dini müziği “ayda bir kez” dinlerim diyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %6,6’sı ve Gayrimüslimlerin %0’ı dini müziği “ayda bir kez” dinlediklerini belirtmişlerdir.

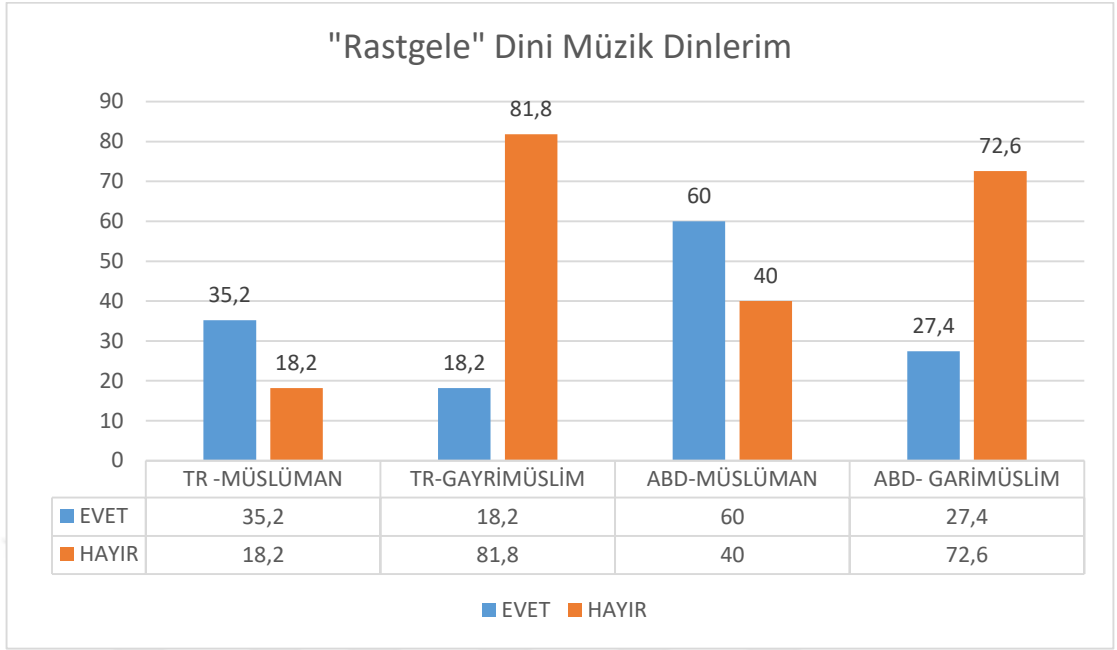
Aynı durum Portland’da yaşayan Müslümanların %0’ı ile Gayrimüslimlerin %4,2’si aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 12. Dini Günlerde Dini Müzik Dinlerim

Dini müziği “dini günlerde” dinlerim diyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %4,4’ü ve Gayrimüslimlerin %6,8’i dini müziği “dini günlerde” dinlediklerini belirtmişlerdir.

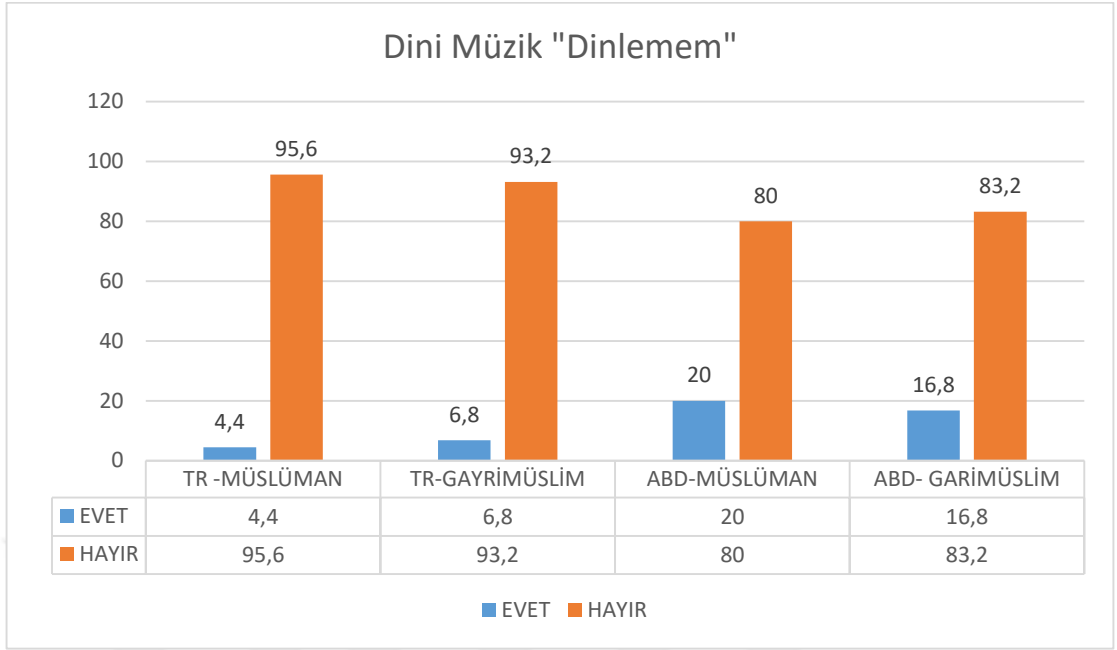
Aynı durum Portland’da yaşayan Müslümanların %6,7’si ile Gayrimüslimlerin %7,4’ü aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 13. “Rastgele” Dini Müzik Dinlerim

Dini müziği “rastgele” dinlerim diyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %35,2’si ve Gayrimüslimlerin %18,2’si dini müziği “rastgele” dinlediklerini belirtmişlerdir.

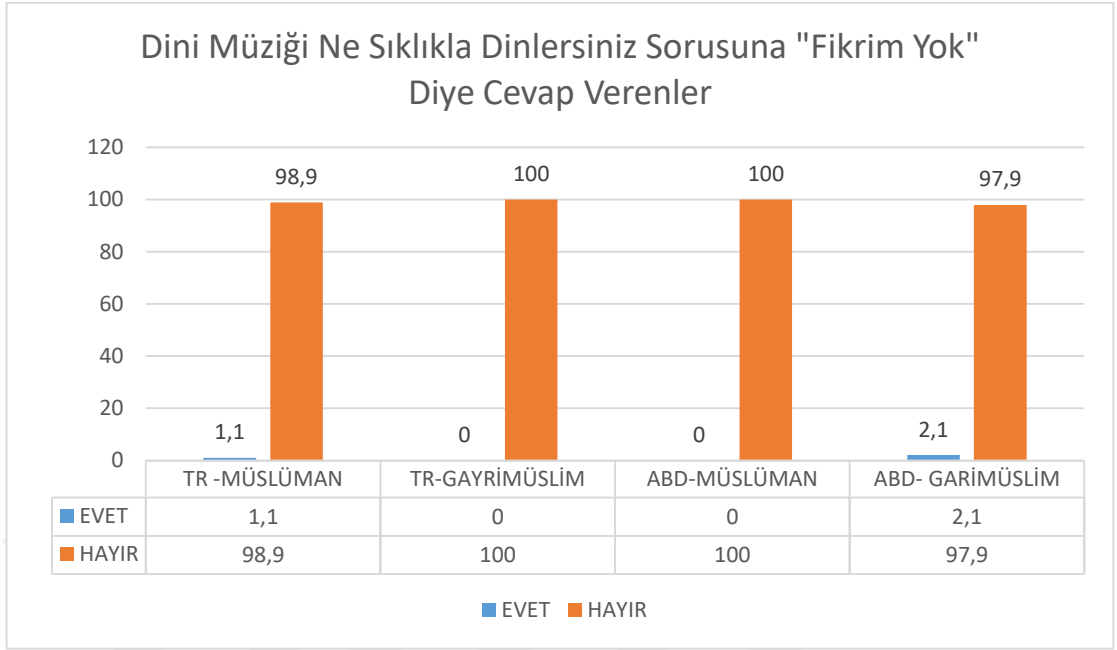
Aynı durum Portland ‘da yaşayan Müslümanların %60’ı ile Gayrimüslimlerin %27,4’ü aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 14. Dini Müzik Dinlemem

Dini müziği “dinlemem” dinlerim diyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %4,4’ü ve Gayrimüslimlerin %6,8’i dini müziği “dinlemem” dinlediklerini belirtmişlerdir.

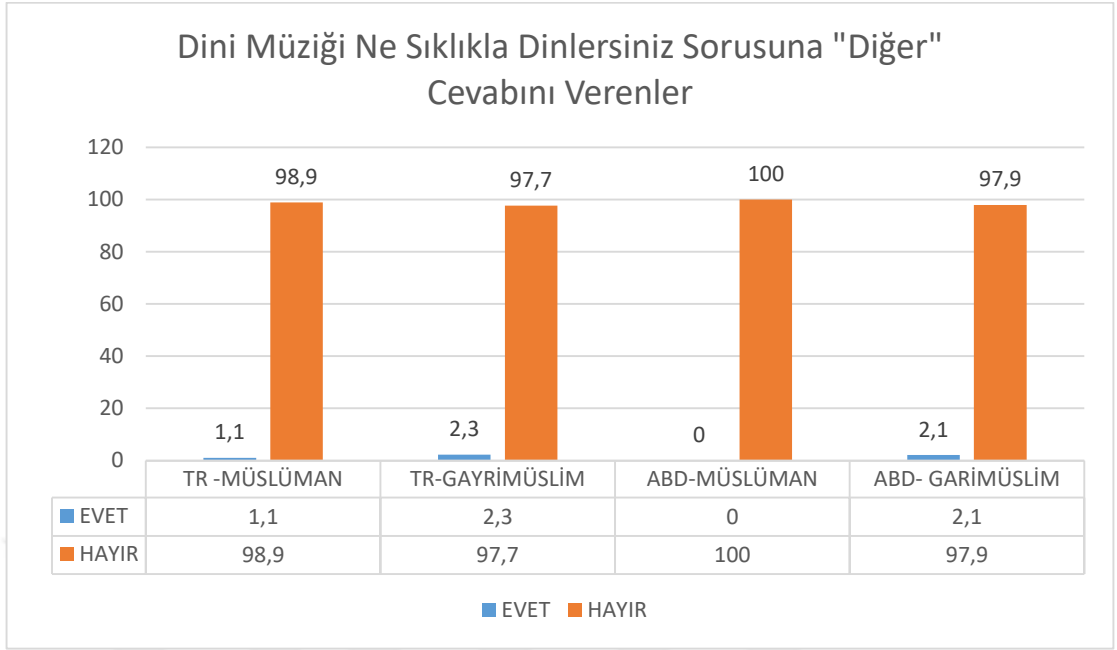
Aynı durum Portland’da yaşayan Müslümanların %20’si ile Gayrimüslimlerin %16,8’i aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 15. Dini Müziği Ne Sıklıkla Dinlersiniz Sorusuna “Fikrim Yok” Diye Cevap Verenler

Dini müziği ne sıklıkla dinlersiniz sorusuna “fikrim yok” diye cevap veren grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %1,1’i ve Gayrimüslimlerin %0’ı dini müziği “ne sıklıkla dinlediğim hususunda fikrim yok” diye belirtmişlerdir.

Aynı durum Portland şehri için orada yaşayan Müslümanların %0’ı ile Gayrimüslimlerin %2,1’ i aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 16. Dini Müziği Ne Sıklıkla Dinlersiniz Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

Dini müziği ne sıklıkla dinlersiniz sorusuna “diğer” cevabını veren grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %1,1’i ve Gayrimüslimlerin %2,3’ü dini müziği “diğer zamanlarda” dinlediklerini belirtmişlerdir.

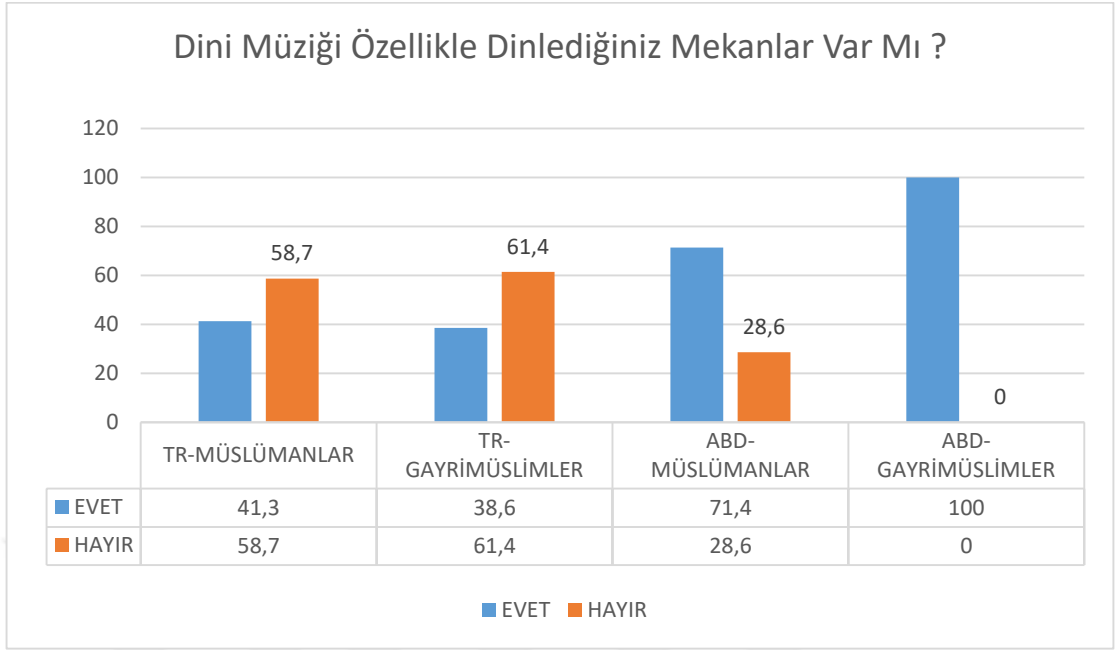
Aynı durum Portland’da Müslümanların %0’ı ile Gayrimüslimlerin %2,1’i aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

5.DİNİ MÜZİĞİ ÖZELLİKLE DİNLEDİĞİNİZ MEKANLAR VAR MI?

Tablo 12: Dini Müziği Özellikle Dinlediğiniz Mekanlar Var Mı?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%41.3	%38.6	%71.4	%100.0
Evet	Evet	Evet	Evet
%58.7	%61.4	%28.6	%0.0
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Portland’da yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim oranından yola çıkılacak olunursa her iki grup için de dini müzik dinlemek için özellikle mekan tercih ettikleri görülmektedir. Hatta Portland’daki Gayrimüslimlerde bu oran %100 dür. Tamamı için oldukça önemlidir. Oradaki tecrübeler de bunu desteklemektedir. Gayrimüslimler kilise dışında dini müzik pek dinlememektedirler. Dini müzik dendiğinde akıllarına hemen kilise gelmektedir. İstanbul’da Müslümanların bu soruya cevap oranı %41.3 iken Gayrimüslimlerin cevap oranı %38.6’dır. Portland’daki Müslümanların oranı ise İstanbul’a oranla oldukça fazladır. Portland’daki Müslümanlar daha çok ibadethane dışında dini müzik dinlerken, İstanbul’daki Müslümanlar ise evlerinde dinlemektedirler. Müslümanların bir araya geldikleri merasimlerde bunlar daha ziyade seslendirilmektedir. (Kandil, Bayram, Düğün vs)

Grafik 17. Dini Müziği Özellikle Dinlediğiniz Mekanlar Var Mı?

2.2. DİNİ MÜZİĞİN SESLENDİRİLİŞİNDE ÖN PLANDA OLAN ENSTRÜMANLAR

- Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Flüt” Vardır

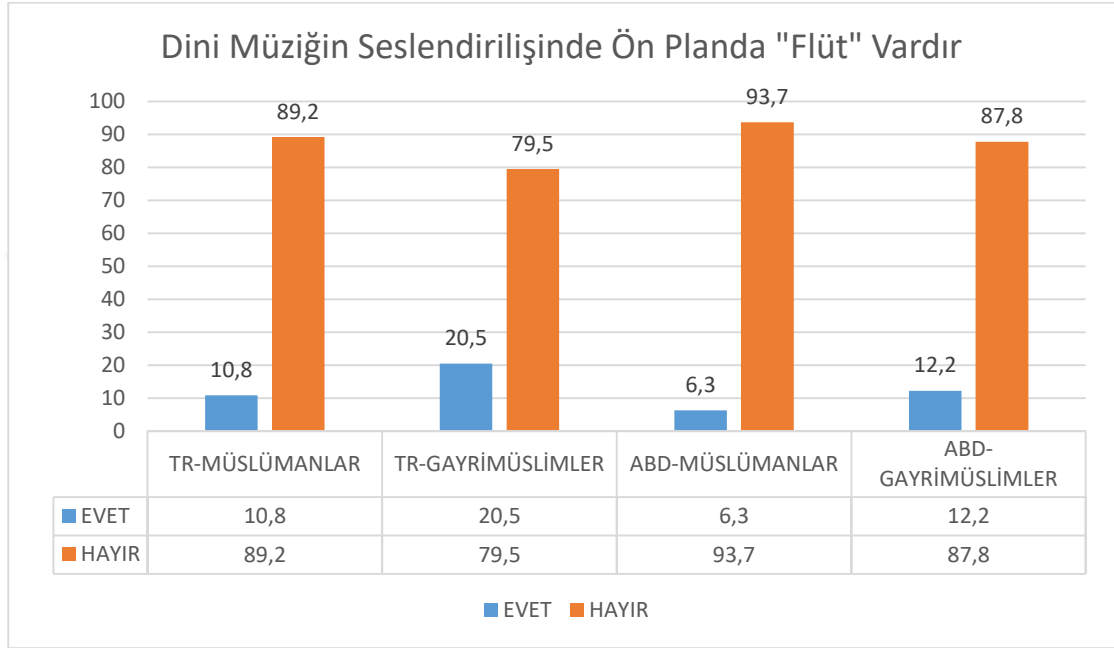
Tablo 13: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Flüt” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%10,8	%20,5	%6,3	%12,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%89,2	%79,5	%93,7	%87,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “flüt” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan

Müslümanların %10,8'i ile Gayrimüslimlerin %20,5'i dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “flüt” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %6,3’ü ile Gayrimüslimlerin %12,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 18. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Flüt” Vardır

- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Çello” Vardır**

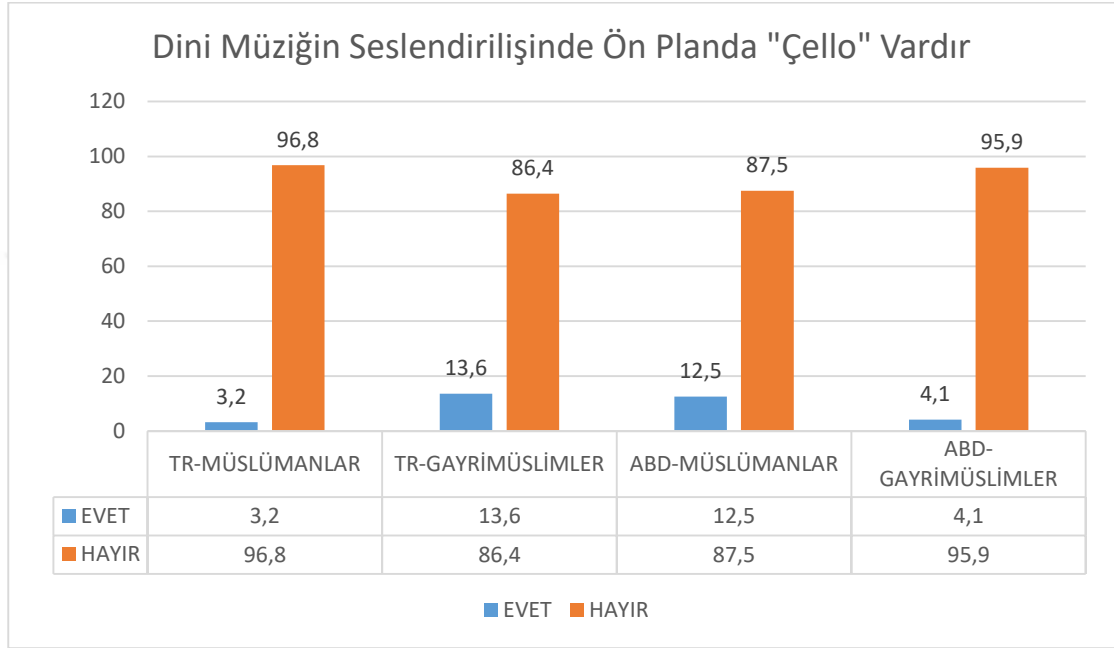
Tablo 14: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Çello” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%3,2	%13,6	%12,5	%4,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%96,8	%86,4	%87,5	%95,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “çello” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan

Müslümanların %3,2'si ile Gayrimüslimlerin %13,6'sı dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “çello” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland'da yaşayan Müslümanların ise %12,5'i ile Gayrimüslimlerin %4,1'i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 19. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Çello” Vardır

- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Keman” Vardır**

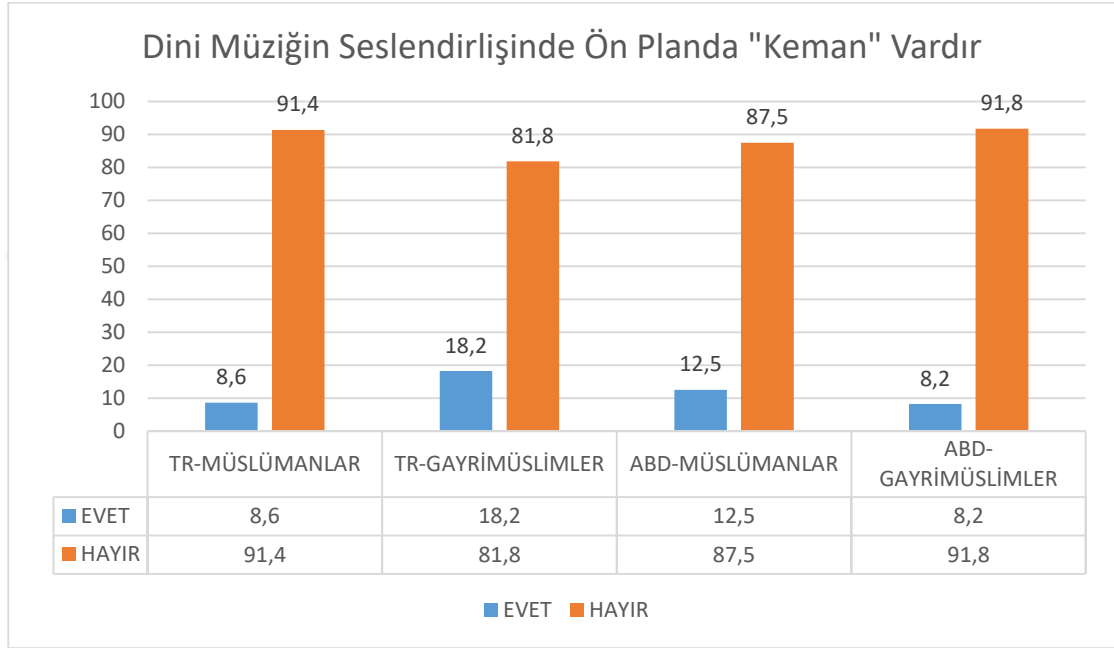
Tablo 15: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Keman” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%8,6	%18,2	%12,5	%8,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%91,4	%81,8	%87,5	%91,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “keman” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul'da yaşayan

Müslümanların %8,6'sı ile Gayrimüslimlerin %18,2'si dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “keman” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland'da yaşayan Müslümanların ise %12,5'i ile Gayrimüslimlerin %8,2'si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 20. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Keman” Vardır

- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Klarnet” Vardır**

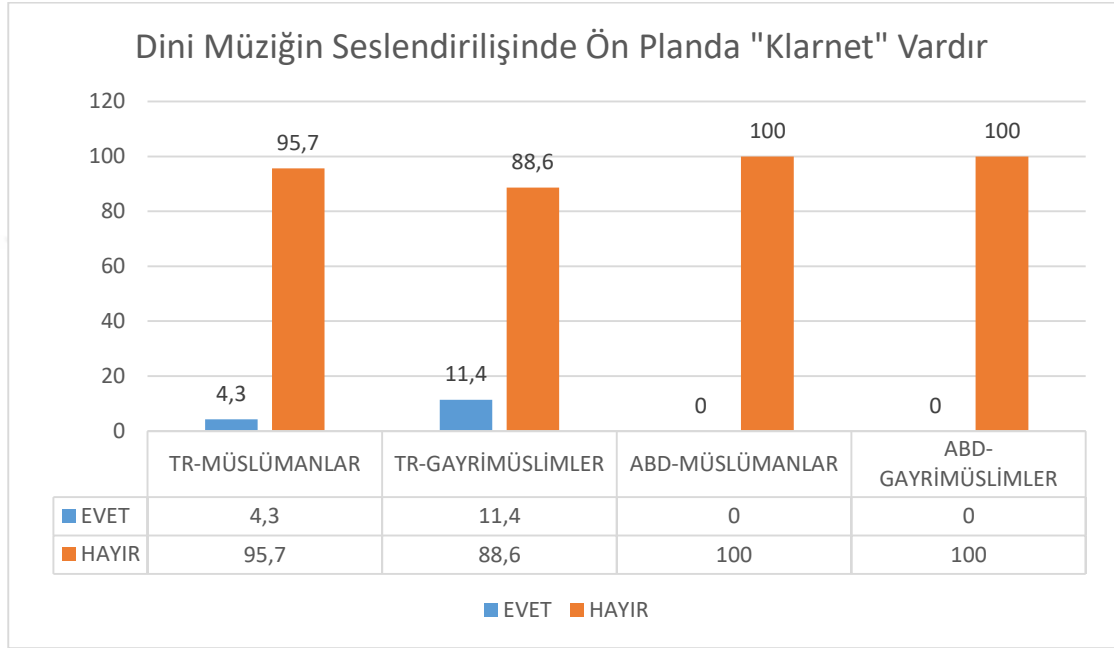
Tablo 16: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Klarnet” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%4,3	%11,4	%0	%0
Evet	Evet	Evet	Evet
%95,7	%88,6	%100	%100
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “klarnet” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul'da yaşayan

Müslümanların %4,3'ü ile Gayrimüslimlerin %11,4'ü dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “klarnet” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland'da yaşayan Müslümanların ise %0'ı ile Gayrimüslimlerin %0'ı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 21. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Klarnet” Vardır

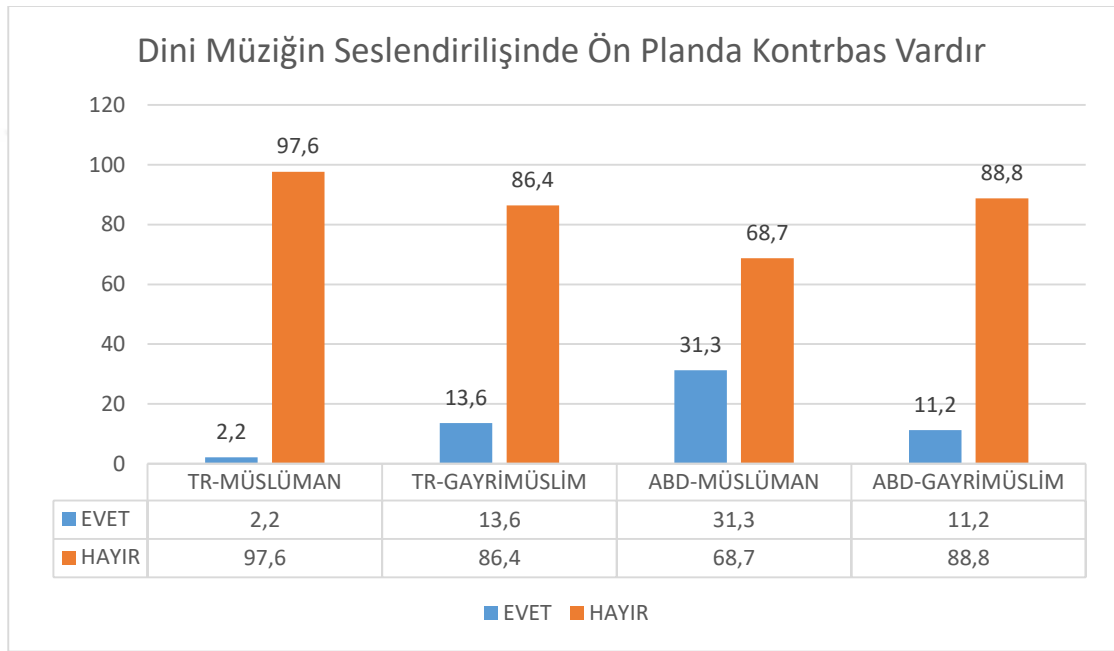
- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kontrbas Vardır**

Tablo 17: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kontrbas Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%2,2	%13,6	%31,3	%11,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%97,8	%86,4	%68,7	%88,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “kontrbas” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %2,2’si ile Gayrimüslimlerin %13,6’sı dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “kontrbas” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %31,3’ü ile Gayrimüslimlerin %11,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 22. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kontrbas Vardır

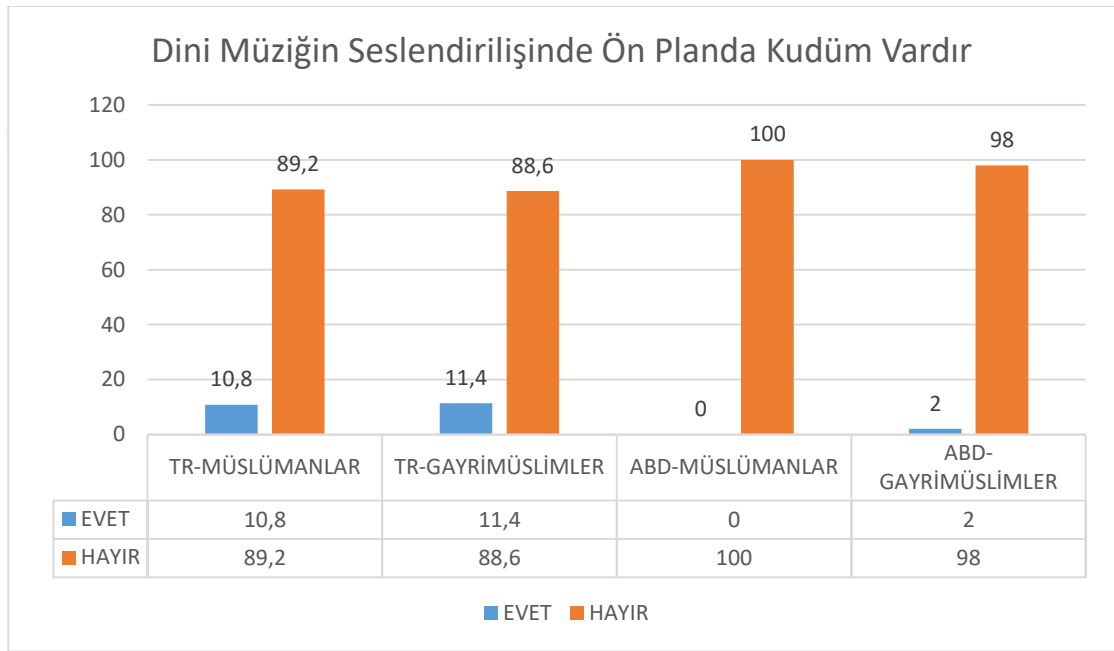
- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kudüm Vardır**

Tablo 18: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kudüm Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 10,8	%11,4	%0,0	%2,0
Evet	Evet	Evet	Evet
%89,2	%88,6	%100,0	%98,0
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “kudüm” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %10,8’i ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “kudüm” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 23. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda Kudüm Vardır

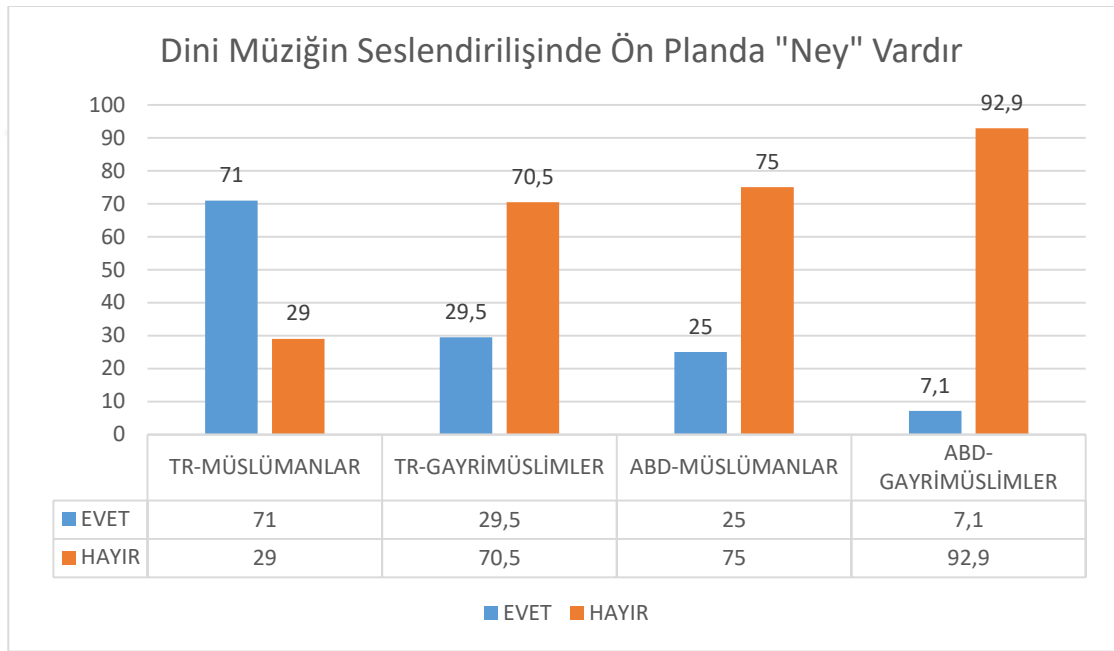
- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ney” Vardır**

Tablo 19: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ney” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%71	%29,5	%25	%7,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%29	%70,5	%75	%92,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “ney” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %71’i ile Gayrimüslimlerin %29,5’i dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “ney” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %25’i ile Gayrimüslimlerin %7,1’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 24. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ney” Vardır

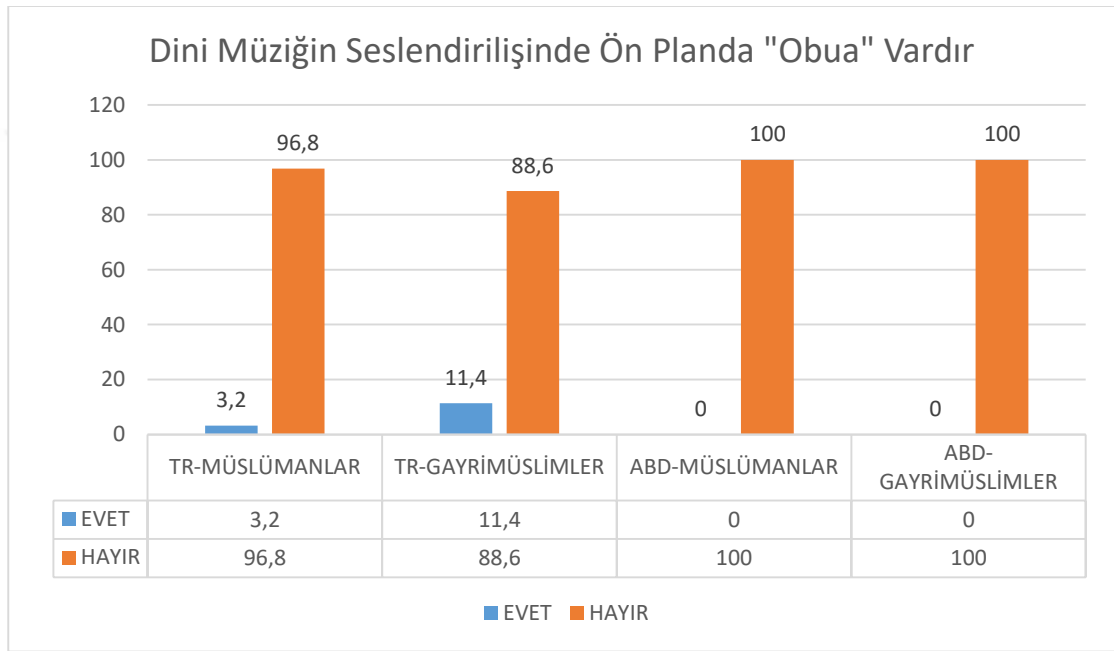
- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Obua” Vardır**

Tablo 20: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Obua” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%3,2	%11,4	%0	%0
Evet	Evet	Evet	Evet
%96,8	%88,6	%100	%100
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “obua” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %3,2’si ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “obua” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %0’ı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 25. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Obua” Vardır

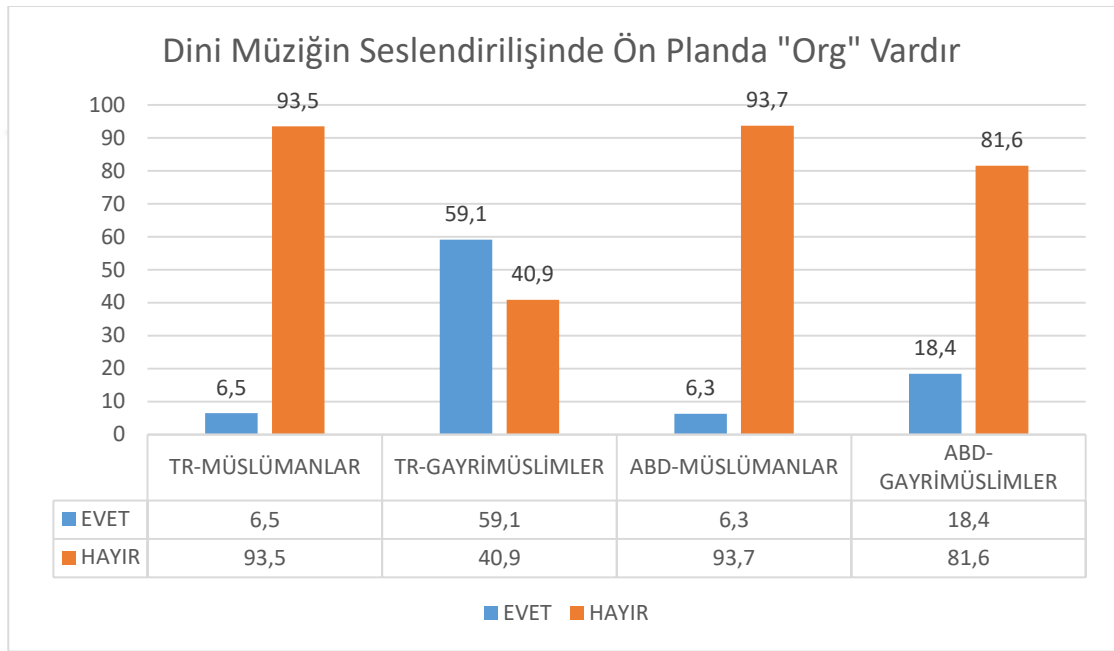
- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Org” Vardır**

Tablo 21: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Org” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%6,5	%59,1	%6,3	%18,4
Evet	Evet	Evet	Evet
%93,5	%40,9	%93,7	%81,6
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “org” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %6,5’i ile Gayrimüslimlerin %59,1’i dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “org” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %6,3’ü ile Gayrimüslimlerin %18,4’ü aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 26. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Org” Vardır

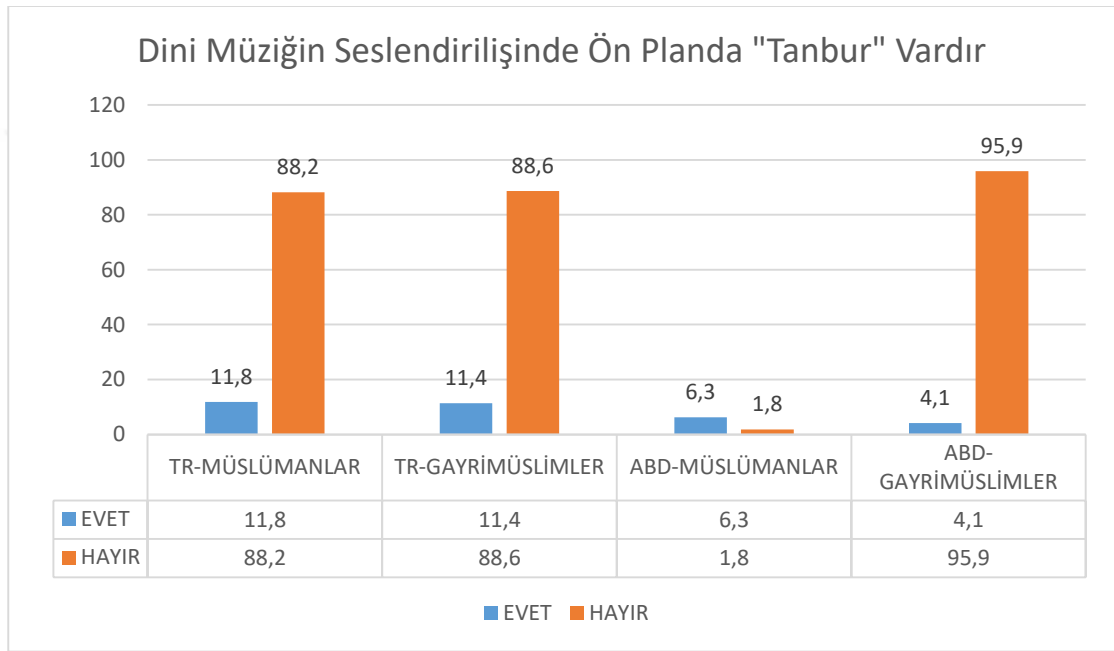
- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Tanbur” Vardır**

Tablo 22: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Tanbur” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%11,8	%11,4	%6,3	%4,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%88,2	%88,6	%93,8	%95,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “tanbur” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %11,8’i ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “tanbur” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %6,3’ü ile Gayrimüslimlerin %4,1’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 27. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Tanbur” Vardır

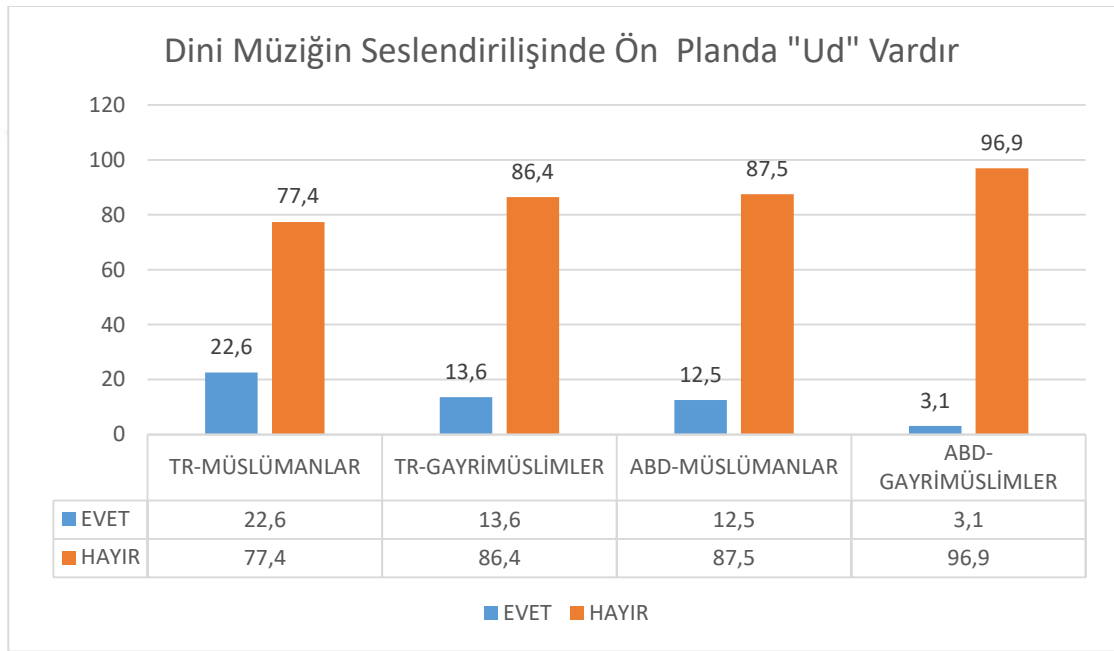
- **Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ud” Vardır**

Tablo 23: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ud” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%22,6	%13,6	%12,5	%3,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%77,4	%86,4	%87,5	%96,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “ud” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %22,6’sı ile Gayrimüslimlerin %13,6’sı dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “ud” olduğunu belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %12,5’i ile Gayrimüslimlerin %3,1’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

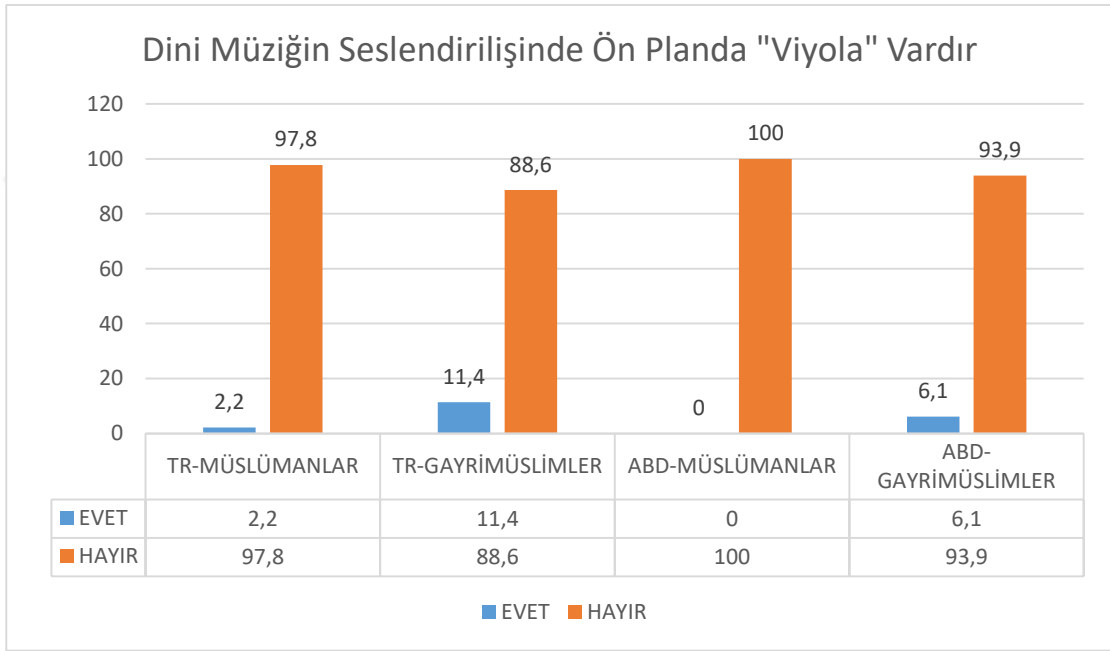
Grafik 28. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Ud” Vardır

- Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Viyola” Vardır**

Tablo 24: Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Viyola” Vardır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%2,2	%11,4	%0	%6,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%97,8	%88,6	%100	%93,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “viyola” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %2,2’si ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü dini müziğin seslendirilmesinde ön planda olan enstrümanın “viyola” olduğunu belirtmişlerdir. Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %6’sı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 29. Dini Müziğin Seslendirilişinde Ön Planda “Viyola” Vardır

2.2. MÜZİK BİLGİSİNE İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR

• Dini Müzik Denildiğinde Aklınıza Gelen İlk Form Hangisidir?

Dini müzik denildiğinde akıllara gelen ilk form için verilen cevaplar;

ABD, Portland’da yaşayan Gayrimüslim cemaatin aklına dini müzik denildiğinde gelen ilk form şöyledir;

Kilise Ayin Müziği, Ortodoks Ayin Müziği, Tanrı temalı güfteler, sözler, Siyahi Amarikalılara özgü dini şarkılar (gospel), Müslüman İlahileri’dir

ABD, Portland’da yaşayan Müslüman cemaatin dini müzik denildiğinde akıllarına gelen ilk formu şöyle açıklamışlardır. Geleneksel müzik, Sami Yusuf³, Nasheed⁴ (enstrümentsız müzik türü olup Arap coğrafyasında yaygındır), sadece insan sesi, sadece enstrümental, Maher Zain⁵ (İsveçli,Müslüman sanatçı), ilahiler ve Kuran-ı Kerim verilen cevaplar olmuştur.

İstanbul’ da yaşayan Gayrimüslim cemaat dini müzik dinlediklerinde akıllarına gelen ilk formu şöyle açıklamışlardır, Verilen cevapların çoğu ilahiler olsa da bazıları Bizans ilahileri, gospel, mezmurlar, kutsal kitap sözleri gibi cevaplar verilmiştir. İstanbul’ da yaşayan Müslüman cemaatin dini müzik dinlediklerinde akıllarına gelen ilk form; İlahiler, naatlar, kaside, mevlid, ayinler, duraklar, şuguller, cami ve tekke müzikleri ve Mustafa Ceceli olmuştur.

2.3. MÜZİK ALGISINA İLİŞKİN BULGU VE YORUMLAR

- **Dini Müzik Dinlediğinizde Duygu Durumunuzda Değişiklikler Oluyor Mu?**

Tablo 25: Dini Müzik Dinlediğinizde Duygu Durumunuzda Değişiklikler Oluyor Mu?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%90.7	%86.4	%25	%37.5
Evet	Evet	Evet	Evet
%9.3	%13.6	%75	%62.5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

³ Güney Azerbeycan Kökenli İngiliz Şarkıcı, Söz Yazarı, Time Dergisi’nin İslam’ın En büyük Rock Starı Ödülüne sahip kişi, Erişim Tarihi: 21.01.2017 (tr.wikipedia.org/wiki/Sami_Yusuf)

⁴ Enstrümentsız, sadece vokallerle yapılan, İslami müzik türü, Erişim Tarihi: 21.01.2017 (en.wikipedia.org/wiki/Nasheed)

⁵ Lübnan kökenli İsveçli İslami Pop Şarkıcısı, Erişim Tarihi: 21.01.2017 (tr.wikipedia.org/wiki/Maher_Zain)

Dini müzik dinlenildiğinde duygu durumunda gerçekleşen değişiklikler bu tabloda ortaya konmuştur. İstanbul’daki Müslümanlar ile Portland’daki Müslümanlar arasında oldukça uçurum vardır ki her iki grup aynı dine mensup iken. Bu durum şöyle açıklanabilir; İstanbul’da Türk Din Müziği dinleniliyorken Portland’da böyle bir seçenek yoktur. İstanbul’da bu oran %90.7 iken Portland’da %25’dir. Gayrimüslim gruplar için de durum yine ilginçtir. İstanbul’daki Gayrimüslimler %86.4 iken Portland’da sadece %37.5’tir.

ABD, Portland’da yaşayan Gayrimüslim cemaatin, dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında olan değişikler ayrıntılı olarak yazılmıştır ankette. Buna göre katılımcıların çoğu dini müzik dinlediklerinde kendilerinin mutlu olduklarını, enerjik olduğunu, Tanrı’ya daha yakın hissettiğini, rahatlamış ve ferahlamış hissettiğini, boş duyguları terk edip maneviyatları ile yüzleştiklerini, kurtarıcıları olan Hz. İsa Mesih’e odaklandıklarını, ruhen yüceldiklerini, nasıl şükretme konusunda kendilerini konsantre edildiklerini, hayata olan bakış açılarını değiştirdiklerini, dünyaya daha bağlandıklarını, ilham almış, temizlenmiş, yenilenmiş, korunmuş hissettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcıların bir kısmı ağladığını, üzüldüğünü, tuhaf hissettiğini, eğer dinledikleri kendi inançlarının müziği ise iyi hissettiğini farklı bir dinin müziğini dinlediğinde ise canının sıkıldığını belirtmişlerdir.

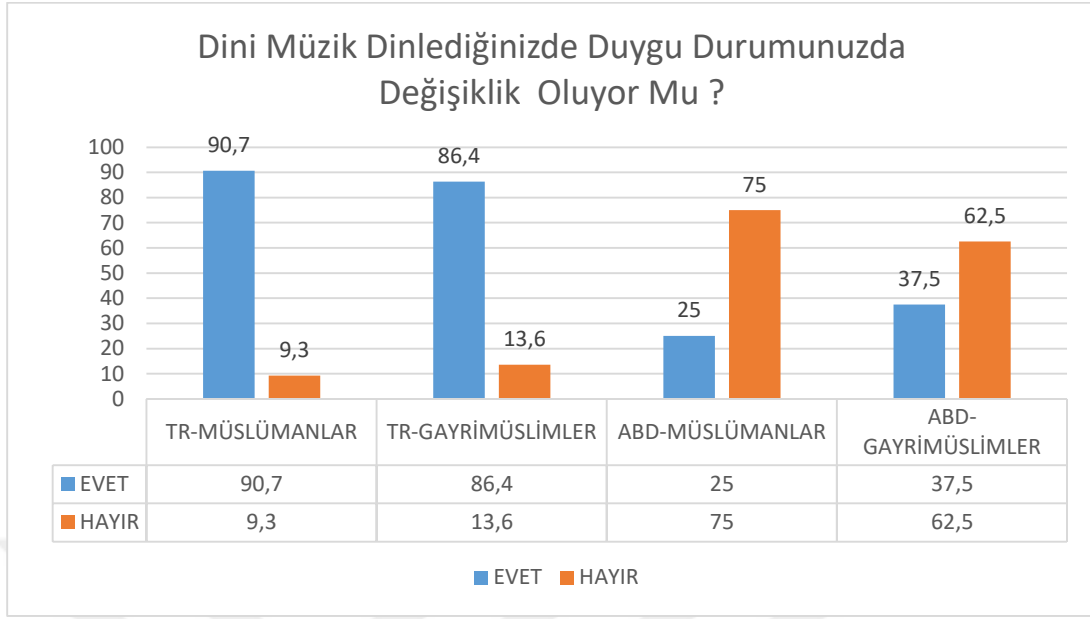
ABD, Portland ‘da yaşayan Müslüman cemaatin dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında olan değişikler anketin yorum kısımlarında şu cevaplar ile ifade edilmiştir.

“Kendimi rahatlamış, mutlu ve güvende hissediyorum”, “güvende ve iyimser hissediyorum”, “dinim hakkında daha fazla bilgi elde ediyorum”, “minnet duyuyorum”, “ferahlık, rahatlık, ve mutluluk veriyor”, “tazelik, yeniden canlanmış hissediyorum” ve “açıklaması zor, sadece farklı düşünmeye başlıyorum” ifadeleri yer almıştır.

İstanbul’da yaşayan Gayrimüslim cemaat dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında olan değişiklikleri şöyle ifade etmişlerdir: Dini müziğin insanı rahatlattığını ,insanı umut ile doldurduğunu, Tanrı’ya yaklaştırdığını, kişiyi rahatlatıp iyi hissettirdiğini, coşku verdiğini, inançlı bir kişi tarafından dini müzik dinlendiği

takdirde o müziğin dua yerine geçebileceği ,insana hem bedenem hem ruhen şifa verdiğini, hüzmün yerine sevinç verdiğini, Allah'ın yanında olduğunu hissettirdiğini, Tanrı'nın egemenliğini hatırlattığını, Tanrı'ya bir sesleniş yöntemi olduğunu, Hz. İsa'nın İseviler için olan fedakarlığından doğan esenliği hissettirdiğini, bazen ağlatabildiğini, hüzmnlendirdiğini, korunaklı hissettirdiğini belirtmişlerdir.

İstanbul'da yaşayan Müslüman cemaatin dini müzik dinlediklerinde duygu durumlarında olan değışikler şöyle açıklanabilir: Gündelik yaşamdan kısa da olsa kopmayı ve düşünmeyi böylece sakinlik verdiğini, bazen pişmanlık verdiğini, iç dünyada huzuru sağladığını, insanda manevi duyguları daha da derinleştirdiğini , kişiyi mutlu ettiğini , insanı hafiflemiş, huzurlu, işine odaklı, Yaratıcıya yaklaşmış hissettirdiğini, öfkeliyken sakinleştirdiğini, ibadetlere düşkünlüğü arttırdığını, akla din kavramını getirdiğini, Yaratana duyulan özlemi, insanı coşkuya ve bazen tevekküle yönelttiğini, ibadetlerin yapımında hassaslaştırdığını, dine ve ibadete olan sevgiyi daha çok arttırdığı ve Allah'ı ve peygamberi düşünmeye sevk ettiğini, kalpteki kirlerin gittiğini ve kalbin nurla dolduğunu hissettirdiğini, öfkeliyken dinlendiğinde rahatlatıp, huzurlu hissettirdiğini, ağlattığını , kaybedilen yakınları anımsattığını ve onlar için dua edilmesine yönlendirdiğini belirtmişlerdir.

Grafik 30. Dini Müzik Dinlediğinizde Duygu Durumunuzda Değişiklikler Oluyor Mu?

- **Dini Müziğin Dine, Din Hizmetlerine Katkısı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?**

Tablo 26: Dini Müziğin Dine, Din Hizmetlerine Katkısı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%78.5	%81.8	%43.8	%12.2
Evet	Evet	Evet	Evet
%21.5	%18.2	%56.3	%87.8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin, dine ve din hizmetlerine katkısı olduğunu düşünen grup İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerdir. Oldukça yüksek sayılabilecek bir oranla yani %81.8'i ile karşımıza çıkmaktadır. Aynı durum Müslümanlar için %78.5'tir. Portland'daki sonuç ise; Müslüman grup %43.8 iken Gayrimüslimlerde oldukça azdır. Sadece %12.2'dir.

Her iki ÷lkede ki Gayrim÷slimlerin bu soruya verdikleri cevap sonucu ortaya çıkan durum İstanbul’da yaşayan Gayrim÷slimlerin “Türk Din Müziğinden etkilenmeleri olabilir mi?” sorusunu akıllara getirebilir.

İstanbul’da yaşayan Müslüman cemaatin dini müziğın dine ve din hizmetlerine olan hizmetleri konusunda yapmış oldukları yorumlar şöyledir: Dinin, dualarla söylenerek insanların bunu meşk etmesi ve bununla İslam dinine yardımcı olması, örneğın ezan gibi bir çağrının dini vecibe olarak dinlenilmesi gerektiğı, icrasının müzik ile yapıldığı takdirde Müslümanların onu rahatlıkla ve hayranlıkla dinlemesi, sözlerin anlatamadığın müziğın iki dakikada anlatması, sözler dini anlatıyor ise dine katkısı mümkün olacağı, müzikli bir şekilde insanları İslam dinine çekmenin yanlış ve abest olduğı çünkü çalgı aletlerinin İslam dininde kötü olduğı ve olayın bu kadar hafifletilmesinin de ayrı bir **zulüm** olduğı, dini müziğın ilahi duyguları direkt çağrıştırdığı için özellikle avam tabakasına yapılan programlarda çok daha etkili olduğı, dini sözlerin içeriklerini daha tatminkar kıldığı, dini propaganda olduğı, inançlarla müzik özdeşleştiğı için katkısı olduğunu ve dine yönelttiğini, vicdana dokunarak, dini hatırlattığı için kişiyi kendine getirdiğini, İslam’a davet ettiğı için, insanın olmadığı kadar rahat ve içi Allah’ın nuru ile doluyken o an ibadet etmek isteyeceğı için, insanın kendi dinini anlatan müzikleri dinlediğı zaman heyecan içinde olması bunun da ibadetlerine yansması, müziğın insanı nazik ve derinlik sahibi yaptığı ve dinin nasihatle değil nezaketle anlatıldığı, dine olan bağılığı arttırdığı için , yarattığı duygu yoğunluğı sebebiyle insanları dine yönelmeyi sağladığı, tebliğde yardımcı olduğı, Kuran-ı Kerim in güzel okunduğı takdirde, inanmayanları Müslüman yapabilecek kadar önemli olması, muhatabını coşturması, aşka getirmesi, akıllara dini getirmesi yapılan yorumlardır.

İstanbul’da yaşayan Gayrim÷slim cemaat dini müziğın, dine ve din hizmetlerine bir katkısı olup olmadığı şöyle açıklamıştır,

Aynı amaç için toplanmış insanların aralarındaki bağıı sağlamlaştığın, tapınmaya odaklanmayı arttırdığın ve ruhen kişiyi buna hazırladığın, aynı zamanda dini müziğın dua etmenin başka bir şekli olduğuna inandıklarını, müziğın her alanda katkısı olacağına inandıklarını ve dinin de bunlardan biri olduğuna inandıklarını, Aziz

Augustinus adlı bir azizin “ilahi söylemek iki kere dua etmektir” dediğini, anlamı yoğun ve derin olan hislerin kısa cümleler halinde yazılmasını ve bunun ancak dini müzikle gerçekleşebileceğini, dini müziğin din hizmetlerine katkısı olduğunu, manevi bir alan olduğu için duygu ve manevi yoğunluğu arttırdığını, İncil’de yazılı olan bir çok duanın dini müzik ile halk tarafından bilinmediğini ve bu duaları kiliselerde halkın din görevlileri tarafından okunması halinde cemaatin din anlamında gelişebildiğini ve iman ile dolmalarını sağladığını, Tanrı’nın gücü, sevgisi ,merhameti, sonsuz bağışlaması ,insanın günahı ve acizyeti Allah’a muhtaçlığı kısacası hayatı kuvvetlendirdiğini, insanın bağışlanmaya ne kadar muhtaç olduğu konusunda yardım ettiğini, kişiyi uyandırdığını, dini müziğin ibadetin bir parçası ve Yaratıcı ile bir bağ kurmak için çok etkili bir araç olduğunu, insan ile Tanrı arasında bağ kurma esnasında bir araç olarak katkısı olduğunu, Rabbi yücelttiği ve müziğin dini öğretiyi yaymakta olduğunu ve öğrenmede önemli katkısı olduğunu, Tanrı’ya odaklanmaya yardımcı olduğunu, insanı merak duyup araştırmaya ittiğini, kişileri ve insanları Yaratıcıya yönlendirip mutluluk umut sevinç verdiğini, ilahi söylemenin iki kez dua etmek gibi olduğunu, dine bakış açısının genişlemesine vesile olduğunu, müzik vasıtası ile din hakkında bilgi edinilebileceğini belirtmişlerdir. Ayrıca bazı katılımcılar kutsal kitaplardan da atıflar yapmışlardır. Örneğin, İncil’in kilisede her tapınmada ezgiler, ilahiler söylenmesini söylediği ve Mesih’in *sözü bütün zenginliği ile içinde yaşasın. Tam bir bilgelikle birbirinize öğretin, öğüt verin. (Mezmurlar, Zeburlar)*

“İlahiler ruhsal ezgiler söyleyerek yüreklerinizde şükran ile Tanrı’ya nağmeler yükseltin. söylediğiniz yaptığınız her şeyi Rab İsa’nın adıyla onun aracılığı ile baba Tanrıya şükrederek yapın” (incil-koloselilere mektup bölümünden 3:16-17)

bu ayetlere göre ilahi söyleyerek birbirlerinin teşvik edilerek ve Tanrı’yı yücelttiklerini, dini simgeleri hayranlık uyandırıcı hale getirerek insanları dinin içine rahat bir şekilde çekebildiklerini, Rabbin müzik ve söz ile övülebileceğini, bir dinin temeline ilişkin ve yaratıcının gücüne dair fikir verebileceğini, Tanrının kimliği hakkında düşünme zamanı kazandığını, Tanrı ile kişisel ilişkileri geliştirdiğini, Tanrıya tapınmanın yaratılışın asıl öz sevinç göstergesi olduğunu ve Tanrıya yaklaşmanın duyguları anlatmanın bir yolunun da sözlerinin ezgilere dökülmesi

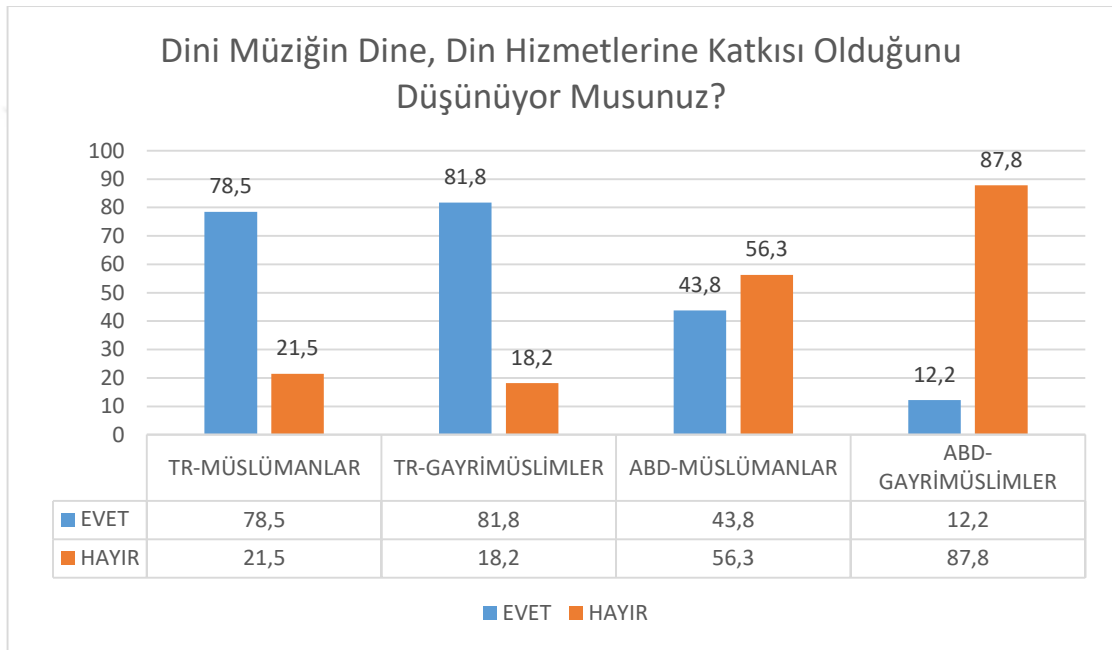
gerektiğini, Tanrı'ya seslenişin bir yönü olduğunu, Tanrı'ya müzik ve sözlerle daha kolay seslenilebileceği yorumlarda açıkça belirtilmiştir. Bunun dışında bazı katılımcılar dini müziğin kurumsal dine hizmet etmediğini bunun yerine kişisel bir yükselme, hamd ve huzur sağladığını belirtmişlerdir. Bir katılımcı da dini müzik diye bir kavrama ve bunun herhangi bir dine hizmetine inanmadığını söylemiştir.

Portland'da yaşayan Müslüman cemaatin dini müziğin dine ve din hizmetlerine katkısının olduğunu düşünenlerin verdikleri cevaplar oldukça çeşitlidir.

Bir kısım katılımcı doğru yapılan bir dini müziğin bir çok insana daha önceden bakmadığı bir pencereden bakmayı ve görmeyi sağladığını, dini müziğin bir propaganda aracı olarak gördüğünü , örnek sanatçılardan Sami Yusuf'un diğer insanları İslam dinine özendirebildiğini, Allah'a karşı yakınlaştırdığını ve tebliğin(davetin) yayılması için bir yol olduğunu ve dini müzik ile bunun yayılmasının daha kolay olduğunu, dine ve Allah'a karşı güçlü bir aşk hissettirdiğini, dini müziğin gençliğe dini öğretebileceğini düşünler mevcuttur. Bunun yanısıra bir katılımcı da müziğin dinin herhangi bir parçası olmadığını sadece insanların müzik ve din arasında bir bağlantı kurmaya çalıştıklarını belirtmiştir.

Portland'da yaşayan Gayrimüslim cemaat, dini müziğin dine ve din hizmetlerine olan katkısını ayrıntılı olarak açıklamıştır. Yazılan cevaplara göre; Müziğin sözcüklerin yapamadığını yapıp insanlara seslendiğini, bazı insanların Tanrı ile olan bağlarını daha da ileriye götürdüğünü, herhangi bir hizmeti güçlendirmek için kullanılabilecek güçlü bir araç olduğunu, daha yüksek bir güce ulaşmak için yol olduğunu, ibadet için eşsiz bir araç olduğunu belirtmişlerdir. Yine Gayrimüslim cemaat müziğin: insanlara grup halinde oldukları zaman kendi yollarıyla ibadet etmenin bir yol olduğunu, dini hizmetleri yükselttiğini, Tanrı ile bir estetik ve psikolojik bağlantı kurduğunu, Propaganda aracı ve duygusal tepki olduğunu, insanın duygularını inançlarına bağlamasına yardım ettiğini, kişiye göre servetten daha değerli olup dini değer taşıdığını, bir hizmeti birleştiren inanılmaz bir duygusal güce sahip olduğunu, ayrıca saygın atmosferler yarattığını ve dini müziğin dinlerin mesajını yaymak için kullanıldığını, Tanrı'ya yönlendirdiğini, dini bir vaaz olduğunu, İncil'i yaymanın bir yolu olduğunu, insanların kalbine bağlanarak din mesajının etkililiğini arttırdığını,

müzik dinlemenin (ve birlikte şarkı söylemek) insanları bir araya getirdiğini, dinle alakaları olmayanlar için daha erişilebilir bir dil sağladığını, inançlar arasındaki farklılıklara rağmen müziğin dayanışma kurduğunu, inançlar ne olursa olsun, müzik uzlaştırdığını ve herkesin kalbine eriştiğini, bu evrensel bir dil olarak düşünüldüğünü, dini propagandayı daha da güçlendirdiğini, halkı birleştirdiğini, yüzyıllar boyunca dini hizmetin bir parçası olduğunu, dünyayı değiştirmeye yardımcı olduğunu, insanları birleştirdiğini, insanları seçtikleri tanrısına bağladığı ifade edilmiştir.

Grafik 31. Dini Müziğin Dine, Din Hizmetlerine Katkısı Olduğunu Düşünüyor Musunuz?

- **Kendi Dininiz Dışındaki Diğer Dinlerin Dini Müzik Örneklerini Dinliyor Musunuz?**

Tablo 27: Kendi Dininiz Dışındaki Diğer Dinlerin Dini Müzik Örneklerini Dinliyor Musunuz?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%15.2	%51.6	%100	%97.3
Evet	Evet	Evet	Evet
%84.8	%48.4	%0	%2.7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Yukarıda ki tablomuza göre kendi dini müzik örneklerinden farklı olarak diğer dinlerin de dini müzik örneklerini dinleyenler en fazla Portland’da karşımıza çıkmaktadır. Hatta Portland’da yaşayan Müslüman grubun tamamı sorumuza “Evet” yanıtını vermiştir. Yine orada ki Gayrimüslim grubun da %97.3’ü “Evet” yanıtını vermiştir.

İstanbul’da yaşayan Müslümanlar ise sadece %15.2 oranında diğer dinlerin müziklerini dinlediklerini söylemişlerdir. Yine burada ki Gayrimüslimlerin olumlu cevabı %51.6’dır.

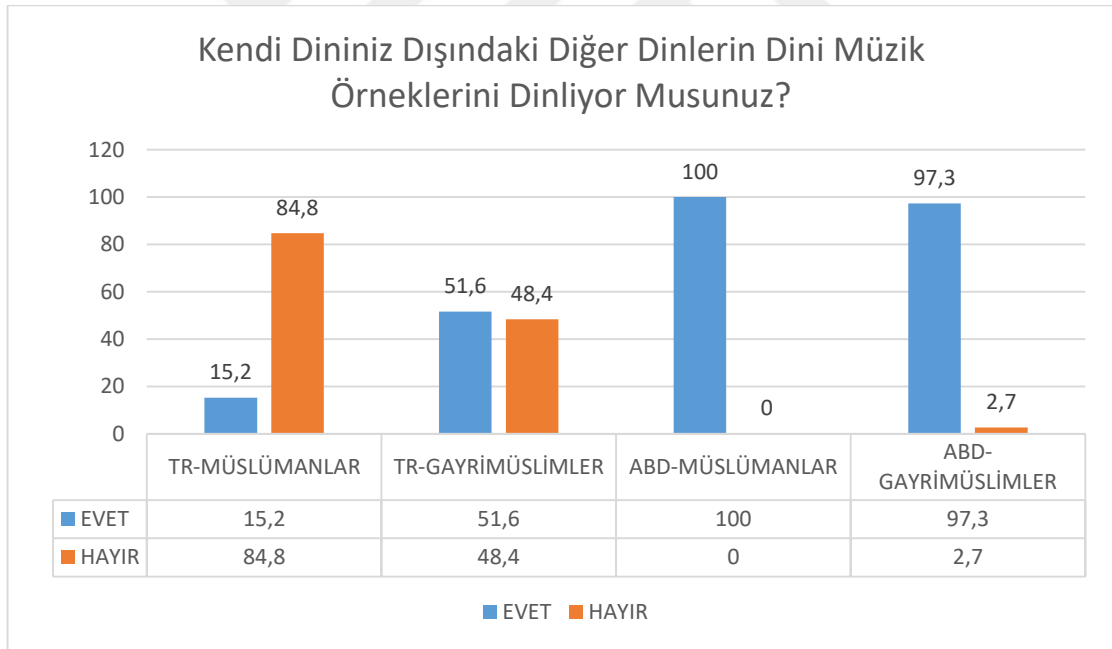
Kısaca şöyle diyebiliriz ki İstanbul’da yaşayan Gayrimüslimler ile Portland’da yaşayan Müslüman ve Gayrimüslimlerin, İstanbul’da yaşayan Müslümanlara göre diğer dinlerin dini müzik örneklerini dinlemeye daha açıklardır.

Portland’da yaşayan Gayrimüslim cemaatin kendi dinleri dışında başka dinlerin de dini müzik örnekleri dinledikleri görülmektedir. Yapılan anket neticesinde verilen cevaplar oldukça çeşitlidir. Ortadoğu din müziği, Şintonizm müziği, yerel dini pop müzik, doğu müziği, kabile müziği, Hint dini müziği, Hristiyan müziği, İslam müziği, Evanjelist müzik, Musevi müziği, Protestan ilahileri, Budist ilahileri, Ortodoks ilahileri, Gospel (siyahilerin dini müzikleri) gibi bir çok farklı dini müzik örnekleri belirtilmiştir.

Portland’da yaşayan Müslüman cemaatin kendi dinleri dışındaki dinlerin dini müzik örneklerini pek az dinledikleri belirtilmiştir. Katılımcıların bir çoğu soruyu yanıtsız bırakırken bir kısmı da Hristiyan ilahileri ve Meryem Ana’ya selam dularını yazmıştır.

İstanbul’ da yaşayan Gayrimüslim cemaat kendi dinleri dışında diğer dinlerin de dini müzik örneklerinden dinlediklerini şöyle yazmışlardır; Türk ve İran müziği (ancak kesinlikle ibadet ve tapınma için dinlenmediğini), Rumca ve Ermenice ilahiler, Salavat, saba makamında ayinler, Yahudi müziği, Rum Ortodoks, Katolik kilise müzikleri, İslami müzik, semah, ezan gibi çeşitli yanıtlar verilmiştir.

İstanbul’ da yaşayan Müslüman cemaatin başka dine mensup cemaatlerin dini müzik örneklerinden dinledikleri türler ise; kilise müzikleri, Gayrimüslim müziği, Hristiyan ilahileri, Arap müziği, Brahmanizm müziği gibi çeşitli müzik türleridir.

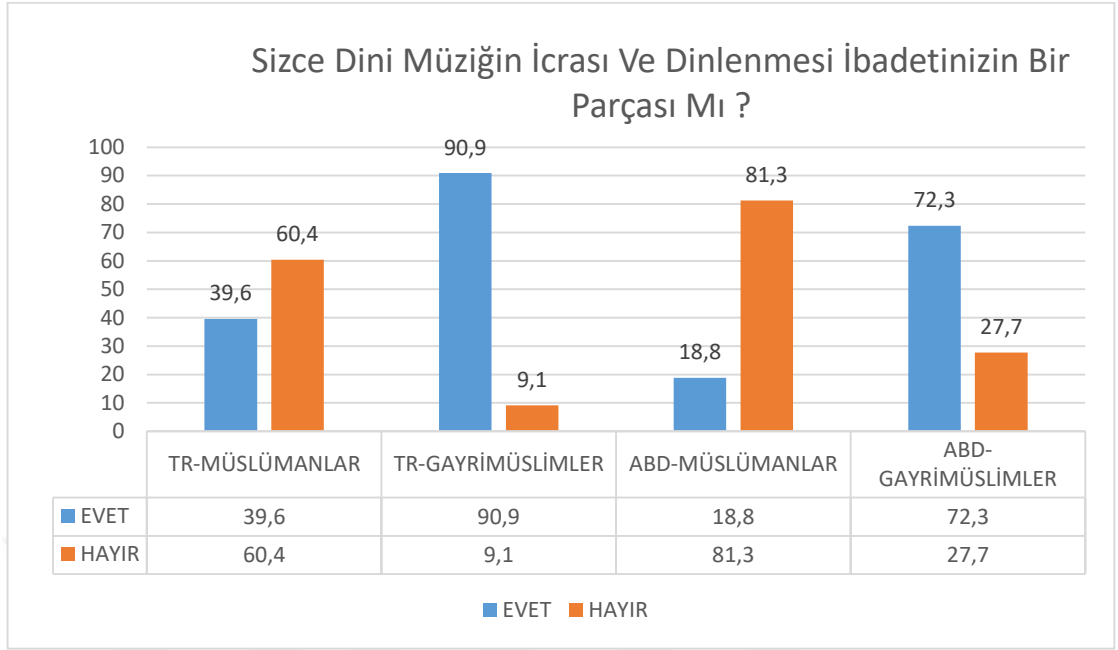
Grafik 32. Kendi Dininiz Dışındaki Diğer Dinlerin Dini Müzik Örneklerini Dinliyor Musunuz?

- Sizce Dini Müziğin İcrası Ve Dinlenmesi İbadetinizin Bir Parçası Mıdır?

Tablo 28: Sizce Dini Müziğin İcrası Ve Dinlenmesi İbadetinizin Bir Parçası Mıdır?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%39.6	%90.9	%18.8	%72.3
Evet	Evet	Evet	Evet
%60.4	%9.1	%81.3	%27.7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Gerek dini müziği dinlemek gerek icra etmek İstanbul'daki ve Portland'daki Gayrimüslimlere göre ibadetlerinin bir parçasıdır. Her iki yerdeki Gayrimüslimlerde bu oran yine her iki ülkedeki Müslüman oranına göre daha yüksektir. İstanbul'daki Gayrimüslimler %90.9, Portland'daki Gayrimüslimler ise %72.3 oranında dini müziği ibadetlerinin bir gereği olarak görmektedirler. İstanbul'daki Müslümanların ise sadece %39.6'sı olumlu yanıt vermektedir. Bu oran Portland'daki Müslümanlar için sadece %18.8 oranındadır. Türk Din Müziğinde dini müzik sadece Yaratıcıya giden bir yoldur, araçtır. Duyguları, duyulan saygı ve sevgiyi ifade etmeye yarayan melodilerdir. Ancak bu durum gerek Portland'da gerek İstanbul'daki Gayrimüslimler'de olsun çok daha farklıdır. Direkt olarak ibadetlerinin bir parçası olduğunu hemen hemen görüşülen her görevli belirtti ki bu da anketimizdeki sonuçlara yansımaktadır.

Grafik 33. Sizce Dini Müziğin İcrası Ve Dinlenmesi İbadetinizin Bir Parçası Mıdır?

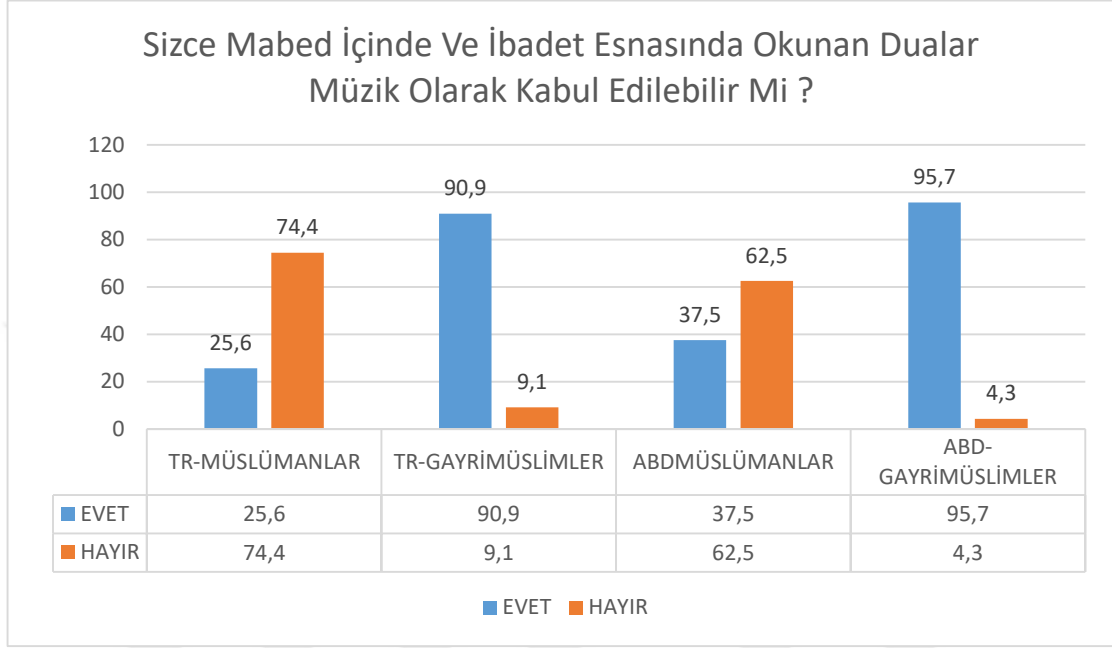
- Sizce Mabet İçinde Ve İbadet Esnasında Okunan Dualar Müzik Olarak Kabul Edilebilir Mi?

Tablo 29: Sizce Mabet İçinde Ve İbadet Esnasında Okunan Dualar Müzik Olarak Kabul Edilebilir Mi?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%25.6	%90.9	%37.5	%95.7
Evet	Evet	Evet	Evet
74.4	%9.1	%62.5	%4.3
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Anketimize göre mabet içinde ve ibadetleri esnasında okunan duaları müzik olarak kabul edenler hem İstanbul’da hem Portland’da olsun en çok olumlu yanıt veren Gayrimüslimler olmuştur. Bu oran İstanbul’daki Gayrimüslim cemaatler için %90.9 iken Portland şehri için daha fazla olup % 95.7’dir.

Müslüman cemaatlerde ise durum daha farklıdır. İstanbul'daki Müslümanların %25.6'sı yalnızca mabed içinde ve ibadet esnasında okunan duaları müzik olarak kabul etmişken Portland'daki Müslümanların %37.5'i kabul etmiştir.

Grafik 34. Sizce Mabed İçinde Ve İbadet Esnasında Okunan Dualar Müzik Olarak Kabul Edilebilir Mi?

- Sizce Mabed İçinde Müzik Yapılabilir Mi?**

Tablo 30: Sizce Mabed İçinde Müzik Yapılabilir Mi?

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%41.6	%93.2	%100	%98.6
Evet	Evet	Evet	Evet
%58.4	%6.8	%0	%1.4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Mabed içinde müzik yapılabileceğine dair olumlu yanıtı İstanbul'daki Müslümanlar hariç diğer tüm gruplar vermişlerdir.

İstanbul’da yaşayan Müslümanların oranı %41.6 iken Gayrimüslimlerin oranı %93.2’dir. Bu durum Portland’da oldukça yüksek oranlar ile karşımıza çıkmaktadır. Oradaki Müslüman katılımcıların %100’ü bu sorumuza “Evet” cevabını verirken Gayrimüslimlerin %98.6’sı aynı cevabı vermiştir.

Portland’da yaşayan Gayrimüslim cemaate sorulan “mabed içinde müzik yapılır mı?” sorusuna verilen cevaplar ayrıntılı olarak aşağıda belirtilmiştir:

Tanrı ile temasa geçilmesine ve gerçekliğe açık olunmasına yardımcı olduğunu, kutsal alanda yapılabildiğini, ibadetin müthiş bir yol olduğunu, Tanrı’nın müziği çok sevdiğini, müziğin her yerde yapılabileceğini, mabedde müziğin yapılmasını yasaklayıcı ilahi bir kanunun olmadığını, meleklerin cennette Tanrı için müzik yaptığını, müziğin dini bir ibadetin parçası olduğunu, Tanrı’nın sözlerinin müzikle yayılabileceğini, müziğin Tanrı’nın dili olduğunu belirtmişlerdir.

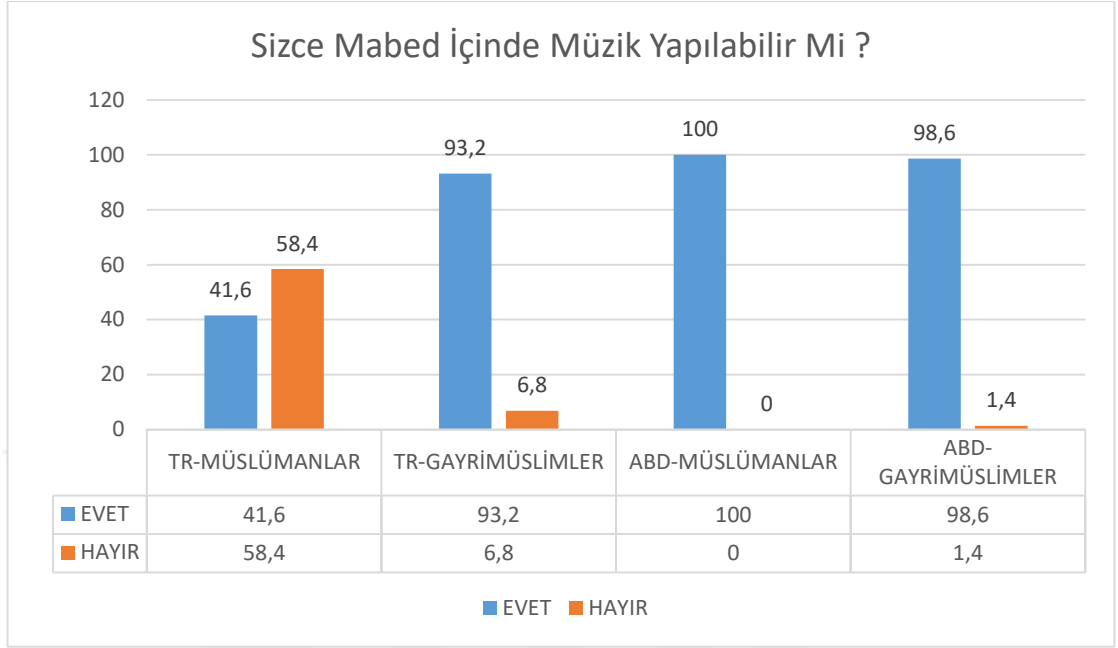
Portland’da yaşayan Müslüman cemaatin mabed içinde müziğin yapılıp yapılmamasına dair verilen cevaplar şöyledir, Kimileri mabed içinde müzik yapılabileceğini oranın bir dua yeri olduğunu, müziğin mabedde yapılmasını yasaklayıcı bir hüküm olmadığını belirtmiştir. Kimileri de Tanrı’nın bunu emretmediğini kesinlikle yapılmaması gerektiğini, müzik ve dinin ayrı şeyler olduğunu, camilerde kesinlikle şarkı ve müziğin olmaması gerektiğini, yine camilerin sadece ibadet ve saygı yeri olduğundan sessiz kalması gerektiğini belirtmişlerdir.

İstanbul’ da yaşayan Gayrimüslim cemaat, mabed içinde müziğin yapılıp yapılmaması gerektiğini şöyle açıklamışlardır. Tanrı’nın müziğin kaynağı olduğunu ve Tanrı’nın kendine tapınılmasını istediği ve bunun da içten ve rahat bir şekilde olması gerektiğini yani müzik ile yapılması gerektiğini, müziği Tanrı’nın yarattığı ve O’nun adının geçtiği her yerde müziğin yapılabileceğini, Hz. İsa’nın adı ile toplanılıyorsa her yerin mabed olabildiği, müziğin sınırlarının olmadığı ve bir konuşma aracı olduğundan her yerde Tanrı ile konuşulabildiği, ibadet yapılan her yerde müzik yapılabileceği, mabedde ki cemaat istiyorsa müziğin yapılabileceği, dini müzik dışında başka müziğin yapılmaması gerektiğini, müziğin yeri zamanı milletin, ırkın fark etmeksizin her yerde yapılabileceği, kutsal kitabın çok açık bir şekilde Tanrı için müzik yapılması gerektiğini

söylediği, ilk kutsal kitabın öyle öğrettiğini, yapılmayışının medeniyetsizlik olarak görüldüğünü, müziğin bir armağan oluşu ve bu armağanı Rabbe sunmanın muhteşem bir duygu olduğunu, Yaratana yücelik getiren herşeyin mabedde yapılabileceğini, dinlerinin buna izin verdiğini, amaç ve niyet Tanrı'yı övmek ona ibadet etmekse bunun olabileceğini, belirtmişlerdir.

İstanbul' da yaşayan müslüman cemaatin mabed içinde müzik yapılıp yapılamayacağı konusundaki görüşleri şöyledir; ilahinin de ezanın da müzik olduğu ve müzik, içinde dualar olan ibadetin bir parçasıdır. Bu nedenle ibadethanelerde müzik yapılmasının bir sakıncası olmadığı, Kuran ı Kerim'in makamlı okuduğunda etkili ve tesirli olduğu, hayatta ki her şeyin müzik oluşu ve buna dayanarak ibadethanelerde elbette müzik yapılabileceği, Hristiyanların bunu zaten yapıyor olduğu, ayette⁶ *“Ve men ahsenu gavlem mimmen dea illallahi ve amile salihan ve kale inneni minel müslimin”*o namaza çağırandan daha güzel sesli kimdir? buyurduğu Allah cc. dolayısı ile caminin içinde de müzik seslerinin zaten kullanıldığı ama Kuran ölçüsünde olması ancak sazlarla olmaması gerektiği, sözlerin nağmeli okunuşu müzik sayılırsa, duaların manalarına vurgu yapıldığı ve kişiyi daha tatminkar ve haz alma duygularını yücelttiği ,müziğin yapılmasını yasaklayıcı bir hüküm olmadığını , mabed içinin yalnızca ibadete, kulluğa ait olduğu, az da olsa müzikte eğlence olduğu ve bu eğlencenin kulluğa, ibadete yakışmadığı, ibadetin özel mana taşıyan bir hal olduğu ,mabedinde özel bir mekan kabul edildiği, saygı ve ciddiyeti en üst seviyede istediği, Peygamberimizin mabed içi davranışlarda müzik halinin olmayışı ve ibadetlerde örnek kişinin Hz. Muhammed olması, mabedde saygıdan dolayı müzik yapılmaması gerektiği, sözlerin notalı makamsal okunuşunun da bir müzik olduğu , dinle alakalı müziğin yapılabileceği, mabedin adı üstünde ibadet yeri olduğu ve kesinlikle müziğin yapılmaması gerektiği, enstrümansız müziğin olabileceğini, ibadetin amacına ters düşeceği, çalgı aletlerinin ibadethanelere giremeyeceği, ibadet ve müziğin birbirine karıştırılmaması gerektiği, günah olduğu, sadece ilahi okunması gerektiği, amacına uygun oluşu halinde ve o yerin düzenini bozmadığı sürece müzik yapılabileceği ,Allah'ın evi olduğu için ve Hristiyanlıkta müzik olduğu için asla kabul etmeyenlerin olduğu ve müziğin olduğu yere şeytanların dolacağını düşünenler olmuştur.

⁶ Fussilet Suresi, 33. Ayet

Grafik 35. Sizce Mabet İçinde Müzik Yapılabilir Mi?

2.4. DİNİ MÜZİK DİNLENİLDİĞİNDE AKLA GELEN DUYGULAR

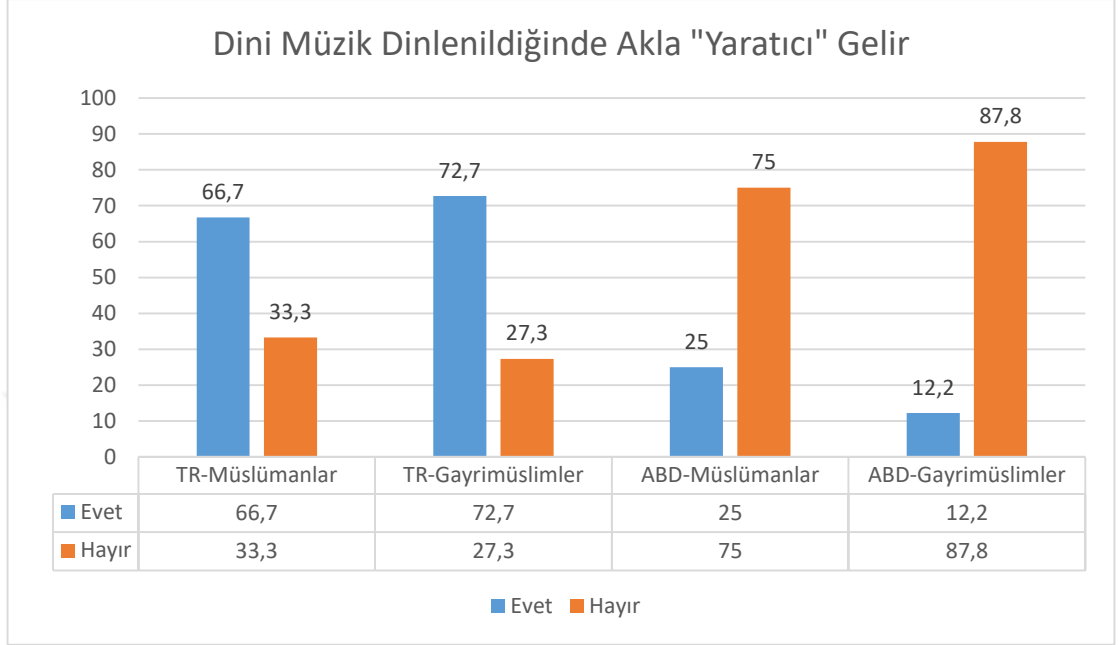
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratıcı” Gelir**

Tablo 31: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratıcı” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%66,7	%72,7	%25	%12,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%33,3	%27,3	%75	%87,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “Yaratıcı” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %66,7’si ile Gayrimüslimlerin %72,7 ‘si dini müzik dinlediğinde aklına “Yaratıcı” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %25’i ile Gayrimüslimlerin %12,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 36. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratıcı” Gelir

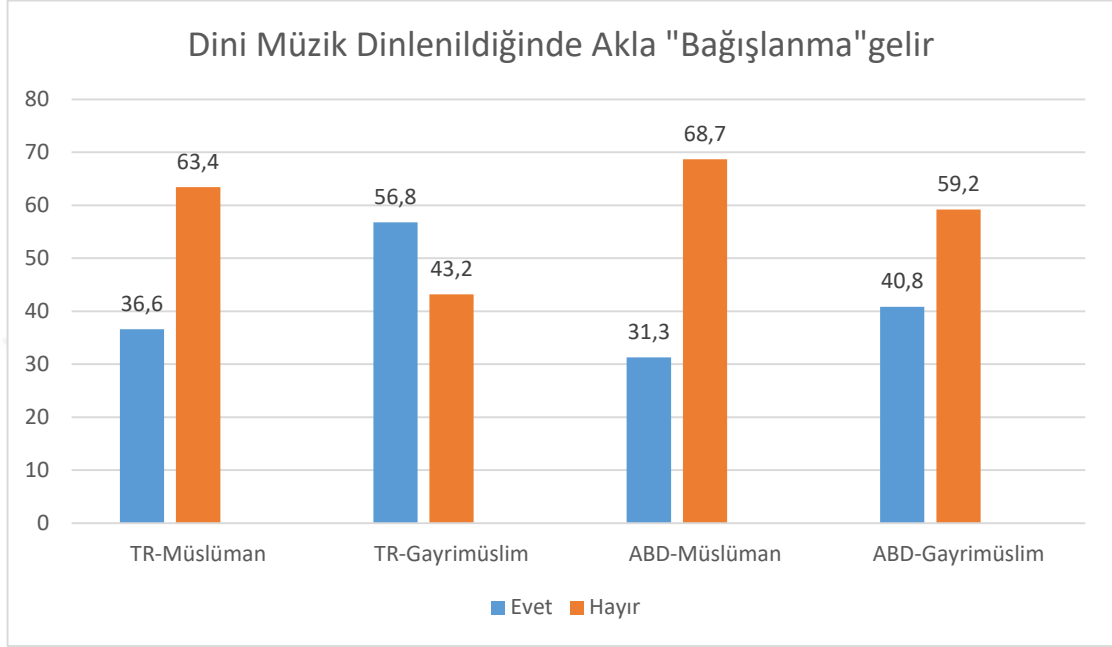
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Bağışlanma” Gelir**

Tablo 32: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Bağışlanma” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%36,6	%56,8	%31,3	%40,8
Evet	Evet	Evet	Evet
%63,4	%43,2	%68,7	%59,2
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “bağışlama” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %36,6’sı ile Gayrimüslimlerin %56,8’i dini müzik dinlediğinde aklına “bağışlama” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %31,3’ü ile Gayrimüslimlerin %40,8’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 37. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Bağışlanma” Gelir

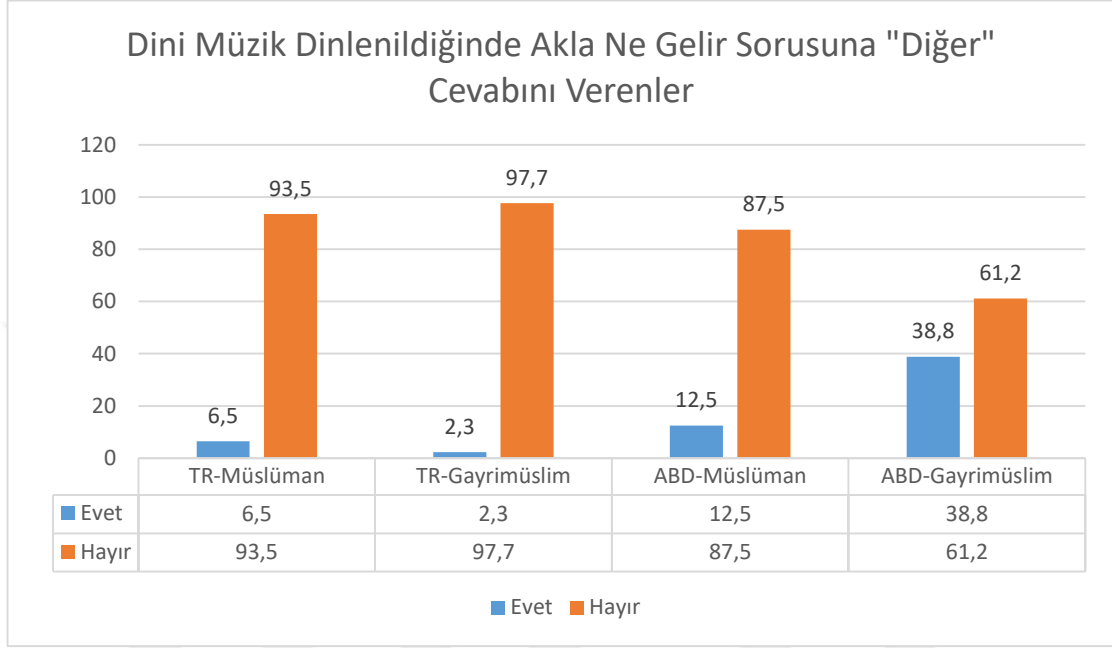
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler**

Tablo 33: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 6,5	%2,3	%12,5	%38,8
Evet	Evet	Evet	Evet
%93,5	%97,7	%87,5	%61,2
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla ne gelir sorusuna “Diğer” cevabını verenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan

Müslümanların %6,5'i ile Gayrimüslimlerin % 2,3'ü dini müzik dinlediğinde aklıma “diğer şeyler” gelir demiştir. Portland’da yaşayan Müslümanların ise %12,5'i ile Gayrimüslimlerin %38,8'i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 38. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

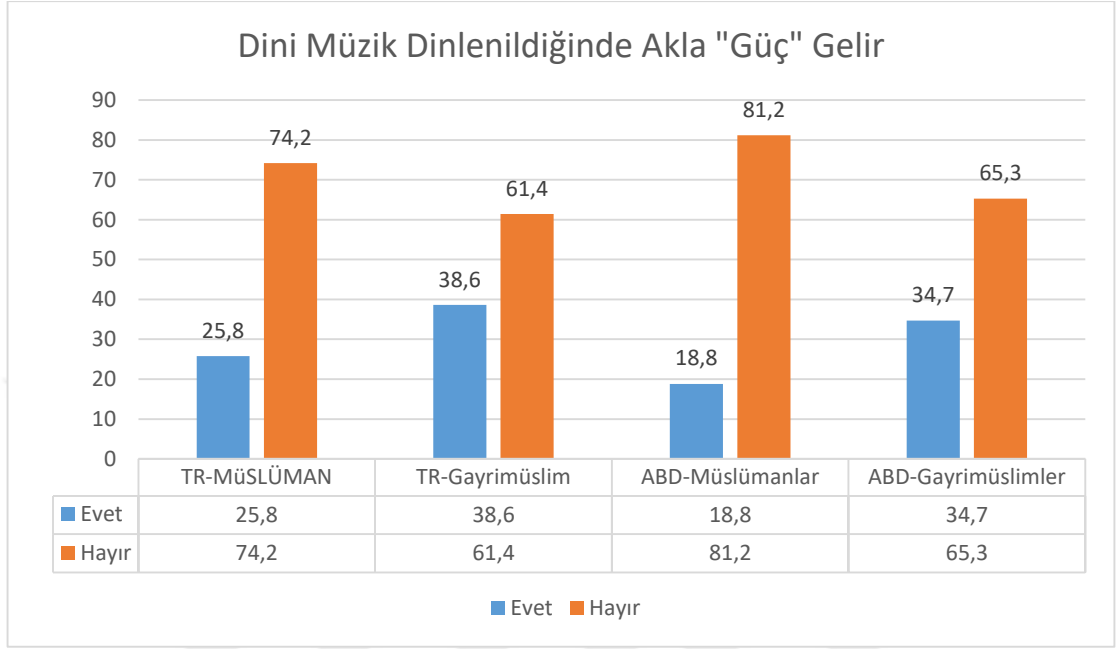
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Güç” Gelir**

Tablo 34: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Güç” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%25,8	%38,6	%18,8	%34,7
Evet	Evet	Evet	Evet
%74,2	%61,4	%81,2	%65,3
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “güç” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %25,8'i ile Gayrimüslimlerin %38,6'sı dini müzik dinlediğinde aklıma “güç” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %18,8 ‘i ile Gayrimüslimlerin %34,7’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 39. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Güç” Gelir

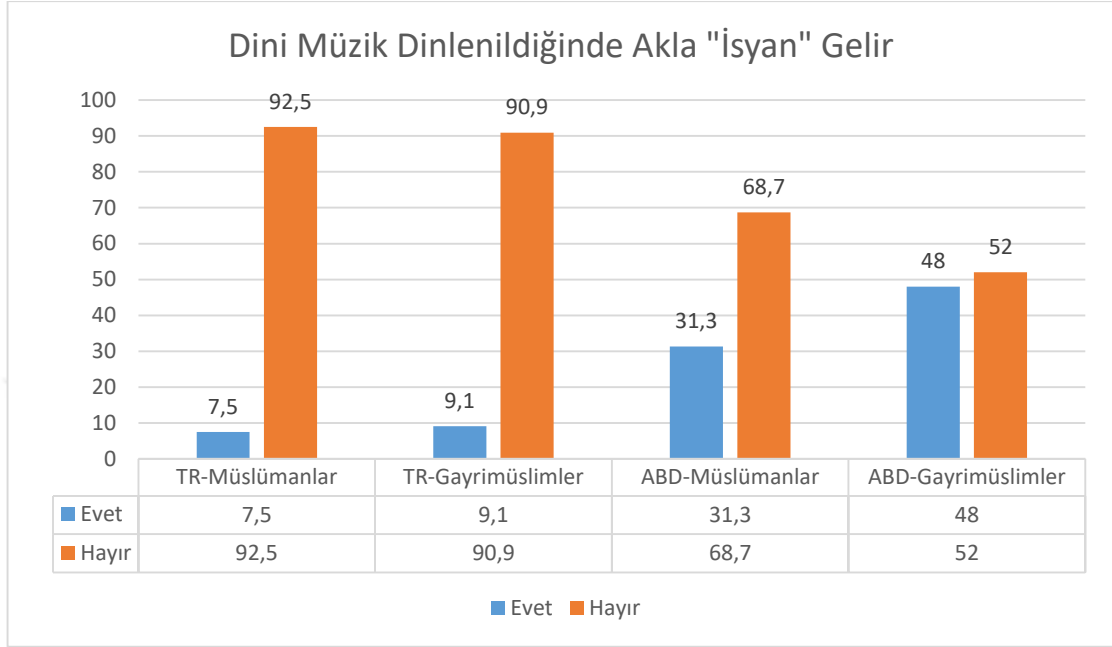
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “İsyan” Gelir**

Tablo 35: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “İsyan” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 7,5	%9,1	%31,3	%48,0
Evet	Evet	Evet	Evet
%92,5	%90,9	%68,7	%52,0
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “isyan” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %7,5’i ile Gayrimüslimlerin %9,1’i dini müzik dinlediğinde aklına “isyan” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %31,3’ü ile Gayrimüslimlerin %48’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 40. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “İsyan” Gelir

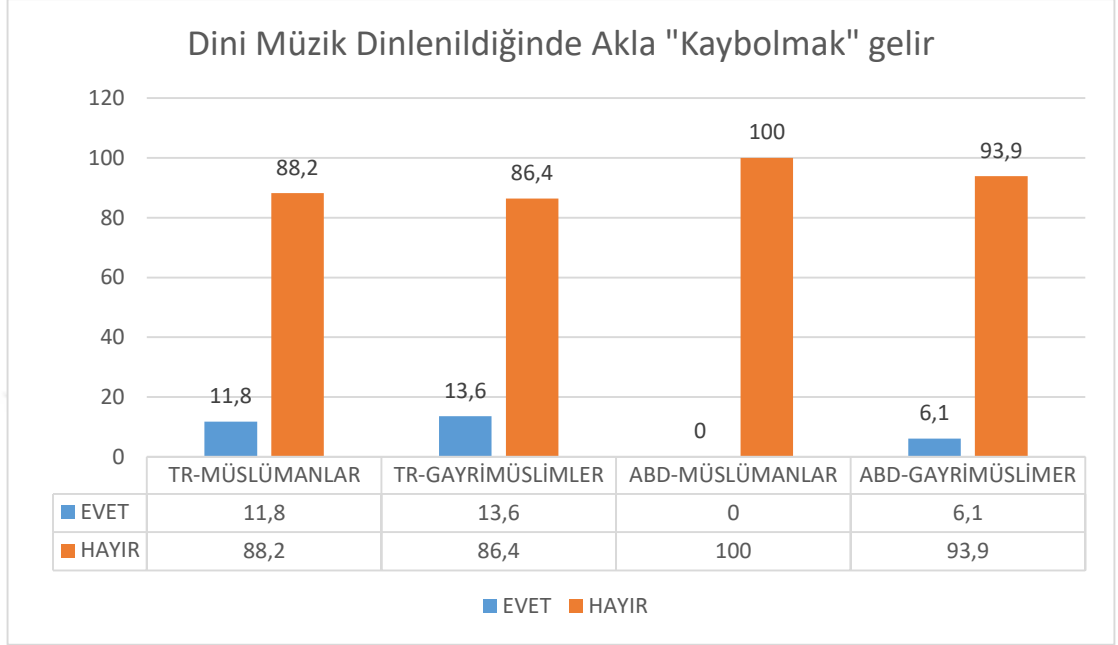
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Kaybolmak” Gelir**

Tablo 36: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Kaybolmak” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%11,8	%13,6	%0	%6,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%88,2	%86,4	%100	%93,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “kaybolmak” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %11,8’i ile Gayrimüslimlerin %13,6’sı dini müzik dinlediğinde aklına “kaybolmak” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %6,1’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 41. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Kaybolmak” Gelir

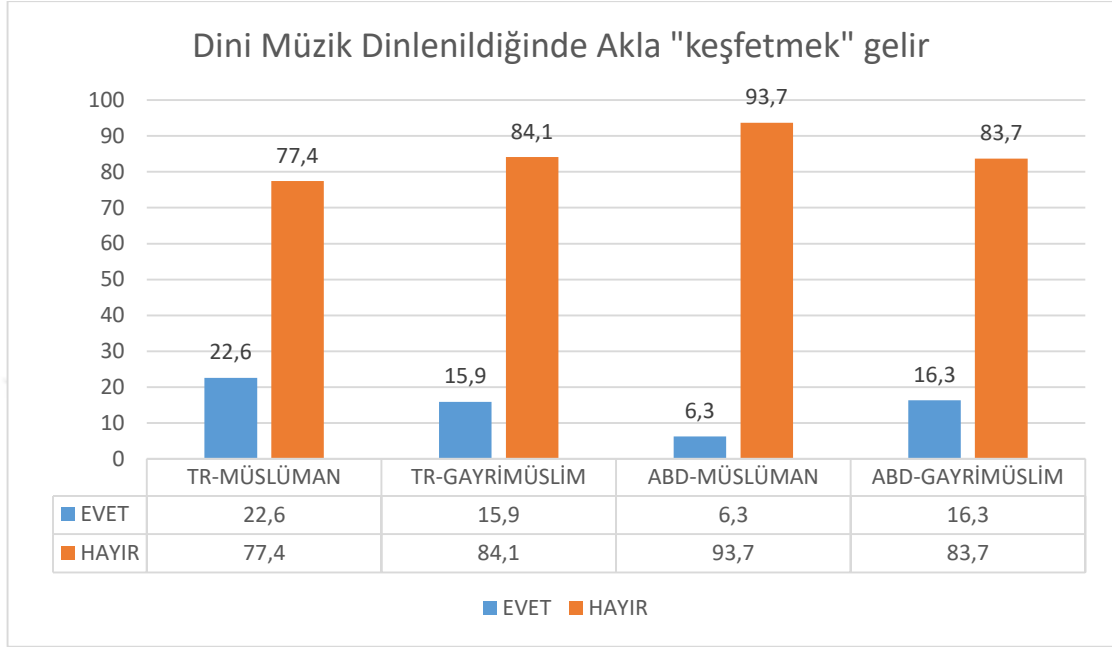
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Keşfetmek” Gelir**

Tablo 37: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla” Keşfetmek” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%22,6	%15,9	%6,3	%16,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%77,4	%84,1	%93,7	%83,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “keşfetmek” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %22,6’sı ile Gayrimüslimlerin %15,9’u dini müzik dinlediğinde aklına “keşfetmek” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %6,3’ü ile Gayrimüslimlerin %16,3’ü aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 42. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Keşfetmek” Gelir

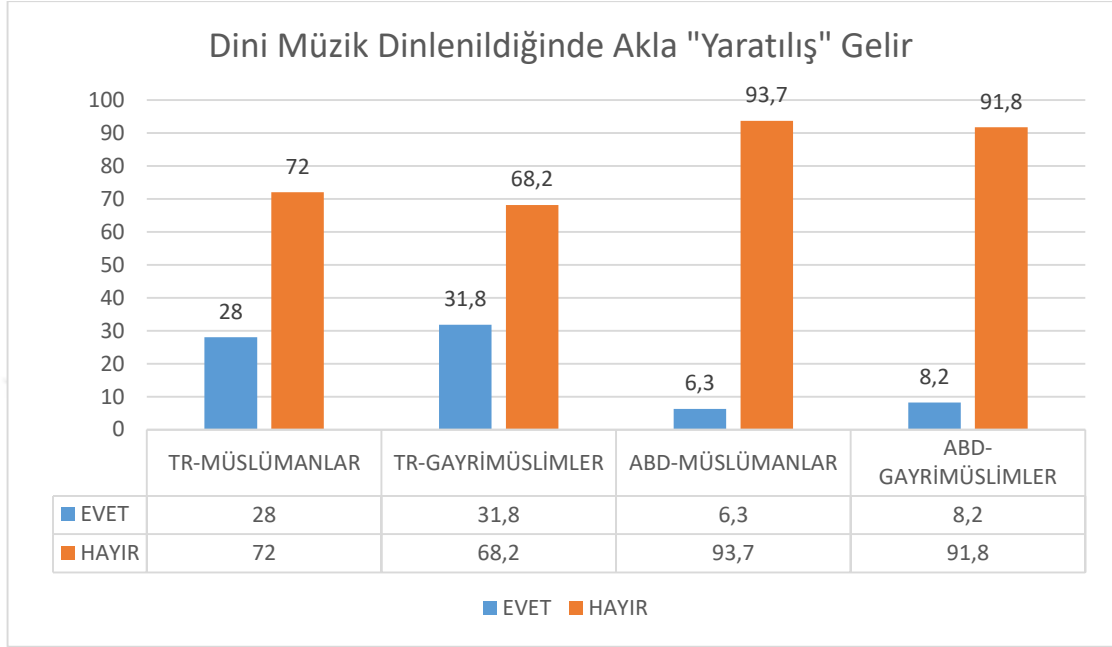
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratılış” Gelir**

Tablo 38: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratılış” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%28	%31,8	%6,3	%8,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%72	%68,2	%93,7	%91,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “Yaratılış” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %28’i ile Gayrimüslimlerin %31,8’i dini müzik dinlediğinde aklına “Yaratılış” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %6,3’ü ile Gayrimüslimlerin %8,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 43. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yaratılış” Gelir

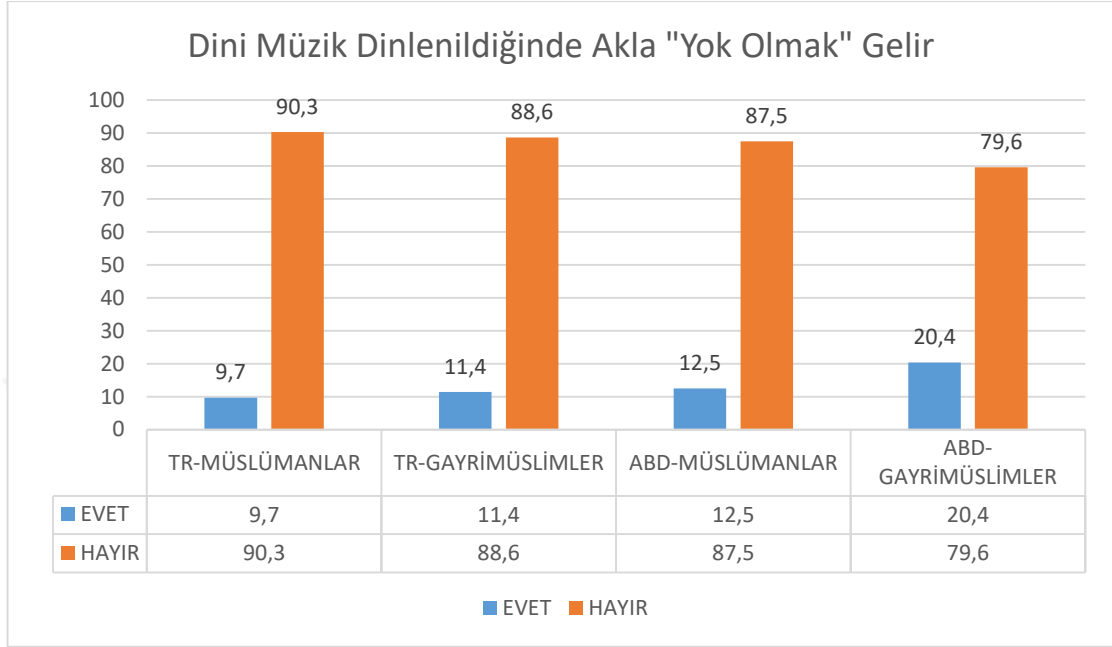
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yok Olmak” Gelir**

Tablo 39: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yok Olmak” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%9,7	%11,4	%12,5	%20,4
Evet	Evet	Evet	Evet
%90,3	%88,6	%87,5	%79,6
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “yok olmak” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %9,7’si ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü dini müzik dinlediğinde aklına “yok olmak” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %12,5’i ile Gayrimüslimlerin %20,4’ü aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 44. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Yok Olmak” Gelir

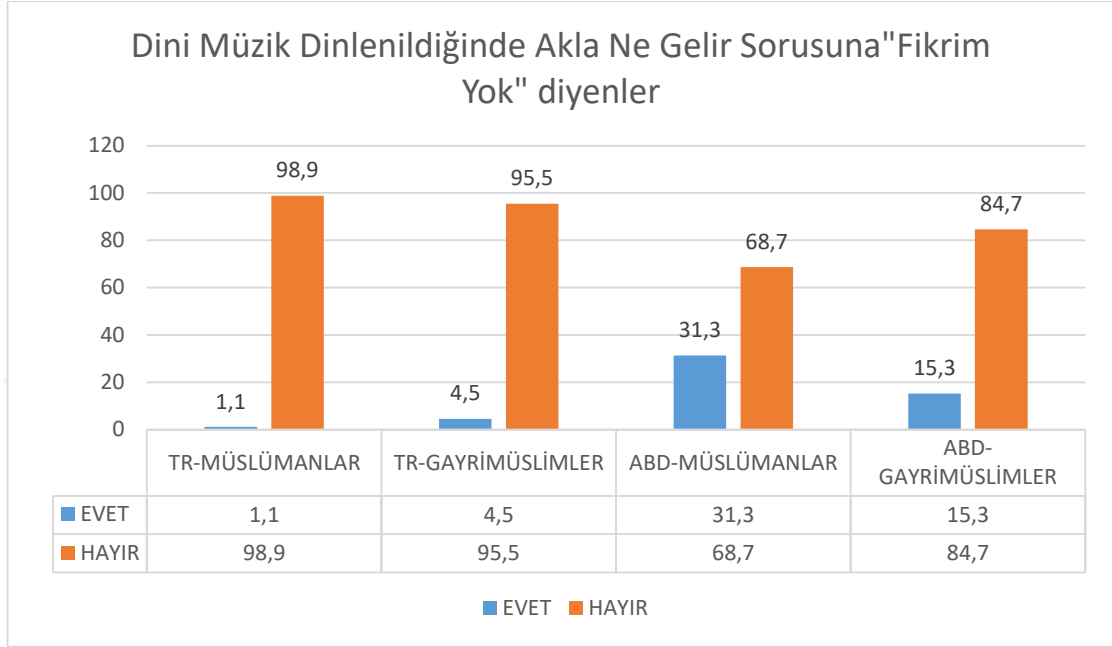
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir sorusuna “Fikrim Yok” diyerek cevap verenler**

Tablo 40: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Fikrim Yok” diyenlerin cevapları

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%1,1	%4,5	%31,3	%15,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%98,9	%95,5	%68,7	%84,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla ne gelir sorusuna “fikrim yok” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %1,1’i ile Gayrimüslimlerin %4,5’i “fikrim yok” demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %31,3’ü ile Gayrimüslimlerin %15,3’ü aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 45. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla Ne Gelir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

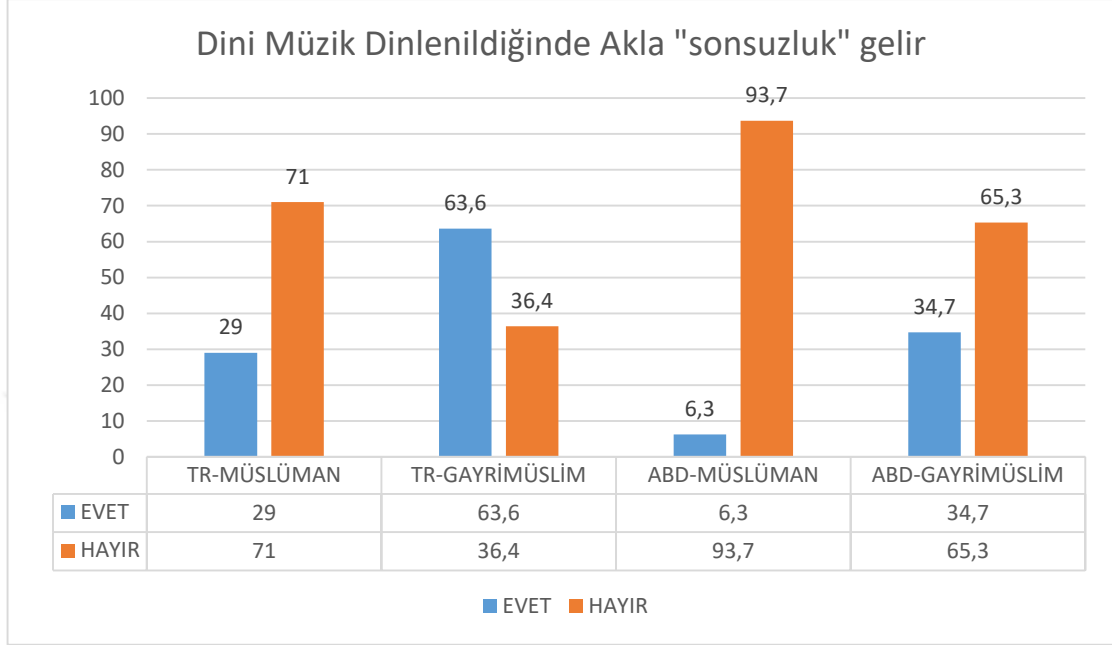
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Sonsuzluk” Gelir**

Tablo 41: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Sonsuzluk” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%29	%63,6	%6,3	%34,7
Evet	Evet	Evet	Evet
%71	%36,4	%93,7	%65,3
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “sonsuzluk” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %29’u ile Gayrimüslimlerin %63,6’sı dini müzik dinlediğinde aklına “sonsuzluk” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %6,3’ü ile Gayrimüslimlerin %34,7’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 46. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Sonsuzluk” Gelir

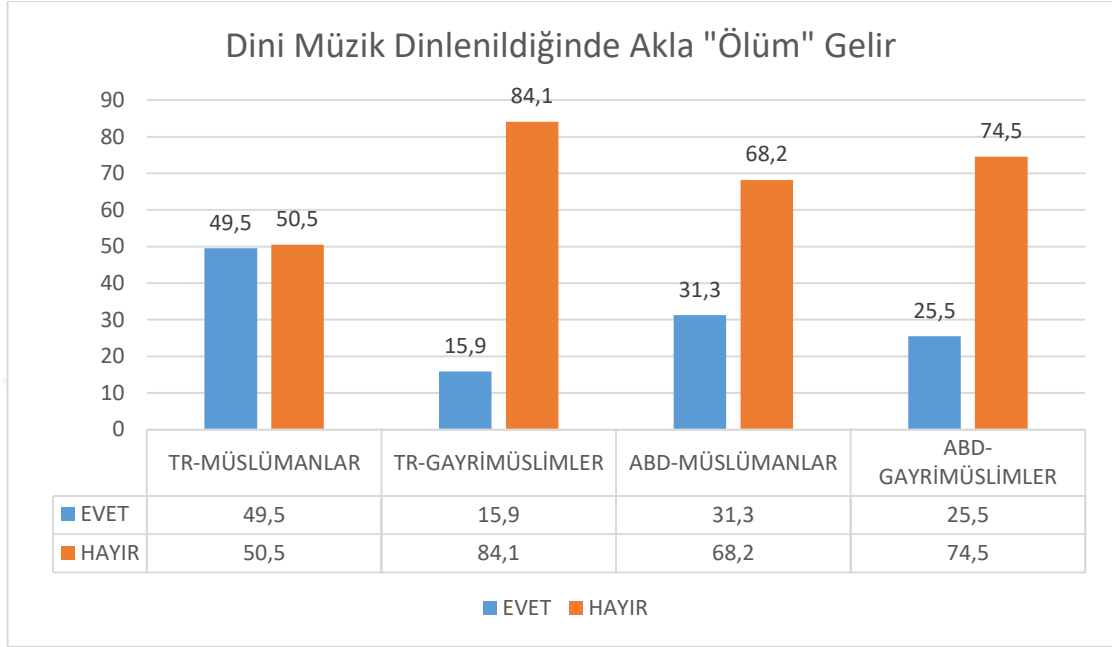
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Ölüm” Gelir**

Tablo 42: Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Ölüm” Gelir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%49,5	%15,9	%31,3	%25,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%50,5	%84,1	%68,2	%74,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde akla “ölüm” gelir diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %49,5’i ile Gayrimüslimlerin %15,9’u dini müzik dinlediğinde aklına “ölüm” gelir demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %31,3’ü ile Gayrimüslimlerin %25,5’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 47. Dini Müzik Dinlenildiğinde Akla “Ölüm” Gelir

2.5. DİNİ MÜZİK DİNLENİLDİĞİNDE HİSSEDİLEN DUYGULAR

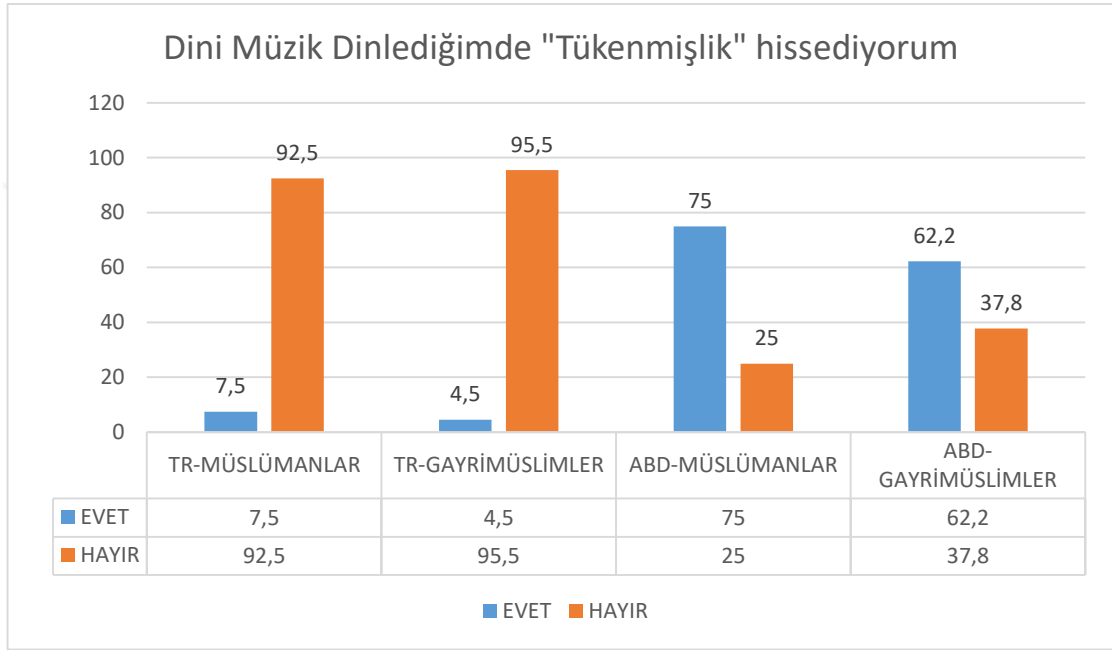
- Dini Müzik Dinlediğimde “Tükenmişlik” Hissediyorum

Tablo 43: Dini Müzik Dinlediğimde “Tükenmişlik” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%7,5	%4,5	%75	%62,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%92,5	%95,5	%25	%37,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde ‘‘tükenmişlik’’ hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %7,5’i ile Gayrimüslimlerin %4,5’i ‘‘tükenmişlik’’ demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %75’i ile Gayrimüslimlerin %62,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 48. Dini Müzik Dinlediğimde ‘‘Tükenmişlik’’ Hissediyorum

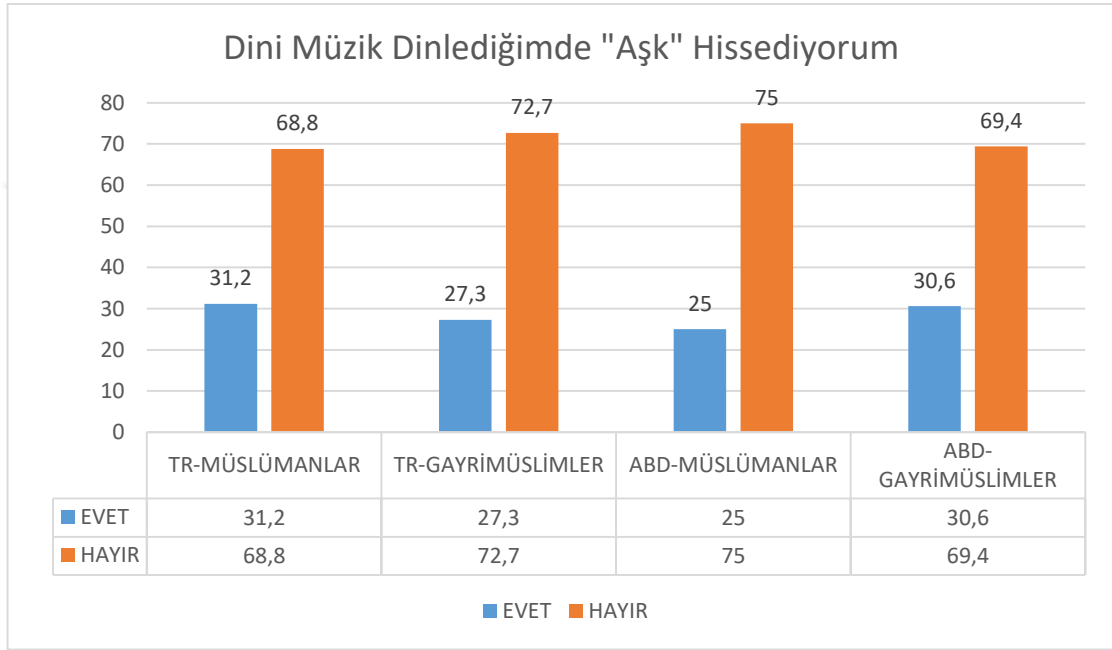
- Dini Müzik Dinlediğimde ‘‘Aşk’’ Hissediyorum**

Tablo 44: Dini Müzik Dinlediğimde ‘‘Aşk’’ Hissediyorum

Türkiye – İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%31,2	%27,3	%25	%30,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%68,8	%72,7	%75	%69,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “aşk” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %31,2’si ile Gayrimüslimlerin %27,3’ü dini müzik dinlediğinde “aşk” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %25’i ile Gayrimüslimlerin %30,6’sı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 49. Dini Müzik Dinlediğimde “Aşk” Hissediyorum

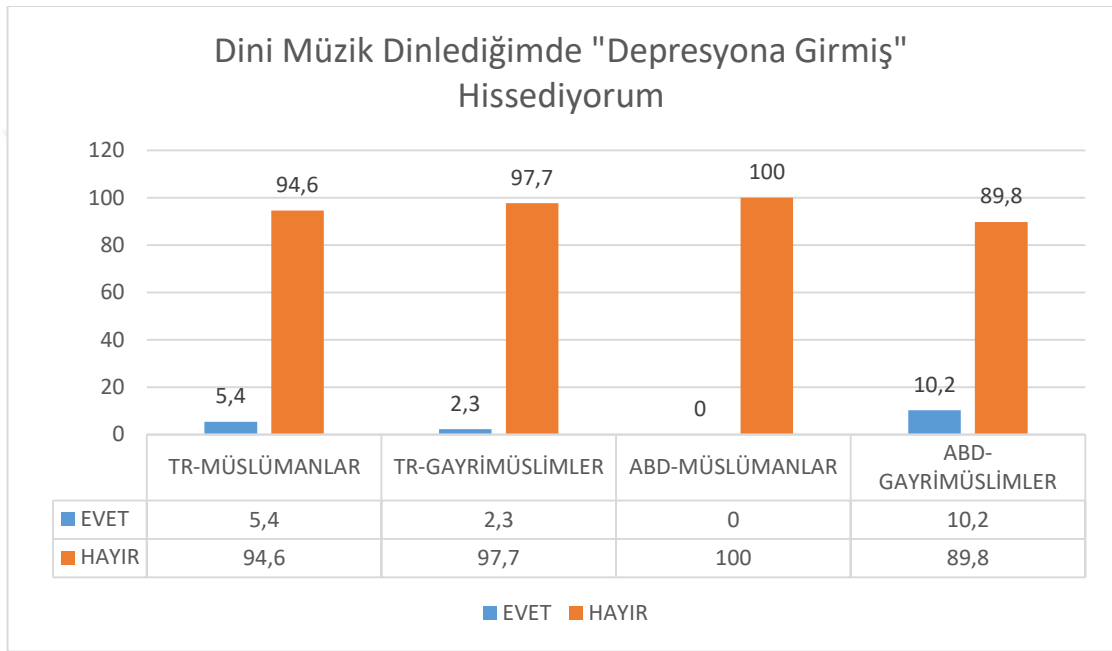
- Dini Müzik Dinlediğimde “Depresyona Girmiş” Hissediyorum**

Tablo 45: Dini Müzik Dinlediğimde “Depresyona Girmiş” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%5,4	%2,3	%0	%10,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%94,6	%97,7	%100	%89,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “depresyona girmiş” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %5,4’ü ile Gayrimüslimlerin %2,3’ü dini müzik dinlediğimde “depresyona girmiş” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %10,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 50. Dini Müzik Dinlediğimde “Depresyona Girmiş” Hissediyorum

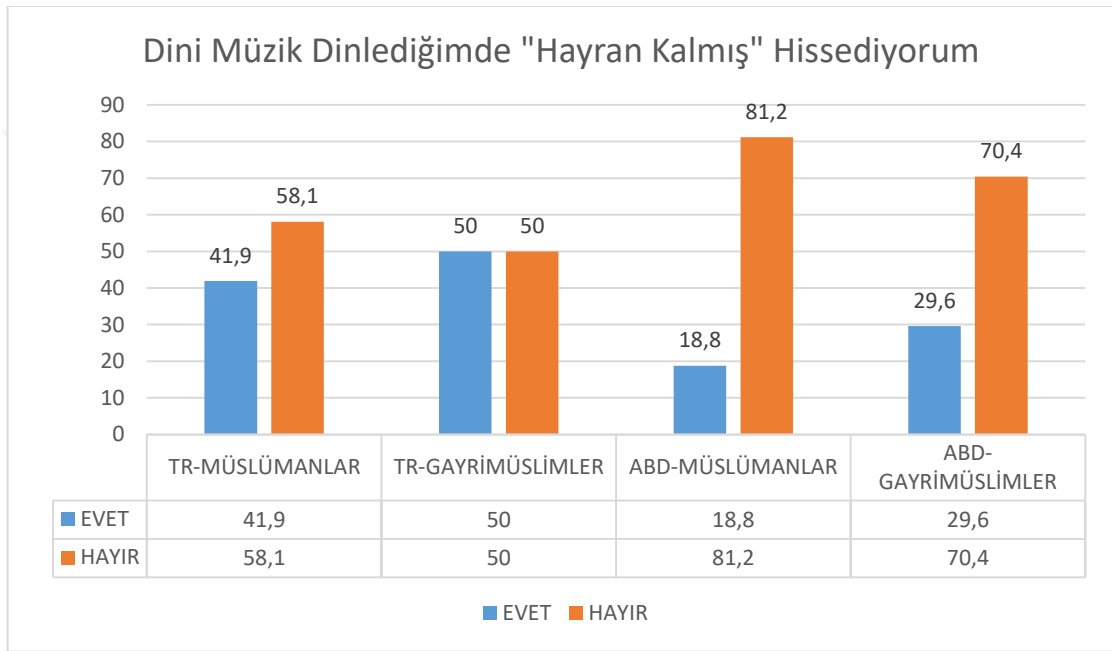
- **Dini Müzik Dinlediğimde “Hayran Kalmış” Hissediyorum**

Tablo 46: Dini Müzik Dinlediğimde “Hayran Kalmış” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%41,9	%50	%18,8	%29,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%58,1	%50	%81,2	%70,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “hayran kalmış” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %41,9’u ile Gayrimüslimlerin %50’si dini müzik dinlediğimde “hayran kalmış” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %18,8’i ile Gayrimüslimlerin %29,6’sı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 51. Dini Müzik Dinlediğimde “Hayran Kalmış” Hissediyorum

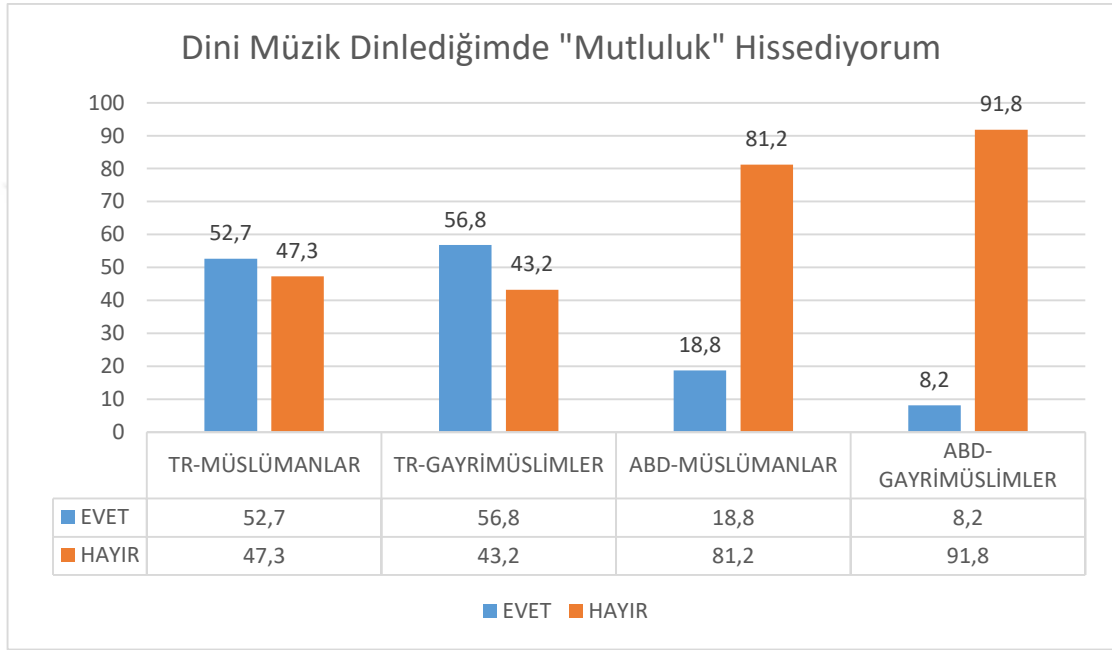
- **Dini Müzik Dinlediğimde “Mutluluk” Hissediyorum**

Tablo 47: Dini Müzik Dinlediğimde “Mutluluk” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%52,7	%56,8	%18,8	%8,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%47,3	%43,2	%81,2	%91,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “mutluluk” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %52,7’si ile Gayrimüslimlerin %56,8’i dini müzik dinlediğimde “mutluluk” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %18,8’i ile Gayrimüslimlerin %8,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 52. Dini Müzik Dinlediğimde “Mutluluk” Hissediyorum

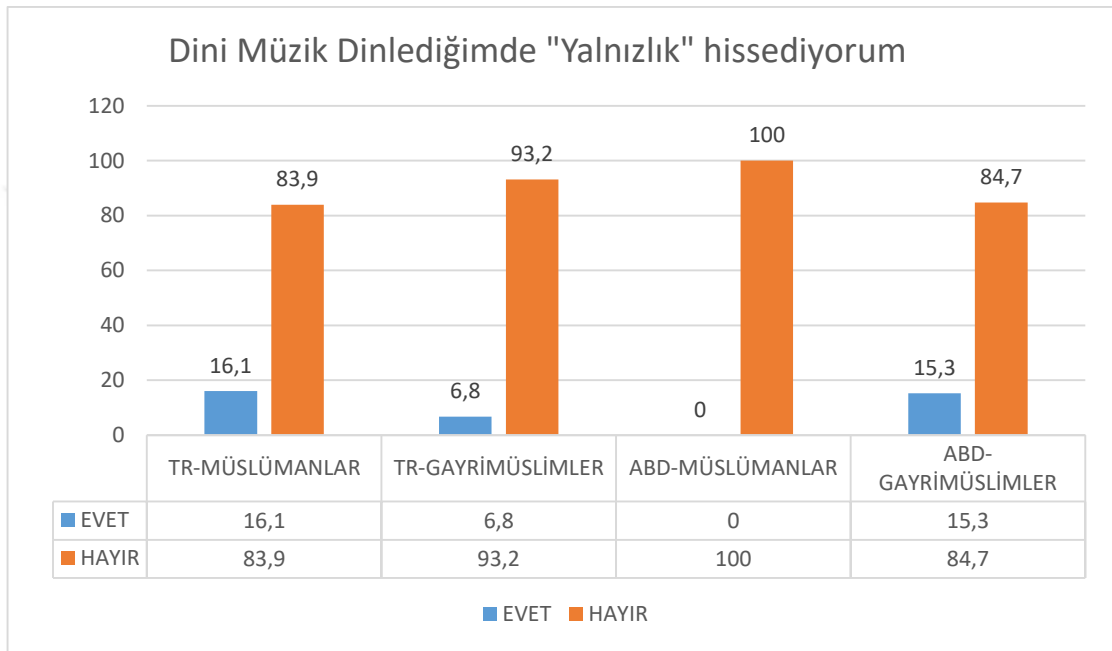
- Dini Müzik Dinlediğimde “Yalnızlık” Hissediyorum**

Tablo 48: Dini Müzik Dinlediğimde “Yalnızlık” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%16,1	%6,8	%0	%15,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%83,9	%93,2	%100	%84,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “yalnızlık” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %16,1’i ile Gayrimüslimlerin %6,8’i dini müzik dinlediğimde “yalnızlık” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %15,3’ü aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 53. Dini Müzik Dinlediğimde “Yalnızlık” Hissediyorum

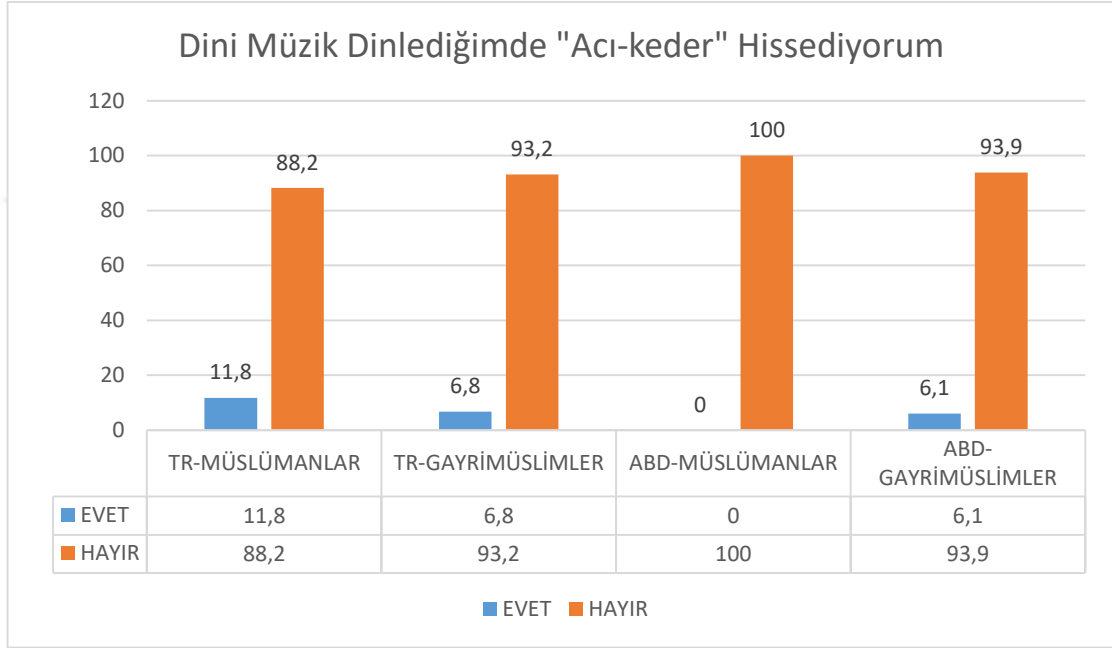
- Dini Müzik Dinlediğimde “Acı-Keder” Hissediyorum**

Tablo 49: Dini Müzik Dinlediğimde “Acı-Keder” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%11,8	%6,8	%0	%6,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%88,2	%93,2	%100	%93,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “acı-keder” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre Türkiye’de yaşayan Müslümanların %11,8’i ile Gayrimüslimlerin %6,8’i “acı-keder” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %6,1’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 54. Dini Müzik Dinlediğimde “Acı-Keder” Hissediyorum

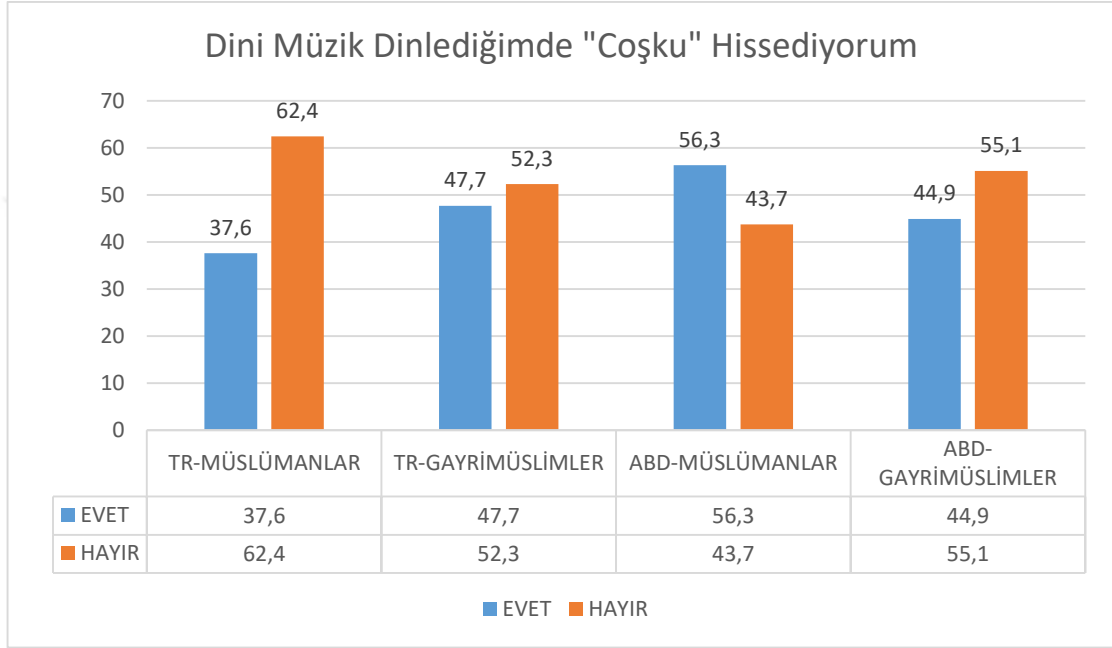
- **Dini Müzik Dinlediğimde “Coşku” Hissediyorum**

Tablo 50: Dini Müzik Dinlediğimde “Coşku” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%37,6	%47,7	%56,3	%44,9
Evet	Evet	Evet	Evet
%62,4	%52,3	%43,7	%55,1
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “coşku” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %37,6’sı ile Gayrimüslimlerin % 47,7’si dini müzik dinlediğimde “coşku” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %56,3’ü ile Gayrimüslimlerin %44,9’u aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 55. Dini Müzik Dinlediğimde “Coşku” Hissediyorum

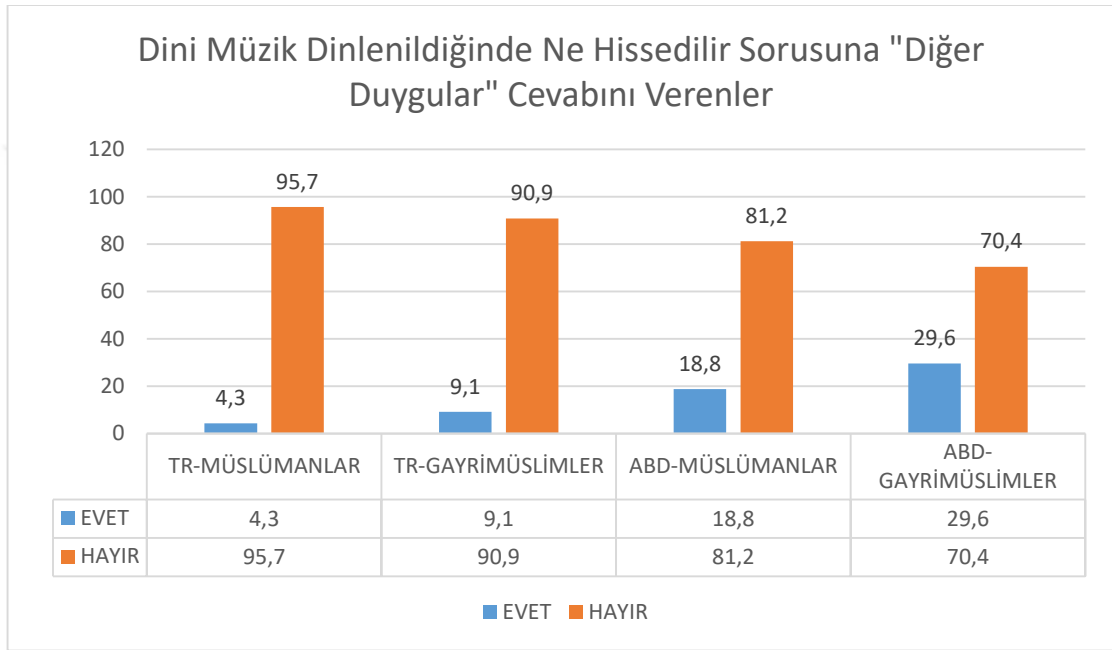
- **Dini Müzik Dinlenildiğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Diğer Duygular” Cevabını Verenler**

Tablo 51: Dini Müzik Dinlenildiğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Diğer Duygular” Cevabını Verenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%4,3	%9,1	%18,8	%29,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%95,7	%90,9	%81,2	%70,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde ne hissedilir sorusuna “diğer duygular” cevabı verenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %4,3’ü ile Gayrimüslimlerin %9,1’i dini müzik dinlediğinde “diğer duyguları” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %18,8’i ile Gayrimüslimlerin %29,6’sı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 56. Dini Müzik Dinlenildiğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Diğer Duygular” Cevabını Verenler

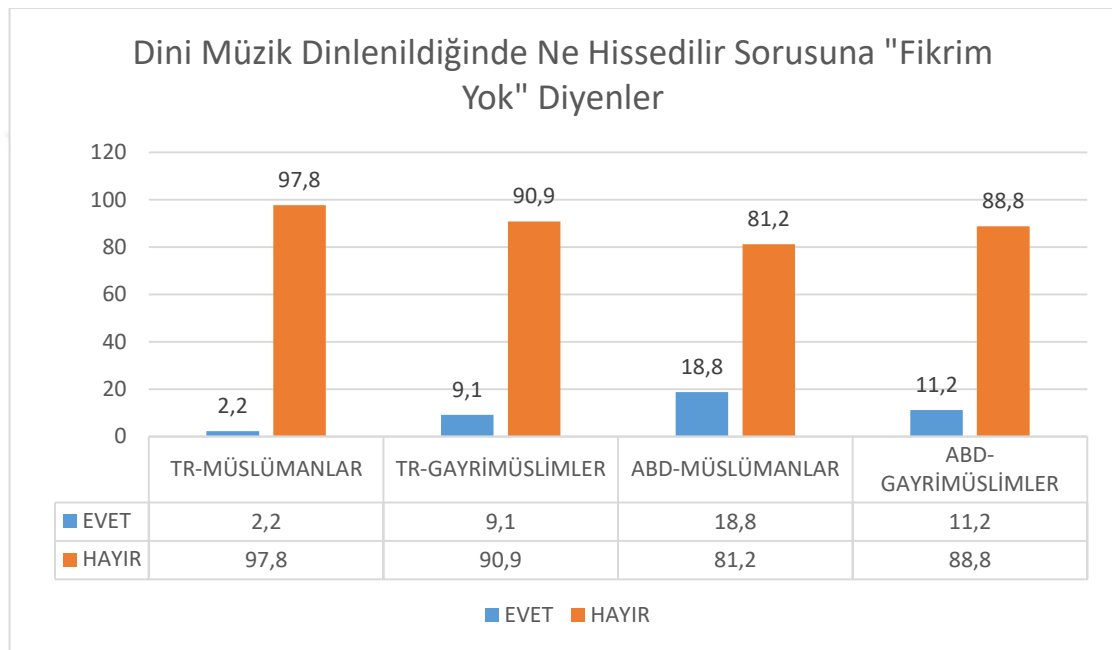
- **Dini Müzik Dinlediğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler**

Tablo 52: Dini Müzik Dinlediğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%2,2	%9,1	%18,8	%11,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%97,8	%90,9	%81,2	%88,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlenildiğinde ne hissedilir sorusuna “fikrim yok” diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre Türkiye’de yaşayan Müslümanların %2,2’si ile Gayrimüslimlerin %9,1’i dini müzik dinlediğinde “fikrim yok” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %18,8’i ile Gayrimüslimlerin %11,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 57. Dini Müzik Dinlediğinde Ne Hissedilir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

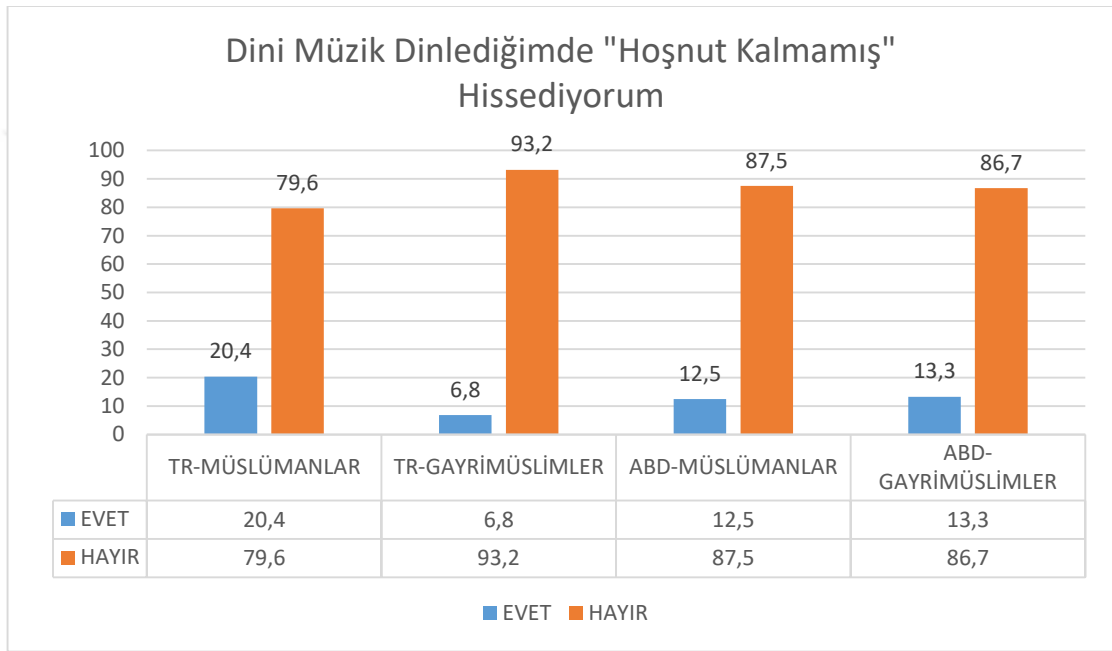
- **Dini Müzik Dinlediğimde “Hoşnut Kalmamış” Hissediyorum**

Tablo 53: Dini Müzik Dinlediğimde “Hoşnut Kalmamış” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%20,4	%6,8	%12,5	%13,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%79,6	%93,2	%87,5	%86,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “hoşnut kalmamış” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %20,4’ü ile Gayrimüslimlerin %6,8’i dini müzik dinlediğimde “hoşnut kalmamış” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %12,5’i ile Gayrimüslimlerin %13,3’ü aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 58. Dini Müzik Dinlediğimde “Hoşnut Kalmamış” Hissediyorum

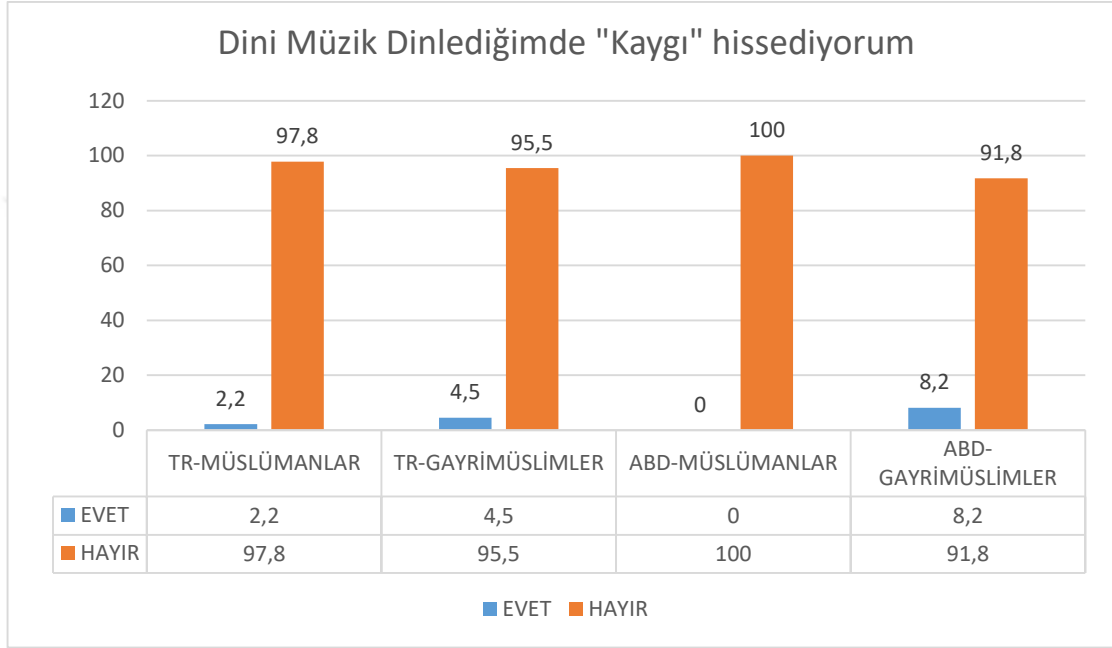
- **Dini Müzik Dinlediğimde “Kaygı” Hissediyorum**

Tablo 54: Dini Müzik Dinlediğimde “Kaygı” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%2,2	%4,5	%0	%8,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%97,8	%95,5	%100	%91,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğinde “kaygı” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %2,2’si ile Gayrimüslimlerin %4,5’i dini müzik dinlediğinde “kaygı” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %8,2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 59. Dini Müzik Dinlediğimde “Kaygı” Hissediyorum

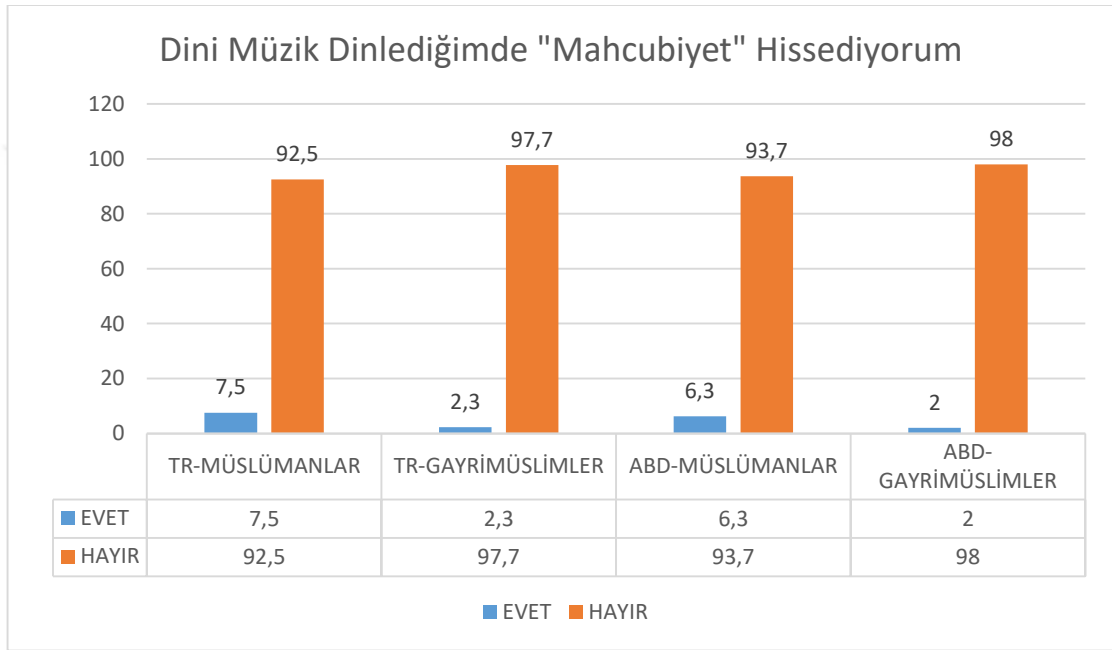
- Dini Müzik Dinlediğimde “Mahcubiyet” Hissediyorum**

Tablo 55: Dini Müzik Dinlediğimde “Mahcubiyet” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%7,5	%2,3	%6,3	%2
Evet	Evet	Evet	Evet
%92,5	%97,7	%93,7	%98
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “mahcubiyet” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %7,5’i ile Gayrimüslimlerin %2,3’ü dini müzik dinlediğimde “mahcubiyet” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %6,3’ü ile Gayrimüslimlerin %2’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 60. Dini Müzik Dinlediğimde “Mahcubiyet” Hissediyorum

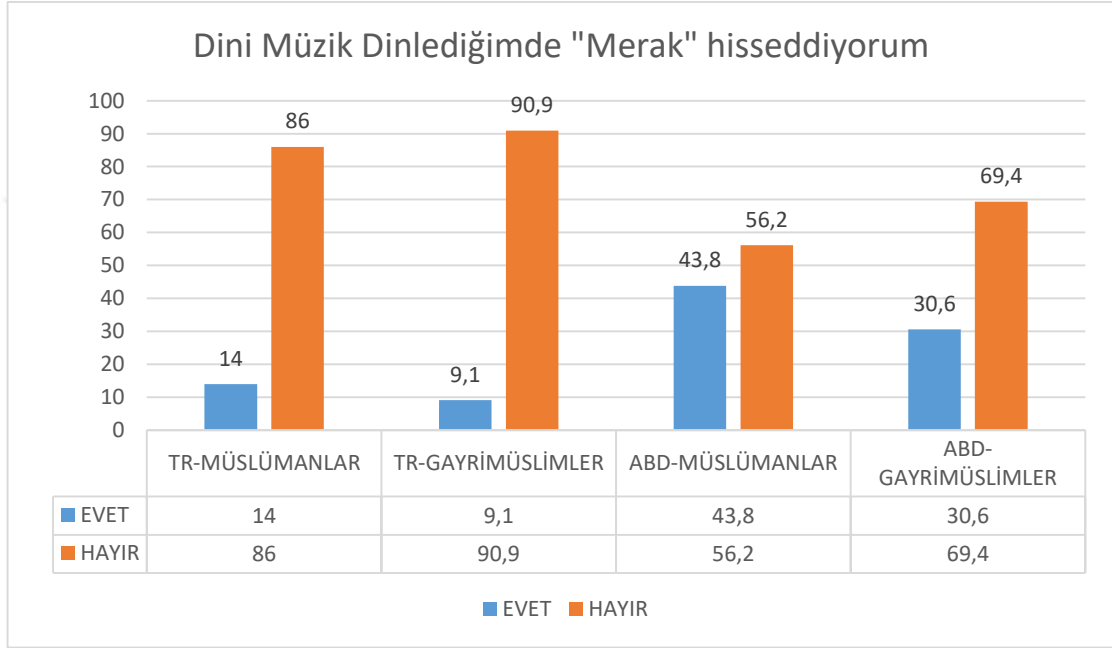
- **Dini Müzik Dinlediğimde “Merak” Hissediyorum**

Tablo 56: Dini Müzik Dinlediğimde “Merak” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%14	%9,1	%43,8	%30,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%86	%90,9	%56,2	%69,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “merak” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %14,0’ı ile Gayrimüslimlerin %9,1’i dini müzik dinlediğimde “merak” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %43,8’i ile Gayrimüslimlerin %30,6’sı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 61. Dini Müzik Dinlediğimde “Merak” Hissediyorum

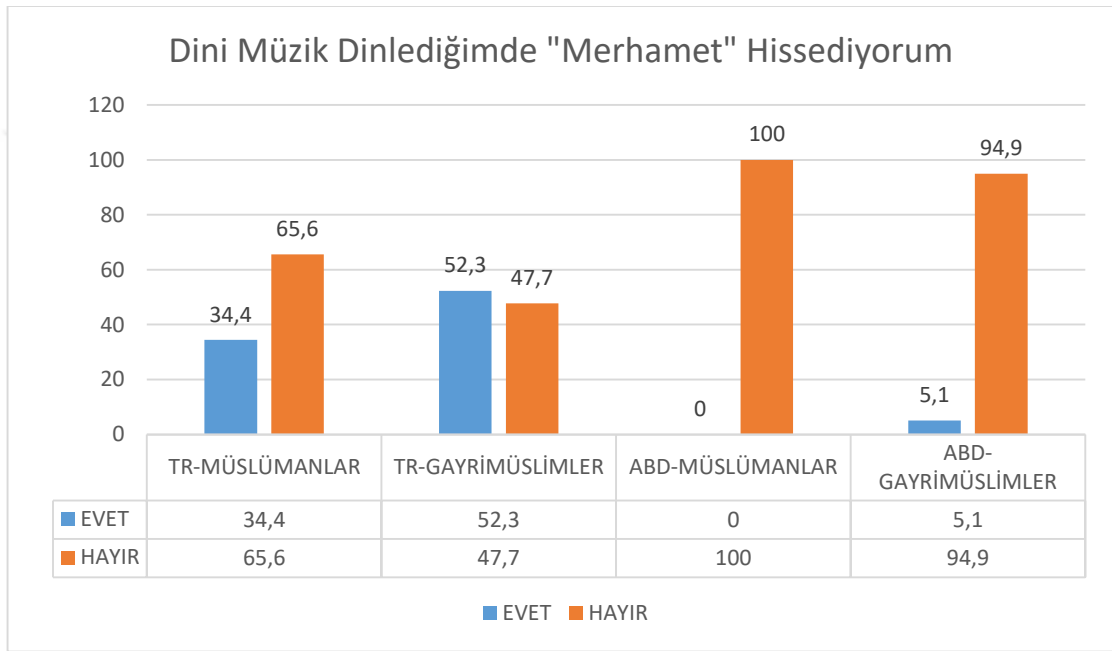
- Dini Müzik Dinlediğimde “Merhamet” Hissediyorum**

Tablo 57: Dini Müzik Dinlediğimde “Merhamet” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%34,4	%52,3	%0	%5,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%65,6	%47,7	%100	%94,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “merhamet” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %34,4’ü ile Gayrimüslimlerin %52,3’ü dini müzik dinlediğimde “merhamet” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %5,1’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 62. Dini Müzik Dinlediğimde “Merhamet” Hissediyorum

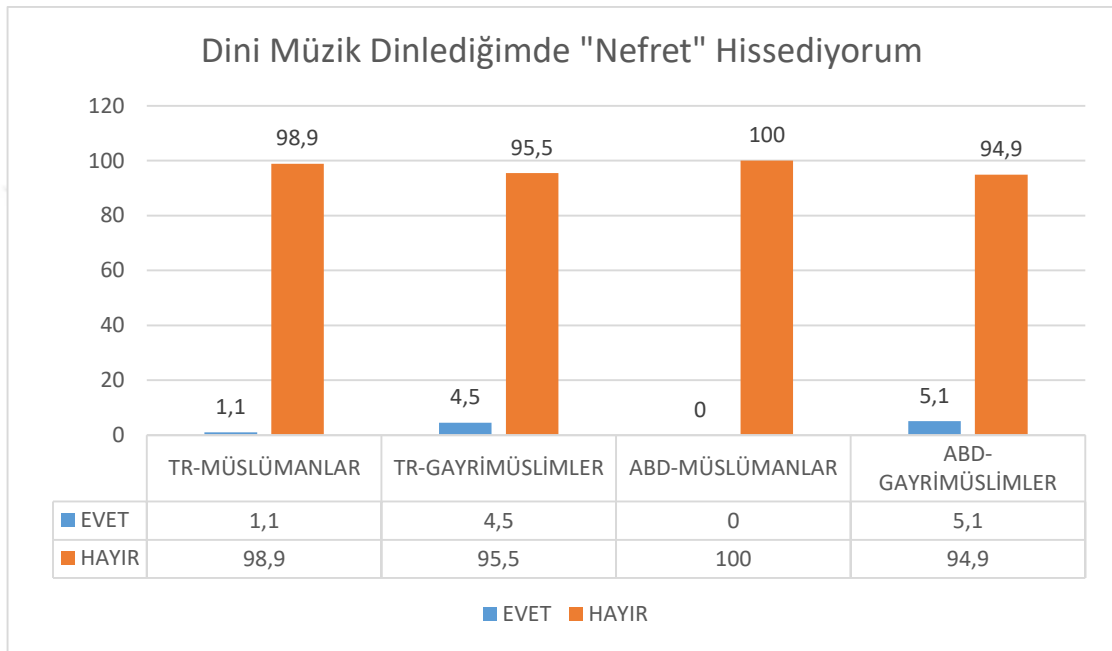
- Dini Müzik Dinlediğimde “Nefret” Hissediyorum**

Tablo 58: Dini Müzik Dinlediğimde “Nefret” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%1,1	%4,5	%0	%5,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%98,9	%95,5	%100	%94,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “nefret” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %1,1’i ile Gayrimüslimlerin %4,5’i dini müzik dinlediğimde “nefret” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %5,1’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 63. Dini Müzik Dinlediğimde “Nefret” Hissediyorum

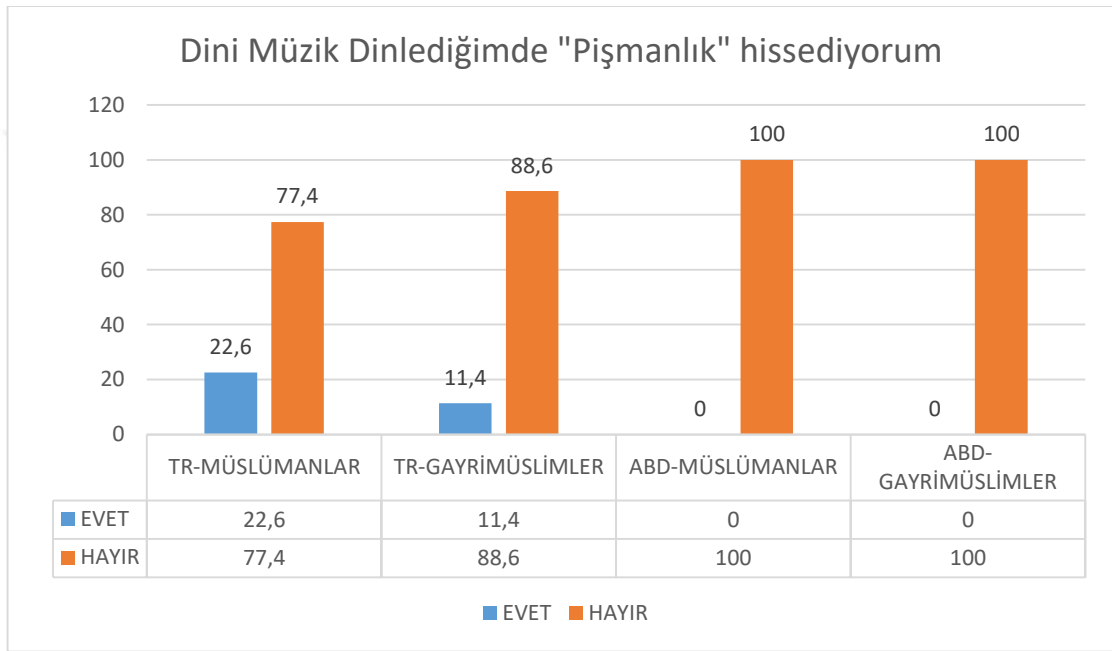
- Dini Müzik Dinlediğimde “Pişmanlık” Hissediyorum**

Tablo 59: Dini Müzik Dinlediğimde “Pişmanlık” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%22,6	%11,4	%0	%0
Evet	Evet	Evet	Evet
%77,4	%88,6	%100	%100
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “pişmanlık” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %22,6’sı ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü dini müzik dinlediğimde “pişmanlık” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %0’ı ile Gayrimüslimlerin %0’ı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 64. Dini Müzik Dinlediğimde “Pişmanlık” Hissediyorum

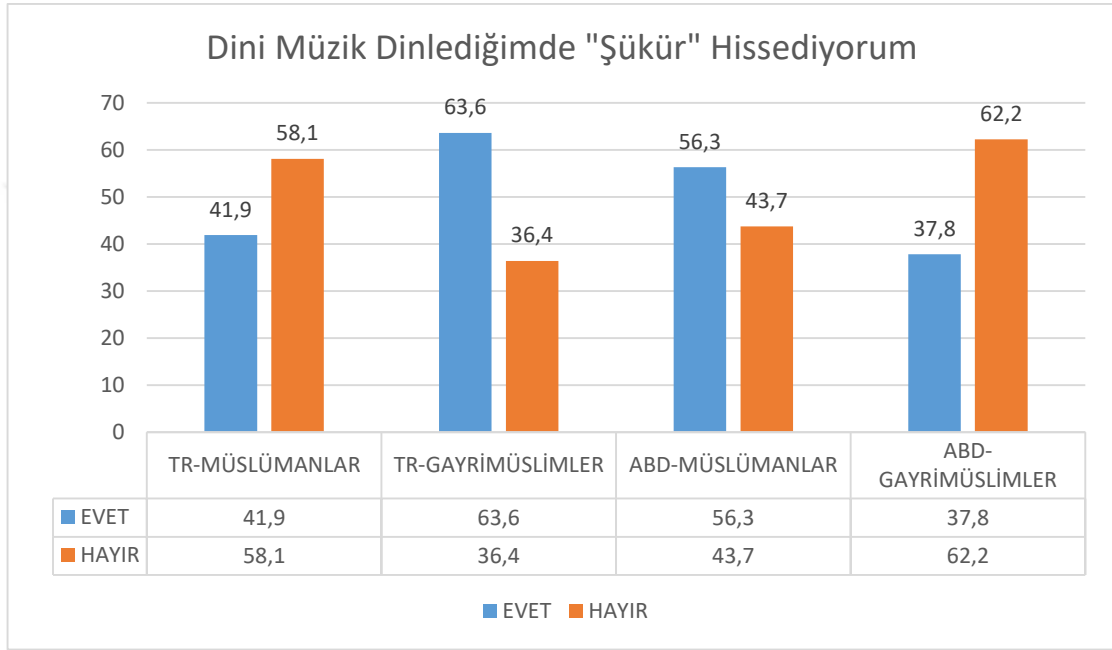
- **Dini Müzik Dinlediğimde “Şükür” Hissediyorum**

Tablo 60: Dini Müzik Dinlediğimde “Şükür” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%41,9	%63,6	%56,3	%37,8
Evet	Evet	Evet	Evet
%58,1	%36,4	%43,7	%62,2
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğimde “şükür” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %41,9’u ile Gayrimüslimlerin %63,6’sı dini müzik dinlediğimde “şükür” hissediyorum demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %56,3’ü ile Gayrimüslimlerin %37,8’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

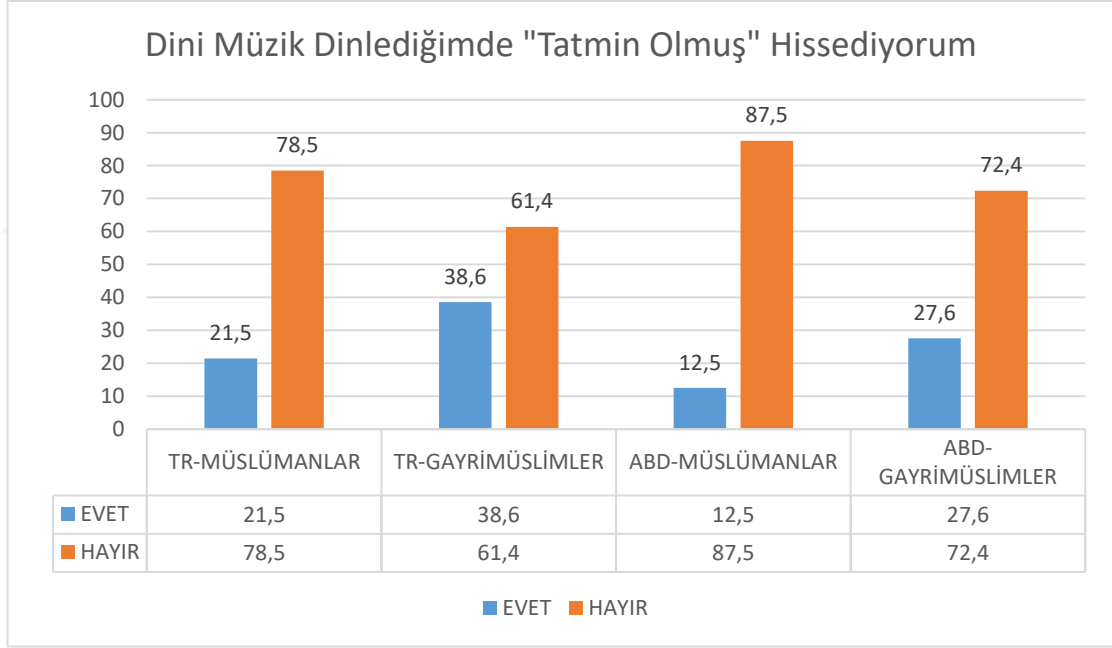
Grafik 65. Dini Müzik Dinlediğimde “Şükür” Hissediyorum

- Dini Müzik Dinlediğimde “Tatmin Olmuş” Hissediyorum**

Tablo 61: Dini Müzik Dinlediğimde “Tatmin Olmuş” Hissediyorum

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%21,5	%38,6	%12,5	%27,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%78,5	%61,4	%87,5	%72,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik dinlediğinde “tatmin olmuş” hissediyorum diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %21,5’i ile Gayrimüslimlerin %38,6’sı dini müzik dinlediğinde “tatmin olmuş” hissediyorum demiştir. Portland’da yaşayan Müslümanların ise %12,5’i ile Gayrimüslimlerin %27,6’sı aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 66. Dini Müzik Dinlediğimde “Tatmin Olmuş” Hissediyorum

2.6. DİNİ MÜZİĞİN GÜÇLENDİRDİĞİ DUYGULAR

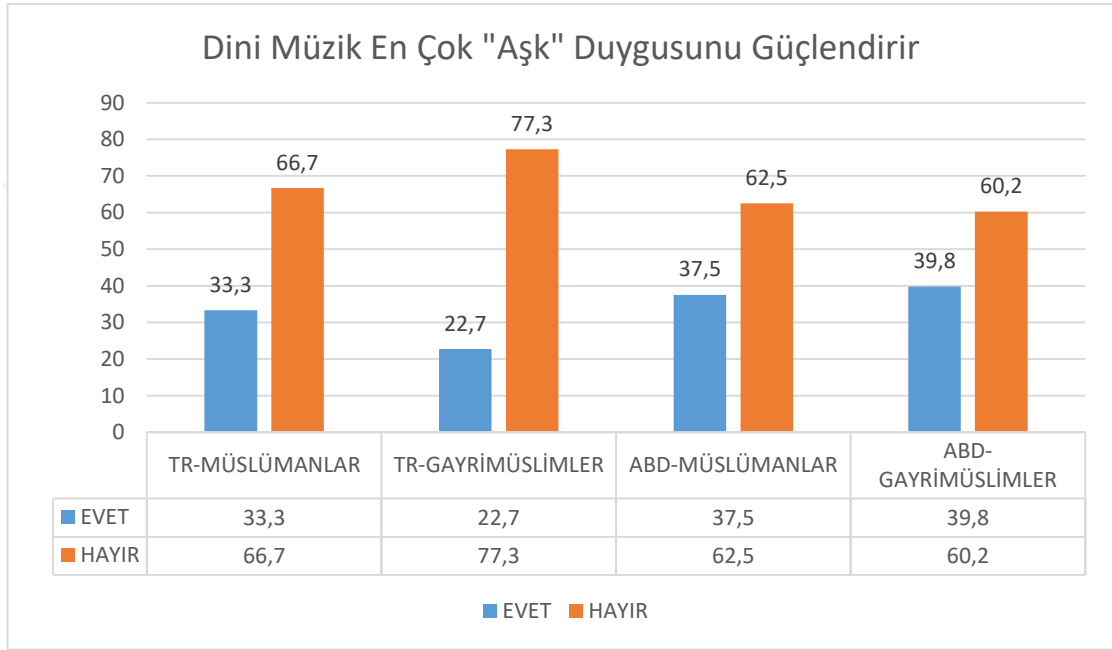
- Dini Müzik En Çok “Aşk” Duygusunu Güçlendirir

Tablo 62: Dini Müzik En Çok “Aşk” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%33,3	%22,7	%37,5	%39,8
Evet	Evet	Evet	Evet
%66,7	%77,3	%62,5	%60,2
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “aşk” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %33,3’ü ile Gayrimüslimlerin %22,7’si “aşk” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %37,5 iken Gayrimüslimler için %39,8’dir.

Grafik 67. Dini Müzik En Çok “Aşk” Duygusunu Güçlendirir

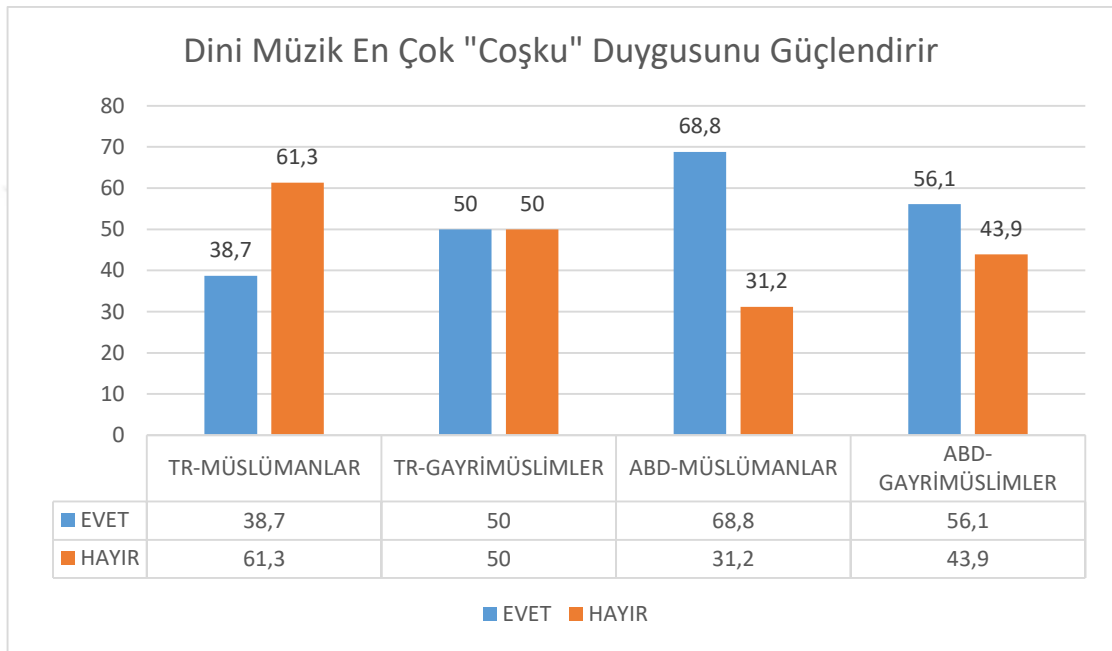
- **Dini Müzik En Çok “Coşku” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 63: Dini Müzik En Çok “Coşku” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%38,7	%50	%68,8	%56,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%61,3	%50	%31,2	%43,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “coşku” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %38,7’si ile Gayrimüslimlerin %50’si “coşku” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %68,8 iken Gayrimüslimler için %56,1’dir.

Grafik 68. Dini Müzik En Çok “Coşku” Duygusunu Güçlendirir

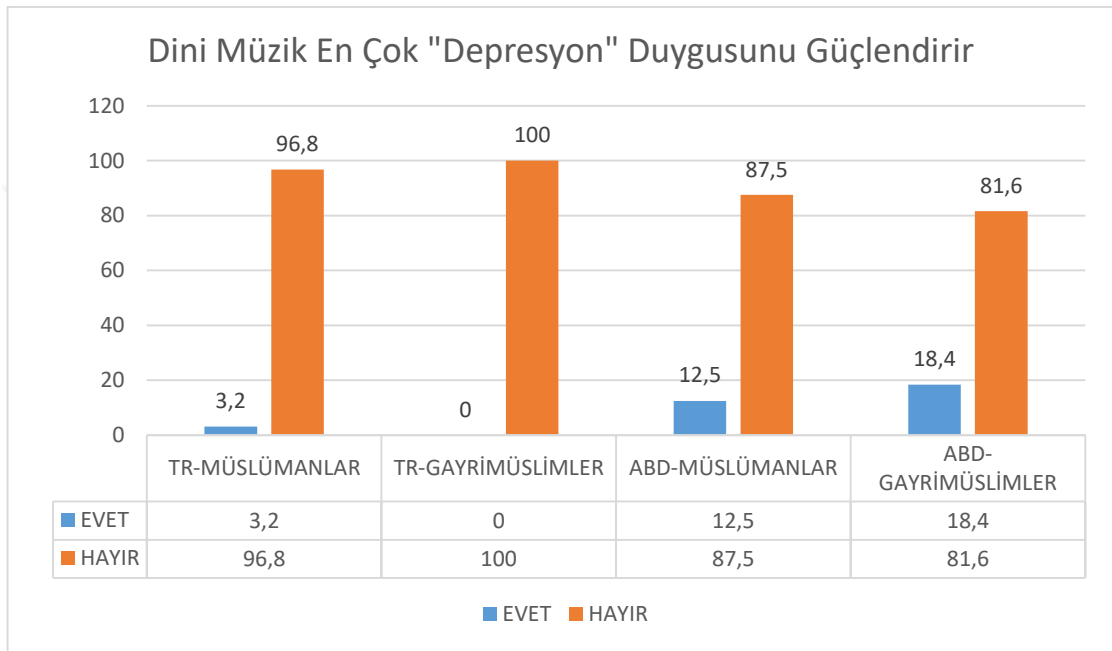
- **Dini Müzik En Çok “Depresyon” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 64: Dini Müzik En Çok “Depresyon” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%3,2	%0	%12,5	%18,4
Evet	Evet	Evet	Evet
%96,8	%100	%87,5	%81,6
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “depresyon” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %3,2’si ile Gayrimüslimlerin %0’ı “depresyon” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %12,5 iken Gayrimüslimler için %18,4’tür.

Grafik 69. Dini Müzik En Çok “Depresyon” Duygusunu Güçlendirir

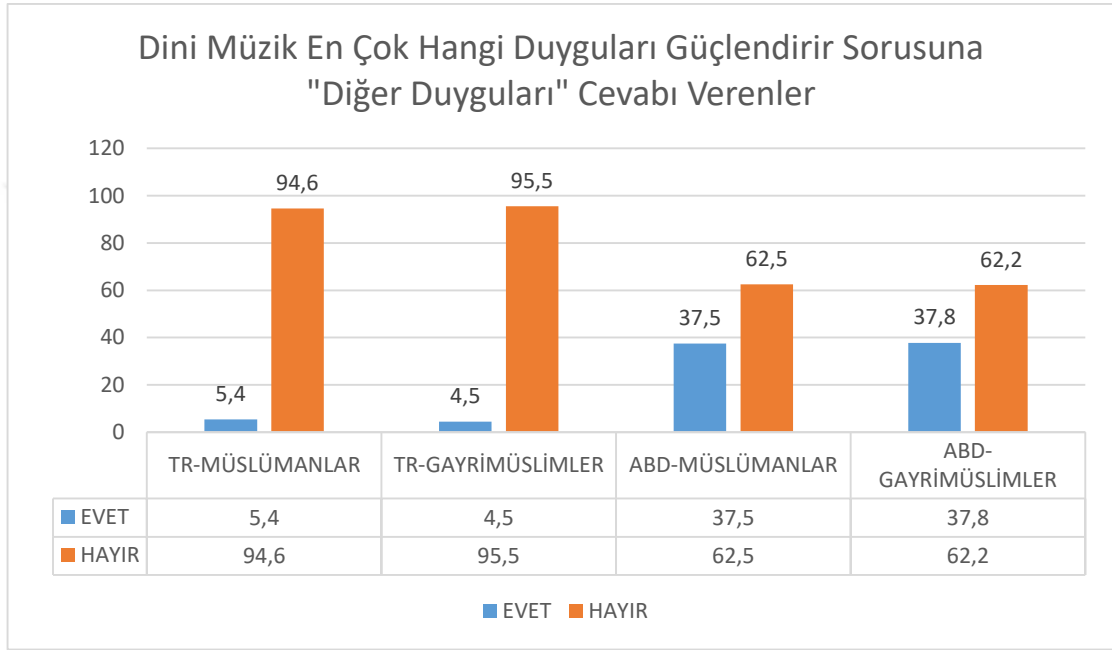
- **Dini Müzik En Çok Hangi Duyguları Güçlendirir Sorusuna “Diğer Duyguları” Cevabı Verenler**

Tablo 65: Dini Müzik En Çok “Diğer Duyguları” Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%5,4	%4,5	%37,5	%37,8
Evet	Evet	Evet	Evet
%94,6	%95,5	%62,5	%62,2
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok hangi duyguları güçlendirir sorusuna “diğer duyguları” cevaplayan grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %5,4’ü ile Gayrimüslimlerin %4,5’i “diğer duygular” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanlar için %37,5 iken Gayrimüslimler için %37,8’dir.

Grafik 70. Dini Müzik En Çok Hangi Duyguları Güçlendirir Sorusuna “Diğer Duyguları” Cevabı Verenler

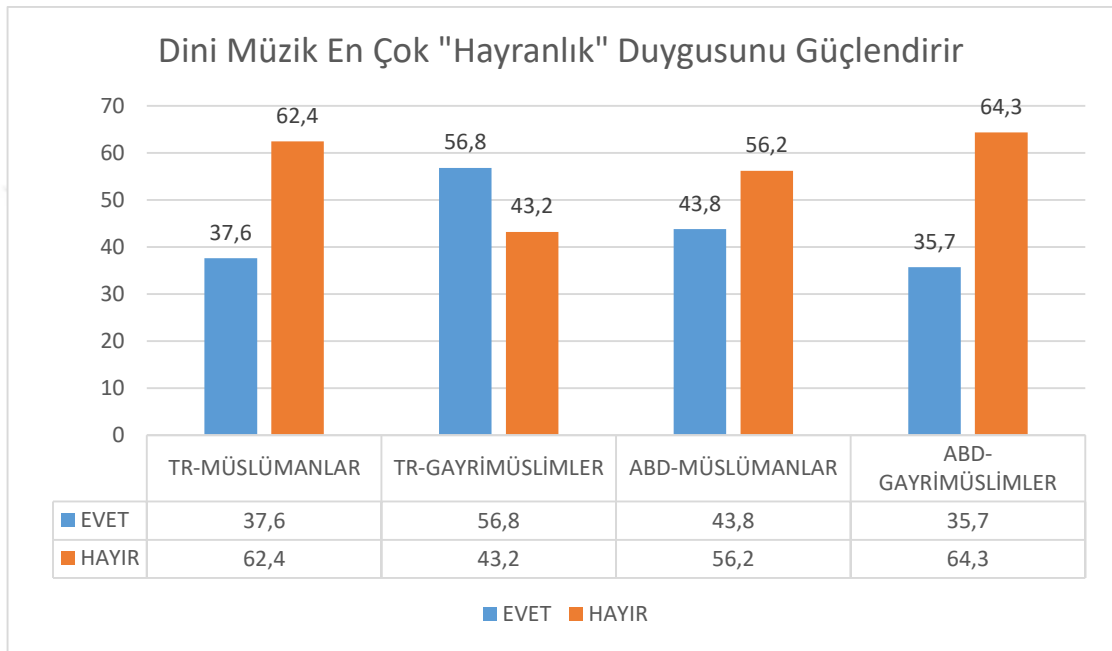
- **Dini Müzik En Çok “Hayranlık” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 66: Dini Müzik En Çok “Hayranlık” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%37,6	%56,8	%43,8	%35,7
Evet	Evet	Evet	Evet
%62,4	%43,2	%56,2	%64,3
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “hayranlık” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %37,6’sı ile Gayrimüslimlerin %56,8’i “hayranlık” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %43,8 iken Gayrimüslimler için %35,7’dir.

Grafik 71. Dini Müzik En Çok “Hayranlık” Duygusunu Güçlendirir

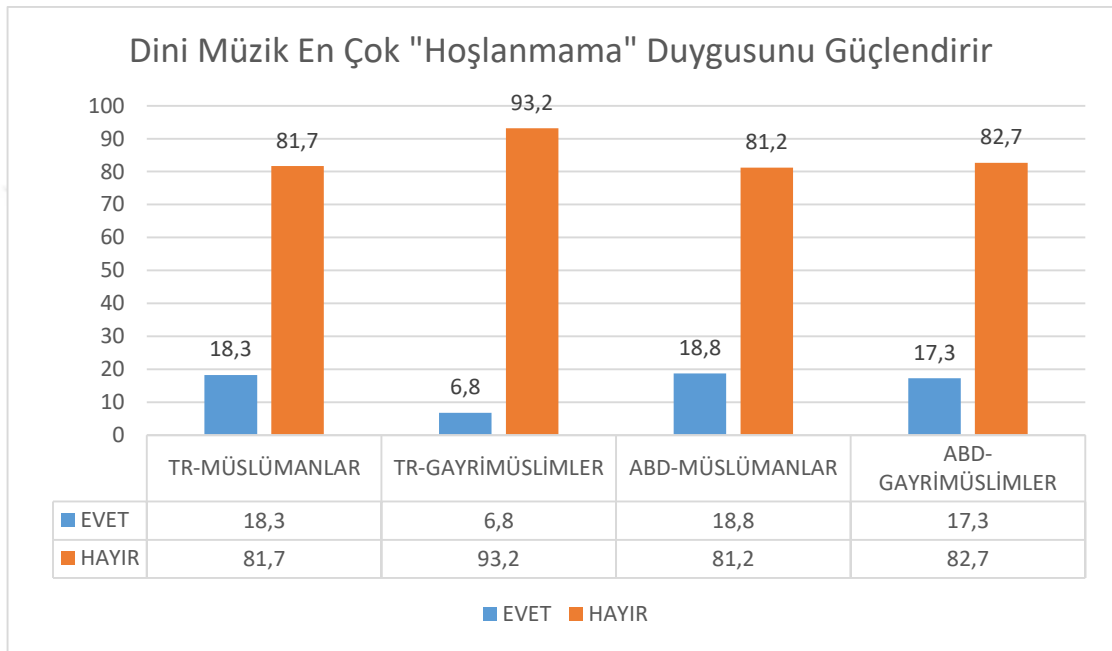
- **Dini Müzik En Çok “Hoşlanmama” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 67: Dini Müzik En Çok “Hoşlanmama” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%18,3	%6,8	%18,8	%17,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%81,7	%93,2	%81,2	%82,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “hoşlanmama” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %18,3’ü ile Gayrimüslimlerin %6,8’i “hoşlanmama” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %18,8 iken Gayrimüslimler için %17,3’tür.

Grafik 72. Dini Müzik En Çok “Hoşlanmama” Duygusunu Güçlendirir

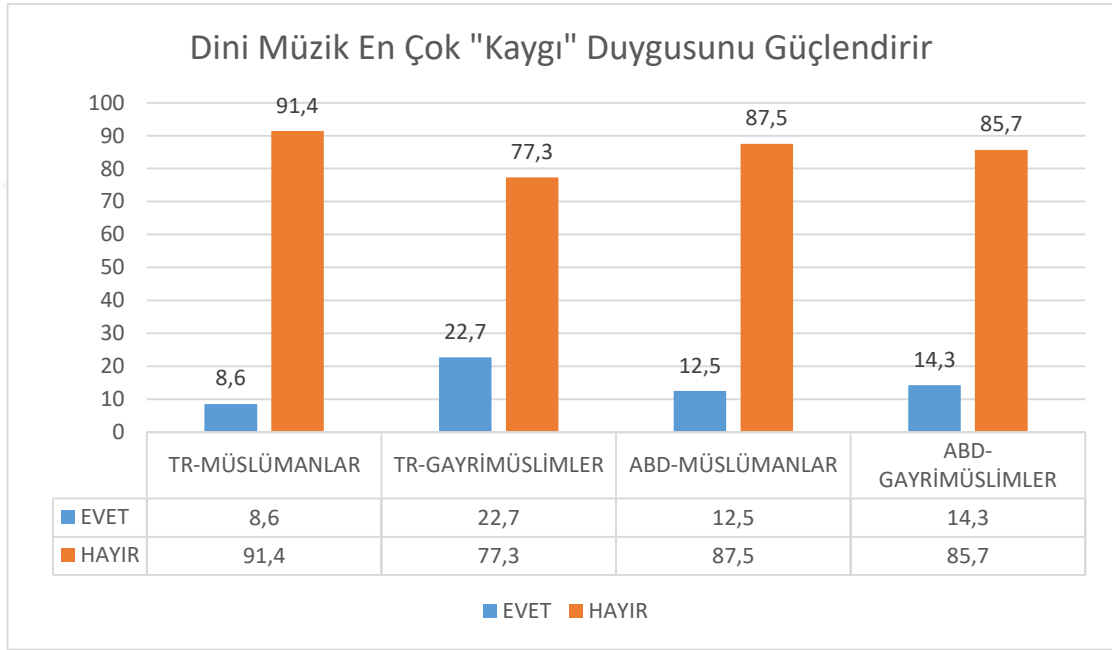
- **Dini Müzik En Çok “Kaygı” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 68: Dini Müzik En Çok “Kaygı” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%8,6	%22,7	%12,5	%14,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%91,4	%77,3	%87,5	%85,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “kaygı” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %8,6’sı ile Gayrimüslimlerin %22,7’si “kaygı” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %12,5 iken Gayrimüslimler için %14,3’tür.

Grafik 73. Dini Müzik En Çok “Kaygı” Duygusunu Güçlendirir

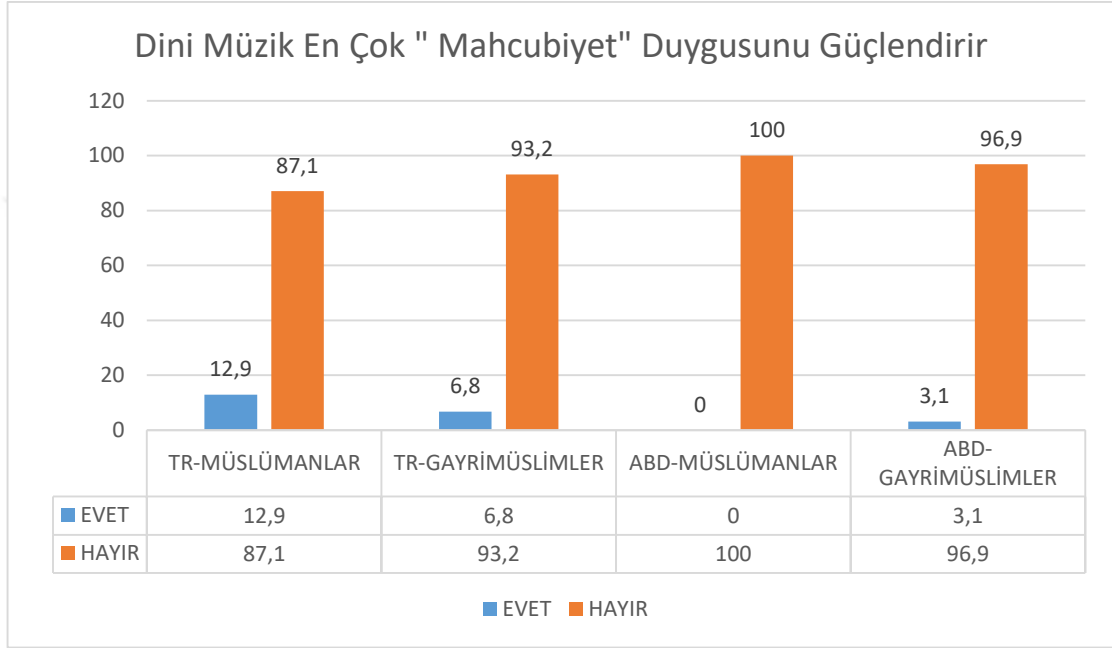
- **Dini Müzik En Çok “Mahcubiyet” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 69: Dini Müzik En Çok “Mahcubiyet” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%12,9	%6,8	%0	%3,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%87,1	%93,2	%100	%96,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “mahcubiyet” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %12,9’u ile Gayrimüslimlerin %6,8’i “mahcubiyet” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %0 iken Gayrimüslimler için %3,1’dir.

Grafik 74. Dini Müzik En Çok “Mahcubiyet” Duygusunu Güçlendirir

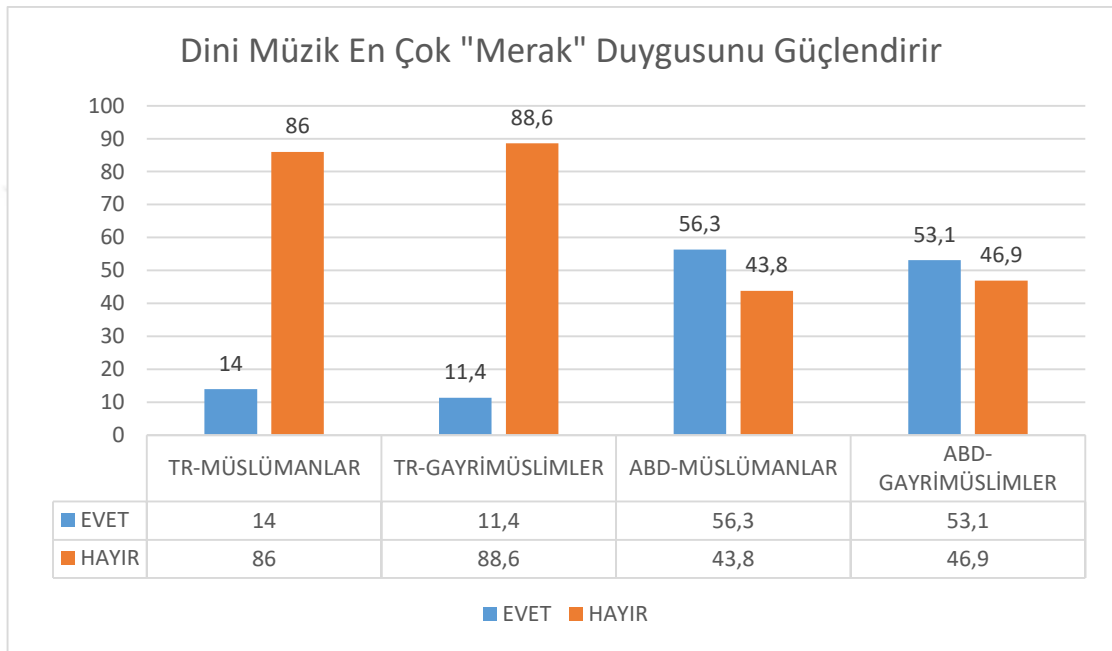
- **Dini Müzik En Çok “Merak” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 70: Dini Müzik En Çok “Merak” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%14	%11,4	%56,3	%53,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%86	%88,6	%43,8	%46,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “merak” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %14’ü ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü “merak” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %56,3 iken Gayrimüslimler için %53,1’dir.

Grafik 75. Dini Müzik En Çok “Merak” Duygusunu Güçlendirir

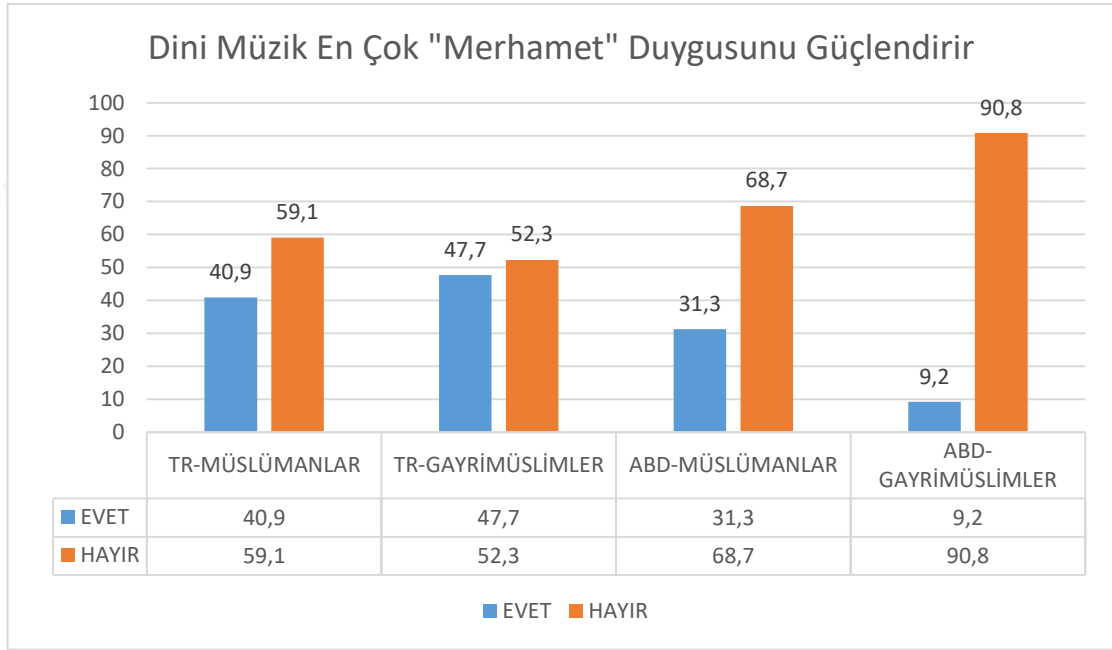
- **Dini Müzik En Çok “Merhamet” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 71: Dini Müzik En Çok “Merhamet” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%40,9	%47,7	%31,3	%9,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%59,1	%52,3	%68,7	%90,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “merhamet” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %40,9’u ile Gayrimüslimlerin %47,7’si “merhamet” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %31,3 iken Gayrimüslimler için %9,2’dir.

Grafik 76. Dini Müzik En Çok “Merhamet” Duygusunu Güçlendirir

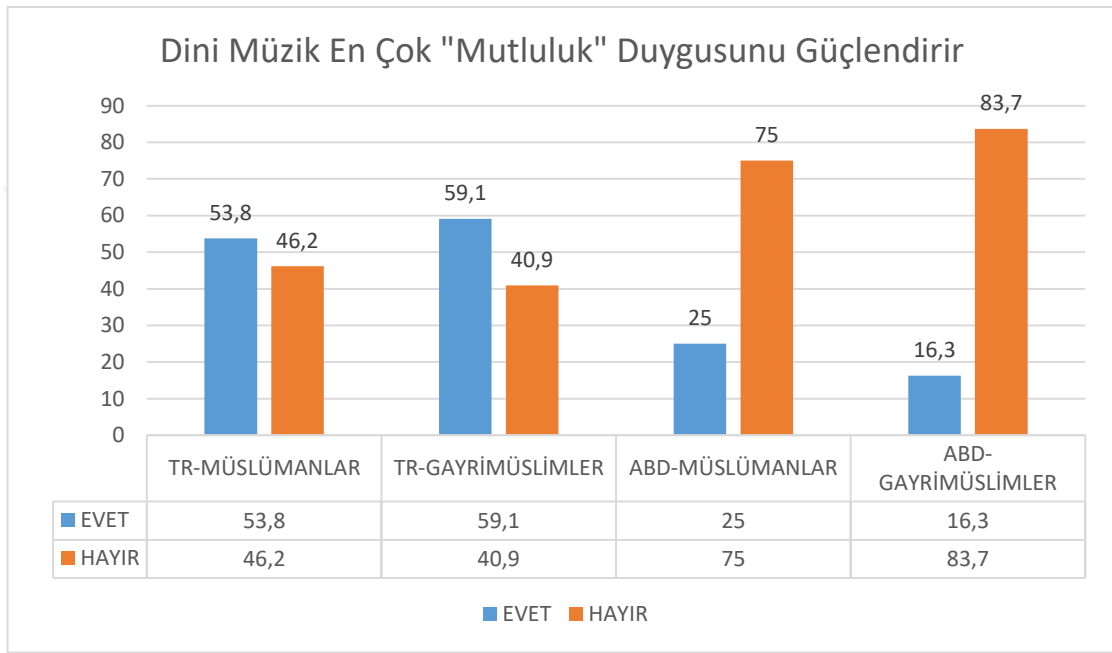
- **Dini Müzik En Çok “Mutluluk” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 72: Dini Müzik En Çok “Mutluluk” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%53,8	%59,1	%25	%16,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%46,2	%40,9	%75	%83,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “mutluluk” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre Türkiye’de yaşayan Müslümanların % 53,8’i ile Gayrimüslimlerin % 59,1’i “mutluluk” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %25 iken orada ki Gayrimüslimler için %16,3’tür.

Grafik 77. Dini Müzik En Çok “Mutluluk” Duygusunu Güçlendirir

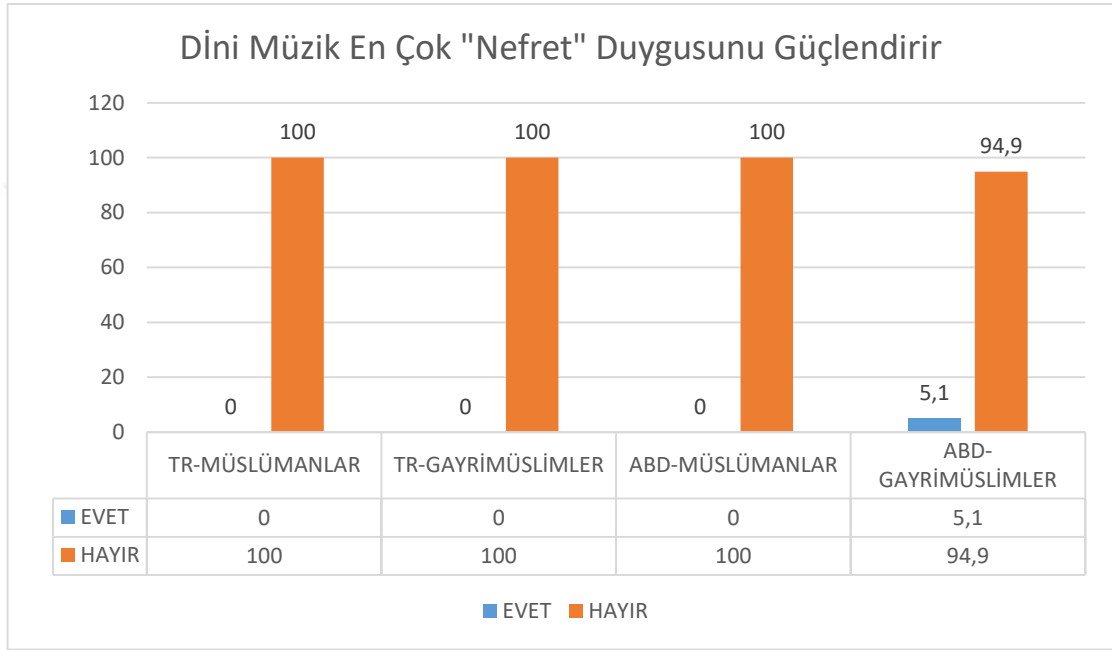
- **Dini Müzik En Çok “Nefret” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 73: Dini Müzik En Çok “Nefret” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 0	%0	%0	%5,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%100	%100	%100	%94,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “nefret” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre Türkiye’de yaşayan Müslümanların %0’ı ile Gayrimüslimlerin %0’ı “nefret” demiştir.

Aynı durum Portland’daki Müslümanları için %0 iken orada ki Gayrimüslimler için %5,1’dir.

Grafik 78. Dini Müzik En Çok “Nefret” Duygusunu Güçlendirir

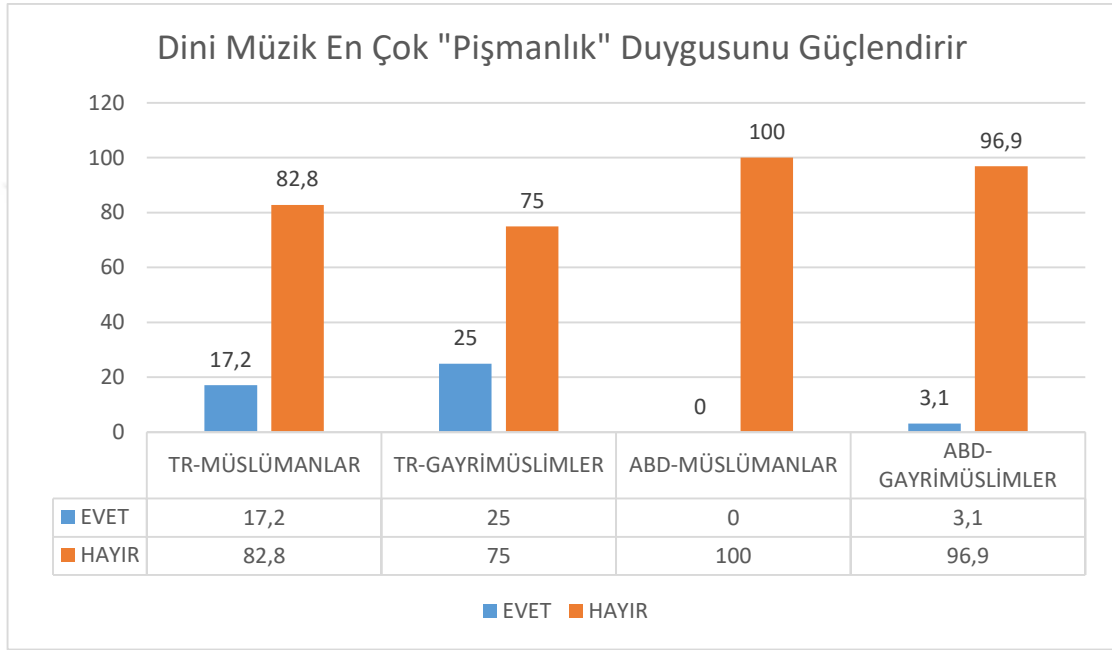
- **Dini Müzik En Çok “Pişmanlık” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 74: Dini Müzik En Çok “Pişmanlık” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 17,2	%25	%0	%3,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%82,8	%75	%100	%96,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “pişmanlık” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %17,2’si ile Gayrimüslimlerin %25’i “pişmanlık” demiştir.

Aynı durum Portland’daki Müslümanları için %0 iken orada ki Gayrimüslimler için %3,1’dir.

Grafik 79. Dini Müzik En Çok “Pişmanlık” Duygusunu Güçlendirir

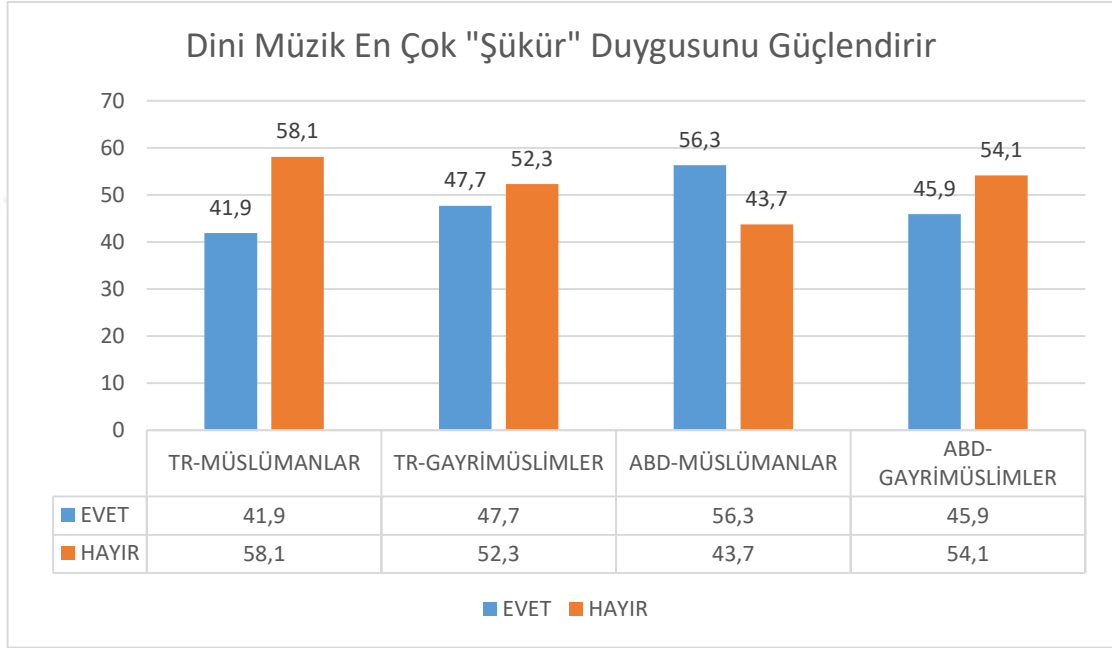
- **Dini Müzik En Çok “Şükür” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 75: Dini Müzik En Çok “Şükür” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 41,9	%47,7	%56,3	%45,9
Evet	Evet	Evet	Evet
%58,1	%52,3	%43,7	%54,1
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “şükür” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %41,9’u ile Gayrimüslimlerin %47,7’ si “şükür” demiştir.

Aynı durum Portland’daki Müslümanları için %56,3 iken Gayrimüslimler için %45,9’dur.

Grafik 80. Dini Müzik En Çok “Şükür” Duygusunu Güçlendirir

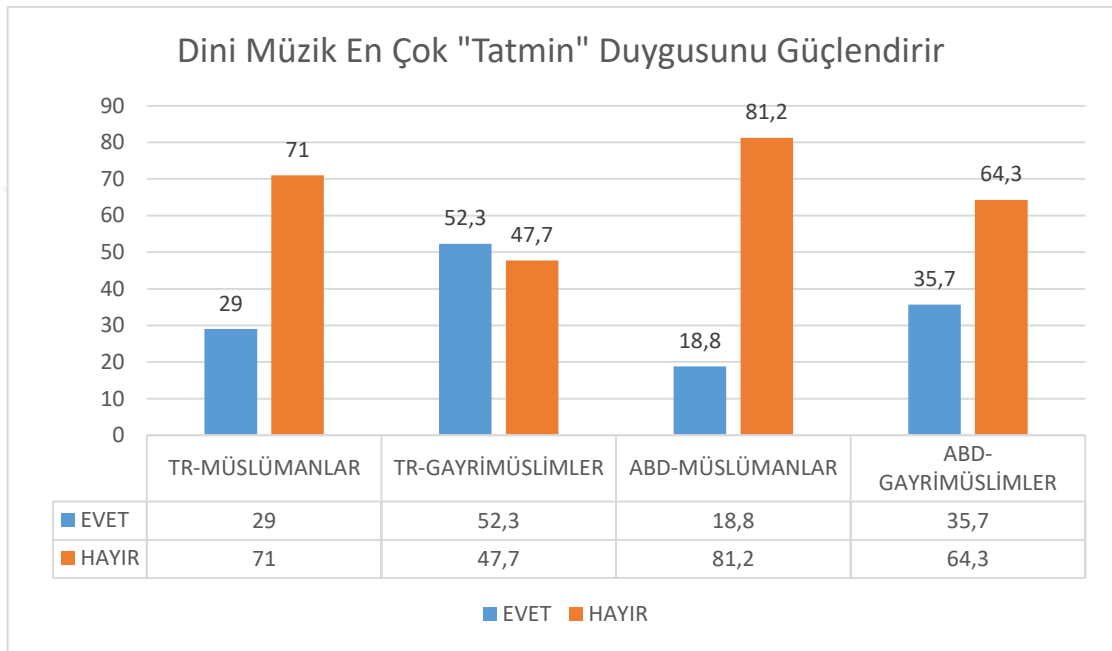
- **Dini Müzik En Çok “Tatmin” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 76: Dini Müzik En Çok “Tatmin” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 29	%52,3	%18,8	%35,7
Evet	Evet	Evet	Evet
%71	%47,7	%81,2	%64,3
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “tatmin” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %2’si ile Gayrimüslimlerin %52,3’ü “tatmin” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %18,8 iken Gayrimüslimler için %35,7’dir.

Grafik 81. Dini Müzik En Çok “Tatmin” Duygusunu Güçlendirir

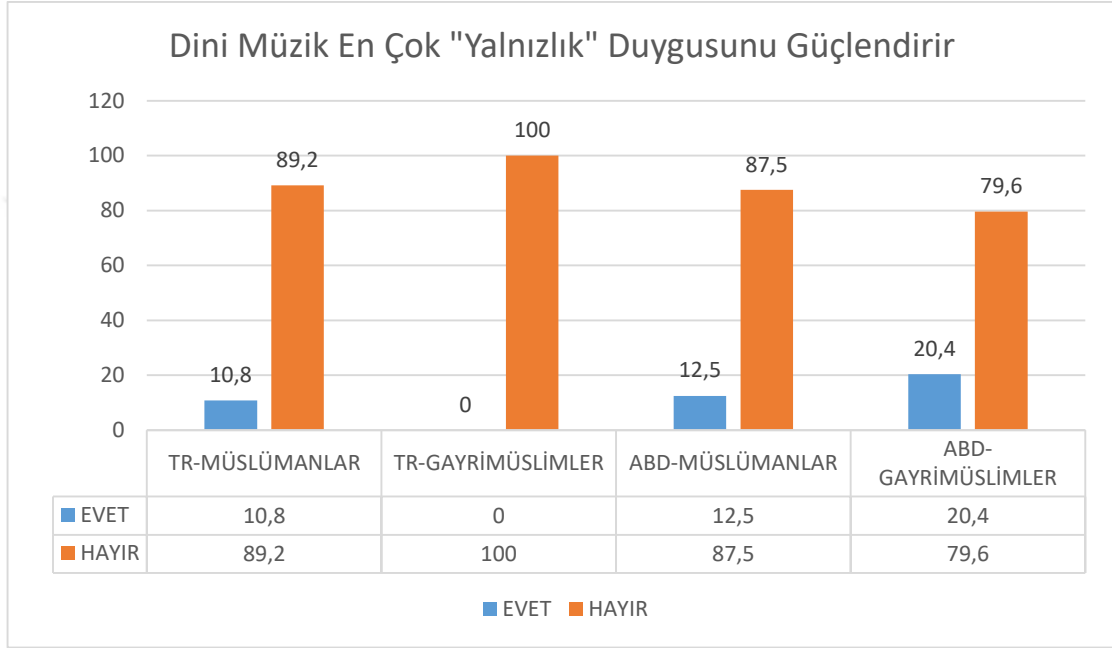
- **Dini Müzik En Çok “Yalnızlık” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 77: Dini Müzik En Çok “Yalnızlık” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 10,8	%0	%12,5	%20,4
Evet	Evet	Evet	Evet
%89,2	%100	%87,5	%79,6
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “yalnızlık” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %10,8’i ile Gayrimüslimlerin % 0’ı “yalnızlık” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %12,5 iken Gayrimüslimler için %20,4’tür.

Grafik 82. Dini Müzik En Çok “Yalnızlık” Duygusunu Güçlendirir

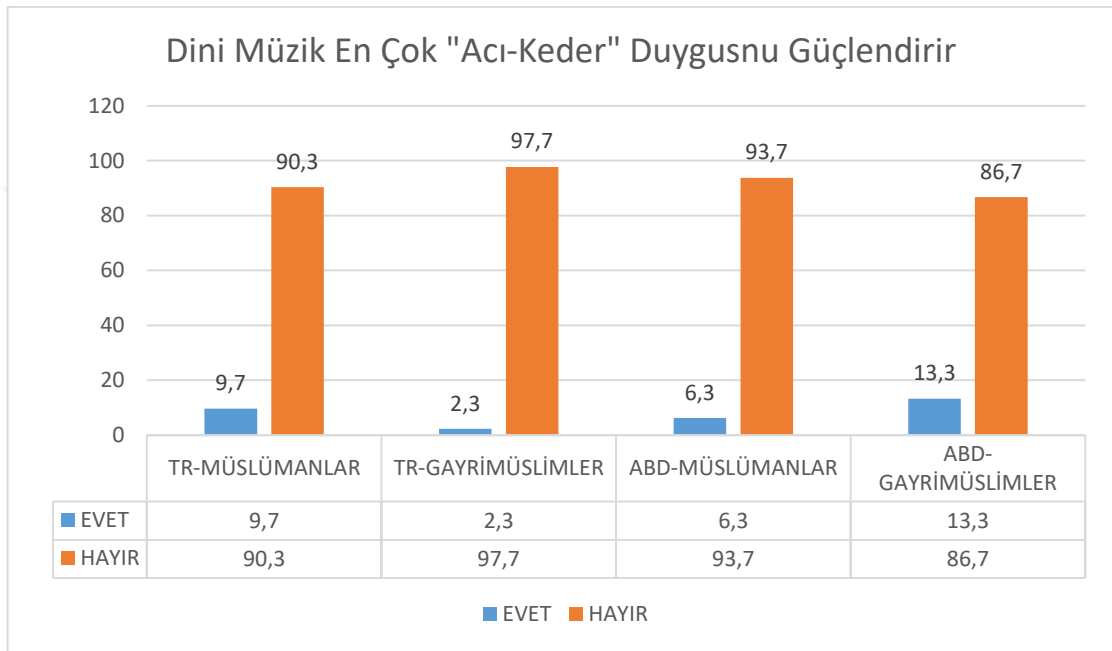
- **Dini Müzik En Çok “Acı -Keder” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 78: Dini Müzik En Çok “Acı -Keder” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 9,7	%2,3	%6,3	%13,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%90,3	%97,7	%93,7	%86,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “acı-keder” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %9,7’si ile Gayrimüslimlerin %2,3’ü “acı-keder” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %6,3 iken Gayrimüslimler için %13,3’tür.

Grafik 83. Dini Müzik En Çok “Acı-Keder” Duygusunu Güçlendirir

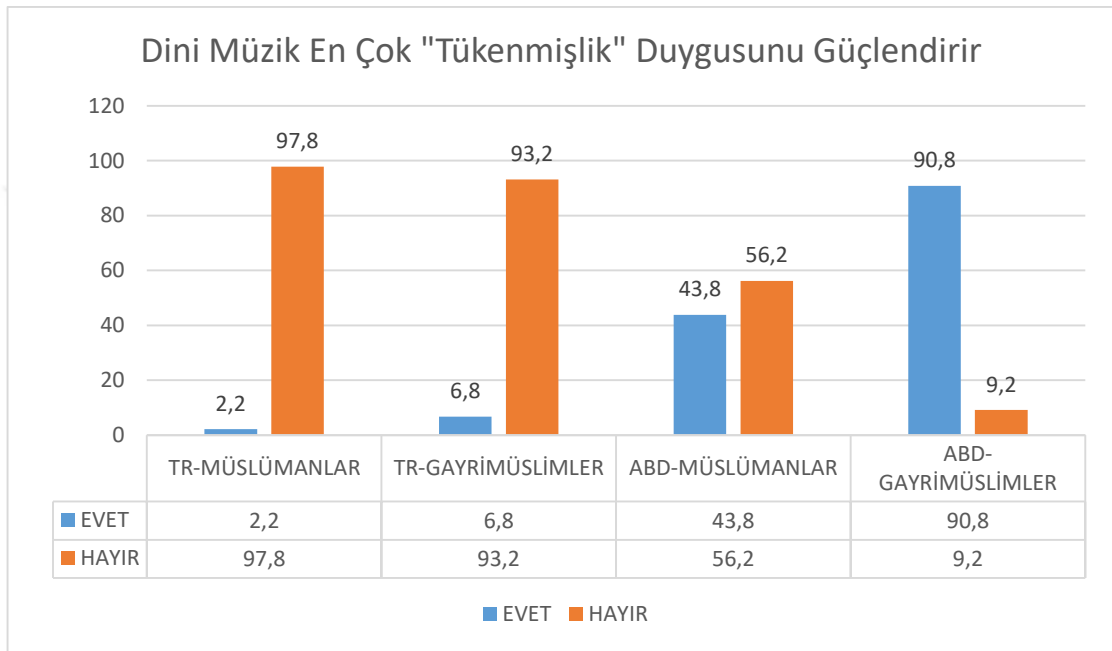
- **Dini Müzik En Çok “Tükenmişlik” Duygusunu Güçlendirir**

Tablo 79: Dini Müzik En Çok “Tükenmişlik” Duygusunu Güçlendirir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 2,2	%6,8	%43,8	%90,8
Evet	Evet	Evet	Evet
%97,8	%93,2	%56,2	%9,2
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin en çok “tükenmişlik” duygusunu güçlendirdiğini belirten grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %2,2’si ile Gayrimüslimlerin %6,8’i “tükenmişlik” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanları için %43,8 iken Gayrimüslimler için %90,8’dir.

Grafik 84. Dini Müzik En Çok “Tükenmişlik” Duygusunu Güçlendirir

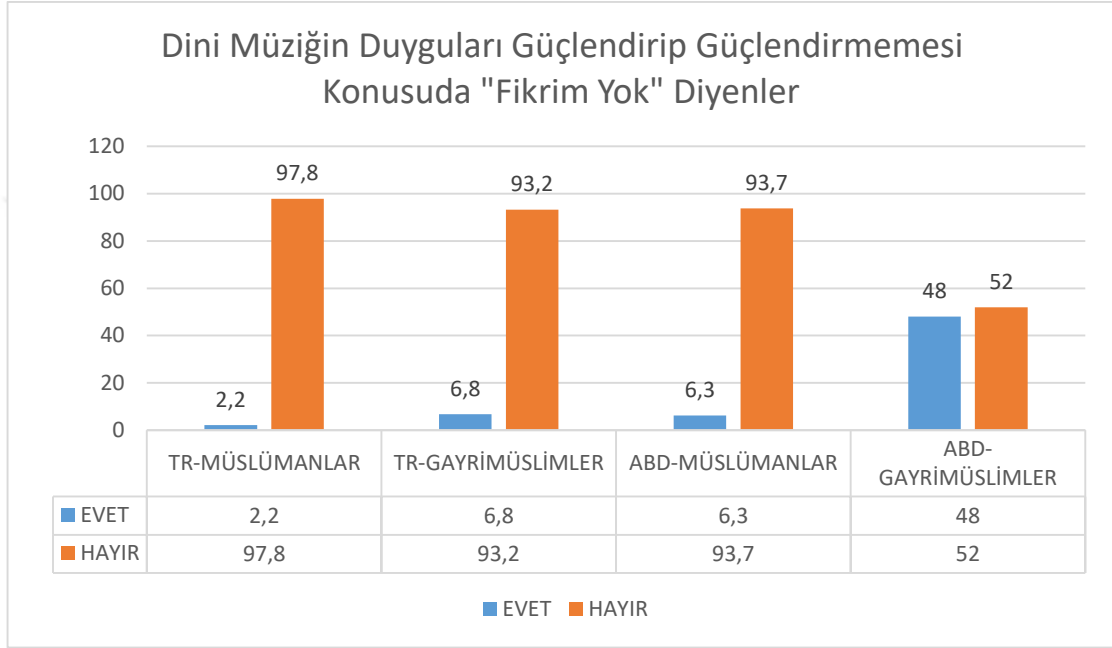
- **Dini Müziğin Duyguları Güçlendirip Güçlendirmemesi Konusunda “Fikrim Yok”**

Tablo 80: Dini Müziğin Duyguları Güçlendirip Güçlendirmemesi Konusunda “Fikrim Yok”

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%2,2	%6,8	%6,3	%48
Evet	Evet	Evet	Evet
%97,8	%93,2	%93,7	%52
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin duyguları güçlendirip güçlendirmemesi konusunda “fikrim yok” diyenlerin yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %2,2’si ile Gayrimüslimlerin %6,8’i “fikrim yok” demiştir.

Aynı durum Portland’da Müslümanlar için %6,3 iken Gayrimüslimler için %48’dir.

Grafik 85. Dini Müziğin Duyguları Güçlendirip Güçlendirmemesi Konusunda “Fikrim Yok” Diyenler

2.7. DİNİ MÜZİK HANGİ DUYGULAR İÇİNDE DİNLENİLİR

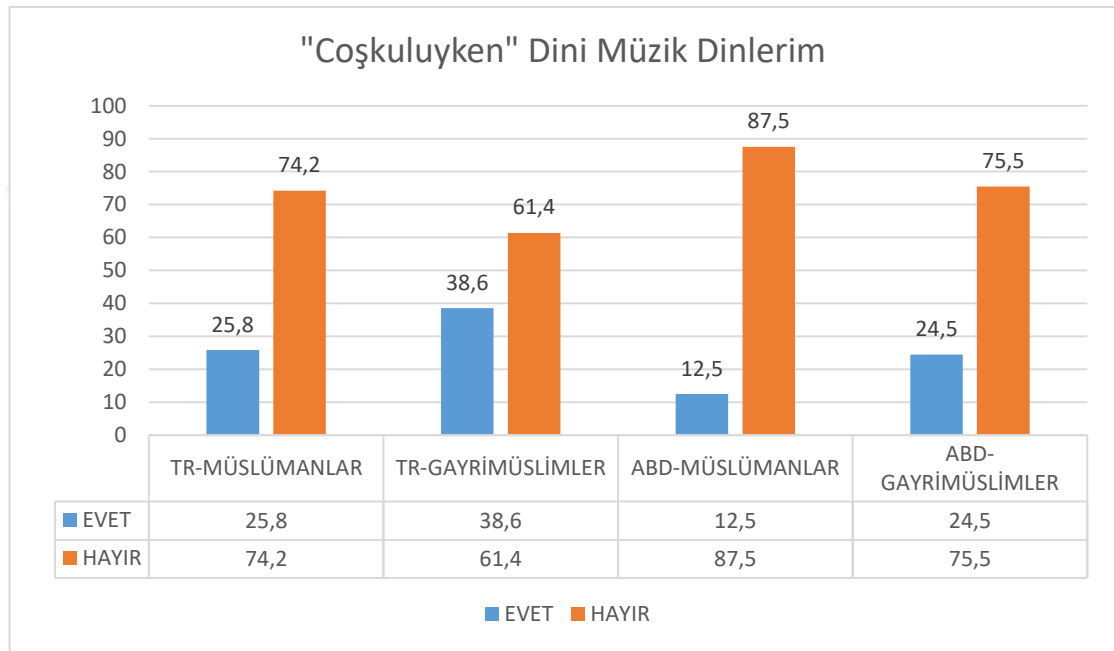
- “Coşkuluyken” Dini Müzik Dinlerim

Tablo 81: “Coşkuluyken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%25,8	%38,6	%12,5	%24,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%74,2	%61,4	%87,5	%75,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Coşkuluyken” dini müzik dinleyenlerin yüzdelik oranı yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’ da yaşayan Müslümanların %25,8’i ve Gayrimüslimlerin % 38’i “coşkulu” iken dini müzik dinlediklerini belirtmiştir.

Portland’daki Müslümanların ise %12,5’i ve Gayrimüslimlerin %24,5’i “coşkuluyken” yanıtını vermişlerdir.

Grafik 86. “Coşkuluyken” Dini Müzik Dinlerim

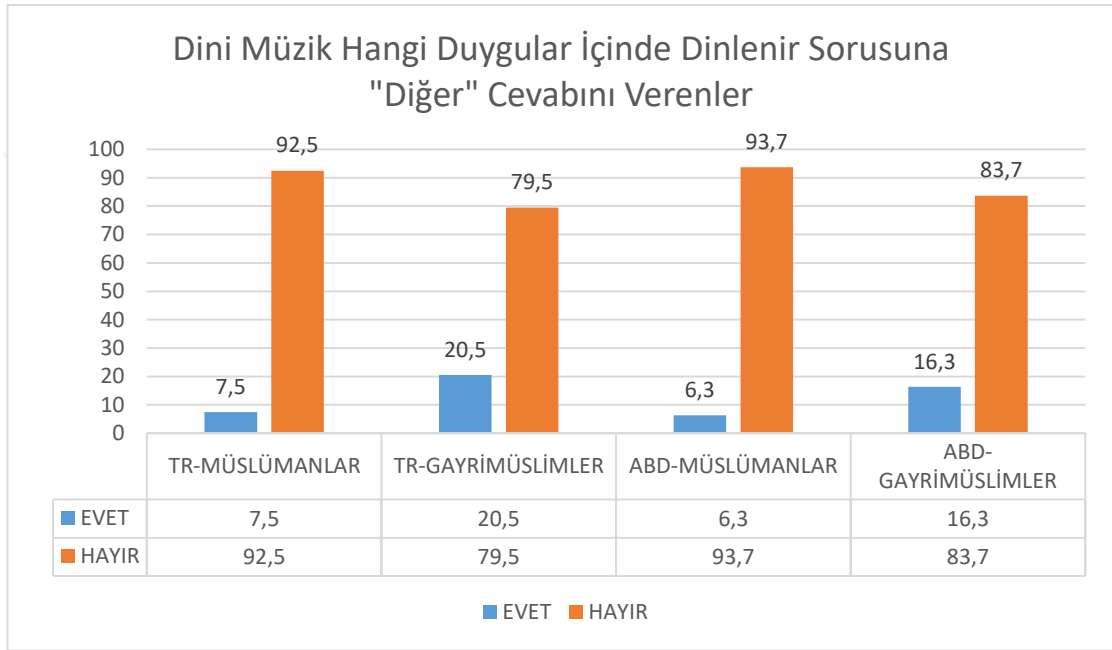
- **Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler**

Tablo 82: Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%7,5	%20,5	%6,3	%16,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%92,5	%79,5	%93,7	%83,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik hangi duygular içinde dinlenir sorusuna “diğer” cevabını verenlerin yüzdelik oranı yukarıda verilmiştir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %7,5’i ve Gayrimüslimlerin %20,5’i bu görüştedir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise %6,3’ü ve Gayrimüslimlerin %16,3’ü de “diğer duygular içindeyken” seçeneğini işaretlemişlerdir.

Grafik 87. Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

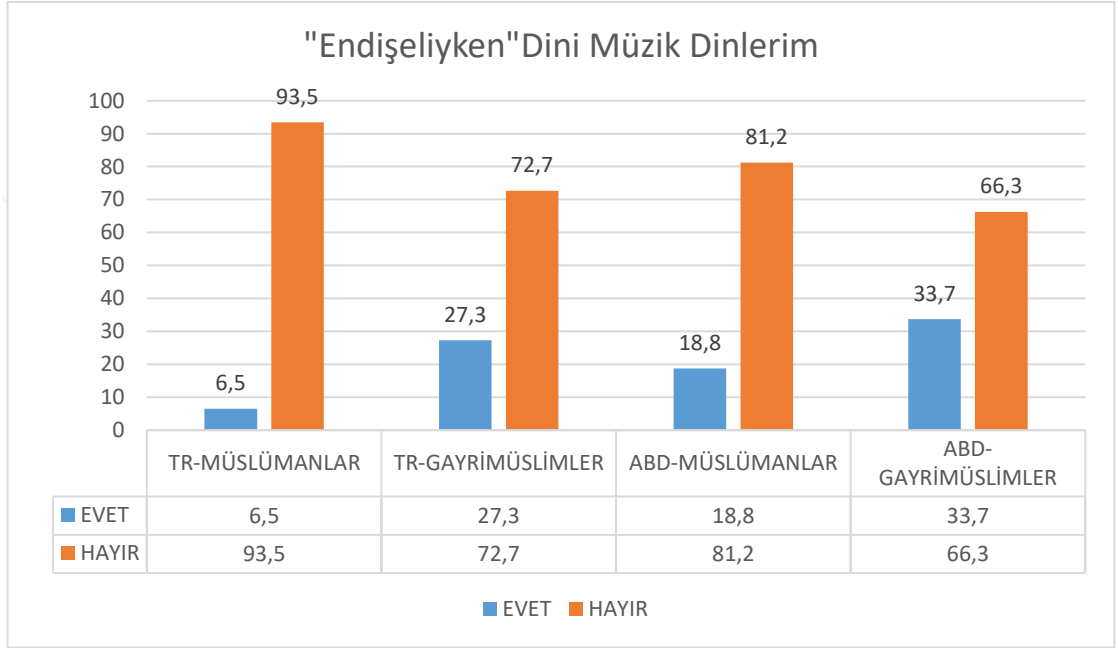
- “Endişeliyken” Dini Müzik Dinlerim

Tablo 83: Endişeliyken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%6,5	%27,3	%18,8	%33,7
Evet	Evet	Evet	Evet
%93,5	%72,7	%81,2	%66,3
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Endişeliyken” dini müzik dinleyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %6,5’i ve Gayrimüslimlerin %27,3’ü “endişeliyken” demıştır.

Portland’daki Müslümanların ise %18,8’i ve Gayrimüslimlerin %33,7’si aynı cevabı vermiştir.

Grafik 88. Endişeliyken” Dini Müzik Dinlerim

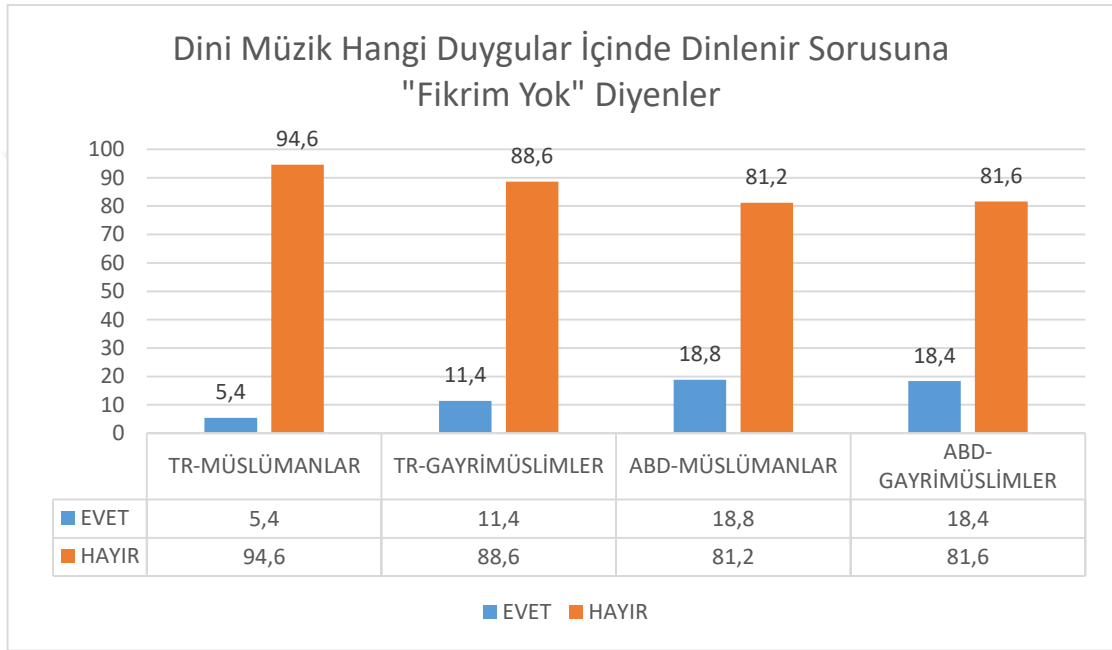
- **Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Fikrim Yok” Seçeneğini İşaretleyenler**

Tablo 84: Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Fikrim Yok” Seçeneğini İşaretleyenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%5,4	%11,4	%18,8	%18,4
Evet	Evet	Evet	Evet
%94,6	%88,6	%81,2	%81,6
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Fikrim yok” seçeneğini işaretleyenlerin yüzdelik oranı yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %5,4’ü ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü “fikrim yok” demiştir.

Portland’da ise Müslümanların %18,8’i ile Gayrimüslimlerin %18,4’ü bu cevabı vermişlerdir.

Grafik 89. Dini Müzik Hangi Duygular İçinde Dinlenir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

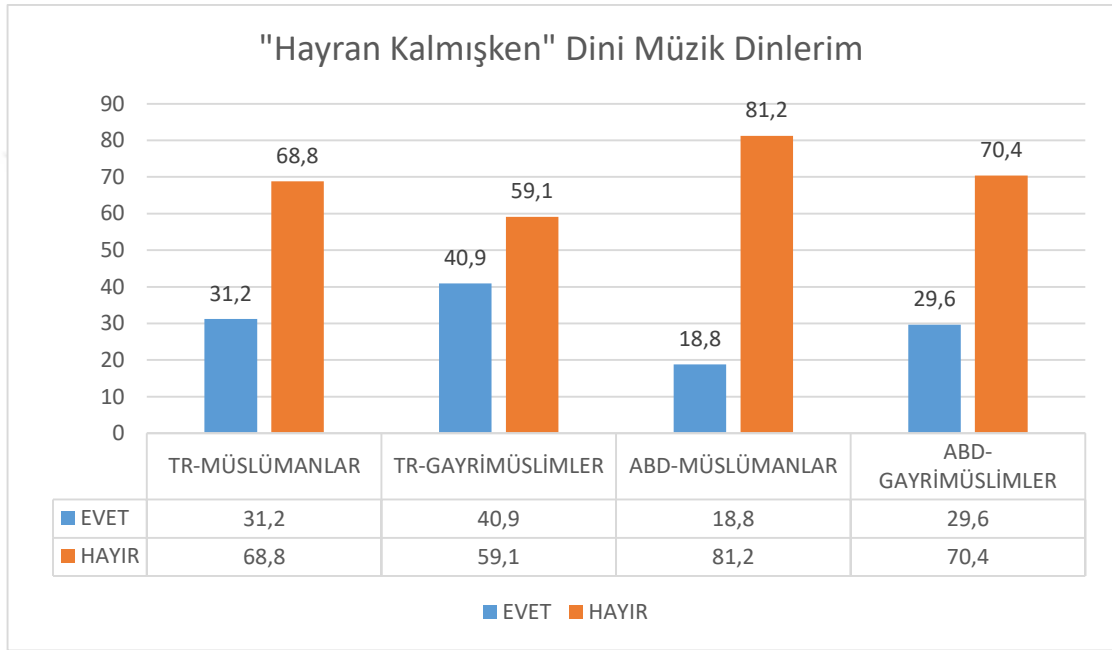
- “Hayran Kalmışken” Dini Müzik Dinlerim

Tablo 85: “Hayran Kalmışken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%31,2	%40,9	%18,8	%29,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%68,8	%59,1	%81,2	%70,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Hayran kalmışken” dini müzik dinlerim diyenlerin yüzdelik oranı yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %31,2’si ve Gayrimüslimlerin %40,9’u bu görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların %18,8’i ve Gayrimüslimlerin %29,6’sı “hayran kalmışken” yanıtını vermişlerdir.

Grafik 90. “Hayran Kalmışken” Dini Müzik Dinlerim

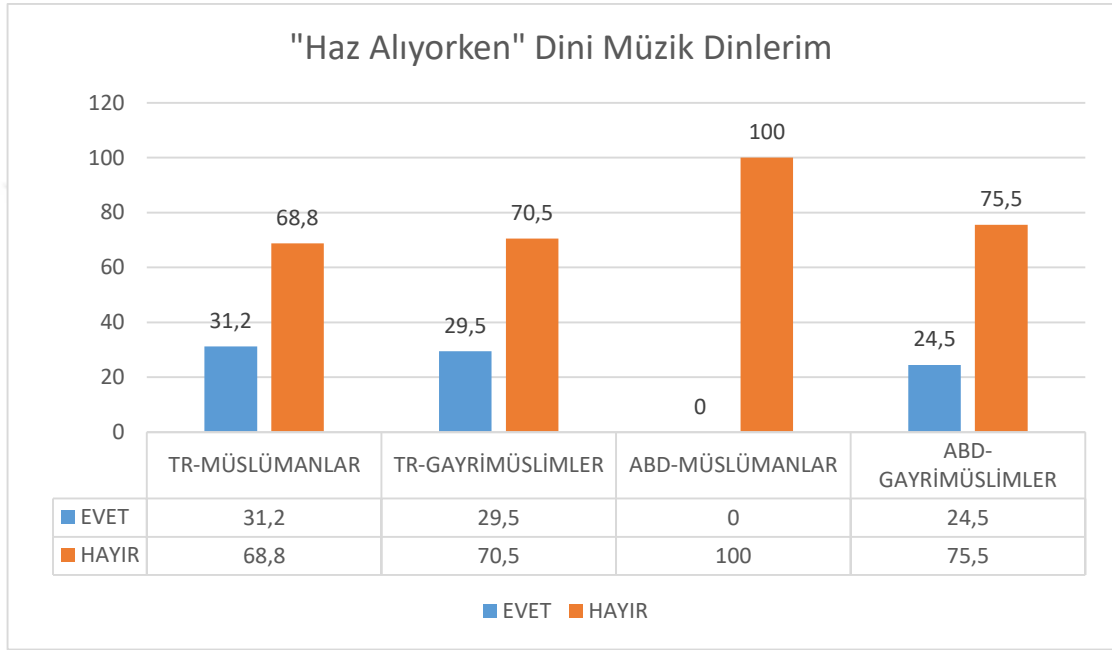
- **“Haz Alırken” Dini Müzik Dinlerim**

Tablo 86: “Haz Alırken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	GayriMüslimler	Müslümanlar	GayriMüslimler
%31,2	%29,5	%0	%24,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%68,8	%70,5	%100	%75,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Haz alırken” dini müzik dinlerim diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %31,2’si ve Gayrimüslimlerin %29,5’i “haz alırken” demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise hiç biri bu görüşte olmayıp Gayrimüslimlerin ise %24,5’i “haz alırken” demiştir.

Grafik 91. “Haz Alırken” Dini Müzik Dinlerim

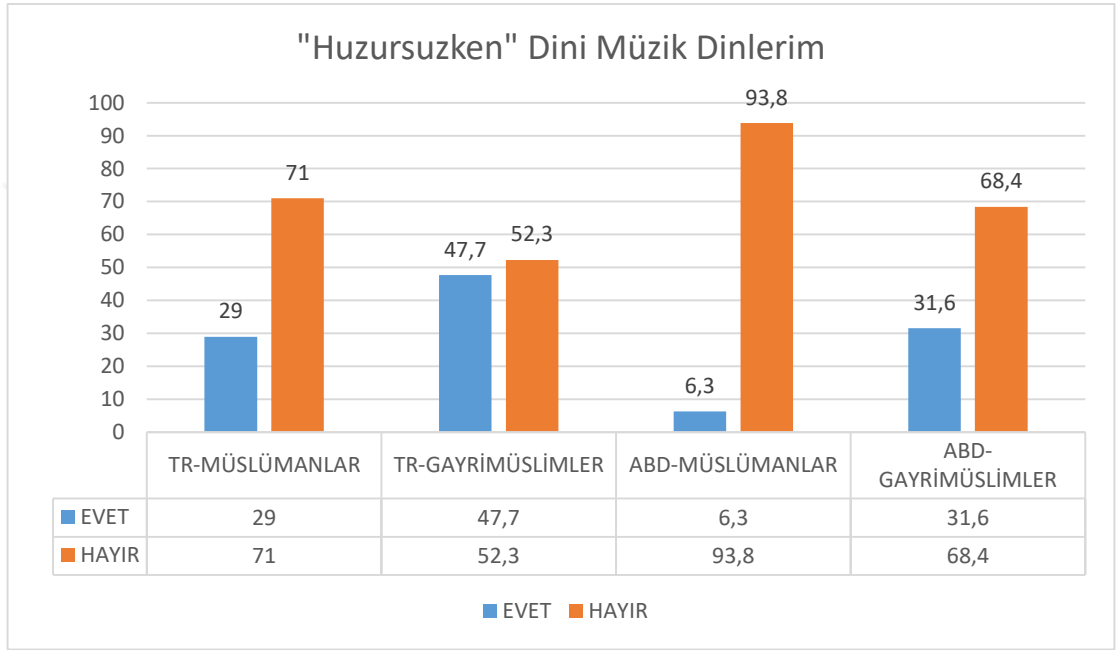
- **“Huzursuzken” Dini Müzik Dinlerim**

Tablo 87: “Huzursuzken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%29	%47,7	%6,2	%31,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%71	%52,3	%93,8	%68,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Huzursuzken” dini müzik dinleyenlerin yüzdelik oranı yukarıdaki gibidir. Tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %29’u ve Gayrimüslimlerin de %47,7’si “huzursuzken” demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların %6,2 ve Gayrimüslimlerin de %31,6’sı aynı yanıtı vermişlerdir.

Grafik 92. “Huzursuzken” Dini Müzik Dinlerim

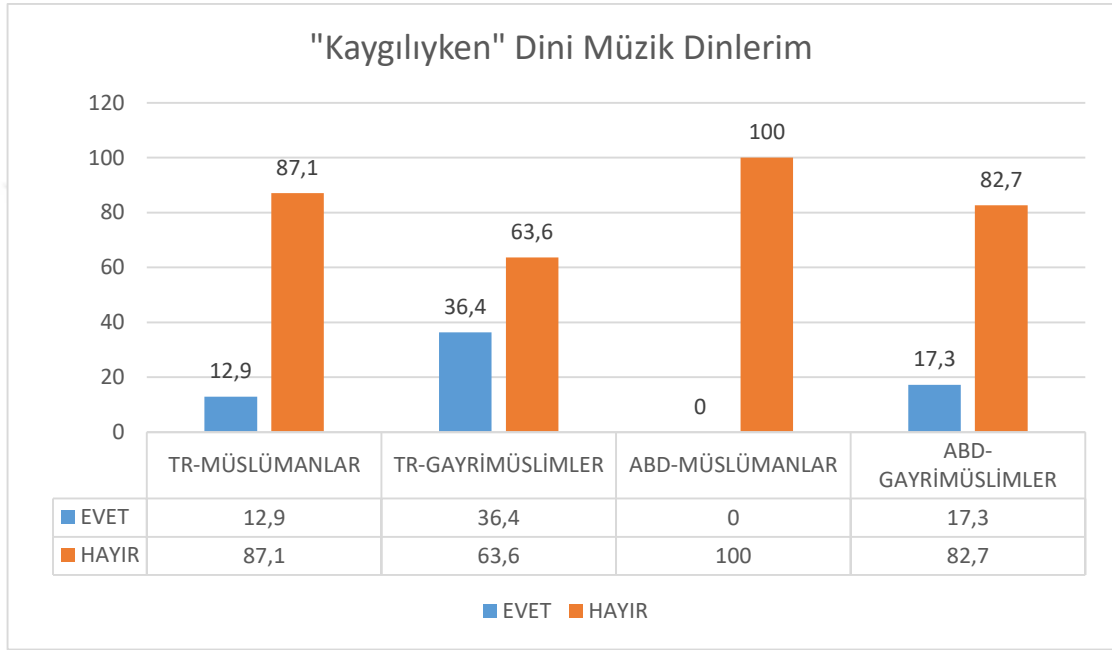
- **“Kaygılıken” Dini Müzik Dinlerim**

Tablo 88: “Kaygılıken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%12,9	%36,4	%0	%17,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%87,1	%63,6	%100	%82,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Kaygılıyken” dini müzik dinlerim diyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %12,9’u ve Gayrimüslimleri de %36,4’ü “kaygılıyken” demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise hiçbiri bu yanıtı seçmezken Gayrimüslimlerin %17,3’ü “kaygılı” iken yanıtını vermiştir.

Grafik 93. “Kaygılıyken” Dini Müzik Dinlerim

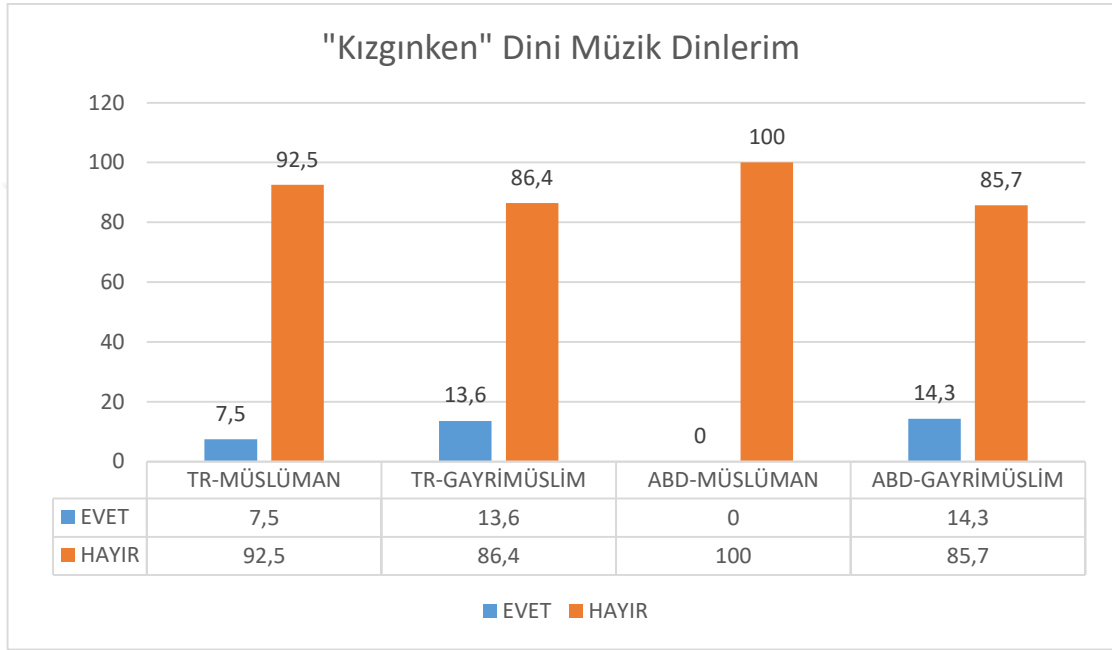
- **“Kızgınyken” Dini Müzik Dinlerim**

Tablo 89: “Kızgınyken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%7,5	%13,6	%0	%14,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%92,5	%86,4	%100	%85,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Kızginken” dini müzik dinleyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %7,5’i ve Gayrimüslimlerin de %13,6’sı “kızginken” yanıtını vermişlerdir.

Portlans’daki Müslümanların ise hiçbiri bu cevabı vermezken Gayrimüslimlerin %14,3’ü “kızginken” dini müziği dinledikleri yanıtını vermişlerdir.

Grafik 94. Kızginken” Dini Müzik Dinlerim

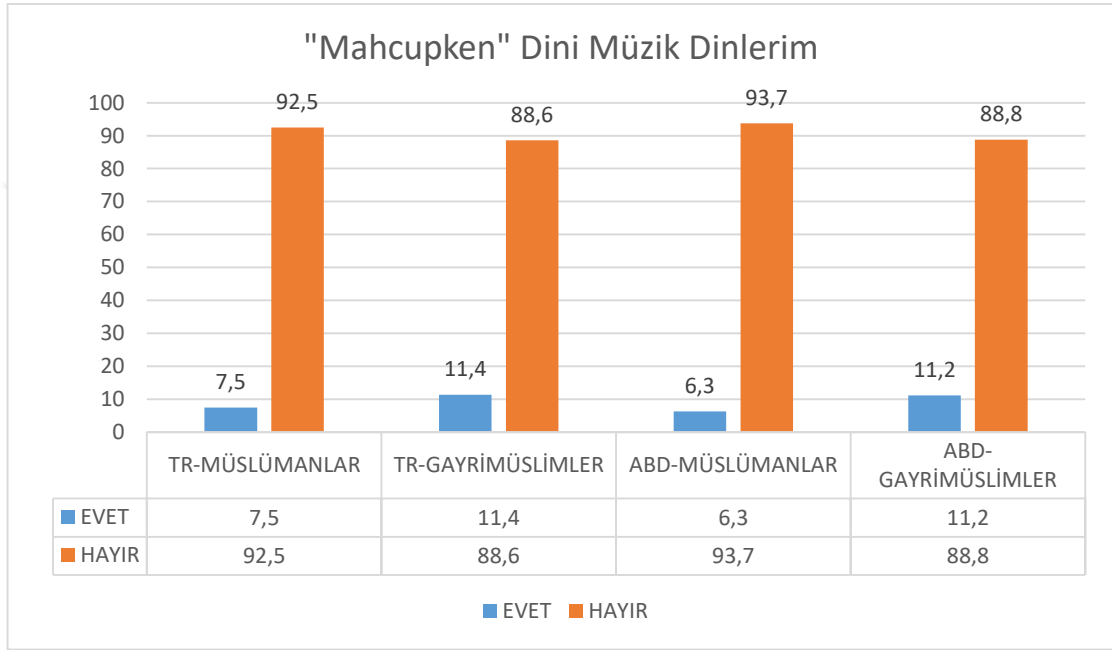
- **“Mahcupken” Dini Müzik Dinlerim**

Tablo 90: “Mahcupken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%7,5	%11,4	%6,3	%11,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%92,5	%88,6	%93,7	%88,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Mahcupken” dini müzik dinleyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %7,5’i ve Gayrimüslimlerin %11,4’ü “mahcupken” cevabını vermiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların %6,3’ü, Gayrimüslimlerin ise %11,2’si aynı fikirdedirler.

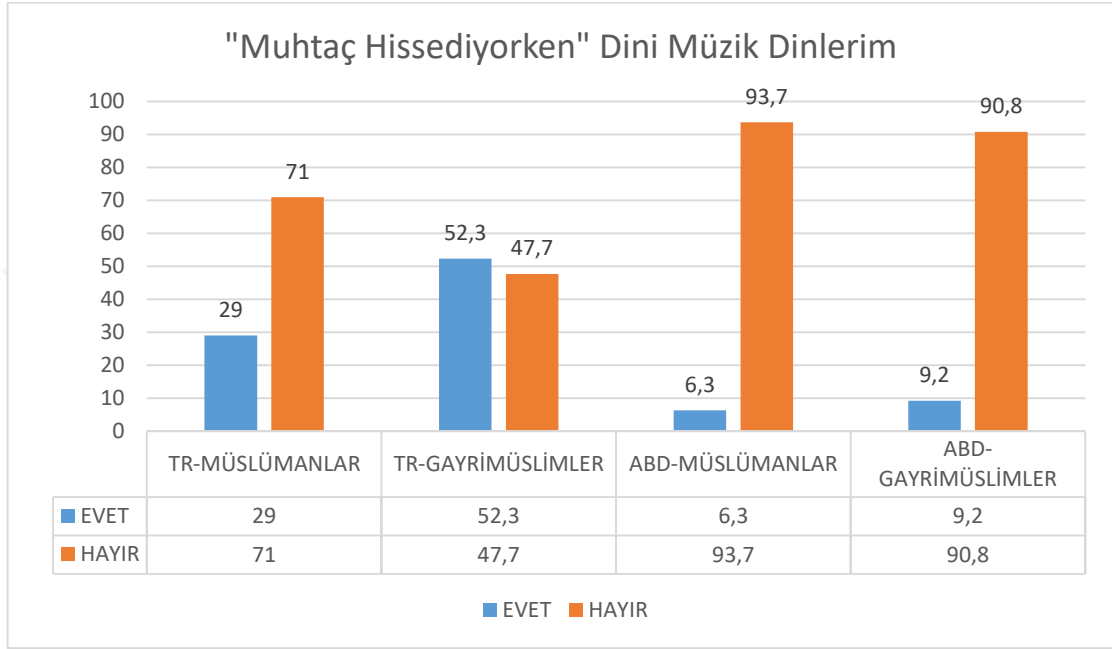
Grafik 95. “Mahcupken” Dini Müzik Dinlerim

- **“Muhtaç Hissediyorken” Dini Müzik Dinlerim**

Tablo 91: “Muhtaç Hissediyorken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 29	%52,3	%,6,3	%9,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%71	%47.7	%93,7	%90,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Muhtaç hissediyorken” dini müzik dinleyenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’daki Müslümanların %29’u ve Gayrimüslimlerin %52,3’ü “muhtaç hissediyorken” demiştir. Aynı sorumuza Portland’daki Müslümanların %6,3’ü ve Gayrimüslimlerin %9,2’si bu görüşte olduklarını belirtmiştir.

Grafik 96. “Muhtaç Hissediorken” Dini Müzik Dinlerim

- **“Mutluyken” Dini Müzik Dinlerim**

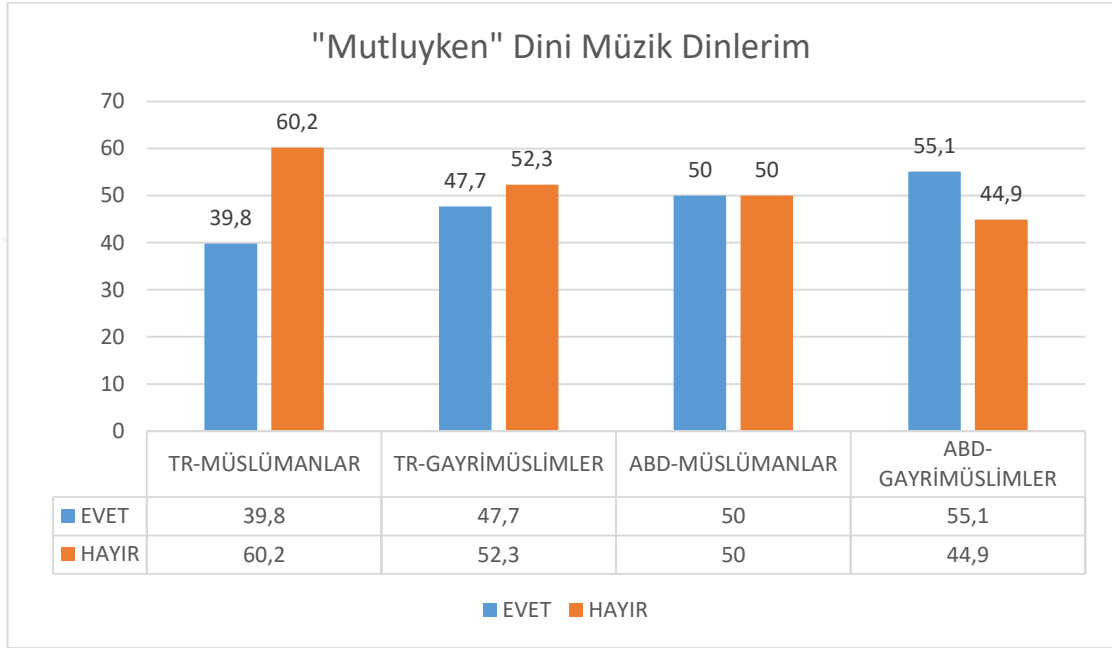
Tablo 92: “Mutluyken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%39,8	%47,7	%50	%55,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%60,2	%52,3	%50	%44,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Hangi duygular içindeyken dini müzik dinlersiniz sorusuna “mutluyken” cevabını verenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir.

Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %39,8’i ve Gayrimüslimlerin %47,7’si “mutluyken” demiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların %50’si ve Gayrimüslimlerin ise %55,1’i aynı cevabı vermiştir.

Grafik 97. “Mutluyken” Dini Müzik Dinlerim

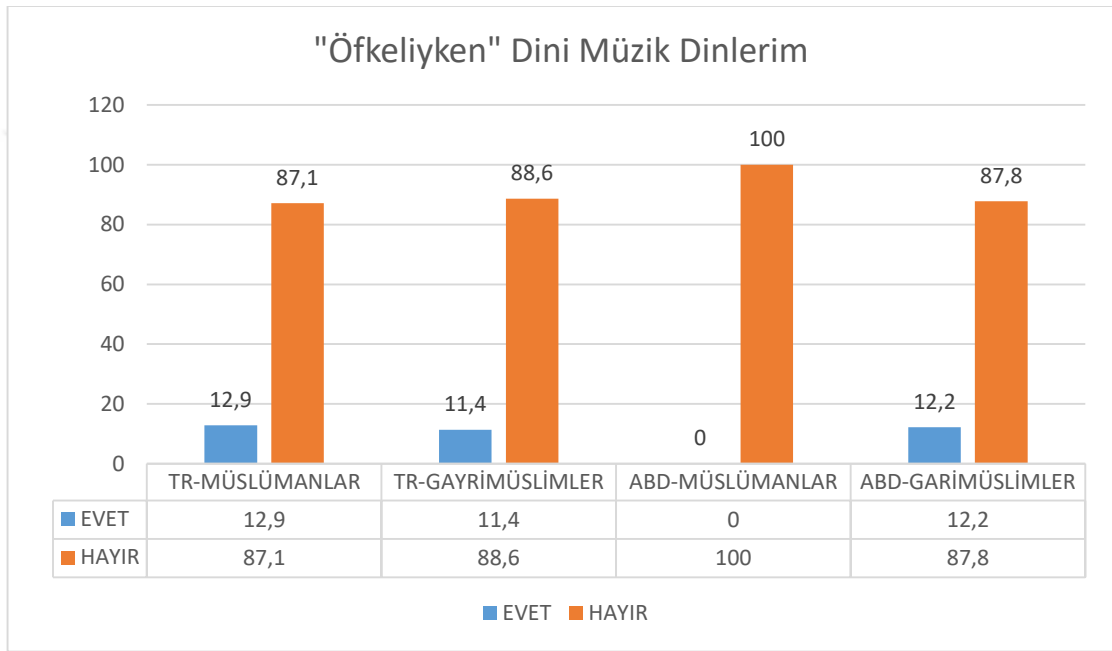
- **“Öfkeliyken” Dini Müzik Dinlerim**

Tablo 93: “Öfkeliyken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%12,9	%11,4	%0	%12,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%87,1	%88,6	%100	%87,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Öfkeliyken” dini müzik dinleyen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %12,9’u ve Gayrimüslimlerin ise %11,4’ü “öfkeliyken” yanıtını vermiştir.

Portland’da yaşayan Müslümanların ise hiç biri bu seçeneği işaretlemezken Gayrimüslimlerin ise %12,2’si “öfkeliyken” demiştir.

Grafik 98. “Öfkeliyken” Dini Müzik Dinlerim

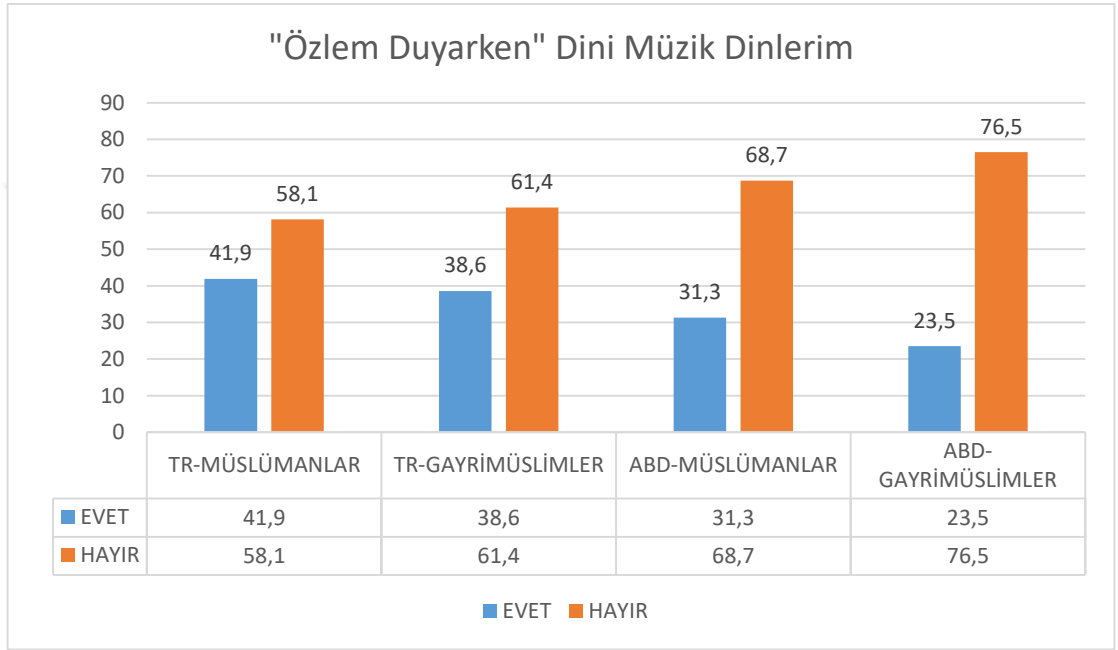
- **“Özlem Duyarken” Dini Müzik Dinlerim**

Tablo 94: “Özlem Duyarken” Dini Müzik Dinlerim

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%41,9	%38,6	%31,3	%23,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%58,1	%61,4	%68,7	%76,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Özlem duyarken” dini müzik dinleyenlerin yüzdelik oranı yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %41,9’u “özlem duyarken” demişken, Gayrimüslimlerin %38,6’sı da aynı fikirde olduklarını belirtmişlerdir.

Portland şehrinde yaşayan Müslümanların ise %31,3’ü ve Gayrimüslimlerin ise %23,5’ i “özlem duyarken” demiştir.

Grafik 99. “Özlem Duyarken” Dini Müzik Dinlerim

2.8. DİNİ MÜZİĞİN KAYNAĞI

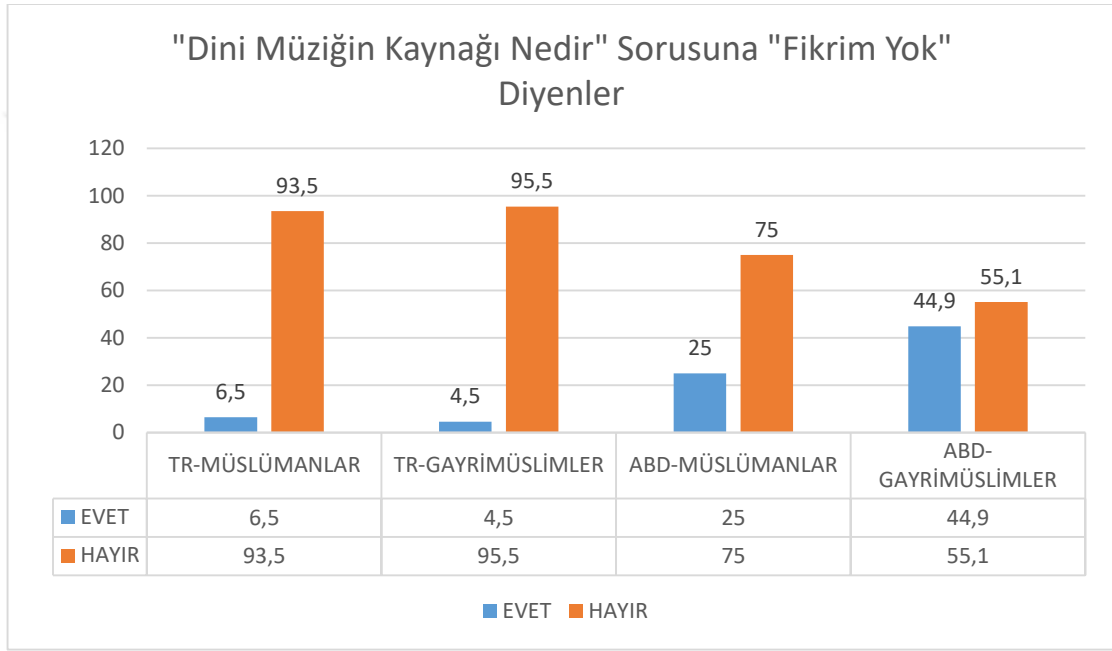
- “Dini Müziğin Kaynağı Nedir” Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

Tablo 95: “Dini Müziğin Kaynağı Nedir” Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%6,5	%4,5	%25	%44,9
Evet	Evet	Evet	Evet
%93,5	%95,5	%75	%55,1
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Dini müziğin kaynağı nedir” sorusuna “fikrim yok” diye cevap verenlerin yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %6,5’i ile Gayrimüslimlerin %4,5’i dini müziğin kaynağı nedir sorusuna “fikrim yok” demişlerdir.

Portland şehrinde yaşayan Müslümanların %25’i ile Gayrimüslimlerin %44,9’u aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 100. “Dini Müziğin Kaynağı Nedir” Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

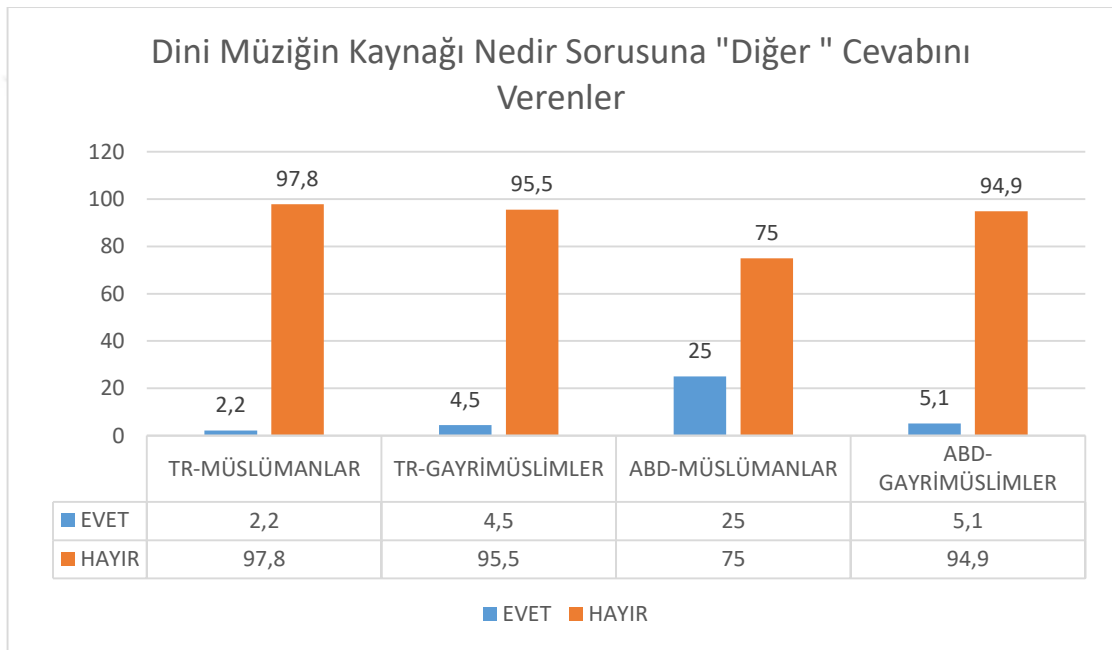
- Dini Müziğin Kaynağı Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler**

Tablo 96: Dini Müziğin Kaynağı Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%2,2	%4,5	%25	%5,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%97,8	%95,5	%75	%94,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin kaynağı nedir sorusuna “diğer” cevabını verenlerin yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %2,2’si ile Gayrimüslimlerin %4,5’i dini müziğin kaynağı nedir sorusuna “diğer” cevabını vermişlerdir.

Portland şehri için ise orada yaşayan Müslümanların %25’i ile Gayrimüslimlerin %5,1’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 101. Dini Müziğin Kaynağı Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Vereneler

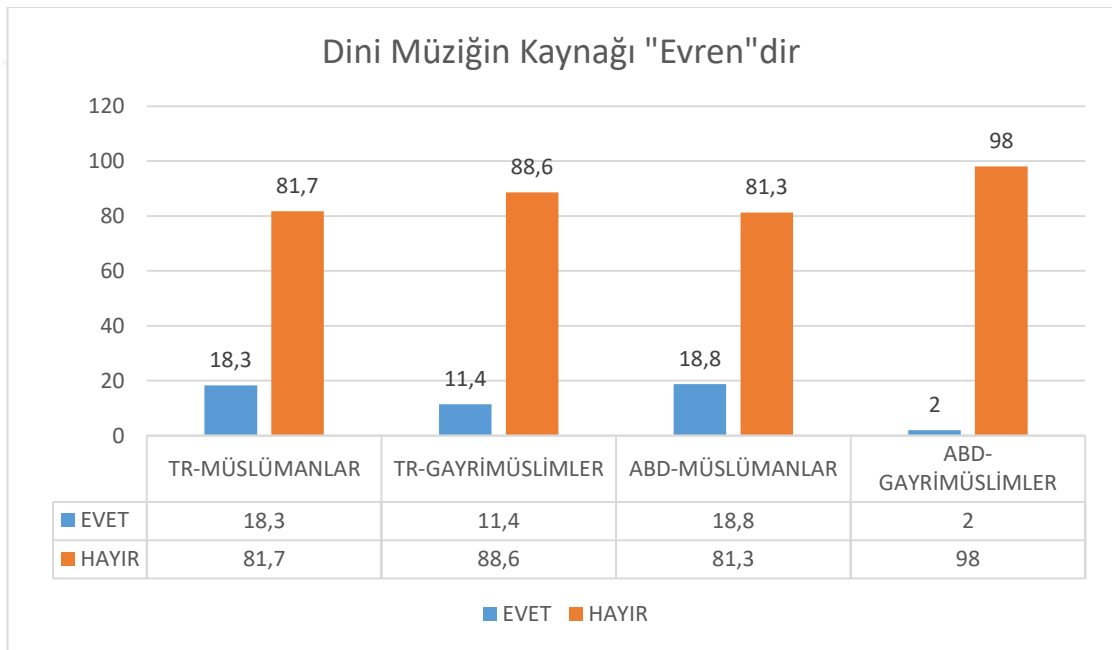
- **Dini Müziğin Kaynağı “Evren” dir**

Tablo 97: Dini Müziğin Kaynağı “Evren” dir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%18,3	%11,4	%18,8	%2
Evet	Evet	Evet	Evet
%81,7	%88,6	%81,3	%98
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin kaynağının “evren” olduğunu düşünenlerin yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %18,3’ü ile Gayrimüslimlerin %11,4’ü dini müziğin kaynağı için “evren” demişlerdir.

Portland’da yaşayan Müslümanların %18,8’i ile Gayrimüslimlerin %2’si aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 102. Dini Müziğin Kaynağı “Evren” dir

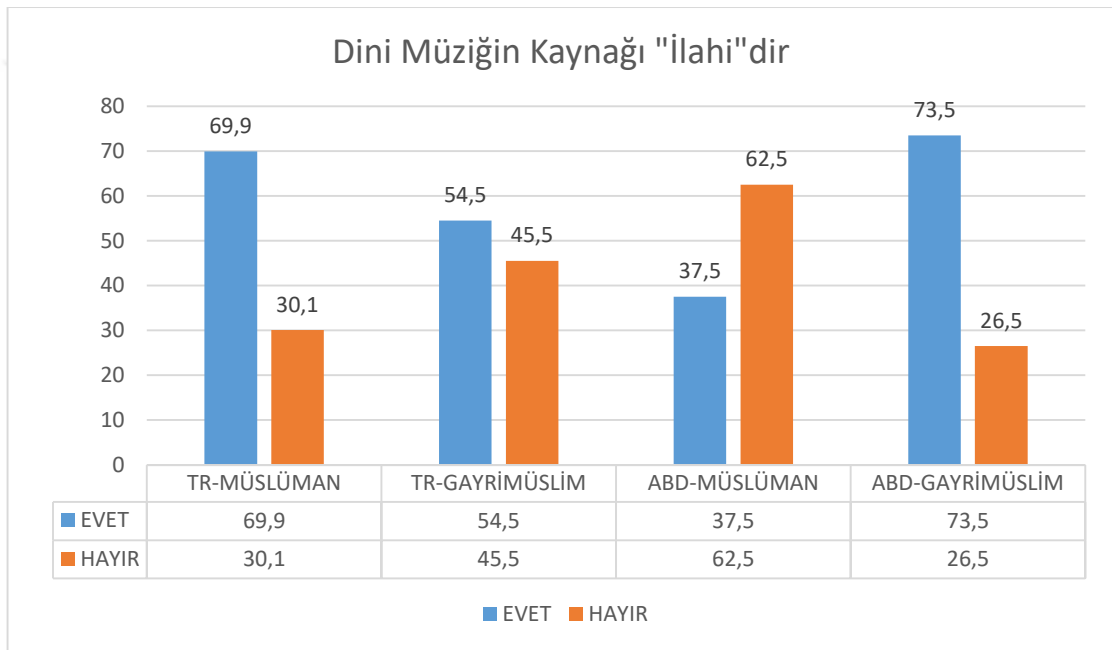
- **Dini Müziğin Kaynağı “İlahi” dir**

Tablo 98: Dini Müziğin Kaynağı “İlahi” dir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%69,9	%54,5	%37,5	%73,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%30,1	%45,5	%62,5	%26,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin kaynağının “ilahi” olduğunu düşünenlerin yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %69,9’u ile Gayrimüslimlerin %54,5’i dini müziğin kaynağı için “ilahi” demişlerdir.

Portland’da Müslümanların %37,5’i ile Gayrimüslimlerin %73,5’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 103. Dini Müziğin Kaynağı “İlahi” dir

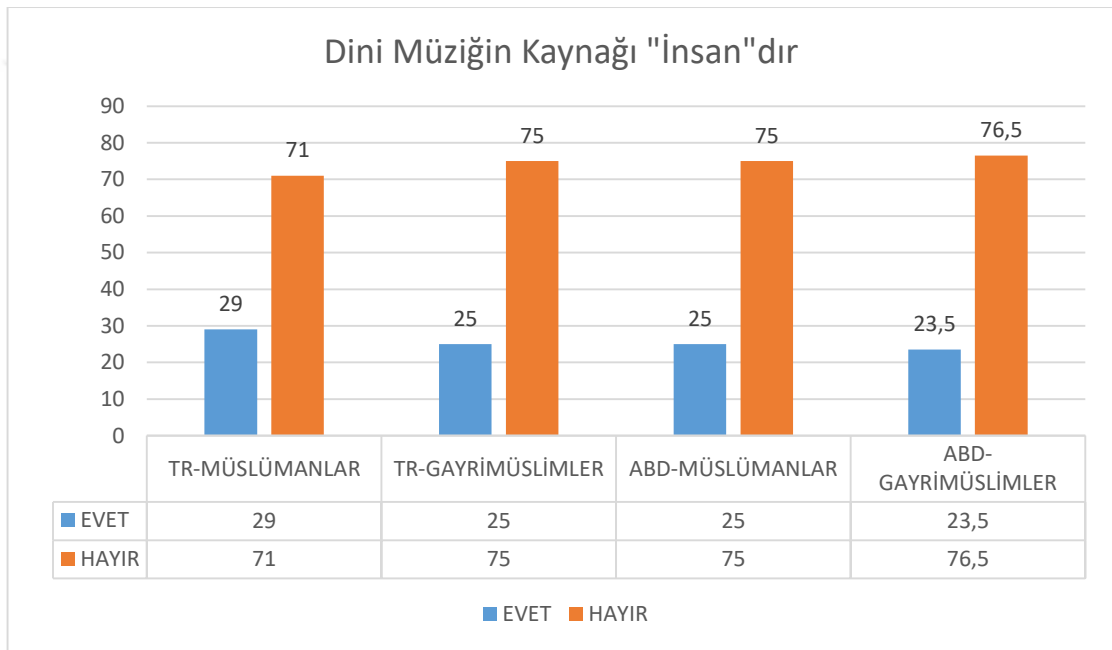
- **Dini Müziğin Kaynağı “İnsan” dır**

Tablo 99: Dini Müziğin Kaynağı “İnsan” dır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%29	%25	%25	%23,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%71	%75	%75	%76,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin kaynağının “insan” olduğunu düşünenlerin yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %29’u ile Gayrimüslimlerin %25’i dini müziğin kaynağı için “insan” demişlerdir.

Portland şehri için ise orada yaşayan Müslümanların %25’i ile Gayrimüslimlerin %23,5’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

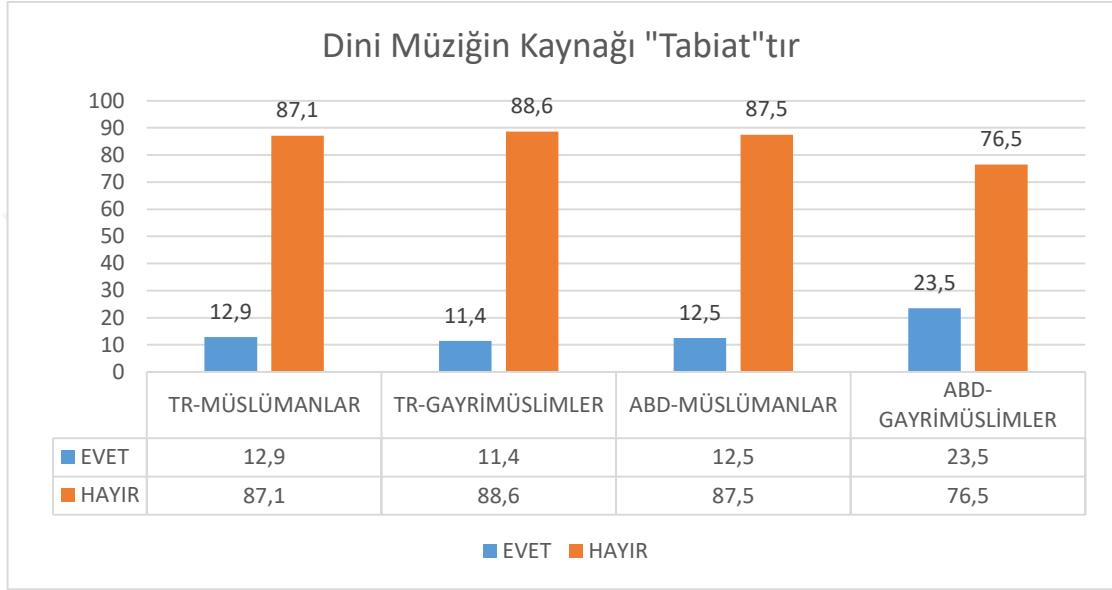
Grafik 104. Dini Müziğin Kaynağı “İnsan”dır

- **Dini Müziğin Kaynağı “Tabiat”tır**

Tablo 100: Dini Müziğin Kaynağı “Tabiat”tır

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%12,9	%11,4	%12,5	%23,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%87,1	%88,6	%87,5	%76,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin kaynağının “tabiat” olduğunu düşünenlerin yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %12,9’ u ile Gayrimüslimlerin %11,4’ ü dini müziğin kaynağı için “tabiat” demişlerdir. Portland’da yaşayan Müslümanların %12,5’i ile Gayrimüslimlerin %23,5’i aynı görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Grafik 105. Dini Müziğin Kaynağı “Tabiat”tır

2.9. DİNİ MÜZİĞİN İŞLEVİ

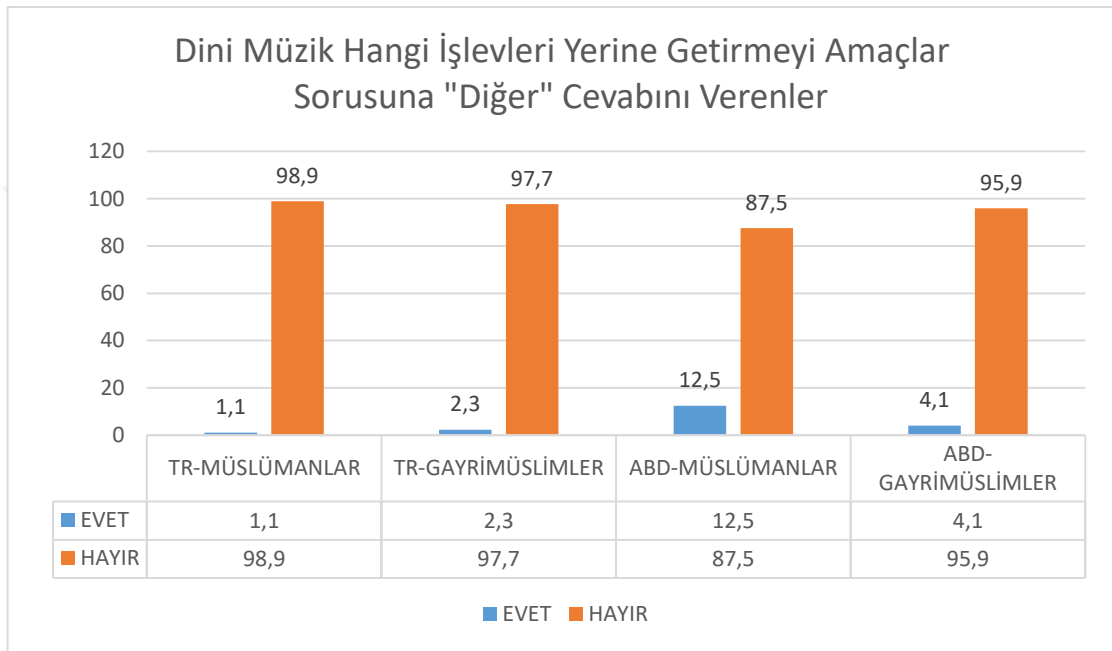
- **Dini Müzik Hangi İşlevi Yerine Getirmeyi Amaçlar Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler**

Tablo 101: Dini Müzik Hangi İşlevi Yerine Getirmeyi Amaçlar Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayri Müslimler	Müslümanlar	Gayri Müslimler
% 1,1	%2,3	%12,5	%4,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%98,9	%97,7	%87,5	%95,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin hangi işlevi yerine getirmeyi amaçlar sorusuna “diğer” cevabını veren grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %1,1’i ve Gayrimüslimlerin %2,3ü “diğer işlevler” demiştir.

Aynı sorunun cevabı Portland’daki Müslümanlar için %12,5 iken Gayrimüslimlerde %4,1 dir.

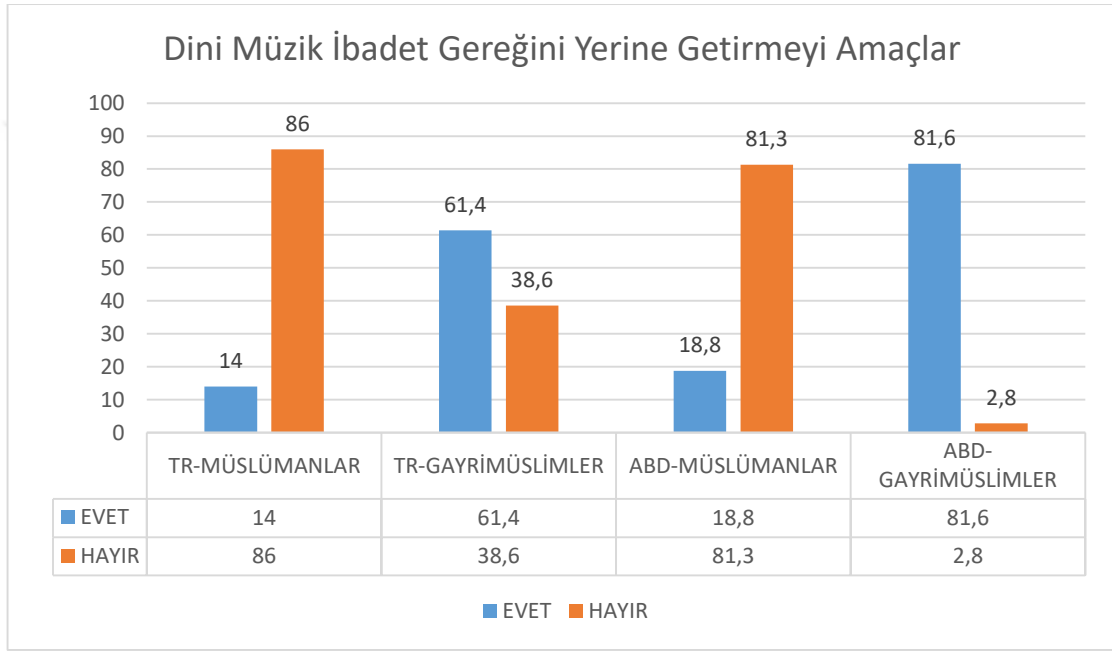
Grafik 106. Dini Müzik Hangi İşlevleri Yerine Getirmeyi Amaçlar Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

- **Dini Müzik İbadet Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar**

Tablo 102: Dini Müzik İbadet Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayri Müslimler	Müslümanlar	Gayri Müslimler
%14	%61,4	%18,8	%81,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%86	%38,6	%81,3	%18,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin amacının ibadet gereği olduğunu düşünenlerin yüzdelik oranı yukarıdaki gibidir. Buna göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %14’ü bu görüşe katılırken yine burada yaşayan Gayrimüslimlerin ise %61,4’ü aynı fikirde olduklarını ifade etmişlerdir. Portland’daki Müslümanların ise %18,8’i “ibadet gereği” derken Gayrimüslim cemaatin %81,6’sı da aynı görüştedir. Her iki ülkedeki Gayrimüslimlerin daha yüksek oranda aynı görüşü benimsemeleri tesadüf değildir ve yine Müslüman cemaatlerin de aynı görüşte olması doğru orantılıdır.

Grafik 107. Dini Müzik İbadet Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar

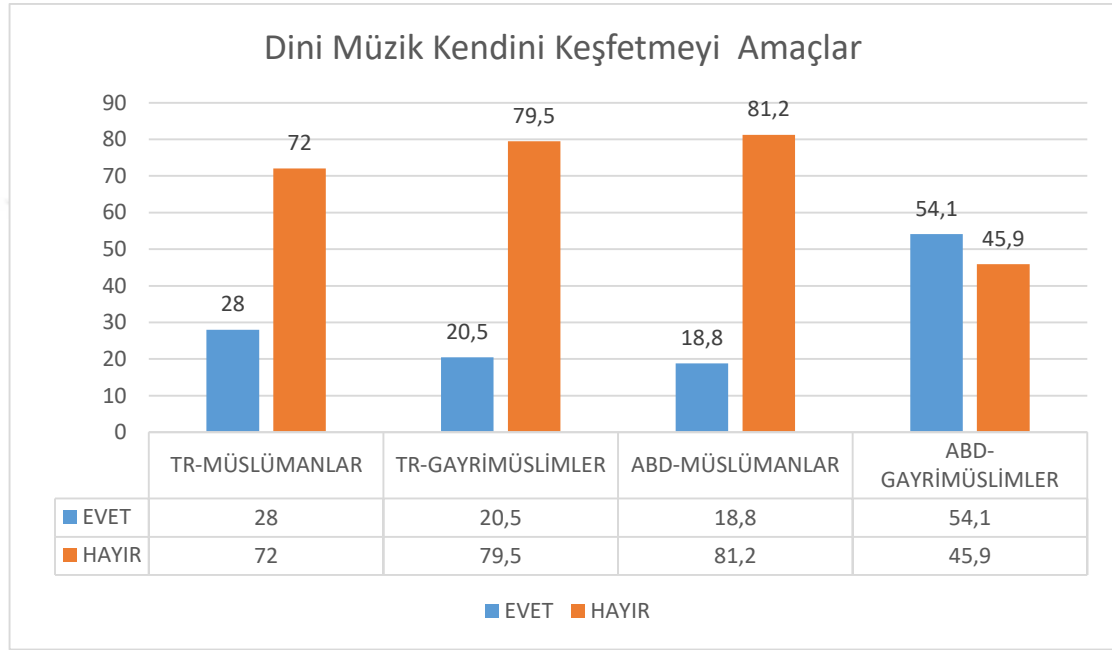
- **Dini Müzik “Kendini Keşfetmeyi” Amaçlar**

Tablo 103: Dini Müzik “Kendini Keşfetmeyi” Amaçlar

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 28,0	%20,5	%18,8	%54,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%72,0	%79,5	%81,2	%45,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin amacı “kendini keşfetmektir” diyenlerin yüzdelik oranı yukarıdaki gibidir. Buna göre İstanbul’daki Müslümanların %28’i bu fikirdeyken burada yaşayan Gayrimüslim cemaatlerin %20,5’i de aynı fikirdedir.

ABD’de yaşayan Müslümanların %18,8’i “kendini keşfetmek” cevabını verirken orada yaşayan Gayrimüslimlerin de %54,1’i aynı görüşte olmuşlardır.

Grafik 108. Dini Müzik “Kendini Keşfetmeyi” Amaçlar

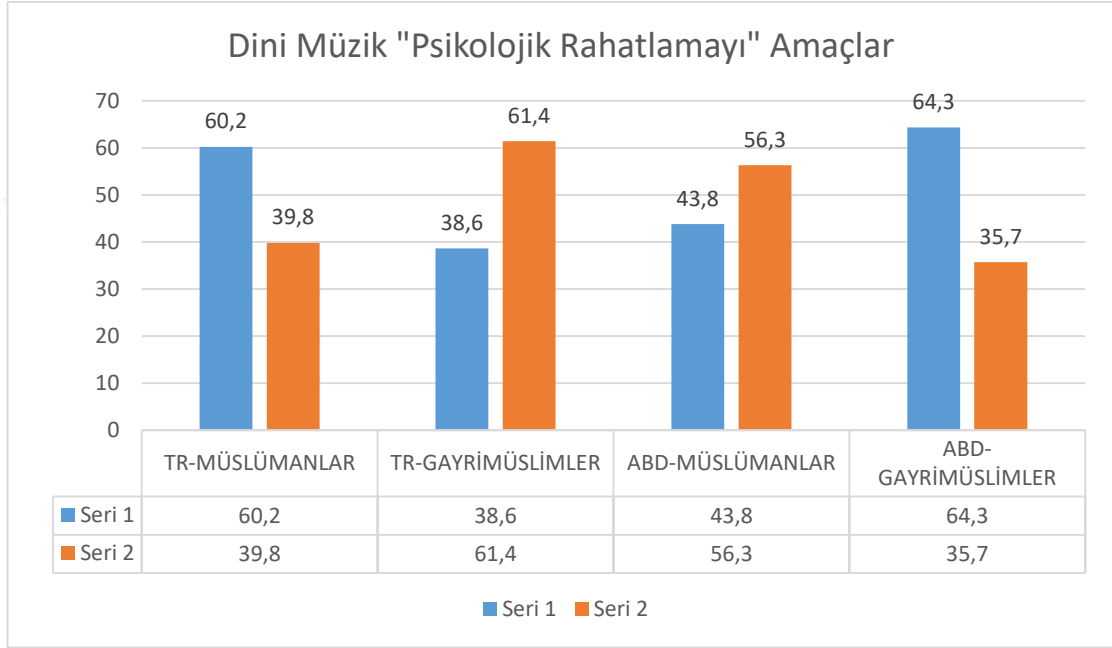
- Dini Müzik Psikolojik Rahatlamayı Amaçlar**

Tablo 104: Dini Müzik “Psikolojik Rahatlamayı” Amaçlar

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%60,2	%38,6	%43,8	%64,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%39,8	%61,4	%56,3	%35,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin psikolojik rahatlamaı sağladığını düşünen grupların yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Buna göre; İstanbul'daki Müslümanların %60,2'si "psikolojik rahatlama" sağlar demiştir. Gayrimüslimlerin ise %38,6'sı aynı görüştedirler.

Portland'daki Müslümanların ise %43,8'i bu görüşte iken Gayrimüslimlerin de %64,3'ü aynı görüştedirler.

Grafik 109. Dini Müzik "Psikolojik Rahatlamaı" Amaçlar

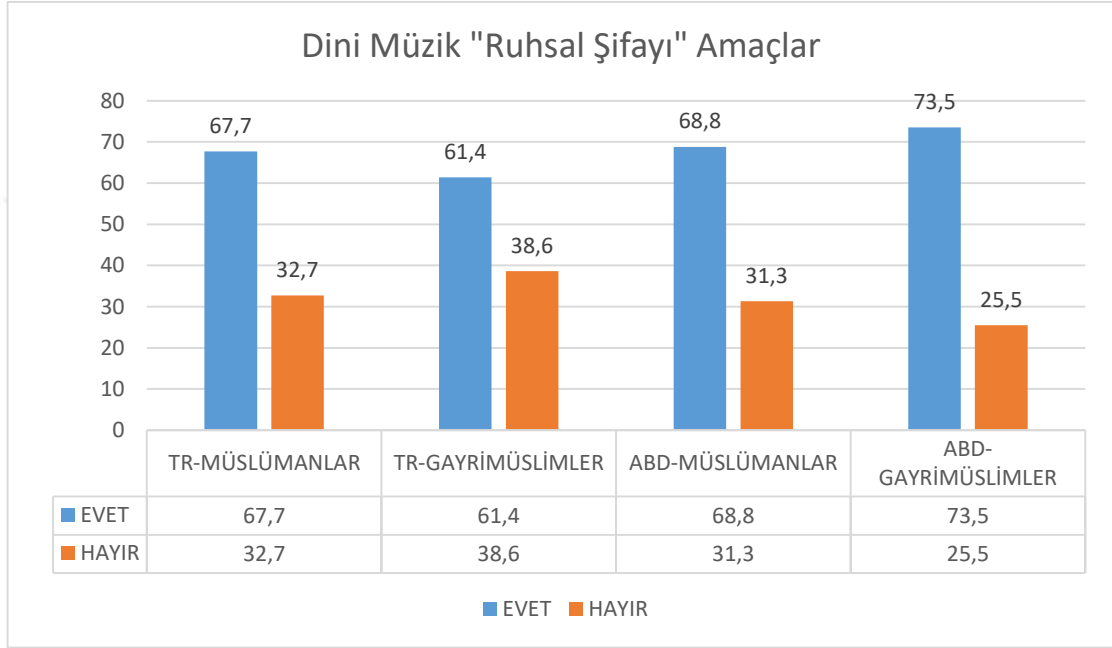
- Dini Müzik Ruhsal Şifayı Yerine Amaçlar**

Tablo 105: Dini Müzik Ruhsal Şifayı Amaçlar

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayri Müslimler	Müslümanlar	Gayri Müslimler
%67,7	%61,4	%68,8	%73,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%32,3	%38,6	%31,3	%26,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin “ruhsal şifa” amaçlı olduğunu düşünenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %67,7’si bu fikirde iken Gayrimüslimlerin %61,4’ü de aynı fikirdedir.

Portland şehrinde yaşayan Müslümanların ise %68,8’i “ruhsal şifa” derken Gayrimüslimlerin % 73,5’i de aynı fikirdedir.

Grafik 110. Dini Müzik “Ruhsal Şifayı” Amaçlar

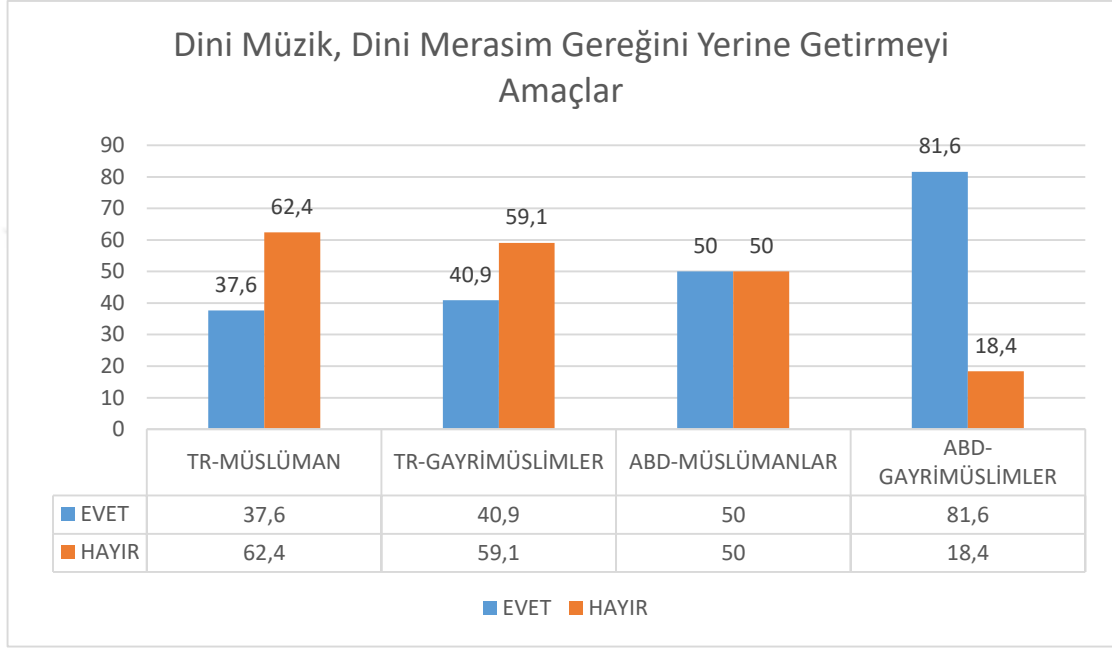
- **Dini Müzik, Dini Merasim Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar**

Tablo 106: Dini Müzik, Dini Merasim Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%37,6	%40,9	%50	%81,6
Evet	Evet	Evet	Evet
%62,4	%59,1	%50	%18,4
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin, dini merasim gereği olmasını düşünen grupların yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %37,6’sı bu

görüşte iken Gayrimüslimlerin %40,9'u da aynı düşüncededirler. Portland şehrinde yaşayan Müslümanların da %50'si bu fikirdeyken Gayrimüslimlerin %81,6'sı da aynı fikirdedir. İstanbul'daki Gayrimüslim cemaat ile Portland'daki Gayrimüslim cemaatlerin arasında ki farkın bu derece olması da düşündürücüdür.

Grafik 111. Dini Müzik, Dini Merasim Gereğini Yerine Getirmeyi Amaçlar

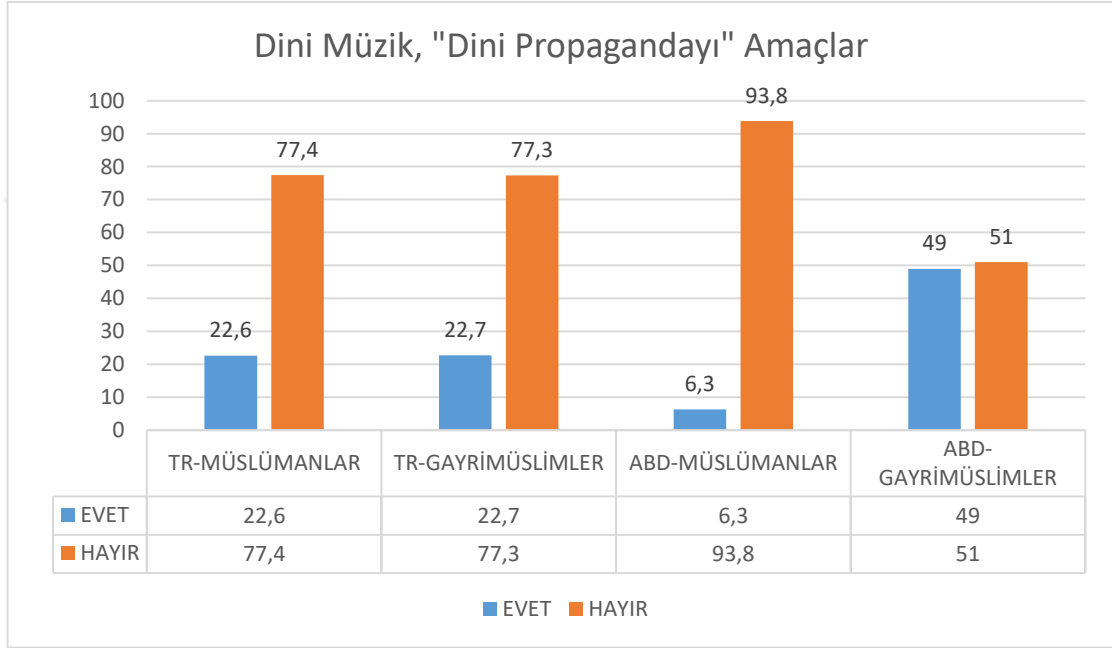
- **Dini Müzik, Dini Propagandayı Amaçlar**

Tablo 107: Dini Müzik, Dini Propagandayı Amaçlar

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayri Müslimler	Müslümanlar	Gayri Müslimler
%22,6	%22,7	%6,3	%49
Evet	Evet	Evet	Evet
%77,4	%77,3	%93,8	%51
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin amacı, dini propaganda amaçlı olduğunu düşünenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Buna göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %22,6’sı “dini propaganda” amaçlı derken Gayrimüslimlerin ise %27’si aynı görüştedir.

Portland’daki Müslümanların sadece %6,3’ü “dini propaganda” derken Gayrimüslimlerin %49’u bu görüştedirler.

Grafik 112. Dini Müzik, “Dini Propagandayı” Amaçlar

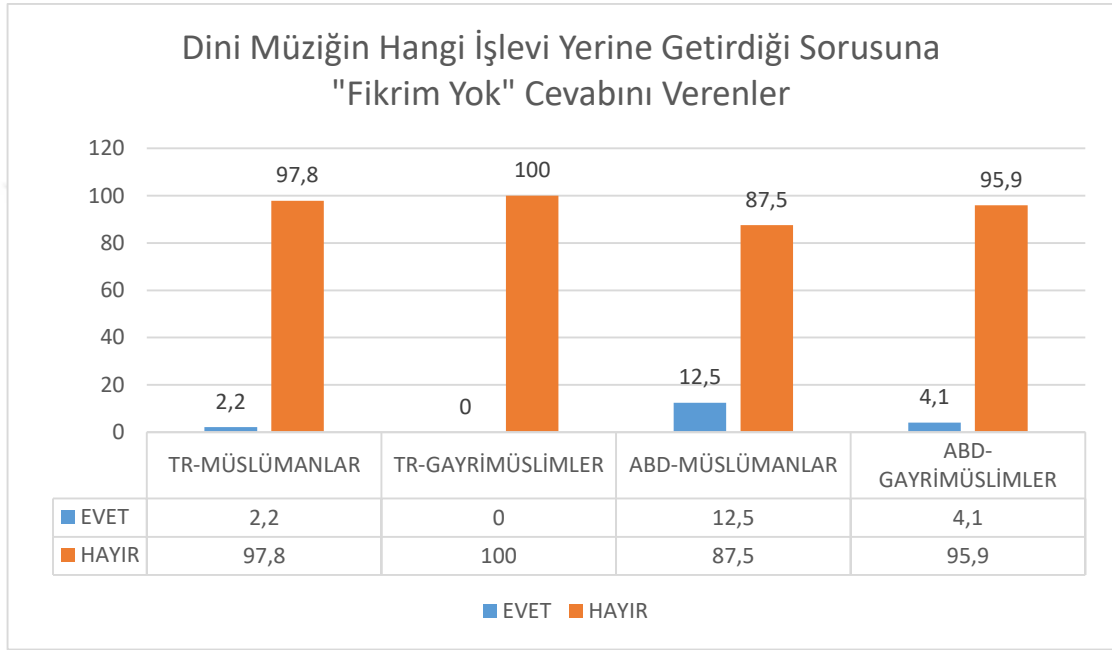
- **Dini Müziğin Hangi İşlevi Yerine Getirdiği Sorusuna “Fikrim Yok” Cevabını Verenler**

Tablo 108: Dini Müziğin Hangi İşlevi Yerine Getirdiği Sorusuna “Fikrim Yok” Cevabını Verenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%2,2	%0,0	%12,5	%4,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%97,8	%100,0	%87,5	%95,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müziğin hangi işlevi yerine getirdiği sorusuna “fikri olmayanların” yüzdelik oranları yukarıda verilmiştir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %2,2’si, Gayrimüslimlerin ise %0’ı “fikrim yok” demişken,

Portland’da yaşayan Müslümanların %12,5’i ve Gayrimüslimlerin %4,1’i “fikrim yok” demiştir.

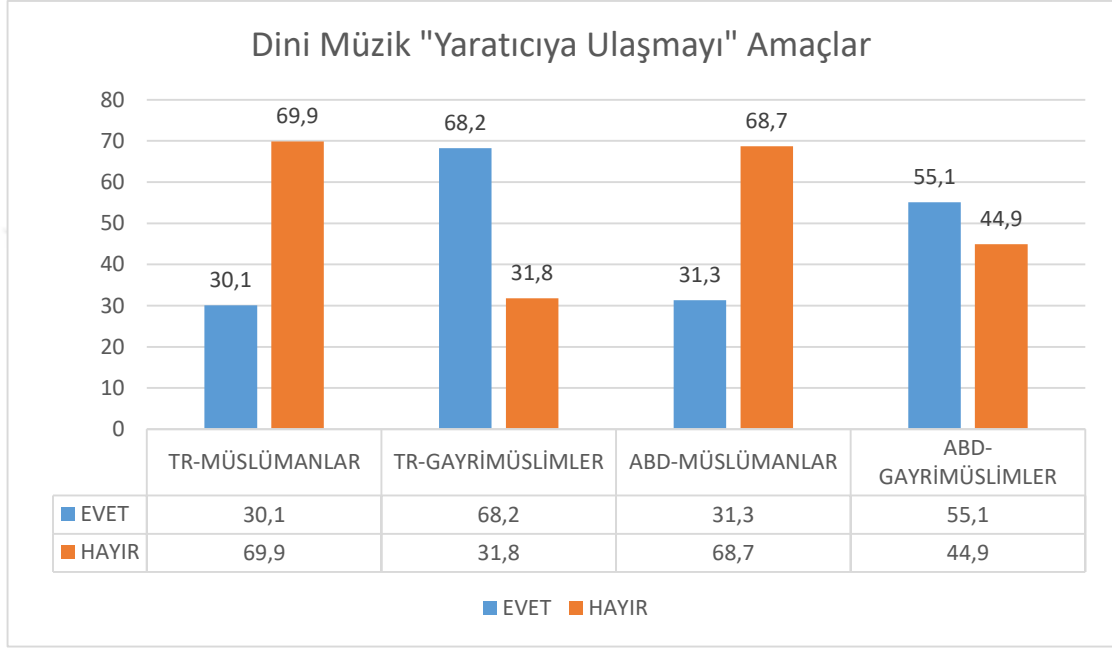
Grafik 113. Dini Müziğin Hangi İşlevi Yerine Getirdiği Sorusuna “Fikrim Yok” Cevabını Verenler

- **Dini Müzik “Yaratıcıya Ulaşmayı” Amaçlar**

Tablo 109: Dini Müzik “Yaratıcıya Ulaşmayı” Amaçlar

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%30,1	%68,2	%31,3	%55,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%69,9	%31,8	%68,7	%44,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Dini müzik “Yaratıcıya ulaşmayı” amaçlar fikrini savunanların yüzdelik oranları yukarıdaki tabloda verilmiştir. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %30,1’i ve Gayrimüslimlerin de %68,2’si “Yaratıcıya ulaşma” cevabını vermiştir. Aynı durum Portland’daki Müslümanlar için %31,3 iken Gayrimüslimlerde %55,1’dir.

Grafik 114. Dini Müzik “Yaratıcıya Ulaşmayı” Amaçlar

2.10. MÜZİĞİ DİNİ KILAN ÖĞELER

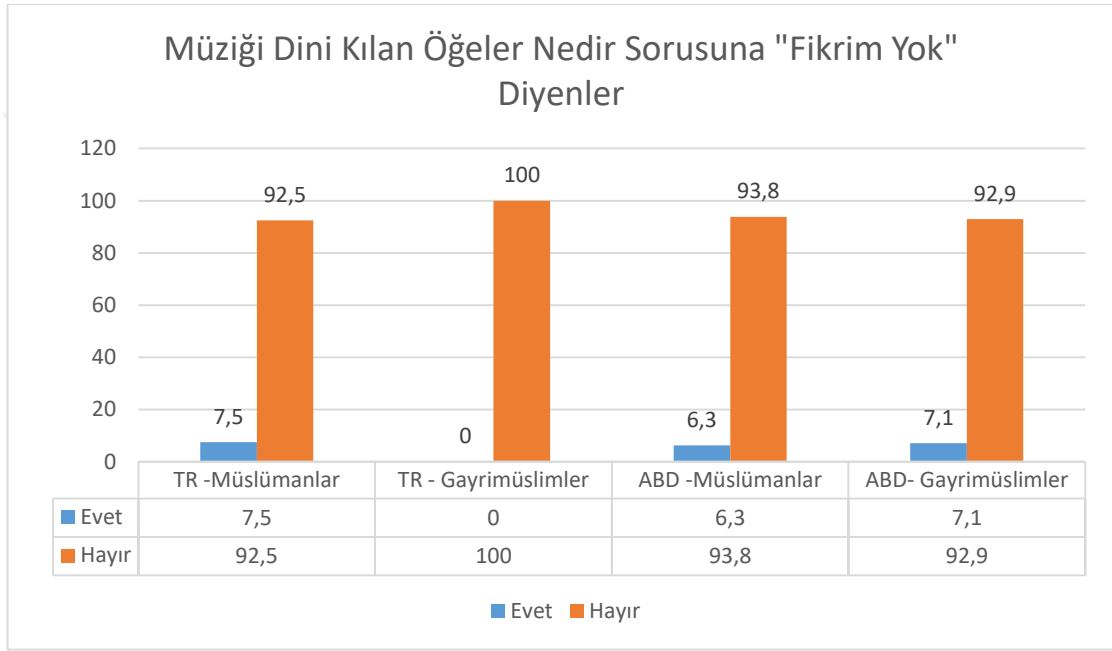
- Müziği Dini Kılan Öğeler Nedir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

Tablo 110: Müziği Dini Kılan Öğeler Nedir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 7,5	%0	%6,3	%7,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%92,5	%100	%93,8	%92,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Müziği dini kılan öğeler hakkında “fikrim yok” diyenlerin yüzdelik oranı yukarıdaki gibidir. Tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %7,5’i bu görüşte iken Gayrimüslimlerin ise hiçbiri bu görüşe katılmamıştır.

Portland’da yaşayan Müslümanların %6,3’ü “fikrim yok” derken Gayrimüslimlerin ise %7,1’i bu görüştedir.

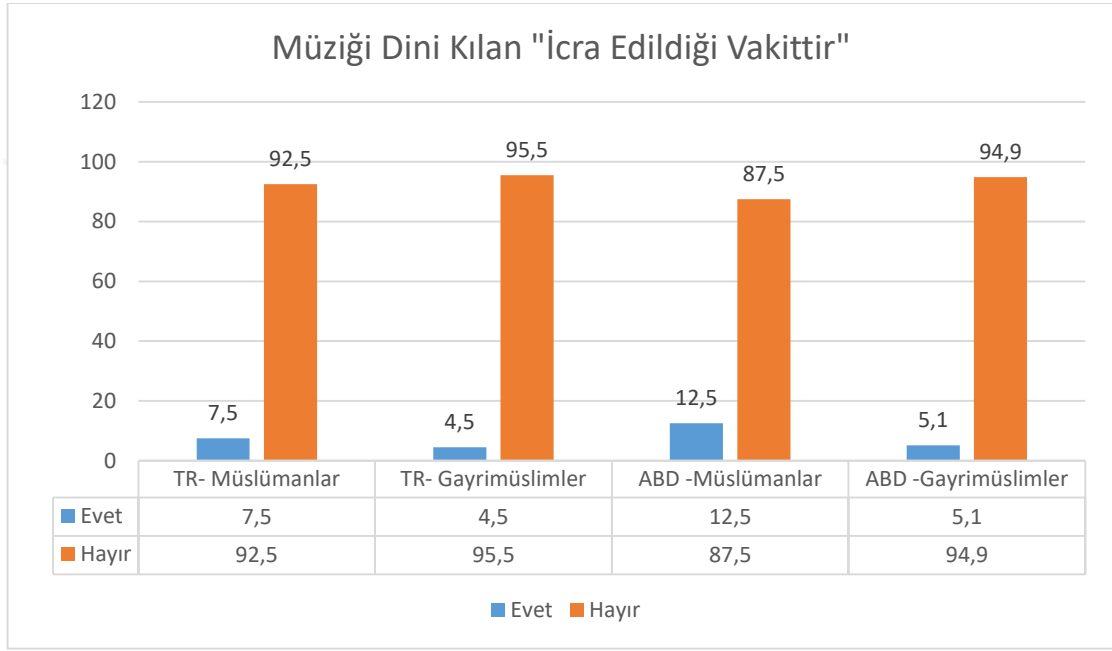
Grafik 115. Müziği Dini Kılan Öğeler Nedir Sorusuna “Fikrim Yok” Diyenler

- **Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Vakittir”**

Tablo 111: Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Vakittir”

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
% 7,5	%4,5	%12,5	%5,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%92,5	%95,5	%87,5	%94,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Müziği “icra edildiği vakit” dini kılar diyenlerin yüzdelik oranları tablodaki gibidir. Tabloya göre Türkiye’de yaşayan Müslümanların %7,5’i bu görüşü savunurken Gayrimüslimlerin ise yüzde %4,5’i aynı fikirdedir. Portland’da yaşayan Müslümanların %12,5’i “icra edildiği vakittir” derken Gayrimüslimlerin ise %5,1’i aynı görüştedir.

Grafik 116. Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Vakittir”

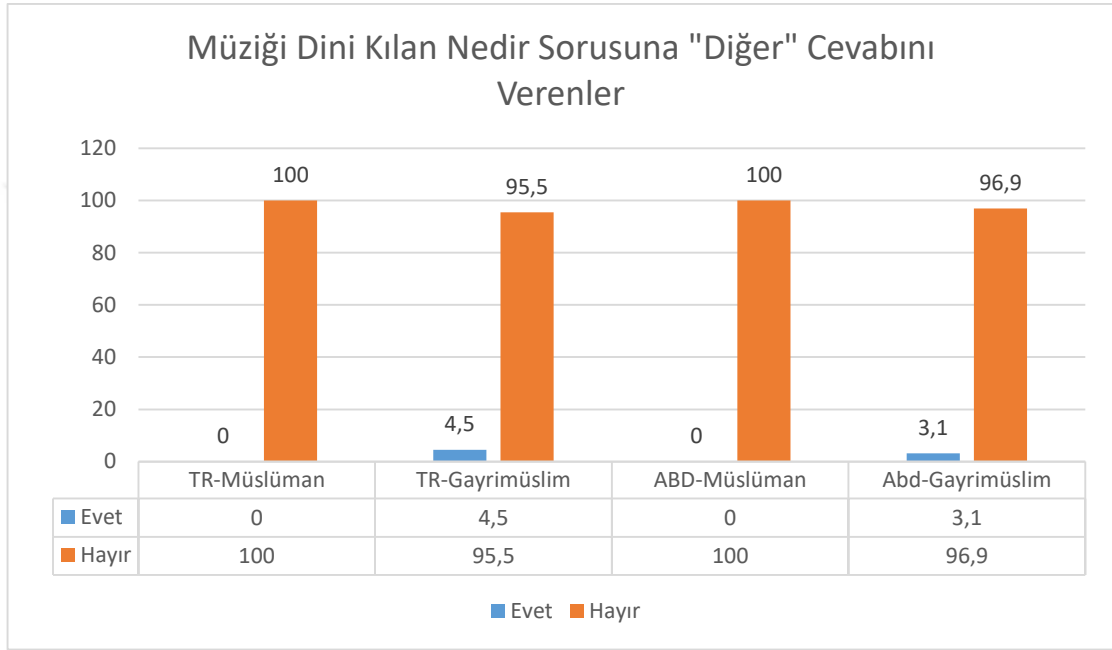
- Müziği Dini Kılan Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

Tablo 112: Müziği Dini Kılan Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%0	%4,5	%0	%3,1
Evet	Evet	Evet	Evet
%100	%95,5	%100	%96,9
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Müziği dini kılan nedir sorusuna “diğer” cevabını verenlerin yüzdelik oranları yukarıdaki gibidir. Tablomuza göre her iki ülkede ki Müslümanların hiçbiri “diğer” seçeneğini işaretlememişlerdir.

İstanbul’daki Gayrimüslimlerin %4,5’i “diğer” derken Portland’daki Gayrimüslimlerin sadece %3,1’i aynı görüştedir.

Grafik 117. Müziği Dini Kılan Nedir Sorusuna “Diğer” Cevabını Verenler

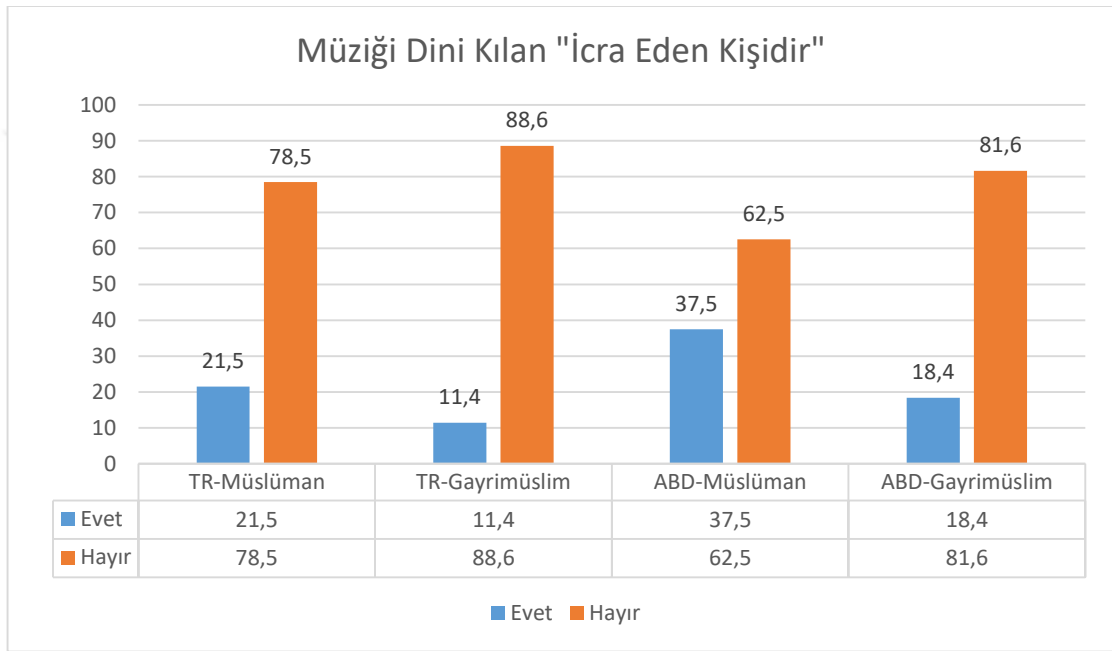
- **Müziği Dini Kılan “İcra Eden Kişidir”.**

Tablo 113: Müziği Dini Kılan “İcra Eden Kişidir”.

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%21,5	%11,4	%37,5	%18,4
Evet	Evet	Evet	Evet
%78,5	%88,6	%62,5	%81,6
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Müziği dini kılan “icra eden kişidir” diyen, Müslüman ve Gayrimüslim cemaatlerin yüzdelik oranları yukarıdaki tabloda mevcuttur. Bu tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %21,5’i “icra eden kişi” seçeneğini işaretlerken Gayrimüslimlerin ise %11,4’ü aynı görüşte olduğunu belirtmektedir.

Portland’da yaşayan Müslümanların %37,5’i bu görüşü savunurken, Gayrimüslim oranı %18,4’tür.

Grafik 118. Müziği Dini Kılan “İcra Eden Kişidir”

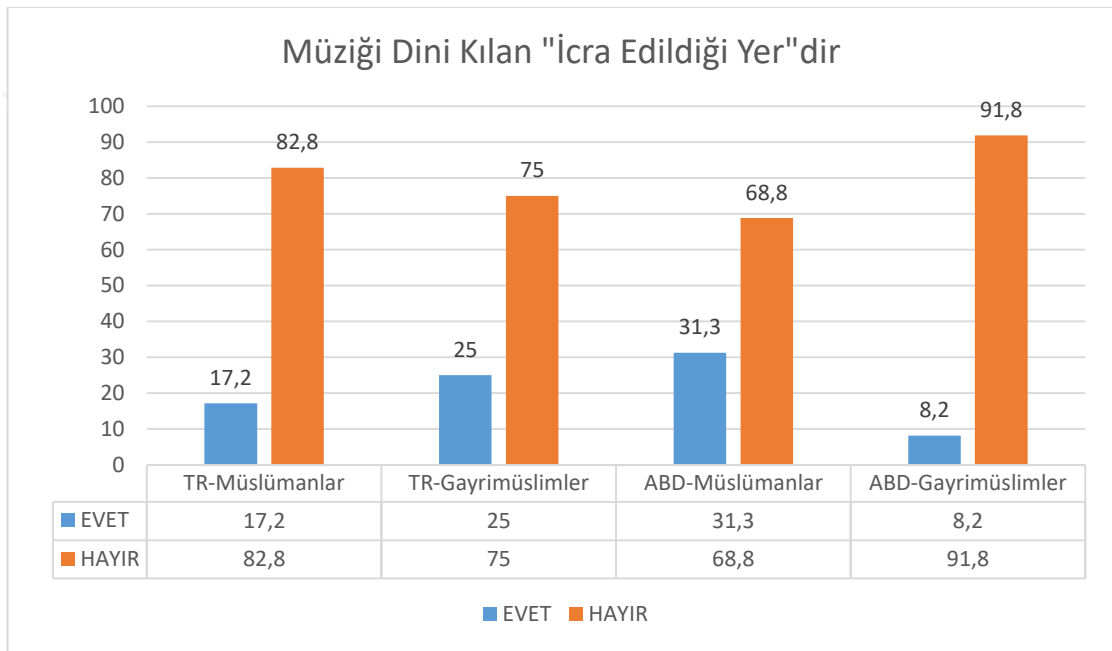
- Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Yer”dir.

Tablo 114: Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Yer”dir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%17,2	%25	%31,3	%8,2
Evet	Evet	Evet	Evet
%82,8	%75	%68,8	%91,8
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Müziğin, dini olması için “İcra edilen yer”in önemli olduğu belirtenlerin yüzdelik oranı yukarıda ki tablodaki gibidir. Buraya göre, İstanbul’daki Müslümanların %17,2’si müziğin icra edildiği yerin önemli olduğunu düşünürken Gayrimüslimlerin ise %25’i yine aynı görüştedir.

Portland’da yaşayan Müslümanların %31,3’ü “icra edilen yer” derken yine oradaki Gayrimüslimlerin sadece %8,2’si aynı görüştedir. En fazla Portland’daki Müslümanlar en fazla bu görüşü benimsemektedir.

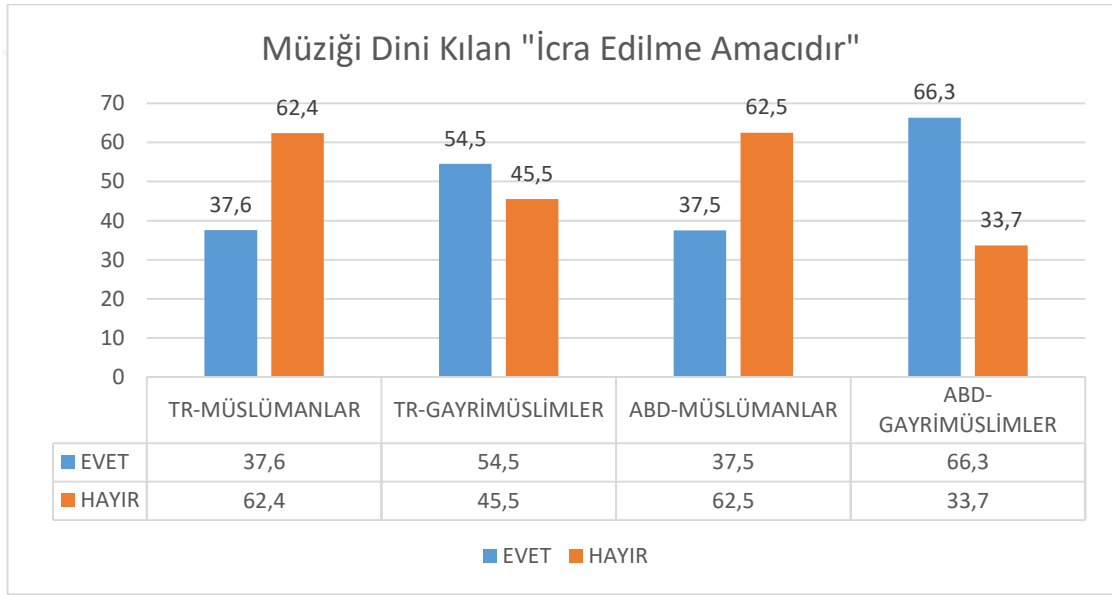
Grafik 119. Müziği Dini Kılan “İcra Edildiği Yer”dir.

- **Müziği Dini Kılan “İcra Edilme Amacıdır”**

Tablo 115: Müziği Dini Kılan “İcra Edilme Amacıdır”

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%37,6	%54,5	%37,5	%66,3
Evet	Evet	Evet	Evet
%62,4	%45,5	%62,5	%33,7
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Müziği dini kılan “icra edilme amacıdır” diyen Müslüman ve Gayrimüslimlerin yüzdelik oranı tablodaki gibidir. Tabloya göre İstanbul’da yaşayan Müslümanların %37,6’sı “icra edilme amacıdır” derken Gayrimüslimlerin ise %54,5’i de aynı görüşü benimsemektedir. Portland’da yaşayan Müslümanların ise %37,5’i aynı görüşü savunurken Gayrimüslimlerin de %66,3’ü aynı görüştedir. Her iki şehirdeki Müslüman gruplar neredeyse aynı oranda bu görüşü savunmaktadır. Ancak Gayrimüslimler içinde Portland’da yaşayan grup daha fazla oranda müziği dini kılan “icrâ edilme amacı” demiştir.

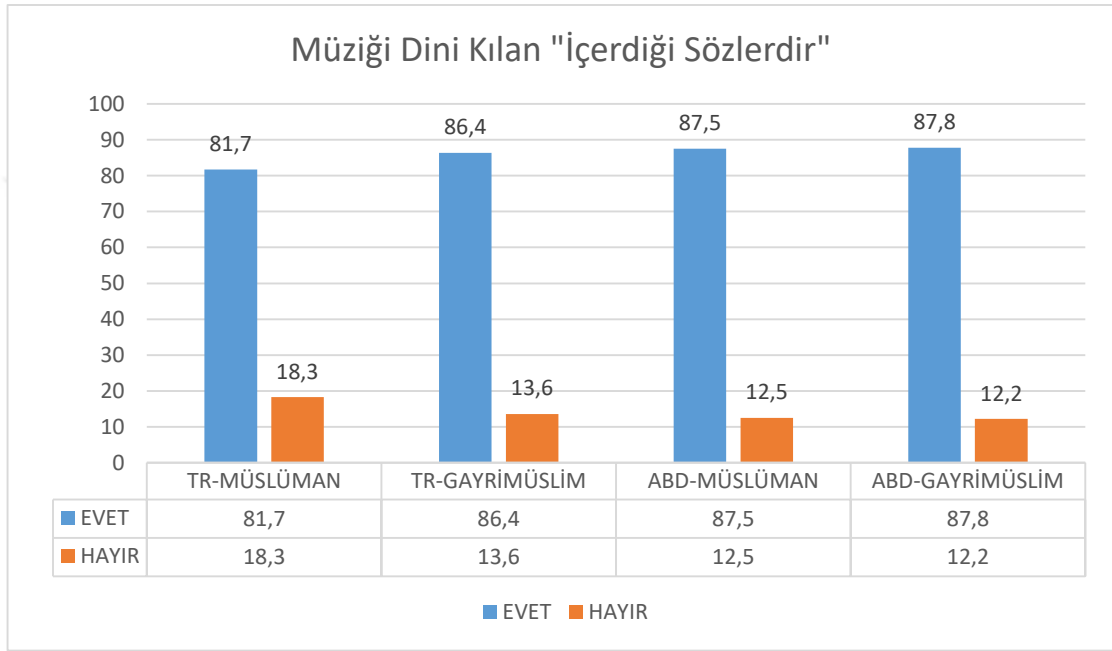
Grafik 120. Müziği Dini Kılan “İcra Edilme Amacıdır”

- **Müziği Dini Kılan İçerdiği Sözlerdir.**

Tablo 116: Müziği Dini Kılan İçerdiği Sözlerdir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%81,7	%86,4	%87,5	%87,8
Evet	Evet	Evet	Evet
%18,3	%13,6	%12,5	%12,2
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

“Müziği dini kılan öğeler sizce nedir?” diye sorduğumuz anketimizde “içerdiği sözler” cevabını veren Müslüman ve Gayrimüslim cemaatlerin oranı şöyledir: İstanbul’da yaşayan Müslümanların %81,7’si, Gayrimüslimlerin ise %86,4’ü “içerdiği sözler” derken Portland’da yaşayan Müslümanların %87,5’i Gayrimüslimlerin %87,8’i de “içerdiği sözler” demiştir. Görülmektedir ki her iki ülkede ve gerek Müslüman gerek Gayrimüslim cemaatler olsun müziği içerdiği sözlerin dini kıldığını düşünmektedirler.

Grafik 121. Müziği Dini Kılan “İçerdiği Sözlerdir”

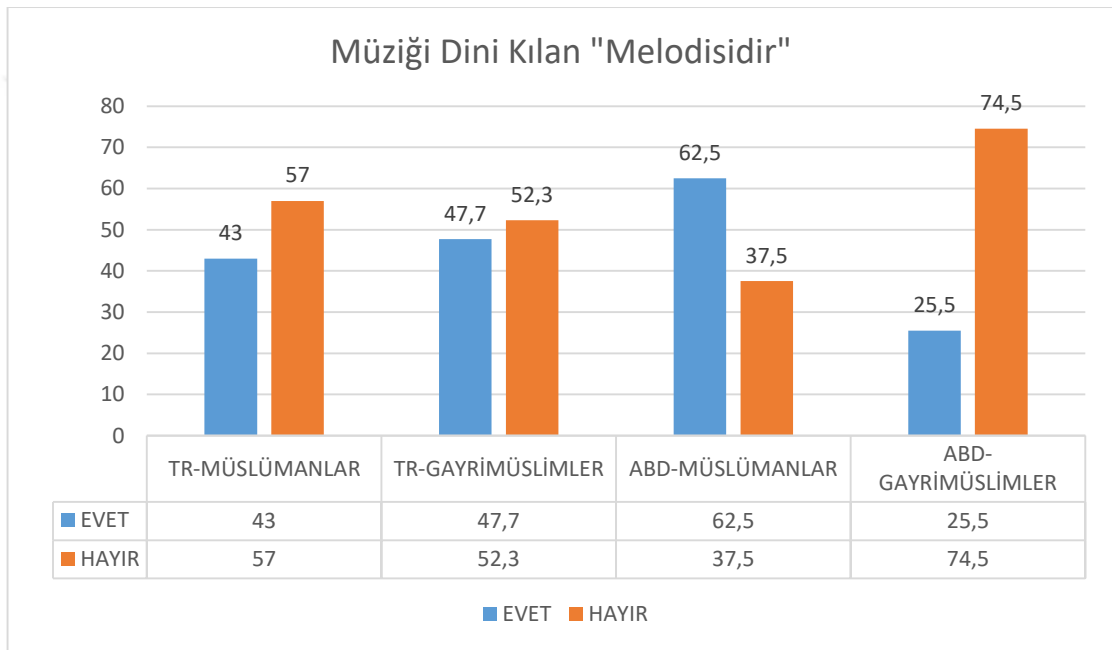
- **Müziği Dini Kılan Melodisidir.**

Tablo 117: Müziği Dini Kılan Melodisidir

Türkiye –İstanbul		ABD- Portland/ME	
Müslümanlar	Gayrimüslimler	Müslümanlar	Gayrimüslimler
%43	%47,7	%62,5	%25,5
Evet	Evet	Evet	Evet
%57	%52,3	%37,5	%74,5
Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Müziği, melodilerinin dini kıldığını düşünen cemaatlerin yüzdelik oranlarını yukarıda ki tabloda görmekteyiz. Tabloya göre İstanbul'daki Müslümanların %43'ü melodiler düşünmekte ve Gayrimüslimlerin ise %47,7'si de aynı görüştedir.

Bu durum Portland'daki Müslümanlarda %62,5 iken Gayrimüslimlerde ise %25,5'tir. Müslüman grup içinde en fazla oran Portland'daki Müslümanlarındır. Tabloya göre müziği dini kılan "melodisi" dir diyen en az grup ise Portland'daki Gayrimüslimlerdir.

Grafik 122. Müziği Dini Kılan "Melodisidir"

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Aşağıda araştırmamızın hipotezleri ve bulgularından elde edilen sonuçlara göre bu hipotezlerin doğruluğu veya yanlışlığı hakkında ulaşılan sonuçlar maddeler halinde sunulmuştur.

1. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar dini müziğe ilgi duymamaktadır-**YANLIŞTIR**
2. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler dini müziğe ilgi duymaktadır-**DOĞRUDUR**
3. Portland'da yaşayan Müslümanlar dini müziğe ilgi duymamaktadır-**YANLIŞTIR**
4. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler dini müziğe ilgi duymaktadır-**DOĞRUDUR**
5. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar dini günlerde dini müzik dinler-**YANLIŞTIR**
6. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler haftada bir kez dini müzik dinler-**YANLIŞTIR**
7. Portland'da yaşayan Müslümanlar dini günlerde dini müzik dinler-**YANLIŞTIR**
8. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler haftada bir kez dini müzik dinler-**YANLIŞTIR**
9. İstanbul'da yaşayan Müslümanların dini müziği özellikle dinledikleri mekanlar vardır-**YANLIŞTIR**
10. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerin dini müziği özellikle dinledikleri mekanlar vardır- **YANLIŞTIR**
11. Portland'da yaşayan Müslümanların dini müziği özellikle dinledikleri mekanlar vardır-**DOĞRUDUR**
12. Portland'da yaşayan Gayrimüslimlerin dini müziği özellikle dinledikleri mekanlar vardır-**DOĞRUDUR**
13. İstanbul'da yaşayan Müslümanların müzikle ilgili çalışmaları yoktur-**YANLIŞTIR**
14. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerin müzikle ilgili çalışmaları vardır-**DOĞRUDUR**
15. Portland'da yaşayan Müslümanların müzikle ilgili çalışmaları yoktur-**DOĞRUDUR**
16. Portland da yaşayan Gayrimüslimlerin müzikle ilgili çalışmaları vardır-**DOĞRUDUR**
17. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için müziği dini kılan öge içerdiği sözlerdir-**DOĞRUDUR**

18. İstanbul'da yaşayan gayrimüslimler için müziği dini kılan öge icra edilme amacıdır-
DOĞRUDUR
19. Portland'da yaşayan Müslümanlar için müziği dini kılan öge sözleridir-
DOĞRUDUR
20. Portland'da yaşayan gayrimüslimler için müziği dini kılan öge icra edilme amacıdır-
DOĞRUDUR
21. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müzik bir psikolojik rahatlama aracıdır-
DOĞRUDUR
22. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müzik Yaratıcıya ulaşma aracıdır-
DOĞRUDUR
23. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müzik bir psikolojik rahatlama aracıdır-
YANLIŞTIR
24. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müzik Yaratıcıya ulaşma aracıdır-
DOĞRUDUR
25. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar dini müziği mutluyken dinlemeyi tercih etmektedir-**YANLIŞTIR**
26. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler dini müziği coşkuluyken dinlemeyi tercih etmektedir-**YANLIŞTIR**
27. Portland'da yaşayan Müslümanlar dini müziği mutluyken dinlemeyi tercih etmektedir-**DOĞRUDUR**
28. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler dini müziği coşkuluyken dinlemeyi tercih etmektedir-**YANLIŞTIR**
29. İstanbul'da yaşayan Müslümanların dini müzik dinlediklerinde duygu durumunda değişiklik olur-**DOĞRUDUR**
30. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerin dini müzik dinlediklerinde duygu durumunda değişiklik olur-**DOĞRUDUR**
31. Portland'da yaşayan Müslümanların dini müzik dinlediklerinde duygu durumunda değişiklik olur-**YANLIŞTIR**
32. Portland'da yaşayan Gayrimüslimlerin dini müzik dinlediklerinde duygu durumunda değişiklik olur-**YANLIŞTIR**
33. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar dini müzik dinlediklerinde mutluluk hisseder-
DOĞRUDUR

34. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler dini müzik dinlediklerinde coşku hisseder. -
YANLIŞTIR
35. Portland'da yaşayan Müslümanlar dini müzik dinlediklerinde mutluluk hisseder-
YANLIŞTIR
36. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler dini müzik dinlediklerinde coşku hisseder-
YANLIŞTIR
37. İstanbul'da yaşayan müslümanların aklına dini müzik dinlediklerinde Yaratıcı gelir-
DOĞRUDUR
38. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimlerin aklına dini müzik dinlediklerinde bağışlanma gelir-**DOĞRUDUR**
39. Portland'da yaşayan müslümanların aklına dini müzik dinlediklerinde Yaratıcı gelir-
YANLIŞTIR
40. Portland da yaşayan Gayrimüslimlerin aklına dini müzik dinlediklerinde bağışlanma gelir-**YANLIŞTIR**
41. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin dini hizmetlere katkısı vardır-
DOĞRUDUR
42. İstanbul'da yaşayan gayrimüslimler için dini müziğin din hizmetlerinde katkısı vardır-**DOĞRUDUR**
43. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin din hizmetlerinde katkısı vardır-**YANLIŞTIR**
44. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin din hizmetlerinde katkısı vardır-**YANLIŞTIR**
45. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müzik mutluluk hissini güçlendirir-
DOĞRUDUR
46. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müzik coşku hissini güçlendirir-
DOĞRUDUR
47. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müzik mutluluk hissini güçlendirir-
YANLIŞTIR
48. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müzik coşku hissini güçlendirir-
DOĞRUDUR
49. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar başka dinlerin müziklerini dinlemezler-
DOĞRUDUR

50. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler başka dinlerin müziklerini dinlerler-
YANLIŞTIR
51. Portland'da yaşayan Müslümanlar başka dinlerin müziklerini dinlemezler-
YANLIŞTIR
52. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler başka dinlerin müziklerini dinlerler-
DOĞRUDUR
53. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin kaynağı ilahidir-**DOĞRUDUR**
54. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin kaynağı ilahidir-
DOĞRUDUR
55. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin kaynağı ilahidir-**YANLIŞTIR**
56. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin kaynağı ilahidir-
DOĞRUDUR
57. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetin bir parçası değildir-**DOĞRUDUR**
58. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetin bir parçasıdır-**DOĞRUDUR**
59. Portland'da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetin bir parçası değildir-**DOĞRUDUR**
60. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetin bir parçasıdır-**DOĞRUDUR**
61. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar için ibadet esnasında okunan dualar bir müzik olarak kabul edilemez-**DOĞRUDUR**
62. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler için ibadet esnasında okunan dualar bir müzik olarak kabul edilebilir-**DOĞRUDUR**
63. Portland'da yaşayan Müslümanlar için ibadet esnasında okunan dualar bir müzik olarak kabul edilemez-**DOĞRUDUR**
64. Portland'da yaşayan Gayrimüslimler için ibadet esnasında okunan dualar bir müzik olarak kabul edilebilir-**DOĞRUDUR**
65. İstanbul'da yaşayan Müslümanlar mabed içinde dini müzik yapılamayacağını düşünmektedir-**DOĞRUDUR**
66. İstanbul'da yaşayan Gayrimüslimler mabed içinde müziğin yapılabileceğini düşünmektedir-**DOĞRUDUR**

67. Portland’da yaşayan Müslümanlar mabed içinde dini müzik yapılamayacağını düşünmektedir-**YANLIŞTIR**
68. Portland’da yaşayan Gayrimüslimler mabed içinde dini müziğin yapılabileceğini düşünmektedir-**DOĞRUDUR**
69. İstanbul’da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “ney” dir-**DOĞRUDUR**
70. İstanbul’da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin seslendirilişinde ön planda olan enstrüman “org” dur-**DOĞRUDUR**
71. Portland’da yaşayan Müslümanlar için dini müziğin seslendirilişini de ön planda olan enstrüman “ney” dir-**YANLIŞTIR**
72. Portland’da yaşayan Gayrimüslimler için dini müziğin seslendirilişini de ön planda olan enstrüman “org” dur-**YANLIŞTIR**

Araştırmada ortaya konulan sonuçlar farklı toplumlarda özellikle müzik alanına ilişkin algı tipinin ne kadar değişken olabileceğinin kanıtı olarak kabul edilebilir ancak farklılıklar kadar benzer yönlerinde bulunduğu noktası atlanmamalıdır.

Bu araştırmada ortaya çıkan veriler benzer konularda yapılacak diğer araştırma çeşitleri için bir başlangıç noktası olarak kabul edilebilir.

KAYNAKÇA

Yıldırım, A, Şimşek, H, “**Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**” Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2008

http://tr.wikipedia.org/Sami_Yusuf/ Erişim Tarihi: 21.01.2017

<http://en.wikipedia.org/wiki/Nasheed/> Erişim Tarihi: 21.01.2017

http://tr.wikipedia.org/wiki/Maher_Zain/ Erişim Tarihi: 21.01.2017

EKLER

EK-1.

DİNİ MÜZİK ALGISI ÜZERİNE ARAŞTIRMA ANKETİ

2016

Değerli Katılımcı,

Bu anket Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Din Musikisi Anabilimdalında, Prof. Dr. M. Safa Yeprem danışmanlığında yürütülen, “İstanbul ve Portland/ME (ABD)’da yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim Cemaatlerin Dini Müzik Algılarının Karşılaştırmalı olarak İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinin bir bölümünü oluşturmaktadır.

Anketimiz, Dini Müzik algısı konusunda yapılan araştırmaya veri toplamak üzere hazırlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı, İstanbul ve Portland (Maine)’da yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim cemaatlerin dini müzik ile ilgili görüş ve düşüncelerini ortaya koymaktır. Ankette bulunan sorulara vereceğiniz cevaplar tarafımızca saklı tutulacak ve tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır.

Anket sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için soruları samimi ve doğru olarak yanıtlamanız gerekmektedir. Lütfen soruları tam olarak okuduktan sonra kendinize en uygun olan cevabı işaretleyiniz.

İlgi ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Duygu TURAN

Marmara Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Din Musikisi Anabilimdalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Anketi Dolduran Kişinin,	
Yaşı	
Mesleği	
Mezuniyet Durumu	
Dini	

1- Müzikle ilgili çalışmalarınız var mı?

EVET	
HAYIR	

Cevabınız EVET ise bu çalışmalarınız nelerdir?

--

2- Enstrüman çalıyor musunuz?

EVET	
HAYIR	

3- Müziği dini kılan öğeler sizce nelerdir?

Birden fazla şık işaretlenebilir.	
İçerdiği Sözler	
Melodisi	
İcra Edildiği Yer	
İcra eden Kişi	
İcra edilme Amacı	
İcra Edildiği Vakit	
Fikrim Yok	

Diğer	
-------	--

4- Dini Müzik hangi işlevi yerine getirmeyi amaçlar?

Birden fazla şık işaretlenebilir.	
İbadet Gereği	
Dini Merasim Gereği	
Psikolojik Rahatlama	
Dini Propaganda	
Ruhsal Şifa	
Kendini Keşfetme	
Yaratıcıya Ulaşma	
Fikrim Yok	
Diğer	

5- Dini Müzik dinler misiniz?

EVET	
HAYIR	

Cevabınız EVET ise hangilerini dinlersiniz?

--

6- Ne sıklıkla Dini Müzik dinlersiniz?

Hergün	
Haftada birden fazla	
Haftada bir kez	
Ayda bir kez	
Dini günlerde	
Rastgele	
Dinlemem	
Fikrim yok	
Diğer	

7- Hangi duygular içindeyken dini müzik dinlemeyi tercih edersiniz?

Birden Fazla şık işaretlenebilir	
Mutluyken	
Özlem duyarken	
Muhtaç hissediyorken	
Öfkeliyken	
Endişeliyken	
Mahcupken	
Kızginken	
Huzursuzken	
Kaygılıyken	
Çoşkuluyken	
Haz alıyorken	
Hayran kalmışken	
Diğer	
Fikrim Yok	

10- Dini Müzik dinlediğinizde daha çok hangi duyguları hissediyorsunuz?

Birden Fazla Şık İşaretlenebilir.	
Tükenmişlik	
Acı –Keder	
Yalnızlık	
Depresyon	
Kaygı	
Mutluluk	
Coşku	
Tatmin	
Hayranlık	
Aşk	
Merak	
Hoşlanmama	
Nefret	
Mahcubiyet	
Pişmanlık	
Merhamet	
Şükür	
Diğer	
Fikrim Yok	

11- “Dini Müzik” dinlediğinizde aklınıza ne gelmektedir?

Birden fazla şık işaretlenebilir.	
Yaratıcı	
Sonsuzluk	
Güç	
Ölüm	
Yok Olmak	
Kaybolmak	
Keşfetmek	
Bağışlanma	
İsyen	
Yaratılış	
Diğer	
Fikrim Yok	

12- Dini Müziğin dine, din hizmetlerine katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?

EVET	
HAYIR	

Vermiş olduğunuz EVET veya HAYIR cevabının gerekçesini açıklayabilir misiniz?

--

13- Dini müzik en çok hangi duyguları güçlendirir?

Birden Fazla Şık İşaretlenebilir.	
Tükenmişlik	
Acı –Keder	
Yalnızlık	
Depresyon	
Kaygı	
Mutluluk	
Coşku	
Tatmin	
Hayranlık	
Aşk	
Merak	
Hoşlanmama	
Nefret	
Mahcubiyet	
Pişmanlık	
Merhamet	
şükür	
Diğer	
Fikrim Yok	

14- Kendi dininiz dışındaki diğer dinlerin dini müzik örneklerini dinliyor musunuz?

EVET	
HAYIR	

Cevabınız EVET ise hangilerini dinlersiniz?

--

15- Dini müziğin kaynağı sizce aşağıdakilerden hangisidir.

İlahi	
İnsan	
Tabiat	
Evren	
Diğer	
Fikrim Yok	

16- Sizce dini müziğin icrası ve dinlenmesi ibadetinizin bir parçası mıdır?

EVET	
HAYIR	

17- Sizce mabed içinde ve ibadet esnasında okunan dualar müzik olarak kabul edilebilir mi?

EVET	
HAYIR	

18- Sizce mabed içinde müzik yapılabilir mi?

EVET	
HAYIR	

Cevabınızın nedeni nedir?

--

19- Dini müziğin seslendirilişinde sizce ön planda olan enstrüman hangisidir.

Org	
Yan Flüt	
Keman	
Çello	
Viola	
Ney	
Ud	
Tanbur	
Kudüm	
Kontrbas	
Klarnet	
Obua	
Diğer	

20- Dini müzik denildiğinde aklınıza gelen ilk form hangisidir?

--

Anketimize katıldığınız için teşekkür ederiz (:

EK-2

RESEARCH QUESTIONNAIRE ABOUT RELIGIOUS MUSIC PERCEPTION

2016

Dear Participant,

This questionnaire is a part of a master's degree thesis that is being executed with Prof. Dr. M. Safa Yeprem, the thesis supervisor in Marmara University, Institute of Social Sciences, Department of Turkish Religious Music and titled "The Comparison of the Religious Music Perceptions of People Residing in İstanbul and Portland (USA)".

This questionnaire was prepared to gather data for the research conducted for the perception of Religious Music.

The aim of this questionnaire is to reveal the opinions and thoughts of the People residing in İstanbul and Portland/ME (USA) about religious music. The answers you deliver for this questionnaire will be reserved by us and will only be used for scientific purposes.

In order to have healthy results, you should give sincere and accurate answers to the questions. Please, read the questions thoroughly and then check the answer that is most suitable for you.

Your participation is voluntary. If you choose not to participate, it will not affect your current or future relations with USM. You may skip or refuse to answer any question for any reason.

For questions or more information concerning this research you may contact the researcher Duygu Turan at duygu.turan@maine.edu. If you believe you may have suffered a research related injury, please contact the faculty advisor Michele Kaschub at mkaschub@maine.edu. If you have any questions or concerns about your rights as a

research subject, please contact the USM Human Protections Administrator at usmorio@maine.edu.

We would like to thank you in advance for your interest and help.

Duygu TURAN

Marmara University

Institute of Social Sciences

Department of Turkish Religious Music

Masters Degree Student

/University of Southern Maine – School of Music

Visiting Researcher

IRB 16-04-729

IRB Exemp

USM ORIO

April 15, 2016

The Participants:	
Age	
Occupation	
Graduation	
Religion	

1. Do you have any musical studies?

YES	
NO	

If YES, what are they?

--

2. Do you play any instruments?

YES	
NO	

3. In your opinion, what makes the music religious?

You can chose more than one option.	
Lyrics	
Melody	
Location of Composition	
Composer	
Aim of Composition	
Time of Composition	
No Idea	
Other	

4. What purpose does listening to Religious Music serves?

You can chose more than one option.	
For Prayers	
For Religious Ceremony	
Psychological Relief	
Religious Propaganda	
Spiritual Healing	
Self-discovery	
Reaching for the Creator	
No Idea	
Other	
No	

5. Do you listen to Religious Music?

YES	
NO	

If YES, Give some examples of religious music you listen to.

--

6. How often do you listen to Religious Music?

Everyday	
More than once a week	
Once a week	
Once a month	
On religious days	
Random	
Never	
No Idea	
Other	

7. In what mood you prefer to listen Religious Music?

You can chose more than one option.	
Happy	
Missing	
Indigent	
Mad	
Worried	
Embarrassed	
Angry	
Anxious	
Worried	
Concerned	
Enthusiastic	
Satisfied	
Admired	
Other	
No Idea	

8. Do you have any location particular to listen Religious Music?

YES	
NO	

If YES, where?

You can chose more than one option.	
Place of Worship	
Home	
Outside	
Other	
No Idea	

9. After listening to Religious Music, does your mood change?

YES	
NO	

If YES, can you give detailed information?

--

10. What do you feel more when you listen to Religious Music?

You can chose more than one option.	
Exhaustion	
Pain-Sorrow	
Loneliness	
Depression	
Worry	
Happiness	
Enthusiasm	
Satisfaction	
Admiration	
Love	
Curiosity	
Not liking	
Hate	
Embarrassment	
Regret	
Compassion	
Glorification	
Other	
No Idea	

13. What feelings Religious Music empowers?

You can chose more than one option.	
Exhaustion	
Pain-Sorrow	
Loneliness	
Depression	
Worry	
Happiness	
Enthusiasm	
Satisfaction	
Admiration	
Love	
Curiosity	
Not liking	
Hate	
Embarrassment	
Regret	
Compassion	
Glorification	

14. Do you listen to other religious music, other than your religion?

YES	
NO	

If YES, what are they?

--

15. In your opinion, what is the source of religious music?

God	
Human	
Nature	
Universe	
Other	
No Idea	

16. Do you think that composing and listening to religious music is part of your worship?

YES	
NO	

17. Do you think that prayers said in the sanctuary or during worship can be accepted as music?

YES	
NO	

18. Do you think that music can be made in sanctuary?

YES	
NO	

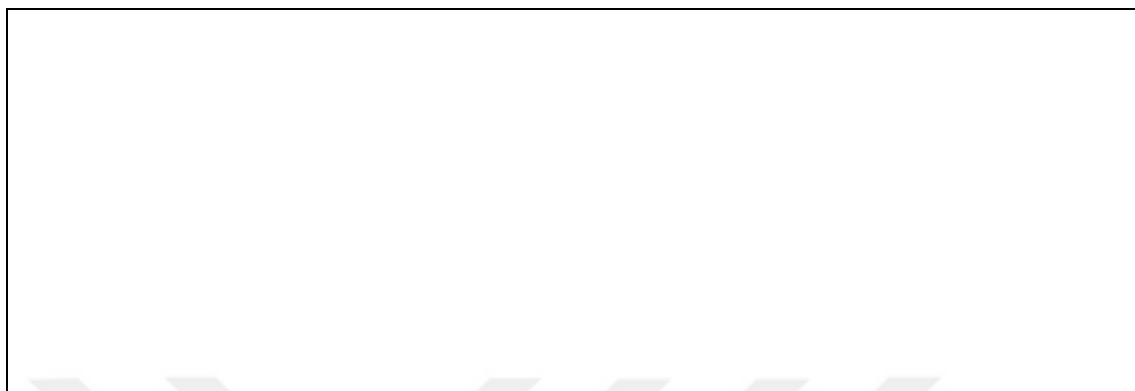
What is the reason for your answer?

--

19. What is the main instrument played in the religious music?

Keybord/Organ	
Transverse/cross flute	
Violin	
Cello	
Viola	
Reed flute	
Oud	
Tamboura	
A small double drum	
Contrabass	
Clarinet	
Obua	
Other	

20. When you think of religious music, what is the first style or form that comes to your mind?

Thank you for participating to our questionnaire 😊

EK-3

University of Southern Maine Application Letter (Kabul Mektubu)

School of Music

Duygu Turan
Department of Turkish Religious Music
Marmara University Institute of Social Science
Istanbul, Turkey

Tuesday, August 25, 2015

Dear Mrs. Turan,

It is my pleasure to invite you to be a Visiting Scholar during the 2015-2016 Academic year at the University of Southern Maine School of Music.

During your time, the School of Music can provide you with practice space and library access. You are welcome to audit classes and schedule permitting, you can present your research to faculty and students.

I encourage you to meet with me once you arrive so we can go over the courses that are offered this year. Talk about possible presentation dates and to discuss how the School of Music at USM can help you with your research.

I look forward to meeting you.

Sincerely,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Alan R. Kaschub".

Alan Kaschub
Interim Director, USM School of Music

37 College Avenue, Gorham, ME 04038
(207) 760-5265, TTY (207) 760-5646, FAX (207) 760-5527
usm.maine.edu/music

A member of the University of Maine System

EK-4

University of Southern Maine, IRB, Anket İzin Belgesi

NOTICE OF EVALUATION-EXEMPT

DATE: April 15, 2016
TO: Duygu Turan, Other
Michele Kaschub
FROM: Casey Webster, Human Protections Administrator, USM IRB
PROTOCOL TITLE: Religion Music
FUNDING SOURCE: NONE
PROTOCOL NUMBER: 16-04-729

The Office of Research Integrity and Outreach (ORIO) has evaluated the project named above. This study has been granted an exemption from USM IRB review per Title 45 CFR Part 46. This designation is based on the assumption that the materials that you submitted to the IRB contain a complete and accurate description of all the ways in which human subjects are involved in your research.

This exemption is given with the following terms:

1. You will conduct the project according to the plans and protocol you submitted;
2. No further contact with the ORIO is necessary unless you make changes to your project or adverse events or injuries to subjects occur;
3. If you propose to make any changes to the project, you must submit the changes to the ORIO for review; you will not initiate any changes until they have been reviewed and approved by the ORIO;
4. If any adverse events or injuries to subjects occur, you will report these immediately to the ORIO;
5. As applicable, you will comply with the University of Maine Information Security Policy and Standards and/or the Muskie School of Public Service Securing Protected Information Policies and Procedures and any other applicable USM policies or procedures; and
6. You will close the project upon completion (or discontinuation).

The University appreciates your efforts to conduct research in compliance with the federal regulations that have been established to ensure the protection of human subjects in research.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Casey Webster'.

Casey Webster

EK-5 İstatistik Danışmanlık Belge

İSTATİSTİKSEL VERİ ANALİZİ İŞLEMİ

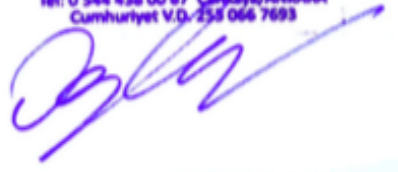
Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Din Musikisi Anabilim Dalı öğrencilerinden Duygu TURAN tarafından yapılan "*İstanbul ve Portland (Maine-ABD)'de Yaşayan Müslüman ve Gayrimüslimlerin Dini Musiki Algısı*" konulu yüksek lisans tezinin veri girişi ve istatistiksel veri analizi işlemleri İstatistik Atölyesi Araştırma, Analiz ve Raporlama Merkezi tarafından yapılmıştır.

İstatistik Atölyesi Araştırma, Analiz ve Raporlama Merkezi olarak 2013 yılından bugüne araştırma tasarımı, anket hazırlama, veri toplama, istatistiksel veri analizi ve raporlama hizmetleri ile bilimsel çalışma yapan öğrenci ve akademisyenler ile pazarlama ve çalışan araştırmaları yapan işletme ve kurumlara hizmet vermektedir. Kurulduğu günden beri 1400'den fazla akademik ve kurumsal çalışmanın raporlamasını yaparak bilgi üretmiştir.

Oğuzhan ÇİÇEK

İstatistik Atölyesi Kurucu Analisti

İSTATİSTİK ATÖLYESİ
Oğuzhan ÇİÇEK
Uğur Mumcu'nun Sokakı No:61/3
Tel: 0 544 438 00 67 Çankaya/ANKARA
Cumhuriyet Y.D. 258 066 7693

BİYOĞRAFI

Duygu Turan 2007 yılında Fırat Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı'nda lisans eğitimine başlamış, 2012 yılında Türk Müziği Temel Bilimlerden ve eş zamanlı olarak Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon eğitiminden mezun olmuştur. 2014 Yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Din Musikisi Anabilimdalında Tezli Yüksek Lisans Eğitimine başlayan Turan, 2015 yılında University of Southern Maine, Müzik Fakültesi'ne “visiting scholar” olarak gitmiştir. 1 yıl boyunca ABD'de bulunan Turan, yüksek lisans tezi çalışmalarda bulunmuştur. Duygu 2013'den beri evli olup Aksaray ilinde ikamet etmektedir.